

Bruxelles, den 18.4.2018
COM(2018) 192 final

ANNEX 1

BILAG

til

Forslag til Rådets afgørelse

**om indgåelse af den økonomiske partnerskabsaftale mellem Den Europæiske Union og
Japan**

DA

DA

AFTALE MELLEM DEN EUROPÆISKE UNION OG JAPAN
OM ET ØKONOMISK PARTNERSKAB

INDHOLDSFORTEGNELSE

PRÆAMBEL

KAPITEL 1 ALMINDELIGE BESTEMMELSER (Artikel 1.1 til 1.9)

KAPITEL 2 VAREHANDEL

AFDELING A Almindelige bestemmelser (Artikel 2.1 til 2.5)

AFDELING B National behandling og markedsadgang for varer (Artikel 2.6 til 2.22)

AFDELING C Lettelse af eksporten af vinprodukter (Artikel 2.23 til 2.31)

AFDELING D Andre bestemmelser (Artikel 2.32 til 2.35)

KAPITEL 3 OPRINDELSESREGLER OG OPRINDELSESPROCEDURER

AFDELING A Oprindelsesregler (Artikel 3.1 til 3.15)

AFDELING B Oprindelsesprocedurer (Artikel 3.16 til 3.26)

AFDELING C Diverse (Artikel 3.27 til 3.29)

KAPITEL 4 TOLDANLIGGENDER OG HANDELSLETTEELSE (Artikel 4.1 til 4.14)

KAPITEL 5 AFBØDENDE HANDELSFORANSTALTNINGER

AFDELING A Almindelige bestemmelser (Artikel 5.1)

AFDELING B Bilaterale beskyttelsesforanstaltninger (Artikel 5.2 til 5.8)

AFDELING C Globale beskyttelsesforanstaltninger (Artikel 5.9 og 5.10)

AFDELING D Antidumping- og udligningsforanstaltninger (Artikel 5.11 til 5.14)

KAPITEL 6 SUNDHEDS- OG PLANTESUNDHEDSFORANSTALTNINGER (Artikel 6.1 til 6.16)

KAPITEL 7 TEKNISKE HANDELSHINDRINGER (Artikel 7.1 til 7.14)

KAPITEL 8 HANDEL MED TJENESTEYDELSER, LIBERALISERING AF
INVESTERINGER OG ELEKTRONISK HANDEL

AFDELING A Almindelige bestemmelser (Artikel 8.1 til 8.5)

AFDELING B Liberalisering af investeringer (Artikel 8.6 til 8.13)

AFDELING C Grænseoverskridende handel med tjenesteydelser (Artikel 8.14 til 8.19)

AFDELING D Fysiske personers indrejse og midlertidige ophold (Artikel 8.20 til 8.28)

AFDELING E Reguleringsrammer

UNDERAFDELING 1 Intern regulering (Artikel 8.29 til 8.32)

UNDERAFDELING 2 Alment gældende bestemmelser (Artikel 8.33 til 8.35)

UNDERAFDELING 3 Post- og kurertjenesteydelser (Artikel 8.36 til 8.40)

UNDERAFDELING 4 Telekommunikationstjenester (Artikel 8.41 til 8.57)

UNDERAFDELING 5 Finansielle tjenesteydelser (Artikel 8.58 til 8.67)

UNDERAFDELING 6 Internationale søtransporttjenesteydelser (Artikel 8.68 og 8.69)

AFDELING F Elektronisk handel (Artikel 8.70 til 8.81)

KAPITEL 9 KAPITALBEVÆGELSER, BETALINGER OG OVERFØRSLER SAMT
MIDLERTIDIGE BESKYTTELSESFORANSTALTNINGER (Artikel 9.1 til 9.4)

KAPITEL 10 OFFENTLIGE UDBUD (Artikel 10.1 til 10.17)

KAPITEL 11 KONKURRENCEPOLITIK (Artikel 11.1 til 11.9)

KAPITEL 12 SUBSIDIER (Artikel 12.1 til 12.10)

KAPITEL 13 STATSEJEDE VIRKSOMHEDER, VIRKSOMHEDER INDRØMMET
SÆRLIGE RETTIGHEDER ELLER PRIVILEGIER OG UDPEGEDE
MONOPOLER (Artikel 13.1 til 13.8)

KAPITEL 14 INTELLEKTUEL EJENDOMSRET

AFDELING A Almindelige bestemmelser (Artikel 14.1 til 14.7)

AFDELING B Standarder vedrørende intellektuel ejendomsret

UNDERAFDELING 1 Ophavsret og beslægtede rettigheder (Artikel 14.8 til 14.17)

UNDERAFDELING 2 Varemærker (Artikel 14.18 til 14.21)

UNDERAFDELING 3 Geografiske betegnelser (Artikel 14.22 til 14.30)

UNDERAFDELING 4 Industrielle design (Artikel 14.31)

UNDERAFDELING 5 Produkters ikke-registrerede udseende (Artikel 14.32)

UNDERAFDELING 6 Patenter (Artikel 14.33 til 14.35)

UNDERAFDELING 7 Forretningshemmeligheder og fortrolige prøvningsdata eller andre data (Artikel 14.36 og 14.37)

UNDERAFDELING 8 Plantenyheder (Artikel 14.38)

UNDERAFDELING 9 Illoyal konkurrence (Artikel 14.39)

AFDELING C Håndhævelse

UNDERAFDELING 1 Almindelige bestemmelser (Artikel 14.40 og 14.41)

UNDERAFDELING 2 Håndhævelse - civile midler (Artikel 14.42 til 14.49)

UNDERAFDELING 3 Håndhævelse af beskyttelse mod uretmæssig tilegnelse og brug af forretningshemmeligheder (Artikel 14.50)

UNDERAFDELING 4 Håndhævelse - foranstaltninger ved grænsen (Artikel 14.51)

AFDELING D Samarbejde og institutionelle ordninger (Artikel 14.52 til 14.55)

KAPITEL 15 VIRKSOMHEDSLEDELSE (Artikel 15.1 til 15.7)

KAPITEL 16 HANDEL OG BÆREDYGTIG UDVIKLING (Artikel 16.1 til 16.19)

KAPITEL 17 GENNEMSIGTIGHED (Artikel 17.1 til 17.8)

KAPITEL 18 GOD REGULERINGSPRAKSIS OG REGULERINGSSAMARBEJDE

AFDELING A God reguleringspraksis og reguleringsamarbejde

UNDERAFDELING 1 Almindelige bestemmelser (Artikel 18.1 til 18.3)

UNDERAFDELING 2 God reguleringspraksis (Artikel 18.4 til 18.11)

UNDERAFDELING 3 Reguleringsamarbejde (Artikel 18.12 og 18.13)

UNDERAFDELING 4 Institutionelle bestemmelser (Artikel 18.14 til 18.16)

AFDELING B Dyrevelfærd (artikel 18.17)

AFDELING C Afsluttende bestemmelser (artikel 18.18 og 18.19)

KAPITEL 19 SAMARBEJDE PÅ LANDBRUGSOMRÅDET (Artikel 19.1 til 19.8)

KAPITEL 20 SMÅ OG MELLEMSTORE VIRKSOMHEDER (Artikel 20.1 til 20.4)

KAPITEL 21 TVISTBILÆGGELSE

AFDELING A Formål, anvendelsesområde og definitioner (Artikel 21.1 til 21.3)

AFDELING B Konsultationer og mægling (Artikel 21.4 til 21.6)

AFDELING C Panelprocedure (Artikel 21.7 til 21.24)

AFDELING D Almindelige bestemmelser (Artikel 21.25 til 21.30)

KAPITEL 22 INSTITUTIONELLE BESTEMMELSER (Artikel 22.1 til 22.6)

KAPITEL 23 AFSLUTTENDE BESTEMMELSER (Artikel 23.1 til 23.8)

BILAG (kun de eksisterende bilag er anført):

BILAG 2-A TOLDAFSKAFFELSE OG -NEDSÆTTELSE

BILAG 2-B LISTE OVER VARER OMHANDLET I ARTIKEL 2.15 OG 2.17

BILAG 2-C MOTORKØRETØJER OG RESERVEDELE

Tillæg 2-C-1 FN-regulativer anvendt af begge parter

Tillæg 2-C-2 FN-regulativer, der anvendes af en af parterne og endnu ikke tages i betragtning af den anden part

BILAG 2-D LETTELSE AF EKSPORTEN AF SHOCHU

BILAG 2-E LETTELSE AF EKSPORTEN AF VINPRODUKTER

BILAG 3-A INDLEDENDE NOTER TIL PRODUKTSPECIFIKKE
OPRINDELSESREGLER

BILAG 3-B PRODUKTSPECIFIKKE OPRINDELSESREGLER

Tillæg 3-B-1 Bestemmelser vedrørende bestemte køretøjer og dele til køretøjer

BILAG 3-C	OPLYSNINGER OMHANDLET I ARTIKEL 3.5
BILAG 3-D	TEKSTEN TIL UDTALELSEN OM OPRINDELSE
BILAG 3-E	OM FYRSTENDØMMET ANDORRA
BILAG 3-F	OM REPUBLIKKEN SAN MARINO
BILAG 6	FØDEVARETILSÆTNINGSSTOFFER
BILAG 8-A	REGULERINGSSAMARBEJDE OM FINANSIEL REGULERING
BILAG 8-B	LISTER TIL KAPITEL 8
BILAG I	FORBEHOLD FOR EKSISTERENDE FORANSTALTNINGER
BILAG II	FORBEHOLD FOR FREMTIDIGE FORANSTALTNINGER

BILAG III FORRETNINGSREJSENDE I ETABLERINGSØJEMED,
VIRKSOMHEDSINTERNT UDSTATIONEREDE, INVESTORER OG
FORRETNINGSREJSENDE PÅ KORTVARIGT OPHOLD

BILAG IV LEVERANDØRER AF KONTRAKTBASEREDE TJENESTEYDELSER
OG SELVSTÆNDIGE ERHVERVSDRIVENDE

Tillæg IV Begrænsninger for forretningsaktiviteter, der udføres af leverandører
af kontraktbaserede tjenesteydelser og selvstændige erhvervsdrivende

BILAG 8-C FORSTÅELSE VEDRØRENDE BEVÆGELSESFRIHED FOR FYSISKE
PERSONER I FORRETNINGSØJEMED

BILAG 10 OFFENTLIGE UDBUD

BILAG 14-A PARTERNES LOVE OG FORSKRIFTER VEDRØRENDE GEOGRAFISKE
BETEGNELSER

BILAG 14-B LISTE OVER GEOGRAFISKE BETEGNELSER

BILAG 23 FÆLLES ERKLÆRING

PRÆAMBEL

Den EUROPÆISKE UNION og JAPAN (herefter benævnt "parterne"),

SOM ER BEVIDSTE OM deres langvarige og stærke partnerskab baseret på fælles principper og værdier og deres tætte økonomiske, handelsmæssige og investeringsmæssige forbindelser,

SOM ANERKENDER betydningen af at styrke deres økonomiske, handelsmæssige og investeringsmæssige forbindelser i overensstemmelse med målet om bæredygtig udvikling i økonomisk, social og miljømæssig forstand og af at fremme deres indbyrdes handel og investeringer, og som tager hensyn til behovene hos erhvervslivet i hver part, især små og mellemstore virksomheder, og for høje niveauer for miljø- og arbejdstagerbeskyttelse gennem relevante internationalt anerkendte standarder og internationale aftaler, som begge parter deltager i,

SOM ANERKENDER, at denne aftale bidrager til at øge forbrugernes velfærd gennem politikker, der sikrer en høj grad af forbrugerbeskyttelse og økonomisk velstand,

SOM ERKENDER, at et dynamisk og hurtigt skiftende globalt miljø som følge af globalisering og tættere integration mellem økonomierne i verden byder på mange nye økonomiske udfordringer og muligheder for parterne,

SOM ANERKENDER, at deres økonomier har en række træk, der supplerer hinanden, og at denne komplementaritet bør bidrage til yderligere at fremme udviklingen af samhandel og investeringer mellem parterne gennem udnyttelse af deres respektive økonomiske fordele via bilaterale handels- og investeringsaktiviteter,

SOM MENER, at en klart fastsat og sikret ramme for handel og investeringer gennem gensidigt fordelagtige regler for regulering af handelen og investeringerne mellem parterne vil øge deres økonomiers konkurrenceevne, gøre deres markeder mere effektive og dynamiske og sikre et forudsigeligt kommercielt miljø for yderligere udvidelse af deres indbyrdes handel og investeringer,

SOM BEKRÆFTER deres vilje til at overholde De Forenede Nationers pagt og tager hensyn til principperne i verdenserklæringen om menneskerettigheder,

SOM ANERKENDER betydningen af gennemsigtighed i den internationale handel og investeringer til gavn for alle berørte parter,

SOM SØGER at indføre klare og gensidigt fordelagtige regler for handel og investeringer mellem parterne og at mindske eller fjerne hindringer,

SOM ER BESLUTTET PÅ at bidrage til en harmonisk udvikling og styrkelse af den internationale handel og investeringerne ved gennem denne aftale at fjerne handels- og investeringshindringer og undgå at skabe nye hindringer for handel og investeringer mellem parterne, som kunne begrænse fordelene ved denne aftale,

SOM TAGER UDGANGSPUNKT I deres respektive rettigheder og forpligtelser i henhold til WTO-overenskomsten og andre multilaterale, regionale og bilaterale aftaler, som de begge deltager i, og

SOM ER BESLUTTET PÅ at fastsætte en retlig ramme for udbygning af deres økonomiske partnerskab,

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

KAPITEL 1

GENERELLE BESTEMMELSER

ARTIKEL 1.1

Formål

Denne aftale har til formål at liberalisere og lette handel og investeringer samt at fremme tættere økonomiske forbindelser mellem parterne.

ARTIKEL 1.2

Generelle definitioner

Medmindre andet er fastsat, forstås i denne aftale ved:

- a) "landbrugsaftalen": den aftale om landbrug, der er indeholdt i bilag 1A til WTO-overenskomsten

- b) "antidumpingaftalen": den aftale om anvendelse af artikel VI i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel 1994, der er indeholdt i bilag 1A til WTO-overenskomsten
- c) "aftalen om importlicensprocedurer": aftalen om importlicensprocedurer i bilag 1A til WTO-overenskomsten
- d) "aftalen om beskyttelsesforanstaltninger": aftalen om beskyttelsesforanstaltninger i bilag 1A til WTO-overenskomsten
- e) "CPC": den foreløbige centrale produktnomenklatur (Statistical Papers Series M No. 77, Department of International Economic and Social Affairs, Statistical Office of the United Nations, New York, 1991)
- f) "toldmyndighed":
 - i) for Den Europæiske Union, Europa-Kommissionens tjenestegrene med ansvar for toldanliggender og toldmyndighederne og andre myndigheder i Den Europæiske Unions medlemsstater med beføjelse til at gennemføre og håndhæve toldlovgivningen og
 - ii) for Japan, finansministeriet

- g) "toldlovgivning": enhver lov og forskrift udstedt af Den Europæiske Union eller Japan vedrørende import, eksport og transit af varer og henførsel af varer under enhver anden toldprocedure, herunder forbud, restriktioner og kontrol, der henhører under toldmyndighedernes kompetence
- h) "toldområde":
 - i) for Den Europæiske Union, det toldområde, der er fastlagt i artikel 4 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 952/2013 af 9. oktober 2013 om EF-toldkodeksen¹ og
 - ii) for Japan, det territorium, der er omfattet af Japans toldlovgivning
- i) "dage": kalenderdage
- j) "DSU": forståelsen vedrørende reglerne og procedurene for tvistbilæggelse i bilag 2 til WTO-overenskomsten
- k) "GATS": den almindelige overenskomst om handel med tjenesteydelser i bilag 1B til WTO-overenskomsten

¹ EUT L 269 af 10.10.2013, s. 1.

- l) "GATT 1994": den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel 1994 i bilag 1A til WTO-overenskomsten; med henblik på denne aftale forstås henvisninger til artikler i GATT 1994 også som de fortolkende bemærkninger
- m) "GPA-aftalen": aftalen om offentlige udbud i bilag 4 til WTO-overenskomsten¹
- n) "det harmoniserede system" eller "HS": det harmoniserede varebeskrivelses- og varenomenklatursystem, herunder dets almindelige fortolkningsregler, afsnitsbestemmelser, kapitelbestemmelser og underpositionsbestemmelser
- o) "IMF": Den Internationale Valutafond
- p) "foranstaltning": enhver foranstaltning, det være sig i form af en lov, forskrift, regel, procedure, beslutning, administrativ handling mv.

¹ Det præciseres, at GPA-aftalen skal forstås som GPA-aftalen, som ændret ved protokollen om ændring af aftalen om offentlige udbud, udfærdiget i Geneve den 30. marts 2012.

- q) "fysisk person fra en part": for Den Europæiske Unions vedkommende, en statsborger i en af Den Europæiske Unions medlemsstater, og for Japans vedkommende, en japansk statsborger, i overensstemmelse med parternes respektive gældende love og forskrifter¹
- r) "person": en fysisk eller en juridisk person
- s) "SCM-aftalen": aftalen om subsidier og udligningsforanstaltninger i bilag 1A til WTO-overenskomsten
- t) "SPS-aftalen": aftalen om anvendelsen af sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger i bilag 1A til WTO-overenskomsten
- u) "TBT-aftalen": aftalen om tekniske handelshindringer i bilag 1A til WTO-aftalen
- v) "territorium": det geografiske anvendelsesområde for denne aftale i overensstemmelse med artikel 1.3
- w) "TEUF": traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

¹ Med henblik på kapitel 8 omfatter definitionen af "fysisk person fra en part" også en fysisk person, som er fast bosiddende i Republikken Letland, og som ikke er statsborger i Republikken Letland eller nogen anden stat, men som i henhold til Republikken Letlands love og forskrifter er berettiget til at modtage et pas for ikke-statsborgere.

- x) "TRIPS-aftalen": aftalen om handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheder i bilag 1C til WTO-overenskomsten
- y) "WIPO": Verdensorganisationen for Intellektuel Ejendomsret
- z) "WTO": Verdenshandelsorganisationen og
- aa) "WTO-overenskomsten": Marrakesh-overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen, udfærdiget i Marrakesh den 15. april 1994.

ARTIKEL 1.3

Territorial anvendelse

1. Denne aftale finder anvendelse:
 - a) for Den Europæiske Union, på de territorier, som er omfattet af traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de betingelser, der er fastsat i disse traktater, og
 - b) for Japan, på landets territorium.

2. Medmindre andet er fastsat, finder denne aftale også anvendelse på alle områder ud over hver parts territorialfarvand, herunder havbunden og undergrunden, over hvilken den pågældende part udøver sine suveræne rettigheder eller jurisdiktion i henhold til international ret, herunder De Forenede Nationers havretskonvention, udfærdiget i Montego Bay den 10. december 1982, og dens love og forskrifter, som er i overensstemmelse med folkeretten¹.

3. For så vidt angår denne aftales bestemmelser om anvendelse af præferencetoldbehandling på varer samt artikel 2.9 og 2.10, finder denne aftale også anvendelse på de områder af EU's toldområde, der ikke er omfattet af stk. 1, litra a), og på de territorier, der er omhandlet i bilag 3-E og 3-F.

4. Parterne skal underrette hinanden i tilfælde af, at de respektive geografiske anvendelsesområder for denne aftale, jf. stk. 1 til 3, ændres, og straks give den anden part supplerende oplysninger eller præciseringer, hvis den anden part anmoder herom.

¹ Det præciseres, at for Den Europæiske Union skal områder uden for hver parts territorialfarvand forstås som Den Europæiske Unions medlemsstaters respektive territorier.

ARTIKEL 1.4

Beskatning

1. I forbindelse med denne artikel forstås ved
 - a) "bopæl": skattemæssigt hjemsted
 - b) "skatteaftale": en aftale om undgåelse af dobbeltbeskatning eller andre internationale aftaler eller ordninger, som udelukkende eller hovedsagelig vedrører beskatning, som EU eller dens medlemsstater eller Japan deltager i, og
 - c) "skatteforanstaltning": en foranstaltning i medfør af skattelovgivningen i Den Europæiske Union, dens medlemsstater eller Japan.
2. Denne aftale finder kun anvendelse på skattemæssige foranstaltninger, hvis en sådan anvendelse er nødvendig for, at bestemmelserne i denne aftale kan få virkning.

3. Intet i denne aftale må påvirke rettigheder og forpligtelser, som Den Europæiske Union, dens medlemsstater eller Japan har i henhold til en skatteaftale. Skulle nærværende aftale på et givet område være uforenelig med en sådan skatteaftale, har sidstnævnte aftale forrang. For så vidt angår en skatteaftale mellem Den Europæiske Union eller dens medlemsstater og Japan, afgør de relevante kompetente myndigheder i henhold til nærværende aftale og nævnte skatteaftale, om skatteaftalen er uforenelig med nærværende aftale.

4. Enhver mestbegunstigelsesbehandlingsforpligtelse i denne aftale finder ikke anvendelse med hensyn til en fordel, som Den Europæiske Union, dens medlemsstater eller Japan har indrømmet i henhold til en skatteaftale.

5. Det Blandede Udvalg, der er nedsat ved artikel 22.1, kan træffe afgørelse om et andet omfang af anvendelsen af tvistbilæggelsen i kapitel 21 i forbindelse med skattemæssige foranstaltninger.

6. Med forbehold af kravet om, at skattemæssige foranstaltninger ikke anvendes på en måde, der udgør en vilkårlig eller uberettiget forskelsbehandling mellem parterne, hvor samme forhold gør sig gældende, eller en skjult begrænsning af handel og investeringer, må intet i denne aftale fortolkes således, at det forhindrer vedtagelsen, opretholdelsen eller håndhævelsen fra Den Europæiske Unions side, fra dens medlemsstaters side eller fra Japans side af en skatteforanstaltning, der sigter mod at sikre en retfærdig eller effektiv pålæggelse eller opkrævning af skatter, som f.eks. foranstaltninger:

- a) der skelner mellem skattepligtige, som ikke befinder sig i samme situation, særlig med hensyn til deres bopælssted eller det sted, hvor deres kapital er investeret, eller
- b) der forebygger skatteundgåelse eller -unddragelse i henhold til en skatteaftale eller indenlandsk skattelovgivning.

ARTIKEL 1.5

Undtagelser af sikkerhedshensyn

1. Intet i denne aftale må fortolkes således, at:
 - a) det af en part kræves, at den skal give oplysninger, hvis videregivelse den betragter som stridende mod sine vitale sikkerhedsinteresser

- b) en part afskæres fra at træffe foranstaltninger, som den anser for nødvendige af hensyn til beskyttelsen af sine væsentlige sikkerhedsinteresser, som:
 - i) vedrører fissions- og fusionsmaterialer eller materialer, af hvilke disse udvindes
 - ii) vedrører produktion af og handel med våben, ammunition og krigsudstyr samt fremstilling af eller handel med andre varer og materialer, der direkte eller indirekte tager sigte på leverancer til militære formål
 - iii) vedrører levering af tjenesteydelser, der direkte eller indirekte sker for at forsyne en militær indretning, eller
 - iv) foretages i krigstid eller anden krisetilstand i internationale forbindelser, eller
 - c) afskærer en part fra at træffe foranstaltninger som følge af sine forpligtelser i medfør af De Forenede Nationers pagt for at opretholde international fred og sikkerhed.
2. Uanset stk. 1
- a) gælder GPA-aftalens artikel III med henblik på kapitel 10 og
 - b) gælder artikel 14.54 med henblik på kapitel 14.

ARTIKEL 1.6

Fortrolige oplysninger

1. Medmindre andet er fastsat, forpligter intet i denne aftale en part til at udlevere fortrolige oplysninger, hvis offentliggørelse ville være til hinder for håndhævelsen af dens love og forskrifter eller på anden måde stride mod offentlige interesser, eller som ville skade bestemte offentlige eller private virksomheders legitime forretningsinteresser.
2. Hvis en part i henhold til denne aftale giver den anden part oplysninger, som anses for at være fortrolige i henhold til partens love og forskrifter, skal den anden part opretholde fortroligheden af oplysningerne, medmindre den part, der har givet oplysningerne, accepterer andet.

ARTIKEL 1.7

Opfyldelse af forpligtelser og delegeret myndighed

1. Hver part skal sikre, at der træffes alle nødvendige foranstaltninger for at gennemføre bestemmelserne i denne aftale.

2. Medmindre andet er fastsat i denne aftale, skal hver part sikre, at enhver person eller enhed, som en part har delegeret regulerings- eller forvaltningsmyndighed til med henblik på at opfylde partens forpligtelser i henhold til denne aftale, handler i overensstemmelse med forpligtelserne under udøvelsen af denne delegerede myndighed.

3. Det præciseres, at ingen af parterne frigøres fra sine forpligtelser i henhold til denne aftale i tilfælde af statslige eller ikke-statslige organers manglende overholdelse af bestemmelserne i denne aftale under udøvelse af beføjelser, som parten har delegeret til dem.

ARTIKEL 1.8

Love og forskrifter og ændringer heraf

Når der i denne aftale henvises til en parts love og forskrifter, skal disse love og forskrifter forstås således, at de omfatter ændringer hertil, medmindre andet er angivet.

ARTIKEL 1.9

Forhold til andre aftaler

1. De eksisterende aftaler mellem Den Europæiske Union eller dens medlemsstater og Japan erstattes eller ophæves ikke ved denne aftale.

2. Intet i denne aftale forpligter parterne til at handle i modstrid med deres forpligtelser i henhold til WTO-overenskomsten.

3. I tilfælde af uoverensstemmelse mellem denne aftale og enhver aftale, bortset fra WTO-overenskomsten, som begge parter deltager i, skal parterne straks rådføre sig med hinanden med henblik på at finde en gensidigt tilfredsstillende løsning.

4. Hvis internationale aftaler¹, helt eller delvist, omhandles eller inkorporeres i nærværende aftale, skal de forstås således, at de omfatter ændringer heraf eller deres efterfølgende aftaler, som træder i kraft for begge parter på eller efter datoen for undertegnelsen af nærværende aftale. Hvis der opstår spørgsmål i forbindelse med gennemførelsen eller anvendelsen af nærværende aftales bestemmelser som følge af sådanne ændringer eller efterfølgende aftaler, kan parterne efter anmodning fra en af parterne konsultere hinanden med henblik på at finde en gensidigt tilfredsstillende løsning på dette spørgsmål, hvis det er nødvendigt.

¹ De internationale aftaler, der omhandles eller inkorporeres i nærværende aftale, skal forstås således, at de omfatter de seneste ændringer heraf, der er trådt i kraft for begge parter før datoen for undertegnelsen af nærværende aftale.

KAPITEL 2

VAREHANDEL

AFDELING A

Generelle bestemmelser

ARTIKEL 2.1

Formål

Formålet med dette kapitel er at lette varehandelen mellem parterne og gradvist at liberalisere handelen med varer i overensstemmelse med bestemmelserne i denne aftale.

ARTIKEL 2.2

Anvendelsesområde

Medmindre andet er fastsat i denne aftale, finder dette kapitel anvendelse på varehandel mellem parterne.

ARTIKEL 2.3

Definitioner

Med henblik på dette kapitel forstås ved:

- a) "eksportlicensprocedurer": administrative procedurer, også kaldet licens, der anvendes af en part til driften af eksportlicensordninger, der kræver indgivelse af en ansøgning eller anden dokumentation, bortset fra den til toldprocedurer påkrævede, til det relevante administrative organ som en forudgående betingelse for eksport fra den pågældende part
- b) "ikke-automatiske import- eller eksportlicensprocedurer": licensprocedurer, i forbindelse med hvilke ansøgningen ikke godkendes for alle personer, der opfylder den pågældende parts krav til udførelse af import- og eksporttransaktioner vedrørende varer, der er omfattet af licensprocedurer, og
- c) "oprindelse": med oprindelsesstatus i en part i henhold til bestemmelserne i kapitel 3.

ARTIKEL 2.4

Told

Hver part nedsætter eller afskaffer told i henhold til artikel 2.8, stk. 1. Med henblik på dette kapitel betyder "told" også afgifter af enhver art, herunder alle former for tillægsafgifter, der pålægges ved import af varer, men omfatter dog ikke:

- a) afgifter, der svarer til en national skat, der pålægges i overensstemmelse med artikel III i GATT 1994
- b) told, der pålægges i overensstemmelse med artikel VI og XIX i GATT 1994, antidumpingaftalen, SCM-aftalen, aftalen om beskyttelsesforanstaltninger og artikel 22 i DSU og
- c) gebyrer og andre afgifter, der pålægges i medfør af artikel 2.16.

ARTIKEL 2.5

Landbrugsbeskyttelsesforanstaltninger

1. Landbrugsprodukter, der betragtes som varer med oprindelse i en part (herefter benævnt "landbrugsprodukter med oprindelsesstatus"), er ikke omfattet af den told, der anvendes af den anden part i henhold til en særlig beskyttelsesforanstaltning, der træffes i medfør af landbrugsaftalen.
2. Landbrugsbeskyttelsesforanstaltninger for landbrugsprodukter med oprindelsesstatus i henhold til denne aftale kan anvendes i overensstemmelse med del 3, afdeling C, i bilag 2-A.

AFDELING B

National behandling og markedsadgang for varer

ARTIKEL 2.6

Klassificering af varer

1. Klassificeringen af varer i samhandlen mellem parterne skal være i overensstemmelse med det harmoniserede system.

2. Hver part sikrer konsekvens i anvendelsen af sine love og forskrifter om tarifiering af varer med oprindelse i den anden part.

ARTIKEL 2.7

National behandling

Hver part indrømmer national behandling for varer fra den anden part i overensstemmelse med artikel III i GATT 1994. Med henblik herpå er artikel III i GATT 1994, med de fornødne ændringer, inkorporeret i og gjort til en del af denne aftale.

ARTIKEL 2.8

Nedsættelse og afskaffelse af told ved import

1. Medmindre andet er fastsat i denne aftale, skal hver part nedsætte eller afskaffe told på varer med oprindelse i den anden part i overensstemmelse med bilag 2-A.

2. Hvis en af parterne nedsætter den anvendte mestbegunstigelsestoldsats, finder toldsatsen anvendelse på en vare med oprindelse i den anden part, hvis og så længe den er lavere end toldsatsen for samme vare beregnet i overensstemmelse med bilag 2-A.

3. Behandlingen af varer med oprindelse i en part, der er klassificeret under toldpositionerne angivet med "S" i kolonnen "Note" i Den Europæiske Unions toldafviklingsplan i del 2, afdeling B, i bilag 2-A og i Japans toldafviklingsplan i del 3, afdeling D, i bilag 2-A, skal revideres af parterne i det femte år efter datoen for denne aftales ikrafttrædelse eller i et år, som parterne aftaler, alt efter hvilket tidspunkt der falder først. Revisionen skal gennemføres med henblik på at forbedre markedsadgangen, f.eks. gennem foranstaltninger såsom hurtigere nedsættelse eller afskaffelse af told, strømlining af udbudsprocedurer og forøgelse kontingentmængderne samt løsninger på problemerne vedrørende afgifter.

4. Hvis en part indrømmer en større eller hurtigere toldnedsættelse, en større kvote eller enhver anden gunstigere behandling end den i nærværende aftale fastsatte til et tredjeland på grundlag af en international aftale om varer, der er omfattet af stk. 3, og som påvirker balancen i Den Europæiske Unions eller Japans marked for sådanne varer, skal parterne, med henblik på at sikre, at den anden part opnår mindst samme præference, påbegynde en sådan revision senest tre måneder efter ikrafttrædelsen af den internationale aftale mellem Den Europæiske Union og det pågældende tredjeland eller mellem Japan og det pågældende tredjeland, og udføre revisionen med henblik på at afslutte den inden for seks måneder efter samme dato.

ARTIKEL 2.9

Varer, der genindføres efter reparation og ændring

1. En part må ikke lægge told på en vare, uanset oprindelse, som genindføres på dens toldområde efter at have været midlertidigt eksporteret fra dens toldområde til den anden parts toldområde med henblik på reparation eller ændring, uanset om reparationen eller ændringen kunne være blevet udført på førstnævnte parts toldområde, forudsat at den pågældende vare genindføres på pågældende førstnævnte parts toldområde inden for den frist, der er fastsat i partens love og forskrifter¹.
2. Stk. 1 finder ikke anvendelse på varer på en parts toldområde under toldkontrol uden betaling af importafgifter og skatter, når disse varer eksporteres med henblik på reparation eller ændring og ikke vender tilbage til toldområdet under toldkontrol uden betaling af importafgifter og skatter.

¹ I Den Europæiske Union anvendes den i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 952/2013 af 9. oktober 2013 om EF-toldkodeksen omhandlede procedure vedrørende passiv forædling i forbindelse med dette stykke.

3. En part må ikke lægge told på en vare, uanset oprindelse, der importeres midlertidigt fra den anden parts toldområde med henblik på reparation eller ændring, forudsat at varen reeksporteres fra den importerende parts toldområde inden for den frist, der er fastsat i partens love og forskrifter¹.

4. Med henblik på denne artikel forstås ved "reparation" eller "ændring" enhver behandling eller proces, der gennemføres på en vare for at afhjælpe operationelle mangler eller materielle skader og medfører retablering af varen til sin oprindelige funktion eller for at sikre, at den er i overensstemmelse med tekniske krav til anvendelsen heraf. Reparation eller ændring af en vare omfatter genetablering og vedligeholdelse, uanset en eventuel stigning i varens værdi, men ikke en behandling eller en proces, hvorved:

- a) varens væsentlige egenskaber ødelægges, eller der skabes en ny eller kommercielt anderledes vare
- b) et halvfabrikata omformes til helfabrikata, eller
- c) varens funktion ændres.

¹ I Den Europæiske Union anvendes den i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 952/2013 af 9. oktober 2013 om EF-toldkodeksen omhandlede procedure vedrørende aktiv forædling i forbindelse med dette stykke.

ARTIKEL 2.10

Midlertidig indførsel af varer

Hver part indrømmer todfri midlertidig indførsel på sit territorium for følgende varer i overensstemmelse med sine egne love og forskrifter, forudsat at varerne ikke undergår nogen forandring bortset fra den normale værdiforringelse som følge af brug, og at de eksporteres inden for den frist, der er fastsat af hver af parterne:

- a) varer til forevisning eller anvendelse på udstillinger, messer, kongresser eller lignende arrangementer
- b) professionelt udstyr, herunder udstyr til brug for pressen eller radio eller fjernsyn, kinematografisk udstyr, apparater til brug i sådant udstyr og tilbehør hertil
- c) kommercielle prøver og reklamefilm og -optagelser
- d) containere og paller, der anvendes eller skal anvendes til transport af gods i international trafik, tilbehør og udstyr hertil

- e) velfærdsmateriel for søfolk
- f) varer, som udelukkende importeres til videnskabelige formål
- g) varer, der importeres til internationale idrætskonkurrencer, demonstrationer eller uddannelse
- h) personlige effekter, der ejes af midlertidigt besøgende, og
- i) turistreklamemateriale.

ARTIKEL 2.11

Toldværdiansættelse

Til brug ved toldværdiansættelsen af de varer, der handles mellem parterne, finder bestemmelserne i del I i aftalen om anvendelse af artikel VII i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel 1994 i bilag 1A til WTO-overenskomsten anvendelse med de fornødne ændringer.

ARTIKEL 2.12

Eksportafgifter

En part må ikke indføre eller opretholde told, skatter, gebyrer eller andre afgifter af nogen art, der pålægges varer, der udføres fra den pågældende part til den anden part, og ej heller interne skatter eller andre afgifter ved eksport af varer til den anden part, der overstiger den told og de gebyrer, skatter og afgifter, som pålægges tilsvarende varer bestemt til indenlandsk forbrug. Med henblik på denne artikel omfatter gebyrer eller andre afgifter af enhver art ikke gebyrer og andre afgifter, der pålægges i medfør af artikel 2.16 og er begrænset til de anslåede omkostninger ved de ydede tjenester.

ARTIKEL 2.13

Standstill

1. Medmindre andet er fastsat i denne aftale, skal en part ikke øge tolden på varer med oprindelse i den anden part ud over den sats, der anvendes i overensstemmelse med bilag 2-A.
2. Det præciseres, at en part kan forhøje en told til det niveau, der er fastsat i bilag 2-A, del 2, afdeling B, i Den Europæiske Unions toldafviklingsplan i og i bilag 2-A, del 3, afdeling D, i Japans toldafviklingsplan, i for det pågældende år efter en unilateral nedsættelse af tolden.

ARTIKEL 2.14

Eksporthkonkurrence

1. Med henblik på denne artikel forstås ved "eksportsubsidier" subsidier, der er omhandlet i landbrugsaftalens artikel 1, litra e), og andre subsidier, der er opført i bilag I til SCM-aftalen, og som kan anvendes på landbrugsprodukter, som er opført i landbrugsaftalens bilag 1.
2. Parterne bekræfter deres engagement, som udtrykt i WTO's ministerbeslutning af 19. december 2015 om eksportkonkurrence (WT/MIN(15)/45, WT/L/980), i at udvise den yderste tilbageholdenhed, for så vidt angår eksportsubsidier og eksportforanstaltninger med tilsvarende virkning, jf. nævnte beslutning.

ARTIKEL 2.15

Import- og eksportrestriktioner

1. En part må ikke indføre eller opretholde forbud eller restriktioner, bortset fra told, ved import af varer fra den anden part eller ved eksport eller salg til eksport af varer bestemt til den anden parts toldområde, jf. artikel XI i GATT 1994. Med henblik herpå er artikel XI i GATT 1994, med de fornødne ændringer, inkorporeret i og gjort til en del af denne aftale.

2. Hvis en part agter at indføre et forbud eller en restriktion ved eksport eller salg til eksport af varer, der er opført i bilag 2-B, i overensstemmelse med artikel XI, stk. 2, eller artikel XX i GATT 1994, skal parten:

- a) søge at begrænse forbuddet eller begrænsningen i det omfang, det er nødvendigt, idet der tages behørigt hensyn til den mulige negative indvirkning på den anden part
- b) give den anden part skriftlig meddelelse herom, så vidt muligt forud for indførelsen af et sådant forbud eller en sådan begrænsning og så lang tid i forvejen som muligt, eller, hvis ikke, senest 15 dage efter indførelsesdatoen, og den skriftlige meddelelse skal omfatte en beskrivelse af den pågældende vare, det indførte forbud eller den indførte restriktion, herunder arten, årsager og datoen for indførelsen af et sådant forbud eller en sådan restriktion samt den forventede varighed, og
- c) efter anmodning give den anden part en rimelig mulighed for konsultation med hensyn til ethvert anliggende vedrørende et sådant forbud eller en sådan begrænsning.

ARTIKEL 2.16

Gebyrer og formaliteter i forbindelse med import og eksport

1. Hver part sikrer i overensstemmelse med artikel VIII i GATT 1994, at alle gebyrer og afgifter af enhver art, bortset fra told, eksportafgifter og skatter i overensstemmelse med artikel III i GATT 1994, der pålægges af parten ved eller i forbindelse med import eller eksport, begrænses beløbsmæssigt til de anslåede omkostninger ved de ydede tjenester, der ikke må beregnes på et ad valorem-grundlag og ikke må udgøre en indirekte beskyttelse af indenlandske varer eller en beskatning af import til fiskale formål.
2. En part må ikke kræve konsulatsforretninger, herunder gebyrer og afgifter. Med henblik på dette stykke forstås ved "konsulatsforretninger" krav fra den importerende parts konsul i den eksporterende part med det formål at opnå konsulatsfakturaer eller konsulatscertifikater til kommercielle fakturaer, oprindelsescertifikater, manifeste, "shippers' export declarations" eller enhver anden tolldokumentation, som kræves ved eller i forbindelse med import.

ARTIKEL 2.17

Import- og eksportlicensprocedurer

1. Parterne bekræfter deres eksisterende rettigheder og forpligtelser i henhold til aftalen om importlicensprocedurer.
2. Hver part skal indføre eller opretholde eksportlicensprocedurer i overensstemmelse med artikel 1, stk. 1-9, og med artikel 3 i aftalen om importlicensprocedurer. Med henblik herpå er bestemmelserne i aftalen om importlicensprocedurer, med de fornødne ændringer, inkorporeret og gjort til en del af denne aftale, og de finder anvendelse på eksportlicensprocedurer mellem parterne. En part kan indføre eller opretholde eksportlicensprocedurer i overensstemmelse med artikel 2 i aftalen om importlicensprocedurer. Stk. 2-8 finder anvendelse på alle varer, der er opført i bilag 2-B.
3. Hver part skal sikre, at alle eksportlicensprocedurer anvendes neutralt og forvaltes på en retfærdig, rimelig, ikke-diskriminerende og gennemsigtig måde.
4. Hver part skal kun indføre eller opretholde import- eller eksportlicensprocedurer, hvis der ikke findes andre passende, rimeligt tilgængelige procedurer til opfyldelse af et administrativt formål.

5. En part skal ikke indføre eller opretholde ikke-automatiske eksportlicensprocedurer, medmindre det er nødvendigt for at gennemføre en foranstaltning i overensstemmelse med denne aftale. En part, der indfører ikke-automatiske licensprocedurer, skal klart angive, hvilken foranstaltning der gennemføres ved hjælp af en sådan licensprocedure.
6. En part skal inden for 60 dage besvare enhver forespørgsel fra den anden part vedrørende import- eller eksportlicensprocedurer, som førstnævnte part måtte have til hensigt at indføre eller har indført eller opretholdt, samt vedrørende kriterierne for indrømmelse eller tildeling af import- eller eksportlicenser.
7. Ved anvendelsen af eksportrestriktioner på en vare i form af en kvote skal parten tilstræbe en fordeling af handelen med den pågældende vare, der ligger så tæt som muligt på de andele, der kunne forventes uden denne begrænsning.
8. Hvis en part indfører eller opretholder eksportlicensprocedurer, afholder parterne konsultationer efter anmodning fra den anden part om ethvert spørgsmål vedrørende gennemførelsen af disse procedurer og tager behørigt hensyn til resultaterne af disse konsultationer.

ARTIKEL 2.18

Genfremstillede produkter

1. Medmindre andet er fastsat i denne aftale, skal hver part sikre, at genfremstillede produkter behandles som nye varer. Hver part kan kræve, at genfremstillede produkter udpeges som sådanne med henblik på distribution eller salg.
2. Med henblik på denne artikel forstås ved "genfremstillede produkter" varer, der henhører under pos. 40.12, kapitel 84-90 eller pos. 94.02 i det harmoniserede system, og som:¹
 - a) er helt eller delvist sammensat af dele fra brugte varer
 - b) har en tilsvarende forventet levetid og ydeevne set i forhold til samme varer, når de er nye og
 - c) har en garanti svarende til den, der gælder for disse varer, når de er nye.

¹ Det præciseres, at henvisningerne til tariferingen i det harmoniserede system i dette kapitel er baseret på det harmoniserede system, som ændret den 1. januar 2017.

ARTIKEL 2.19

Ikke-toldmæssige foranstaltninger

1. Særlige forpligtelser vedrørende ikke-toldmæssige foranstaltninger over for varer for hver part er fastsat i bilag 2-C og 2-D.
2. 10 år efter datoen for denne aftales ikrafttrædelse eller efter anmodning fra en part vurderer parterne, om spørgsmål vedrørende ikke-toldmæssige foranstaltninger over for varer kan håndteres effektivt inden for rammerne af denne aftale. Som et resultat af denne vurdering afholder parterne konsultationer med henblik på at overveje at udvide anvendelsesområdet for eksisterende forpligtelser eller at indføre yderligere forpligtelser af gensidig interesse vedrørende ikke-toldmæssige foranstaltninger over for varer, herunder på samarbejdsområdet. På grundlag af disse konsultationer kan parterne enes om at indlede forhandlinger af gensidig interesse. Ved gennemførelsen af dette stykke skal parterne tage hensyn til erfaringerne fra den foregående periode for gennemførelse af denne aftale.

ARTIKEL 2.20

Restriktioner til beskyttelse af betalingsbalancen

1. Intet i denne aftale må fortolkes således, at det forhindrer en part i at træffe foranstaltninger med henblik på betalingsbalancen. En part, der træffer sådanne foranstaltninger, skal træffe dem i overensstemmelse med de betingelser, der er fastsat i artikel XII i GATT 1994 og den forståelse vedrørende betalingsbalancebestemmelserne i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel, der er indeholdt i bilag 1A til WTO-overenskomsten.
2. Intet i denne aftale er til hinder for, at en part anvender valutakontrol eller valutarestriktioner i overensstemmelse med artiklerne i overenskomsten om Den Internationale Valutafond.

ARTIKEL 2.21

Oprindelsesmærkning

Hvis en part anvender krav om obligatorisk mærkning af oprindelsesland for andre varer end fødevarer, landbrugsprodukter eller fiskerivarer som defineret i denne parts love og forskrifter, skal mærkningen "Made in Japan" eller en tilsvarende mærkning på det lokale sprog i importlandet, for Den Europæiske Union, og mærkningen "Made in EU" eller en tilsvarende mærkning på japansk, for Japan, godkendes som opfyldende disse krav, medmindre andet er fastsat i denne aftale. Kapitel 3 finder ikke anvendelse på denne artikel.

ARTIKEL 2.22

Almindelige undtagelser

1. Med henblik på dette kapitel er artikel XX i GATT 1994, med de fornødne ændringer, inkorporeret i og gjort til en del af denne aftale.

2. Hvis en part har til hensigt at træffe foranstaltninger i overensstemmelse med artikel XX, litra i) og j), i GATT 1994, skal parten:
 - a) give den anden part alle relevante oplysninger og

 - b) efter anmodning give den anden part en rimelig mulighed for konsultation med hensyn til ethvert anliggende vedrørende en sådan foranstaltning med henblik på at nå frem til en gensidigt acceptabel løsning.

3. Parterne kan aftale ethvert nødvendigt middel til at løse problemerne vedrørende de anliggender, der er omfattet af konsultationer, jf. stk. 2, litra b).

4. Hvis ekstraordinære og kritiske omstændigheder, der nødvendiggør et øjeblikkeligt indgreb, udelukker forudgående afgivelse af oplysninger eller undersøgelse, kan den part, der agter at træffe de pågældende foranstaltninger, straks indføre sådanne foranstaltninger, som er nødvendige for at afhjælpe situationen, og skal straks underrette den anden part herom.

AFDELING C

Lettelse af eksporten af vinprodukter

ARTIKEL 2.23

Anvendelsesområde

Bestemmelserne i denne afdeling finder ikke anvendelse på andre varer end vinprodukter, der tariferes under pos. 22.04 i det harmoniserede system.

ARTIKEL 2.24

Generelt princip

Medmindre andet er fastsat i artikel 2.25 til -2.28, skal import og salg af vinprodukter, der handles mellem parterne og er omfattet af denne afdeling, foregå i overensstemmelse med den importerende parts love og forskrifter.

ARTIKEL 2.25

Tilladelse af ønologiske fremgangsmåder – første fase

1. Fra datoen for denne aftales ikrafttrædelse tillader Den Europæiske Union import og salg af vinprodukter til konsum i Den Europæiske Union med oprindelse i Japan, som er produceret i overensstemmelse med:

- a) produktdefinitioner og tilladte ønologiske fremgangsmåder og restriktioner, der gælder i Japan for salg af japansk vin som omhandlet i del 2, afdeling A, i bilag 2-E, forudsat at de overholder produktdefinitioner og ønologiske fremgangsmåder og restriktioner som omhandlet i del 1, afdeling A, i bilag 2-E, og
- b) de ønologiske fremgangsmåder, der er omhandlet i del 2, afdeling B, i bilag 2-E.

2. Fra datoen for denne aftales ikrafttrædelse tillader Japan import og salg af vinprodukter til konsum i Japan med oprindelse i Den Europæiske Union, som er produceret i overensstemmelse med:

- a) produktdefinitioner og tilladte ønologiske fremgangsmåder og restriktioner, der gælder i Den Europæiske Union som omhandlet i del 1, afdeling A, i bilag 2-E, forudsat at de overholder produktdefinitioner og ønologiske fremgangsmåder og restriktioner som omhandlet i del 2, afdeling A, i bilag 2-E, og

b) de ønologiske fremgangsmåder, der er omhandlet i del 1, afdeling B, i bilag 2-E.

3. På datoen for denne aftales ikrafttrædelse udveksler parterne meddelelser, som bekræfter, at deres procedurer for tilladelse til ønologiske fremgangsmåder, der er omhandlet i henholdsvis del 1, afdeling B, og del 2, afdeling B, i bilag 2-E, er afsluttet.

ARTIKEL 2.26

Tilladelse af ønologiske fremgangsmåder – anden fase

1. Den Europæiske Union skal hurtigst muligt træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på at tillade ønologiske fremgangsmåder, jf. del 2, afdeling C, i bilag 2-E, og underrette Japan om, at procedurerne for denne tilladelse er afsluttet.

2. Japan skal hurtigst muligt træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på at tillade ønologiske fremgangsmåder, jf. del 1, afdeling C, i bilag 2-E, og underrette Den Europæiske Union om, at procedurerne for denne tilladelse er afsluttet.

3. Den i stk. 1 og 2 omhandlede tilladelse træder i kraft på datoen for den sidste meddelelse fra parterne.

ARTIKEL 2.27

Tilladelse af ønologiske fremgangsmåder – tredje fase

1. Den Europæiske Union skal træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på at tillade ønologiske fremgangsmåder, jf. del 2, afdeling D, i bilag 2-E, og underrette Japan om, at procedurene for denne tilladelse er afsluttet.
2. Japan skal træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på at tillade ønologiske fremgangsmåder, jf. del 1, afdeling D, i bilag 2-E, og underrette Den Europæiske Union om, at procedurene for denne tilladelse er afsluttet.
3. Den i stk. 1 og 2 omhandlede tilladelse træder i kraft på datoen for den sidste meddelelse fra parterne.

ARTIKEL 2.28

Selvcertificering

1. Et certifikat, der er påtegnet i overensstemmelse med Japans love og forskrifter, herunder en producents selvcertificeringsformular, der er påtegnet af den kompetente myndighed i Japan, er tilstrækkelig som dokumentation for, at kravene vedrørende import og salg i Den Europæiske Union af vinprodukter med oprindelse i Japan, der er omhandlet i artikel 2.25, 2.26 eller 2.27, er opfyldt.

2. Arbejdsgruppen om Vin, der er nedsat ved artikel 22.4, vedtager efter denne aftales ikrafttrædelse ved afgørelse de nærmere bestemmelser for:

- a) gennemførelsen af stk. 1, herunder hvilke formularer der skal anvendes, og hvilke oplysninger der skal gives i certifikatet, og
- b) samarbejdet mellem de kontaktpunkter, der er udpeget af Den Europæiske Union for hver af medlemsstaterne, og af Japan.

3. Intet certifikat eller anden tilsvarende dokumentation er påkrævet som bevis for, at betingelserne for import og salg i Japan af vinprodukter med oprindelse i Den Europæiske Union, der er omhandlet i artikel 2.25, 2.26 eller 2.27, er opfyldt.

ARTIKEL 2.29

Revision, konsultationer og midlertidig suspension af selvcertificering

1. Parterne evaluerer gennemførelsen af:

- a) artikel 2.26 regelmæssigt og mindst en gang om året i løbet af de to år efter datoen for denne aftales ikrafttrædelse og

b) artikel 2.27 senest tre år efter datoen for denne aftales ikrafttrædelse.

2. Hvis parterne under processen med evaluering af gennemførelsen af artikel 2.26 konstaterer, at meddelelserne som omhandlet i artikel 2.26 ikke er blevet udvekslet senest to år efter datoen for denne aftales ikrafttrædelse, indleder parterne konsultationer med henblik på at nå til enighed om en praktisk løsning.

3. Hvis den meddelelse, der er omhandlet i artikel 2.26, stk. 2, ikke er blevet fremsendt senest to år efter datoen for denne aftales ikrafttrædelse, og den meddelelse, der er omhandlet i artikel 2.26, stk. 1, er blevet sendt, kan Den Europæiske Union midlertidigt suspendere anerkendelsen af selvcertificeringen af vinprodukter, jf. artikel 2.28, hvis en praktisk løsning, som omhandlet i stk. 2, ikke er vedtaget senest tre måneder efter indledningen af konsultationer, jf. stk. 2.

4. Den midlertidige suspension af anerkendelsen af selvcertificeringen som omhandlet i stk. 3 ophæves straks, hvis Japan sender meddelelsen i henhold til artikel 2.26, stk. 2, til Den Europæiske Union.

5. Hvis parterne under processen med evaluering af gennemførelsen af artikel 2.27, jf. stk. 1, konstaterer, at meddelelserne som omhandlet i artikel 2.27 ikke er blevet udvekslet senest fem år efter datoen for denne aftales ikrafttrædelse, indleder parterne konsultationer.

6. Intet i denne artikel berører parternes rettigheder og forpligtelser i henhold til SPS-aftalen.

ARTIKEL 2.30

Standstill

1. For anliggender, der er omfattet af artikel 2.25 til 2.28, må en part ikke indføre mindre gunstige betingelser end dem, der er fastsat i denne afdeling, eller er i kraft i partens love og forskrifter på datoen for undertegnelsen af denne aftale.
2. Stk. 1 berører ikke parternes ret til at træffe de sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige foranstaltninger, der er nødvendige for at beskytte menneskers, dyrs eller planters liv eller sundhed, forudsat at disse foranstaltninger ikke er uforenelige med bestemmelserne i SPS-aftalen.

ARTIKEL 2.31

Ændringer

Det Blandede Udvalg, der er nedsat ved artikel 22.1, kan vedtage afgørelser om ændring af bilag 2-E for at tilføje, slette eller ændre henvisninger til ønologiske fremgangsmåder, begrænsninger og andre elementer i overensstemmelse med artikel 23.2, stk. 3.

AFDELING D

Andre bestemmelser

ARTIKEL 2.32

Udveksling af oplysninger

1. Med henblik på at overvåge denne aftales virkemåde og i en periode på 10 år efter denne aftales ikrafttrædelse udveksler parterne hvert år importstatistikker for den periode, der omfatter det seneste kalenderår, der er til rådighed. Perioden kan af Udvalget om Handel med Varer, der er nedsat ved artikel 22.3, forlænges med yderligere fem år.
2. Udvekslingen af importstatistikker, jf. stk. 1, omfatter i videst muligt omfang oplysninger vedrørende en periode, der omfatter det seneste kalenderår, der er til rådighed, herunder værdi og volumen, baseret på partens nomenklatur, af importen af varer fra den anden part, som drager fordel af præferencetoldbehandling i henhold til denne aftale, og varer, der ikke er inddrømmet præferencetoldbehandling.

ARTIKEL 2.33

Særlige foranstaltninger vedrørende forvaltning af præferencetoldbehandling

1. Parterne anerkender, at tilsidesættelser af deres toldlovgivning i forbindelse med præferencetoldbehandling i henhold til denne aftale kan have negativ indflydelse på den indenlandske erhvervsgren og er enige om at samarbejde om forebyggelse, afsløring og bekæmpelse af sådanne overtrædelser i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i kapitel 3 og aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Japans regering om samarbejde og gensidig administrativ bistand i toldspørgsmål, udfærdiget i Bruxelles den 30. januar 2008 (herefter benævnt "toldsamarbejdsaftalen").
2. En part kan i overensstemmelse med proceduren i stk. 4 til 7 midlertidigt suspendere præferencetoldbehandlingen i henhold til denne aftale for de pågældende varer, der er forbundet med de systematiske tilsidesættelser som omhandlet i litra a), hvis parten på grundlag af objektive, tvingende og verificerbare oplysninger konstaterer:
 - a) at der forekommer systematisk tilsidesættelse af dens toldlovgivning vedrørende præferencetoldbehandling i henhold til denne aftale for en bestemt vare og
 - b) at den anden part systematisk og uberettiget har nægtet eller på anden måde har undladt at gennemføre det samarbejde, der er omhandlet i stk. 1, i forbindelse med den systematiske tilsidesættelse omhandlet i litra a).

3. Uanset stk. 2 finder den midlertidige suspension ikke anvendelse på erhvervsdrivende, som opfylder de kriterier, der er aftalt mellem parterne ved de konsultationer, der er omhandlet i stk. 4.

4. Den part, der har foretaget den konstatering, der er omhandlet i stk. 2, skal uden unødigt ophold underrette den anden part om denne konstatering med tilstrækkelige oplysninger til at berettigg indledningen af konsultationer, herunder resuméet af de væsentligste kendsgerninger vedrørende stk. 2, litra a) og b), og indlede konsultationer med den anden part i Udvalget om Handel med Varer med henblik på at nå til en løsning, der er acceptabel for begge parter, og nå til enighed om overensstemmelseskriterier med hensyn til kravene i denne aftale og den relevante toldlovgivning.

5. Den part, der har foretaget den konstatering, der er omhandlet i stk. 2, skal, før der træffes endelig afgørelse, underrette alle interesserede parter om sin hensigt om at anvende en midlertidig suspension og sikre, at de i fuldt omfang har mulighed for at varetage deres interesser. En midlertidig suspension må ikke anvendes over for interesserede parter, forudsat at de objektivt og på tilfredsstillende vis godtgør over for den part, der har foretaget konstateringen, at de ikke er involveret i den systematiske tilsidesættelse, der er omhandlet i stk. 2, litra a).

6. Hvis parterne ikke er nået til enighed om en acceptabel løsning senest seks måneder efter meddelelsen, kan den part, der har foretaget konstateringen, efter de i stk. 4 og 5 omhandlede processer beslutte at suspendere præferencetoldbehandlingen i henhold til denne aftale midlertidigt for de pågældende varer under behørig hensyntagen til den i stk. 3 omhandlede undtagelse. Den anden part underrettes uden unødigt ophold om en midlertidig suspension.

7. En midlertidig suspension skal kun anvendes, så længe det er nødvendigt for at modvirke tilsidesættelse og ikke længere end seks måneder. Hvis en part har konstateret, at de omstændigheder, der gav anledning til den oprindelige suspension, stadig gør sig gældende ved udløbet af den midlertidige suspension, kan den pågældende part beslutte at forlænge den midlertidige suspension efter at have meddelt den anden part en sådan konstatering med tilstrækkelige oplysninger til at begrunde forlængelsen. En midlertidig suspension skal være afsluttet efter senest to år regnet fra den oprindelige suspension, medmindre det er blevet påvist for Udvalget om Handel med Varer, at de omstændigheder, der gav anledning til suspensionen i første omgang, stadig gør sig gældende ved udløbet af hver fornyelsesperiode.

8. De midlertidige suspensioner, der anvendes, gøres til genstand for regelmæssige konsultationer i Udvalget om Handel med Varer.

9. Den part, der har foretaget en konstatering som omhandlet i stk. 2 eller 7, skal i overensstemmelse med sine interne procedurer offentliggøre meddelelser til importører om meddelelser og afgørelser vedrørende midlertidige suspensioner som omhandlet i stk. 4 til 7.

10. En midlertidig suspension finder ikke anvendelse på andre erhvervsdrivende end de i stk. 3 omhandlede og de i stk. 5 omhandlede interesserede parter, forudsat at de objektivt og på tilfredsstillende vis godtgør over for den part, der har foretaget den i stk. 2 eller 7 omhandlede konstatering, at de ikke er involveret i den systematiske tilsidesættelse, der er omhandlet i stk. 2, litra a).

11. Det præciseres, at intet i denne artikel må fortolkes således, at det forhindrer erhvervsdrivende eller interesserede parter i at kræve erstatning for skade, der er opstået som følge af de i stk. 6 omhandlede foranstaltninger, af den part, der har foretaget den i stk. 2 eller 7 omhandlede konstatering, i overensstemmelse med dennes love og forskrifter.

ARTIKEL 2.34

Udvalget om Handel med Varer

1. Udvalget om Handel med Varer, der er nedsat ved artikel 22.3 (herefter i denne artikel benævnt "udvalget"), skal være ansvarligt for effektiv gennemførelse og anvendelse af dette kapitel.
2. Udvalget skal have til opgave:
 - a) at evaluere og overvåge gennemførelsen og forvaltningen af dette kapitel

- b) at aflægge rapport om udvalgets resultater for Det Blandede Udvalg, og
 - c) at udføre andre opgaver, som kan uddelegeres af Det Blandede Udvalg i henhold til artikel 22.1, stk. 5, litra b).
3. Udvalget afholder møder på de tidspunkter og steder eller ved hjælp af de midler, som parternes repræsentanter bliver enige om.

ARTIKEL 2.35

Arbejdsgruppen om Vin

1. Arbejdsgruppen om Vin, der er nedsat ved artikel 22.4, stk. 1, skal være ansvarlig for en effektiv gennemførelse og anvendelse af afdeling C og bilag 2-E.
2. Arbejdsgruppen om Vin har følgende opgaver:
 - a) at vedtage de nærmere bestemmelser vedrørende den i artikel 2.28, stk. 2, omhandlede selvcertificering

- b) at overvåge gennemførelsen af artikel 2.25 til 2.29, herunder evaluering og konsultationer i henhold til artikel 2.29, og
 - c) at overveje ændringer af bilag 2-E og fremsætte anbefalinger til Det Blandede Udvalg, for så vidt angår vedtagelsen af en afgørelse vedrørende disse ændringer.
3. Arbejdsgruppen om Vin afholder sit første møde på datoen for denne aftales ikrafttrædelse.

KAPITEL 3

OPRINDELSESREGLER OG OPRINDELSESPROCEDURER

AFDELING A

Oprindelsesregler

ARTIKEL 3.1

Definitioner

Med henblik på dette kapitel forstås ved:

- a) "akvakultur": opdræt og dyrkning af akvatiske organismer, herunder fisk, bløddyr, krebsdyr, andre hvirvelløse vanddyr samt vandplanter, på basis af f.eks. æg, fiskeyngel, sættefisk, larver, unglaks, smolt eller andre ikkekønsmodne fisk efter yngelstadiet gennem produktionsfremmende indgreb i opdræts- eller vækstprocesserne, f.eks. ved regelmæssig udsætning, fodring eller beskyttelse mod rovdyr

- b) "sending": produkter, som enten sendes samtidig fra en bestemt eksportør til en bestemt modtager eller er omfattet af et gennemgående transportdokument, der dækker transporten fra eksportøren til modtageren, eller, såfremt et sådant dokument ikke foreligger, af en samlet faktura
- c) "eksportør": en person, der er hjemmehørende i en af parterne, og som i overensstemmelse med de krav, der er fastsat i denne parts love og forskrifter, eksporterer eller producerer produktet med oprindelsesstatus og udfærdiger en udtalelse om oprindelse
- d) "importør": en person, der importerer produktet med oprindelsesstatus og anmoder om præferencetoldbehandling for det
- e) "materiale": ethvert materiale eller stof, der anvendes i produktionen af et produkt, herunder alle komponenter, ingredienser, råvarer eller dele
- f) "materiale uden oprindelsesstatus": et materiale uden oprindelsesstatus i henhold til dette kapitel, herunder materiale, hvis oprindelse ikke kan bestemmes
- g) "præferencetoldbehandling": tolden på en vare med oprindelsesstatus i overensstemmelse med artikel 2.8, stk. 1

- h) "produkt": ethvert materiale eller stof som følge af produktion, selv når det er bestemt til anvendelse som materiale i produktionen af et andet produkt, og skal forstås som en vare, jf. kapitel 2, og
- i) "produktion": alle former for bearbejdning eller forarbejdning, herunder også samling.

ARTIKEL 3.2

Krav til produkter med oprindelsesstatus

1. Med henblik på en parts anvendelse af præferencetoldbehandling på en vare med oprindelse i den anden part i overensstemmelse med artikel 2.8, stk. 1, anses følgende produkter, hvis de opfylder alle andre gældende krav i dette kapitel, for at have oprindelse i den anden part:
 - a) produkter, der fuldt ud er anskaffet eller produceret i henhold til artikel 3.3
 - b) produkter, der er produceret udelukkende af materialer med oprindelse i den pågældende part, eller
 - c) produkter, der er produceret ved anvendelse af materialer uden oprindelsesstatus, forudsat at de opfylder alle relevante krav i bilag 3-B.

2. Med henblik på dette kapitel omfatter en parts geografiske anvendelsesområde ikke havområder, havbund og undergrund ud over dens territorialfarvand.
3. Hvis et produkt har opnået oprindelsesstatus, anses de materialer uden oprindelsesstatus, der anvendes til produktionen af produktet, ikke som produkter uden oprindelsesstatus, når det pågældende produkt indgår som materiale i et andet produkt.
4. Kravene i dette kapitel vedrørende erhvervelse af oprindelsesstatus skal opfyldes uden afbrydelse i en part.

ARTIKEL 3.3

Fuldt ud fremstillede produkter

1. Med henblik på artikel 3.2 er et produkt fuldt ud fremstillet i en part, hvis det er:
 - a) en plante eller et planteprodukt, der er dyrket, høstet, plukket eller indsamlet dér
 - b) et levende dyr, som er født og opdrættet dér
 - c) et produkt fra et levende dyr, som er opdrættet dér

- d) et produkt fra et slagtet dyr, som er født og opdrættet dér
- e) et dyr fra jagt, fældefangst, fiskeri, indsamling eller indfangning dér
- f) et produkt fra akvakultur dér
- g) et mineral eller andre naturligt forekommende stoffer, ikke medtaget i litra a) til f), og som udvindes eller indsamles dér
- h) fisk, skaldyr eller andre former for flora og fauna i havet hentet af en parts fartøj fra havet, havbunden eller undergrunden uden for hver parts territorialfarvand og uden for tredjelandes territorialfarvand i overensstemmelse med folkeretten
- i) et produkt, der udelukkende er produceret af produkter som omhandlet i litra h) om bord på en parts fabriksskib uden for hver parts territorialfarvand og uden for tredjelandes territorialfarvand i overensstemmelse med folkeretten
- j) et produkt, bortset fra fisk, skaldyr og andre former for flora og fauna i havet, som en part eller en person i en part henter fra havbunden eller undergrunden uden for hver parts territorialfarvand og uden for områder, i hvilke tredjelande har jurisdiktion, forudsat at den pågældende part eller person i den pågældende part har ret til at udnytte denne havbund eller undergrund i overensstemmelse med folkeretten

- k) et produkt, som er:
 - i) affald og skrot, der hidrører fra produktion dér, eller
 - ii) affald og skrot, der hidrører fra brugte produkter, som er indsamlet dér, forudsat at disse produkter kun er egnede til genindvinding af råmaterialer, eller
 - l) et produkt, der er produceret dér udelukkende af produkter, der er omhandlet i litra a) til k), eller produkter heraf.
2. "En parts fartøj" som omhandlet i stk. 1, litra h), eller "en parts fabriksskib" som omhandlet i stk. 1, litra i), betyder henholdsvis et fartøj eller et fabriksskib, som:
- a) er registreret i en EU-medlemsstat eller i Japan
 - b) fører en EU-medlemsstats eller Japans flag og
 - c) opfylder et af følgende krav:
 - i) det er for mindst 50 procents vedkommende ejet af en eller flere fysiske personer fra en part eller

- ii) det er ejet af en eller flere juridiske personer¹:
 - A) hvis hovedkontor og vigtigste forretningssted er i en part og
 - B) hvori mindst 50 procent af ejerskabet er placeret under fysiske personer eller juridiske personer fra en part.

ARTIKEL 3.4

Utilstrækkelig bearbejdning eller forarbejdning

1. Uanset artikel 3.2, stk. 1, litra c), anses et produkt ikke kun for at have oprindelse i en part, hvis en eller flere af følgende aktiviteter udføres på materialer uden oprindelsesstatus ved produktionen af produktet i den pågældende part:
 - a) bevarende behandlinger som f.eks. tørring, frysning, opbevaring i saltlage og andre lignende aktiviteter, hvis deres eneste formål er at sikre, at produktet forbliver i god stand under transport og oplagring

¹ Med henblik på dette kapitel betyder "juridisk person" enhver juridisk enhed, der lovligt er oprettet eller på anden måde organiseret i henhold til den relevante lovgivning, uanset om formålet er at skabe fortjeneste eller ej, og uanset om den er privat eller offentligt ejet, herunder enhver koncern, enhver trust, ethvert partnerskab, ethvert joint venture, enhver enkeltmandsvirksomhed eller enhver sammenslutning.

- b) ompakning
- c) adskillelse eller samling af kolli
- d) vask, rensning eller afstøvning, fjernelse af oxidlag, olie, maling eller andre belægninger
- e) strygning eller presning af tekstiler og tekstilartikler
- f) enkel maling eller polering
- g) afskalning, hel eller delvis blegning, polering eller glasering af korn og ris
- h) farvning af sukker, tilsætning af smagsstoffer til sukker eller formning af sukker i stykker hel eller delvis formalning af sukker i fast form
- i) skrælning, udstening eller afskalning/udbælgning af frugter, nødder og grøntsager
- j) hvæsning, enkel slibning eller enkel tilskæring
- k) sigtning, sortering, klassificering eller tilpasning (herunder samling i sæt)

- l) enkel aftapning på flasker, påfyldning af dåser og flakoner, anbringelse i sække, kasser, æsker, på bræt, plader eller bakker samt alle andre enkle emballeringsarbejder
- m) anbringelse eller trykning af mærker, etiketter, logoer og andre lignende kendetegn på selve produkterne eller deres emballage
- n) enkel blanding af produkter¹, også af forskellig art
- o) enkel tilsætning af vand, fortynding, dehydrering eller denaturering² af produkter
- p) simpel indsamling eller samling af dele for at kunne danne en komplet eller færdig vare eller en vare, der tariferes som komplet eller færdig i henhold til bestemmelse 2 a) i de almindelige tariferingsbestemmelser vedrørende det harmoniserede system adskillelse af produkter i dele, eller
- q) slagtning af dyr.

¹ Med henblik på denne artikel omfatter enkel blanding af produkter blanding af sukker.

² I forbindelse med denne artikel omfatter denaturering navnlig produkter, der gøres uegnede til konsum ved tilsætning af giftige stoffer eller stoffer med ubehagelig smag.

2. I forbindelse med stk. 1 anses aktiviteter for at være enkle, når der hverken kræves særlige færdigheder eller maskiner, apparater eller udstyr, som er specielt produceret eller installeret til gennemførelsen deraf.

ARTIKEL 3.5

Akkumulering

1. Et produkt, der kan betegnes som et produkt med oprindelse i en part, anses for at have oprindelse i den anden part, når det anvendes som materiale i produktionen af et andet produkt i den anden part.
2. Produktion, der udføres i en part på et materiale uden oprindelsesstatus, kan tages i betragtning med henblik på at fastslå, om et produkt har oprindelse i den anden part.
3. Stk. 1 og 2 finder ikke anvendelse, hvis den produktion, der gennemføres i den anden part, ikke er mere vidtgående end en eller flere af de aktiviteter, der er omhandlet i artikel 3.4, stk. 1, litra a) til q).
4. For at en eksportør kan udfærdige udtalelsen om oprindelse, der er omhandlet i artikel 3.16, stk. 2, litra a), for et produkt, der er omhandlet i stk. 2, skal eksportøren fra sin leverandør fremskaffe de i bilag 3-C omhandlede oplysninger.

5. De i stk. 4 omhandlede oplysninger skal gælde for en eller flere sendinger af samme materiale, der leveres inden for en periode, der ikke må overstige 12 måneder fra den dato, hvor oplysningerne blev givet.

ARTIKEL 3.6

Tolerancer

1. Hvis et materiale uden oprindelsesstatus, der er anvendt i produktionen af et produkt, ikke opfylder kravene i bilag 3-B, betragtes produktet som et produkt med oprindelse i en part, forudsat at:
 - a) for et produkt henhørende under kapitel 1-49 og kapitel 64-97 i det harmoniserede system¹, værdien af alle disse materialer uden oprindelsesstatus ikke overstiger 10 % af produktets pris ab fabrik eller frit om bord
 - b) for et produkt henhørende under kapitel 50-63 i det harmoniserede system, tolerancer finder anvendelse som fastsat i note 6-8 i bilag 3-A.

¹ Det præciseres, at henvisningerne til tariferingen i det harmoniserede system i dette kapitel er baseret på det harmoniserede system, som ændret den 1. januar 2017.

2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis værdien af materialer uden oprindelsesstatus, der anvendes i produktionen af et produkt, ikke overstiger procentsatserne for maksimumsværdien af materialer uden oprindelsesstatus, jf. kravene i bilag 3-B.

3. Stk. 1 finder ikke anvendelse på produkter, der er fuldt ud fremstillet i en part i den i artikel 3.3 fastlagte betydning. Hvis det i bilag 3-B kræves, at de materialer, der anvendes til produktionen af et produkt, er fuldt ud fremstillet, finder stk. 1 og 2 anvendelse.

ARTIKEL 3.7

Kvalificerende enhed

1. Ved anvendelsen af bestemmelserne i dette kapitel er den kvalificerende enhed det produkt, der anses for at være basisenheden ved tarifiering i det harmoniserede system.

2. Når en sending består af et antal identiske produkter, der tariferes under samme position i det harmoniserede system, tages hvert enkelt produkt i betragtning ved anvendelsen af bestemmelserne i dette kapitel.

ARTIKEL 3.8

Regnskabsmæssig adskillelse

1. Fungible materialer med og uden oprindelsesstatus skal være fysisk adskilt under oplagringen for at opretholde deres oprindelsesstatus.
2. I forbindelse med denne artikel betyder "fungible materiale" materialer, som er af samme art og kommercielle kvalitet, har de samme tekniske og fysiske kendetegn, og som ikke kan skelnes fra hinanden, når de indgår i det færdige produkt.
3. Uanset stk. 1 kan fungible materialer med og uden oprindelsesstatus anvendes ved produktionen af et produkt uden at være fysisk adskilt under oplagringen, forudsat at en metode med regnskabsmæssig adskillelse anvendes.
4. Den i stk. 3 omhandlede metode med regnskabsmæssig adskillelse skal anvendes i overensstemmelse med en lagerstyringsmetode i henhold til regnskabsprincipper, som er generelt accepteret i den pågældende part.

5. En part kan under de betingelser, der er fastlagt i egne love og forskrifter, kræve, at anvendelsen af metoden med regnskabsmæssig adskillelse er betinget af en forudgående tilladelse fra toldmyndigheden i den pågældende part. Partens toldmyndighed overvåger brugen af tilladelsen og kan tilbagekalde den, såfremt indehaveren af tilladelsen anvender metoden med regnskabsmæssig adskillelse ukorrekt eller ikke opfylder de øvrige betingelser, der er fastsat i dette kapitel.

6. Metoden med regnskabsmæssig adskillelse er enhver metode, som sikrer, at der til enhver tid ikke er flere materialer, der får oprindelsesstatus, end det ville have været tilfælde, hvis materialerne havde været fysisk adskilt.

ARTIKEL 3.9

Sæt

Et sæt, der er tariferet i henhold til bestemmelse 3 b) og c) i de almindelige tariferingsbestemmelser vedrørende det harmoniserede system, betragtes som produkter med oprindelse i en part, når alle dets komponenter har oprindelsesstatus i henhold til dette kapitel. Hvis det består af komponenter med og komponenter uden oprindelsesstatus, anses sættet som helhed for at have oprindelse i en part, forudsat at værdien af komponenterne uden oprindelsesstatus ikke overstiger 15 procent af sættets pris ab fabrik eller frit ombord.

ARTIKEL 3.10

Uændret tilstand

1. Et produkt med oprindelsesstatus, som angives til frit forbrug i den importerende part, må ikke efter eksporten, og før det angives til frit forbrug, være blevet ændret eller omdannet på nogen måde eller have været genstand for andre aktiviteter end dem, som har til formål at bevare det i god stand eller at anbringe mærker, etiketter, segl eller anden dokumentation for at sikre overholdelse af specifikke nationale krav i den importerende part.
2. Oplagring eller udstilling af et produkt kan finde sted i et tredjeland, forudsat at det forbliver under toldmyndighedernes tilsyn i det pågældende tredjeland.
3. Under forbehold af afdeling B kan opdeling af sendinger finde sted i et tredjeland, hvis den foretages af eksportøren eller under dennes ansvar, og forudsat at produkterne forbliver under toldtilsyn i det pågældende tredjeland.
4. Hvis der er tvivl om, hvorvidt kravene i stk. 1 til 3 er overholdt, kan toldmyndigheden i den importerende part kræve, at importøren godtgør overholdelsen, hvilket kan gøres ved hjælp af ethvert middel, herunder kontraktmæssige transportdokumenter som f.eks. konnossementer eller faktuelle eller konkrete beviser på grundlag af mærkning eller nummerering af kolli eller enhver form for bevis med tilknytning til selve produktet.

ARTIKEL 3.11

Returnering af varer

Hvis et produkt med oprindelsesstatus i en part, der er eksporteret fra denne part til et tredjeland, returnerer til denne part, anses det som værende uden oprindelsesstatus, medmindre det kan godtgøres over for toldmyndighederne i den pågældende part, at det returnerede produkt:

- a) er det samme som det eksporterede og
- b) ikke har undergået nogen behandling, ud over hvad der var nødvendigt for dets bevarelse, mens det befandt sig i det pågældende land eller blev eksporteret.

ARTIKEL 3.12

Tilbehør, reservedele, værktøj og instruktions- eller andet informationsmateriale

1. Med henblik på denne artikel er tilbehør, reservedele, værktøj og instruktions- eller andet informationsmateriale omfattet, hvis:

- a) tilbehøret, reservedelene, værktøjet og instruktions- eller andet informationsmateriale tariferes og leveres med, men ikke faktureres særskilt fra produktet, og

- b) typerne, mængderne og værdien af tilbehøret, reservedelene, værktøjet og instruktions- eller andet informationsmateriale er sædvanligt for det pågældende produkt.
2. Ved vurderingen af, om et produkt er fuldt ud produceret eller opfylder et krav vedrørende produktionsproces eller ændring af tariferingen i bilag 3-B, skal tilbehør, reservedele, værktøj og instruktions- eller andet informationsmateriale ikke tages i betragtning.
3. Ved vurderingen af, om et produkt opfylder et værdikrav i bilag 3-B, tages værdien af tilbehør, reservedele, værktøj og instruktions- eller andet informationsmateriale i betragtning som materialer uden oprindelsesstatus eller materialer med oprindelsesstatus, alt efter omstændighederne, ved beregningen med henblik på anvendelsen af værdikravet til produktet.
4. Et produkts tilbehør, reservedele, værktøj og instruktions- eller andet informationsmateriale har samme oprindelsesstatus som det produkt, som det/de leveres med.

ARTIKEL 3.13

Neutrale elementer

Ved bestemmelse af, om et produkt har oprindelse i en part, er det ikke nødvendigt at fastslå oprindelsesstatus for følgende elementer:

- a) brændstof, energi, katalysatorer og opløsninger
- b) udstyr, anordninger og tilbehør til prøvning eller inspektion af produktet
- c) handsker, briller, fodtøj, beklædning, sikkerhedsudstyr og tilbehør
- d) maskiner, værktøj, matricer og forme
- e) reservedele og materialer, der anvendes til vedligeholdelse af udstyr og bygninger
- f) smøremidler, fedtstoffer, kompositmaterialer og andre materialer, der anvendes i produktionen eller i forbindelse med drift af udstyr og bygninger, og
- g) ethvert andet materiale, der ikke indgår i produktet, men hvis anvendelse i produktionen af produktet med rimelighed kan påvises at være en del af denne produktion.

ARTIKEL 3.14

Emballeringsmateriale og beholdere til forsendelse

Emballeringsmateriale og beholdere til forsendelse, som beskytter et produkt under transporten, lades ude af betragtning ved bestemmelse af et produkts oprindelsesstatus.

ARTIKEL 3.15

Emballeringsmateriale og beholdere til detailsalg

1. Hvis emballeringsmateriale eller beholdere, hvori et produkt er pakket til detailsalg, tariferes sammen med produktet, lades sådant materiale eller sådanne beholdere ude af betragtning ved bestemmelse af, om alle de materialer uden oprindelsesstatus, der anvendes ved produktionen af produktet, er blevet underkastet den relevante ændring af tariferingen eller en produktionsproces, der er omhandlet i bilag 3-B, eller om produktet er fuldt ud produceret.
2. Hvis et produkt er omfattet af et værdikrav i bilag 3-B, tages værdien af emballeringsmaterialet og beholderne, hvori produktet er pakket til detailsalg, hvis sådant materiale eller sådanne beholdere tariferes sammen med produktet, i betragtning som materialer uden oprindelsesstatus eller materialer med oprindelsesstatus, alt efter omstændighederne, ved beregningen med henblik på anvendelsen af værdikravet til produktet.

AFDELING B

Oprindelsesprocedurer

ARTIKEL 3.16

Anmodning om præferencetoldbehandling

1. Den importerende part skal ved importen indrømme præferencetoldbehandling til en vare med oprindelse i den anden part på grundlag af importørens anmodning om præferencetoldbehandling. Importøren er ansvarlig for rigtigheden af anmodningen om præferencetoldbehandling og overholdelse af de krav, der er fastsat i dette kapitel.

2. En anmodning om præferencetoldbehandling skal være baseret på:
 - a) en af eksportøren udfærdiget udtalelse om oprindelse, hvoraf det fremgår, at produktet har oprindelsesstatus, eller
 - b) importørens kendskab til, at produktet har oprindelsesstatus.

3. En anmodning om præferencetoldbehandling og dens grundlag som omhandlet i stk. 2, litra a) eller b), skal indgå i toldimportangivelsen i overensstemmelse med den importerende parts love og forskrifter. For så vidt at importøren kan forelægge en sådan redegørelse, kan den importerende parts toldmyndighed anmode om, at importøren som del af toldimportangivelsen eller som ledsagedokument hertil forelægger en redegørelse om, at produktet opfylder kravene i dette kapitel.

4. En importør, der fremsætter en anmodning om præferencetoldbehandling på grundlag af en udtalelse om oprindelse som omhandlet i stk. 2, litra a), skal opbevare udtalelsen om oprindelse og, hvis det kræves af den importerende parts toldmyndighed, forelægge en kopi heraf til denne myndighed.

5. Stk. 2 og 4 finder ikke anvendelse i de tilfælde, der er anført i artikel 3.20.

ARTIKEL 3.17

Udtalelse om oprindelse

1. En udtalelse om oprindelse kan udfærdiges af en eksportør af et produkt på grundlag af oplysninger, der dokumenterer, at produktet har oprindelsesstatus, herunder oplysninger om oprindelsesstatus for de materialer, der er anvendt ved produktionen af produktet. Eksportøren er ansvarlig for rigtigheden af udtalelsen om oprindelse og oplysningerne.
2. En udtalelse om oprindelse udfærdiges ved anvendelse af en af de sproglige udgaver af teksten i bilag 3-D på en faktura eller ethvert andet handelsdokument, som beskriver produktet med oprindelsesstatus tilstrækkelig detaljeret til, at det kan identificeres. Den importerende part må ikke kræve, at importøren fremlægger en oversættelse af udtalelsen om oprindelse.
3. Den importerende parts toldmyndighed må ikke afvise en ansøgning om præferencetoldbehandling på grund af mindre fejl eller uoverensstemmelser i udtalelsen om oprindelse eller alene af den grund, at en faktura blev udstedt i et tredjeland.
4. En udtalelse om oprindelse er gyldig i 12 måneder fra udfærdigelsesdatoen.

5. En udtalelse om oprindelse kan anvendes til:
- a) en enkelt forsendelse af et eller flere produkter, der importeres til en part, eller
 - b) flere forsendelser af identiske produkter, der importeres til en part inden for enhver periode, der er anført i udtalelsen om oprindelse, og som ikke overstiger 12 måneder.
6. Hvis ikke-samlede eller adskilte produkter i den i bestemmelse 2 a) i de almindelige tariferingsbestemmelser vedrørende det harmoniserede system omhandlede betydning og henhørende under afsnit XV til XXI i det harmoniserede system importeres i delforsendelser efter importørens anmodning, kan der anvendes en enkelt udtalelse om oprindelse for sådanne produkter i overensstemmelse med de krav, der er fastsat af den importerende parts toldmyndighed.

ARTIKEL 3.18

Importørens kendskab

Importørens kendskab til, at et produkt har oprindelse i den eksporterende part, skal baseres på oplysninger, der dokumenterer, at produktet har oprindelsesstatus og opfylder de krav, der er fastsat i dette kapitel.

ARTIKEL 3.19

Registreringsforpligtelser

1. En importør, der indgiver en anmodning om præferencetoldbehandling for et produkt importeret til den importerende part, skal i mindst tre år efter datoen for importen af produktet opbevare:
 - a) hvis anmodningen var baseret på en udtalelse om oprindelse, den udtalelse om oprindelse, som eksportøren har udfærdiget, eller
 - b) hvis anmodningen var baseret på importørens kendskab, al dokumentation for, at et produkt opfylder kravene for at opnå oprindelsesstatus.
2. En eksportør, der har udfærdiget en udtalelse om oprindelse, skal i en periode på mindst fire år efter udfærdigelsen af udtalelsen om oprindelse, opbevare en kopi af udtalelsen om oprindelse og alle andre dokumenter, som godtgør, at produktet opfylder kravene for at opnå oprindelsesstatus.
3. De fortegnelser, der skal opbevares i henhold til denne artikel, kan opbevares i elektronisk form.
4. Stk. 1 og 3 finder ikke anvendelse i de tilfælde, der er anført i artikel 3.20.

ARTIKEL 3.20

Små sendinger og dispensationer

1. Produkter, der indgår i småforsendelser fra private afsendere til private modtagere eller medbringes af rejsende i deres personlige bagage, kan importeres som produkter med oprindelsesstatus, forudsat at der er tale om import uden erhvervsmæssig karakter¹, at det erklæres, at produkterne opfylder betingelserne i dette kapitel, og at der ikke er nogen tvivl om denne erklærings rigtighed.

2. Forudsat at importen ikke indgår som en del af importtransaktioner, som med rimelighed kan anses for at være blevet foretaget særskilt for at undgå kravet om en udtalelse om oprindelse, må den samlede værdi af de i stk. 1 omhandlede produkter ikke overstige:
 - a) for Den Europæiske Union, 500 EUR i tilfælde af småforsendelser og 1 200 EUR i tilfælde af produkter, der medbringes af rejsende i deres personlige bagage. De beløb, der skal benyttes i en anden valuta for EU-medlemsstaterne, er modværdien i den pågældende nationale valuta af de i euro udtrykte beløb på den første hverdag i oktober hvert år. Den Europæiske Centralbank offentliggør beløbene for den pågældende dag, medmindre et andet beløb er meddelt til Europa-Kommissionen hvert år senest den 15. oktober, og anvendes fra den 1. januar det følgende år. Europa-Kommissionen underretter Japan om de pågældende beløb.

¹ Som import helt uden erhvervsmæssig karakter anses lejlighedsvis import, der udelukkende består af produkter bestemt til personlig brug for modtagerne eller de rejsende eller deres familie, og hvis beskaffenhed og mængde ikke giver anledning til tvivl om, at importen sker i ikke-erhvervsmæssigt øjemed.

b) for Japan, 100 000 yen eller et beløb, som fastsættes af Japan.

3. Hver part kan bestemme, at grundlaget for den anmodning, som er omhandlet i artikel 3.16, stk. 2, ikke kræves for import af et produkt, for hvilket den importerende part har dispenseret fra kravene.

ARTIKEL 3.21

Verifikation

1. Med henblik på at verificere om et produkt, der importeres til en part, har oprindelse i den anden part, eller om de andre krav i dette kapitel er opfyldt, kan den importerende parts toldmyndighed gennemføre en verifikation på grundlag af risikovurderingsmetoder, som kan omfatte stikprøver, ved hjælp af en anmodning om oplysninger fra den importør, som fremsatte den i artikel 3.16 omhandlede anmodning. Den importerende parts toldmyndighed kan gennemføre en verifikation enten på tidspunktet for toldimportangivelsen, før frigivelsen af produkterne eller efter frigivelsen af produkterne.

2. De oplysninger, der anmodes om i henhold til stk. 1, omfatter højst følgende elementer:
- a) hvis en udtalelse om oprindelse var grundlag for den i artikel 3.16, stk. 2, litra a), omhandlede anmodning, den pågældende udtalelse om oprindelse
 - b) produktets tarifiering i det harmoniserede system og de anvendte oprindelseskriterier
 - c) en kortfattet beskrivelse af produktionsprocessen
 - d) hvis oprindelseskriteriet var baseret på en specifik produktionsproces, en specifik beskrivelse af denne proces
 - e) hvis det er relevant, en beskrivelse af materialer med og uden oprindelsesstatus, der anvendes i produktionsprocessen
 - f) hvis oprindelseskriteriet var "fuldt ud produceret", den relevante kategori (f.eks. høst, minedrift, fiskeri og produktionssted)
 - g) hvis oprindelseskriteriet var baseret på en værdimetode, produktets værdi samt værdien af alle ved produktionen anvendte materialer uden oprindelsesstatus eller, med henblik på at påvise overensstemmelse med værdikravet, materialer med oprindelsesstatus

- h) hvis oprindelseskriteriet var baseret på vægt, produktets vægt samt vægten af alle ved fremstillingen anvendte relevante materialer uden oprindelsesstatus eller, med henblik på at påvise overensstemmelse med vægtkravet, materialer med oprindelsesstatus
- i) hvis oprindelseskriteriet var baseret på en ændring af tariferingen, en liste over alle materialerne uden oprindelsesstatus, herunder deres tarifering i det harmoniserede system (format med to, fire eller seks cifre alt afhængigt af oprindelseskriterierne) eller
- j) oplysningerne vedrørende overholdelse af den i artikel 3.10 omhandlede bestemmelse om, at der ikke må foretages ændringer.

3. Ved forelæggelse af de oplysninger, der anmodes om, kan importøren tilføje eventuelle andre oplysninger, som han skønner relevante med henblik på verifikation.

4. Hvis anmodningen om præferencetoldbehandling var baseret på en udtalelse om oprindelse som omhandlet i artikel 3.16, stk. 2, litra a), oplyser importøren toldmyndigheden i den importerende part om, hvornår de ønskede oplysninger kan forelægges fuldt eller direkte af eksportøren i relation til et eller flere dataelementer.

5. Hvis anmodningen om præferencetoldbehandling var baseret på importørens kendskab, som omhandlet i artikel 3.16, stk. 2, litra b), kan toldmyndigheden i den part, der gennemfører verifikationen, efter først at have anmodet om oplysninger i henhold til nærværende artikels stk. 1, anmode om oplysninger fra importøren, hvis den pågældende toldmyndighed finder, at der er behov for supplerende oplysninger med henblik på at verificere produktets oprindelsesstatus. Den importerende parts toldmyndighed kan anmode importøren om særlig dokumentation og information, hvis det er relevant.

6. Hvis den importerende parts toldmyndighed træffer afgørelse om at suspendere præferencetoldbehandlingen af det pågældende produkt, mens den afventer resultatet af verifikationen, skal den tilbyde at frigive produkterne til importøren under forbehold af passende forsigtighedsforanstaltninger, herunder garantier. Enhver suspension af præferencetoldbehandlingen ophæves, hurtigst muligt efter at det pågældende produkts oprindelsesstatus eller opfyldelsen af de øvrige betingelser i dette kapitel er blevet fastslået af den importerende parts toldmyndighed.

ARTIKEL 3.22

Administrativt samarbejde

1. For at sikre korrekt anvendelse af dette kapitel samarbejder parterne gennem toldmyndighederne i hver part ved at verificere, om et produkt har oprindelsesstatus og overholder de øvrige krav, der er fastsat i dette kapitel.

2. Hvis anmodningen om præferencetoldbehandling var baseret på en udtalelse om oprindelse, som omhandlet i artikel 3.16, stk. 2, litra a), kan toldmyndigheden i den importerende part, der gennemfører verifikation, efter først at have anmodet om oplysninger i henhold til artikel 3.21, stk. 1 også anmode om oplysninger fra den eksporterende parts toldmyndighed inden for en periode på to år efter importen af produkterne, hvis toldmyndigheden i den importerende part, der gennemfører verifikation, finder, at der er behov for supplerende oplysninger med henblik på at verificere produktets oprindelsesstatus. Anmodningen om oplysninger bør indeholde følgende:
 - a) udtalelsen om oprindelse

 - b) identiteten på den toldmyndighed, der fremsætter anmodningen

 - c) eksportørens navn

- d) verifikationens emne og omfang og
- e) hvis relevant, al relevant dokumentation.

Foruden disse oplysninger kan den importerende parts toldmyndighed anmode den eksporterende parts toldmyndighed om specifik dokumentation og oplysninger, hvis det er relevant.

3. Den eksporterende parts toldmyndighed kan i overensstemmelse med sine love og forskrifter anmode om dokumentation eller undersøgelser ved at kræve enhver form for oplysninger eller ved at aflægge besøg hos eksportøren for at gennemgå registre og inspicere de anlæg, der anvendes ved produktionen af produktet.

4. Med forbehold af stk. 5 skal den eksporterende parts toldmyndighed, som modtager en anmodning som omhandlet i stk. 2, forelægge den importerende parts toldmyndighed følgende oplysninger:

- a) de ønskede oplysninger, hvis de er til rådighed
- b) en udtalelse om produktets oprindelsesstatus
- c) en beskrivelse af det produkt, der er genstand for undersøgelsen, og den tarifering, som er relevant for anvendelsen af dette kapitel
- d) en beskrivelse af og en redegørelse for produktionsprocessen, der er tilstrækkelig til at underbygge produktets oprindelsesstatus

e) oplysninger om den måde, hvorpå verifikationen blev gennemført, og

f) eventuelt supplerende dokumentation.

5. Den eksporterende parts toldmyndighed må ikke videregive de i stk. 4 omhandlede oplysninger til den importerende parts toldmyndighed, hvis disse oplysninger anses for at være fortrolige af eksportøren.

6. Hver part giver den anden part kontaktoplysninger, herunder postadresse og e-mailadresse, og telefon- og faxnummer for toldmyndighederne, og underretter den anden part om alle ændringer vedrørende disse oplysninger inden for 30 dage efter datoen for ændringen.

ARTIKEL 3.23

Gensidig bistand i kampen mod svig

I tilfælde af en formodet tilsidesættelse af bestemmelserne i dette kapitel skal parterne yde hinanden gensidig bistand i overensstemmelse med toldsamarbejdsaftalen.

ARTIKEL 3.24

Afslag på anmodninger om præferencetoldbehandling

1. Med forbehold af stk. 3 kan den importerende parts toldmyndighed give afslag på anmodninger om præferencetoldbehandling, hvis:
 - a) der senest tre måneder efter datoen for anmodningen om oplysninger i henhold til artikel 3.21, stk. 1:
 - i) ikke er givet noget svar eller
 - ii) såfremt anmodningen om præferencetoldbehandling var baseret på importørens kendskab som omhandlet i artikel 3.16, stk. 2, litra b), de afgivne oplysninger er utilstrækkelige til at bekræfte, at det pågældende produkt har oprindelsesstatus
 - b) der senest tre måneder efter datoen for anmodningen om oplysninger i henhold til artikel 3.21, stk. 5:
 - i) ikke er givet noget svar eller
 - ii) de afgivne oplysninger er utilstrækkelige til at bekræfte, at det pågældende produkt har oprindelsesstatus

c) der senest 10 måneder efter datoen for anmodningen om oplysninger i henhold til artikel 3.22, stk. 2:

i) ikke er givet noget svar eller

ii) de afgivne oplysninger er utilstrækkelige til at bekræfte, at det pågældende produkt har oprindelsesstatus eller

d) efter en forudgående anmodning om bistand i henhold til artikel 3.23 og inden for et i fællesskab aftalt tidsrum, for så vidt angår produkter, der har været genstand for en anmodning som omhandlet i artikel 3.16, stk. 1:

i) den eksporterende parts toldmyndighed undlader at yde bistand eller

ii) resultatet af en sådan bistand er utilstrækkelig til at bekræfte, at det pågældende produkt har oprindelsesstatus.

2. Den importerende parts toldmyndighed kan give afslag på en anmodning om præferencetoldbehandling for et produkt, for hvilket en importør anmoder om præferencetoldbehandling, hvis importøren ikke opfylder andre krav i dette kapitel end kravene vedrørende produkternes oprindelsesstatus.

3. Hvis den importerende parts toldmyndighed har tilstrækkelig begrundelse til at give afslag på en anmodning om præferencetoldbehandling i henhold til stk. 1 i tilfælde, hvor den eksporterende parts toldmyndighed har afgivet en udtalelse i henhold til artikel 3.22, stk. 4, litra b), som bekræfter, at produkterne har oprindelsesstatus, skal den importerende parts toldmyndighed underrette den eksporterende parts toldmyndighed om sin hensigt om at give afslag på anmodningen om præferencetoldbehandling senest to måneder efter modtagelsen af udtalelsen. Hvis en sådan underretning finder sted, skal der afholdes konsultationer efter anmodning fra en af parterne senest tre måneder efter datoen for underretningen. Perioden for konsultationen kan udvides fra sag til sag efter aftale mellem parterne. Konsultationen kan finde sted i overensstemmelse med den procedure, der er fastsat af Udvalget om Oprindelsesregler og Toldanliggender, som er nedsat ved artikel 22.3. Efter udløbet af perioden for konsultation kan den importerende parts toldmyndighed give afslag på anmodningen om præferencetoldbehandling alene på grundlag af tilstrækkelig begrundelse og efter at have indrømmet importøren ret til at blive hørt.

ARTIKEL 3.25

Fortrolighed

1. Hver part skal i overensstemmelse med sine love og forskrifter bevare fortroligheden af enhver oplysning, som den har modtaget fra den anden part i henhold til dette kapitel, og beskytte disse oplysninger mod videregivelse.

2. Oplysninger, som myndighederne i den importerende part har indhentet i henhold til dette kapitel, kan kun anvendes af de pågældende myndigheder i forbindelse med dette kapitel.
3. Fortrolige forretningsoplysninger indhentet fra eksportøren af toldmyndigheden i den eksporterende part eller i den importerende part gennem anvendelse af artikel 3.21 og 3.22 må ikke videregives, medmindre andet er fastsat i dette kapitel.
4. Oplysninger, som den importerende parts toldmyndighed har indhentet i henhold til dette kapitel, må ikke anvendes af den importerende part i straffesager indbragt for en domstol eller en dommer, medmindre den eksporterende part giver tilladelse til at anvende sådanne oplysninger i overensstemmelse med sine love og forskrifter.

ARTIKEL 3.26

Administrative foranstaltninger og sanktioner

Hver part pålægger administrative foranstaltninger og i givet fald sanktioner i overensstemmelse med sine love og forskrifter på enhver person, som udfærdiger et dokument eller forårsager et dokument udfærdiget, som indeholder urigtige oplysninger afgivet med henblik på opnåelse af præferencetoldbehandling for et produkt, der ikke er i overensstemmelse med kravene i artikel 3.19, eller som ikke fremlægger de beviser eller nægter de besøg, der er omhandlet i artikel 3.22, stk. 3.

AFDELING C

Diverse bestemmelser

ARTIKEL 3.27

Anvendelse af dette kapitel på Ceuta og Melilla

1. Med henblik på dette kapitel omfatter, for så vidt angår Den Europæiske Union, "part" ikke Ceuta og Melilla.
2. Når produkter med oprindelse i Japan importeres til Ceuta eller Melilla, skal de i enhver henseende indrømmes samme toldbehandling i henhold til denne aftale, som der indrømmes produkter med oprindelse i Den Europæiske Unions toldområde i henhold til protokol nr. 2 til akten vedrørende kongeriget Spaniens og republikken Portugals tiltrædelse af Den Europæiske Union. Japan skal ved import af produkter, der er omfattet af denne aftale, og som har oprindelse i Ceuta og Melilla, indrømme dem den samme toldbehandling, som der indrømmes produkter, der importeres fra og har oprindelse i Den Europæiske Union.
3. Oprindelsesreglerne og oprindelsesprocedurerne i henhold til dette kapitel finder, med de fornødne ændringer, anvendelse på produkter, der eksporteres fra Japan til Ceuta og Melilla, og på produkter, der eksporteres fra Ceuta og Melilla til Japan.

4. Artikel 3.5 finder anvendelse på import og eksport af produkter mellem Den Europæiske Union, Japan og Ceuta og Melilla.
5. Ceuta og Melilla betragtes som et enkelt territorium.
6. Toldmyndigheden i Kongeriget Spanien er ansvarlig for anvendelsen af denne artikel i Ceuta og Melilla.

ARTIKEL 3.28

Udvalget om Oprindelsesregler og Toldanliggender

1. Udvalget om Oprindelsesregler og Toldanliggender, der er nedsat ved artikel 22.3 (herefter i dette kapitel benævnt "udvalget"), skal være ansvarlig for gennemførelsen og anvendelsen af dette kapitel ud over de andre opgaver, der er anført i artikel 4.14, stk. 1.

2. Med henblik på dette kapitel har udvalget følgende funktioner:
- a) gennemgang af og om nødvendigt fremsættelse af passende anbefalinger til Det Blandede Udvalg, der er nedsat ved artikel 22.1, om:
 - i) gennemførelsen og anvendelsen af dette kapitel og
 - ii) enhver ændring af bestemmelserne i dette kapitel, som foreslås af en part
 - b) vedtagelse af forklarende bemærkninger for at lette gennemførelsen af bestemmelserne i dette kapitel
 - c) fastlæggelse af høringsproceduren som omhandlet i artikel 3.24, stk. 3 og
 - d) behandling af alle andre spørgsmål vedrørende dette kapitel, som parternes repræsentanter måtte aftale.

ARTIKEL 3.29

Overgangsbestemmelser for varer under forsendelse eller oplagring

Bestemmelserne i denne aftale kan anvendes på varer, der er i overensstemmelse med bestemmelserne i dette kapitel, og som på datoen for denne aftales ikrafttrædelse enten er i transit fra den eksporterende part til den importerende part eller under toldkontrol i den importerende part uden betaling af importafgifter og skatter, forudsat at der fremsættes en anmodning om præferencetoldbehandling som omhandlet i artikel 3.16 til den importerende parts toldmyndighed senest 12 måneder efter nævnte dato.

KAPITEL 4

TOLDANLIGGENDER OG HANDELSLETTELSER

ARTIKEL 4.1

Formål

Formålene med dette kapitel er at:

- a) fremme handelslettelser for varer, der handles mellem de to parter, samtidig med at der sikres en effektiv toldkontrol under hensyntagen til udviklingen i handelspraksis

- b) sikre gennemsigtighed i hver parts toldlovgivning og andre handelsrelaterede love og bestemmelser og disses overensstemmelse med gældende internationale standarder
- c) sikre hver parts forudsigelige, konsekvente og ikke-diskriminerende anvendelse af sin toldlovgivning og andre handelsrelaterede love og bestemmelser
- d) fremme forenkling og modernisering af hver parts toldprocedurer og -praksis
- e) yderligere udvikle risikostyringsteknikker med henblik på at lette den lovlige handel og samtidig sikre den internationale handelsforsyningskæde og
- f) styrke samarbejdet mellem parterne inden for toldanliggender og handelslettelser.

ARTIKEL 4.2

Anvendelsesområde

1. Dette kapitel finder anvendelse på spørgsmål vedrørende hver parts toldlovgivning, andre handelsrelaterede love, forskrifter og generelle administrative procedurer i forbindelse med handel, herunder deres anvendelse på varer, som handles mellem parterne, samt samarbejde mellem parterne.

2. Intet i dette kapitel berører parternes rettigheder og forpligtelser i henhold til kapitel 6 og 7.
3. Skulle nærværende kapitel på et givet område være uforeneligt med kapitel 6 eller 7, har sidstnævnte kapitler forrang.
4. Dette kapitel finder anvendelse uden at berøre opfyldelsen af hver parts legitime politiske mål og hver parts forpligtelser i medfør af internationale aftaler, som den pågældende part deltager i, vedrørende beskyttelse af:
 - a) den offentlige moral
 - b) menneskers, dyrs eller planter liv eller sundhed
 - c) nationale skatte af kunstnerisk, historisk eller arkæologisk værdi eller
 - d) miljøet.
5. Hver part gennemfører dette kapital i overensstemmelse med sine egne love og forskrifter. Hver af parterne skal bruge sine tilgængelige ressourcer på en hensigtsmæssig måde for at gennemføre dette kapitel.

ARTIKEL 4.3

Gennemsigtighed

1. Hver part sikrer, at toldlovgivningen og andre handelsrelaterede love og forskrifter samt de generelle administrative procedurer og relevant, generel information vedrørende handel offentliggøres og er lettilgængelig for enhver interesseret person, herunder i givet fald via internettet.

2. Hver part skal offentliggøre og sikre nem adgang til toldlovgivningen, andre handelsrelaterede love og forskrifter og generelle administrative procedurer vedrørende handel så tidligt som muligt før deres ikrafttrædelse for at give enhver interesseret person mulighed for at stifte bekendtskab med dem, bortset fra i tilfælde, hvor der er tale om:
 - a) hastetilfælde

 - b) mindre ændringer af sådanne love, forskrifter eller generelle administrative procedurer

 - c) at effektiviteten af sådanne love og forskrifter eller deres gennemførelse bliver undermineret som følge af forudgående offentliggørelse, eller

 - d) foranstaltninger, der indebærer lempelser.

3. Hver part udpeger et eller flere kontaktpunkter med ansvar for at besvare rimelige forespørgsler fra enhver interesseret person vedrørende de af stk. 1 omfattede emner. Kontaktpunkterne skal besvare forespørgsler og udlevere relevante skemaer og dokumenter inden for en rimelig frist fastsat af hver af parterne.
4. Hver part sørger i passende omfang for regelmæssige konsultationer mellem sin toldmyndighed og andre handelsrelaterede agenturer og virksomheder eller andre interessenter på partens territorium.
5. Oplysninger om gebyrer og afgifter offentliggøres i overensstemmelse med stk. 1 og 2. Oplysningerne skal omfatte de gebyrer og afgifter, der finder anvendelse, begrundelsen for disse gebyrer og afgifter, den ansvarlige myndighed, og hvornår og hvordan de skal betales. Sådanne gebyrer og afgifter finder ikke anvendelse, før oplysningerne om dem er blevet offentliggjort.

ARTIKEL 4.4

Procedurer for import, eksport og transit

1. Hver part anvender sin toldlovgivning og andre handelsrelaterede love og forskrifter på en forudsigelig, konsekvent, gennemsigtig og ikke-diskriminerende måde.

2. Hver part sikrer, at dens toldprocedurer:
- a) er i overensstemmelse med de internationale standarder og den anbefalede praksis, der gælder for hver part med hensyn til toldprocedurer som f.eks. dem, der blev udarbejdet inden for rammerne af Verdenstoldorganisationen¹ (herefter benævnt "WCO"), herunder de væsentlige elementer i ændringsprotokollen til den internationale konvention om forenkling og harmonisering af toldprocedurer, udfærdiget i Bruxelles den 26. juni 1999, den internationale konvention om det harmoniserede varebeskrivelses- og varenomenklatursystem, udfærdiget i Bruxelles den 14. juni 1983, og WCO's rammestandarder for at sikre og fremme den globale samhandel (herefter benævnt "SAFE-rammen")
 - b) sigter mod at lette den lovlige handel, idet der tages hensyn til udviklingen i handelspraksis, og samtidig sikrer overholdelse af deres love og forskrifter
 - c) sikrer effektiv håndhævelse i tilfælde af tilsidesættelser af deres love og forskrifter vedrørende toldprocedurer, herunder toldunddragelse og smugleri og
 - d) ikke omfatter obligatorisk anvendelse af toldklarerere eller inspektioner inden afsendelse.

¹ Det præciseres, at WCO blev oprettet i 1952 som Toldsamarbejdsrådet (CCC).

3. Hver part indfører eller opretholder foranstaltninger, som indrømmer en fordelagtig behandling, for så vidt angår toldkontrol inden varernes frigivelse til erhvervsdrivende, der opfylder kriterier, der er fastsat i partens love og forskrifter.

4. Hver part fremmer udvikling og brug af avancerede systemer, herunder systemer, der er baseret på informations- og kommunikationsteknologi, med henblik på at lette udvekslingen af elektroniske data mellem erhvervsdrivende og deres toldmyndigheder og andre handelsrelaterede agenturer.

5. Hver part arbejder hen imod yderligere at forenkle og standardisere de data og den dokumentation, der kræves af deres toldmyndigheder og andre handelsrelaterede agenturer.

ARTIKEL 4.5

Frigivelse af varer

Hver part indfører eller opretholder toldprocedurer, som:

- a) muliggør hurtig frigivelse af varer inden for et tidsrum, der ikke er længere end nødvendigt til at sikre efterlevelse af deres love og forskrifter

- b) giver mulighed for forudgående elektronisk indsendelse og behandling af dokumentation og andre nødvendige oplysninger forud for varernes ankomst og
- c) giver mulighed for frigivelse af varer før den endelige fastsættelse af told, skatter, gebyrer og afgifter, forudsat at der stilles en garanti, hvis det kræves efter partens love og forskrifter for at sikre den endelige betaling.

ARTIKEL 4.6

Forenkling af toldprocedurer

1. Hver part skal arbejde hen imod en forenkling af betingelser og formaliteter for toldprocedurer for at reducere den tid og de omkostninger, der er forbundet hermed for erhvervsdrivende, herunder små og mellemstore virksomheder.
2. Hver part indfører eller opretholder foranstaltninger, der tillader erhvervsdrivende, der opfylder kriterier, der er fastsat i partens love og forskrifter, at drage fordel af yderligere forenkling af toldprocedurerne. En sådan forenkling kan tillade periodisk angivelse med henblik på fastsættelse og betaling af told og skatter, der dækker flere importtransaktioner inden for et bestemt tidsrum, efter frigivelsen af varerne.

3. Hver part indfører eller opretholder programmer, som gør det muligt for erhvervsdrivende, der opfylder kriterier, der er fastsat i partens love og forskrifter, at drage yderligere fordel af eller have lettere adgang til den i stk. 2 omhandlede forenkling.

ARTIKEL 4.7

Forhåndsafgørelser

1. Hver part udsteder gennem sin toldmyndighed en forhåndsafgørelse, som beskriver den behandling, der skal gives for de pågældende varer. Denne afgørelse udstedes inden for en rimelig og bindende frist til den ansøger, som har indgivet en skriftlig anmodning, herunder i elektronisk format, og den skal indeholde alle nødvendige oplysninger i overensstemmelse med den udstedende parts love og forskrifter.
2. En forhåndsafgørelse skal omfatte tariferingen af varerne, varernes oprindelse, herunder deres status som varer med oprindelsesstatus i henhold til kapitel 3 eller alle andre spørgsmål, som parterne måtte blive enige om, navnlig vedrørende hensigtsmæssige metoder eller kriterier, der skal anvendes ved toldværdiansættelsen af varerne.
3. Med forbehold af eventuelle bestemmelser om fortrolighed i en parts love og forskrifter kan denne offentliggøre sine forhåndsafgørelser, herunder via internettet.

ARTIKEL 4.8

Appel og anke

1. Hver part sikrer retten til appel eller anke for enhver person, der er omfattet af en administrativ afgørelse, der er truffet af toldmyndigheden eller andre handelsrelaterede agenturer i parten.
2. Appellen eller anken skal omfatte:
 - a) en administrativ appel eller anke til en administrativ myndighed, som står over eller er uafhængig af den embedsmand eller det organ, som udstedte afgørelsen, eller
 - b) retlig appel eller anke af afgørelsen.
3. Hver part sikrer, at den i stk. 1 omhandlede person gives adgang til yderligere administrativ eller retlig appel eller anke, hvis en afgørelse om appellen eller anken som omhandlet i stk. 2, litra a), ikke udstedes inden for en frist, der er fastsat i partens love og forskrifter, eller uden unødigt ophold.
4. Hver part sørger for, at den i stk. 1 omhandlede person gives en begrundelse for den administrative afgørelse, således at en sådan person om nødvendigt kan appellere eller anke.

ARTIKEL 4.9

Risikostyring

1. Hver part indfører eller opretholder et risikostyringssystem, som gør det muligt for toldmyndighederne at koncentrere inspektionsaktiviteterne på højrisikoforsendelser og fremskynder frigivelsen af lavrisikoforsendelser.
2. Hver part baserer sin risikostyring på en risikovurdering, der foretages ved hjælp af passende udvælgelseskriterier.
3. En part kan også udtage vilkårligt udvalgte sendinger til en inspektion som omhandlet i stk. 1 som led i sin risikostyring.
4. Hvert part udformer og anvender risikostyring således, at vilkårlig eller uberettiget forskelsbehandling eller skjulte hindringer af den internationale handel undgås.

ARTIKEL 4.10

Efterfølgende revision

1. For at fremskynde frigivelsen af varer indfører eller opretholder hver part efterfølgende revision for at sikre overholdelse af toldlovgivningen og andre handelsrelaterede love og forskrifter. Hver parts toldmyndighed anvender resultaterne af den efterfølgende revision, som den har udført, ved gennemførelsen af den i artikel 4.9 omhandlede risikostyring. En part kan bestemme, at dens toldmyndighed skal anvende resultaterne af den efterfølgende revision, der er udført af andre handelsrelaterede agenturer, ved gennemførelsen af risikostyringen, eller omvendt.
2. Hver part udvælger en person eller en sending til efterfølgende revision på grundlag af en risikovurdering, hvilket kan omfatte passende udvælgelseskriterier. Hver part foretager en gennemsigtig efterfølgende revision. Når der er opnået afgørende resultater om en person, der er involveret i revisionsprocessen, underretter parten uden unødigt ophold den pågældende person, hvis registre er blevet underlagt revision, om resultaterne, personens rettigheder og forpligtelser og baggrunden for resultaterne.

ARTIKEL 4.11

Forsendelse og omladning

Hver part indfører eller opretholder procedurer for at lette bevægeligheden for varer til eller fra den anden part, der er i transit gennem eller omladning inden for dens eget toldområde, samtidig med at der opretholdes en passende kontrol.

ARTIKEL 4.12

Toldsamarbejde

1. Uden at det berører andre former for samarbejde, som er omhandlet i denne aftale, samarbejder parternes toldmyndigheder, herunder gennem udveksling af oplysninger, og yder gensidig administrativ bistand i de spørgsmål, der er omhandlet i dette kapitel, i overensstemmelse med toldsamarbejdsaftalen, uanset artikel 1.6.

2. Parternes toldmyndigheder forbedrer samarbejdet om de spørgsmål, der er omhandlet i dette kapitel, med henblik på at videreudvikle handelslettelser, samtidig med at de sikrer overensstemmelse med deres respektive toldlovgivninger, og at forbedre forsyningskædens sikkerhed på følgende områder:

- a) samarbejde om yderligere forenkling af toldprocedurerne, idet der tages hensyn til udviklingen i handelspraksis
- b) samarbejde om harmonisering af datakrav på toldområdet i overensstemmelse med gældende internationale standarder som f.eks. WCO's standarder
- c) samarbejde om videreudvikling af toldrelaterede aspekter af sikring og fremme af den internationale handelsforsyningskæde i overensstemmelse med SAFE-rammen
- d) samarbejde om forbedring af deres risikostyringsteknikker, herunder udveksling af bedste praksis og, hvis det er relevant, oplysninger om risici og kontrolresultater
- e) samarbejde med henblik på videreudvikling af de foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 4.4, stk. 3, og artikel 4.6, stk. 2, eller de i artikel 4.6, stk. 3, omhandlede programmer, herunder muligheden for samarbejde med henblik på at give erhvervsdrivende i en part mulighed for at drage fordel af en parts foranstaltninger eller programmer

- f) samarbejde og koordinering i internationale organisationer såsom WTO og WCO om spørgsmål af fælles interesse, herunder tarifiering, toldværdiansættelse og oprindelse, med henblik på om muligt at fastlægge fælles holdninger og
 - g) samarbejde om bekæmpelse af ulovlig handel med forbudte varer.
3. Parternes toldmyndigheder sikrer udvekslingen af de oplysninger, der er nødvendige med henblik på stk. 2.

ARTIKEL 4.13

Midlertidig indførsel

For midlertidig indførsel af de varer, der er omhandlet i artikel 2.10, og uanset deres oprindelse, skal hver part i overensstemmelse med de procedurer, der er fastsat i internationale aftaler om midlertidig indførsel og anvendes af den pågældende part, acceptere et A.T.A.-carnet¹ udstedt i den anden part.

¹ "A.T.A.-carnet" har samme betydning som i toldkonventionen om A.T.A.-carnet for midlertidig indførsel af varer, udfærdiget i Bruxelles den 6. december 1961, eller konventionen om midlertidig indførsel, udfærdiget i Istanbul den 26. juni 1990.

ARTIKEL 4.14

Udvalget om Oprindelsesregler og Toldanliggender

1. Udvalget om Oprindelsesregler og Toldanliggender, der er nedsat ved artikel 22.3 (herefter i dette kapitel benævnt "udvalget"), skal være ansvarlig for gennemførelsen og anvendelsen af dette kapitel og toldanliggenderne i kapitel 2 og i artikel 14.51 ud over de andre opgaver, der er anført i artikel 3.28, stk. 1¹.
2. Udvalget holder fælles møder med Det Blandede Toldsamarbejdsudvalg (herefter i dette kapitel benævnt "toldsamarbejdsudvalget"), der er nedsat i henhold til tolsamarbejdsaftalen, medmindre sådanne fælles møder ikke er nødvendige for at sikre konsekvens i gennemførelsen og anvendelsen af de bestemmelser, der er omhandlet i stk. 1 og i tolsamarbejdsaftalen².
3. Parterne sikrer, at sammensætningen af delegationer til møder i udvalget svarer til den pågældende dagsorden.

¹ Det præciseres, at intet i denne artikel berører parternes rettigheder og forpligtelser med hensyn til Udvalget om Handel med Varer vedrørende kapitel 2 eller Udvalget om Intellektuel Ejendomsret vedrørende kapitel 14.

² Det præciseres, at intet i denne artikel må fortolkes således, at det forhindrer tolsamarbejdsudvalget i at afholde et møde udelukkende inden for rammerne af tolsamarbejdsaftalen.

4. Med forbehold af toldsamarbejdsudvalgets funktioner har udvalget følgende funktioner:
- a) at behandle alle spørgsmål, der opstår i forbindelse med gennemførelsen og anvendelsen af de bestemmelser, der er omhandlet i stk. 1
 - b) at udpege områder, der skal forbedres i forbindelse med gennemførelsen og anvendelsen af de bestemmelser, der er omhandlet i stk. 1
 - c) at fungere som en mekanisme, der gør det muligt hurtigt at nå frem til gensidigt acceptable løsninger med hensyn til spørgsmål, der er omfattet af de i stk. 1 omhandlede bestemmelser
 - d) at udarbejde resolutioner, anbefalinger eller udtalelser vedrørende aktioner eller foranstaltninger, som den anser for nødvendige for at nå målene og anvende dette kapitel effektivt
 - e) at træffe afgørelse om aktioner, der skal gennemføres, eller foranstaltninger, der skal træffes af en part eller parterne inden for de i artikel 4.12, stk. 2, omhandlede områder, som det anser for nødvendige for virkeliggørelsen af målene og effektiv anvendelse af dette kapitel, samt
 - f) at udføre andre opgaver, som kan uddelegeres af Det Blandede Udvalg i henhold til artikel 22.1, stk. 5, litra b).

KAPITEL 5

AFBØDENDE HANDELSFORANSTALTNINGER

AFDELING A

Generelle bestemmelser

ARTIKEL 5.1

Definitioner

Med henblik på dette kapitel forstås ved:

- a) "indenlandsk erhvervsgren": samtlige producenter af samme eller direkte konkurrerende varer i en part eller producenter, hvis samlede produktion af samme eller direkte konkurrerende varer udgør en betydelig del af den samlede indenlandske produktion af sådanne varer
- b) "alvorlig skade": en væsentlig samlet forringelse af den indenlandske erhvervsgrens stilling

- c) "trussel om alvorlig skade": alvorlig skade, som klart er nært forestående i henhold til den i artikel 5.4, stk. 3, omhandlede undersøgelse. Konstateringen af en trussel om alvorlig skade skal være baseret på kendsgerninger og ikke blot påstande, formodninger eller en fjern mulighed og
- d) "overgangsperiode": i relation til en bestemt vare med oprindelsesstatus, den periode, der begynder på datoen for denne aftales ikrafttrædelse og varer til 10 år efter afslutningen af toldnedsættelsen eller -afskaffelsen for den pågældende vare i overensstemmelse med bilag 2-A.

AFDELING B

Bilaterale beskyttelsesforanstaltninger

ARTIKEL 5.2

Anvendelse af bilaterale beskyttelsesforanstaltninger

1. Hvis en vare med oprindelsesstatus fra en part som følge af nedsættelsen eller afskaffelsen af en told i overensstemmelse med artikel 2.8 importeres til den anden part i så forhøjede mængder, i absolutte tal eller i forhold til den indenlandske produktion, og under sådanne vilkår, at det forvolder eller truer med at forvolde alvorlig skade for en indenlandsk erhvervsgren, kan den anden part vedtage de i stk. 2 omhandlede foranstaltninger, i det omfang det er nødvendigt for at forebygge eller afhjælpe den alvorlige skade for den indenlandske erhvervsgren i den anden part og lette den indenlandske erhvervsgrens tilpasning.

2. En bilateral beskyttelsesforanstaltning kan bestå af:
 - a) suspension af enhver yderligere nedsættelse af tolden for den vare med oprindelsesstatus, som kapitel 2 indeholder bestemmelser om, eller
 - b) forhøjelse af toldsatsen for varen med oprindelsesstatus til et niveau, som ikke overstiger den laveste værdi af følgende:
 - i) den anvendte mestbegunstigelsestoldsats, der gælder på den dag, hvor den bilaterale beskyttelsesforanstaltning indføres, og
 - ii) den anvendte mestbegunstigelsestoldsats, der gælder på den dag, der går umiddelbart forud for denne aftales ikrafttrædelse.

ARTIKEL 5.3

Betingelser og begrænsninger

1. Ingen bilateral beskyttelsesforanstaltning skal opretholdes, undtagen i det omfang og det tidsrum, det er nødvendigt for at forhindre eller afbøde alvorlig skade og lette den indenlandske erhvervsgrens tilpasning, forudsat at et sådant tidsrum ikke overstiger en periode på to år. En bilateral beskyttelsesforanstaltning kan dog forlænges, forudsat at den samlede varighed af den bilaterale beskyttelsesforanstaltning, herunder sådanne forlængelser, ikke overstiger fire år.
2. Bilaterale beskyttelsesforanstaltninger må kun anvendes i overgangsperioden.
3. For at lette tilpasningen i en situation, hvor den forventede varighed af en bilateral beskyttelsesforanstaltning overstiger et år, liberaliserer den part, der opretholder den bilaterale beskyttelsesforanstaltning gradvist den bilaterale beskyttelsesforanstaltning med regelmæssige mellemrum i anvendelsesperioden.
4. Der må ikke anvendes bilaterale beskyttelsesforanstaltninger ved import af en bestemt vare med oprindelsesstatus, som allerede har været genstand for en sådan bilateral beskyttelsesforanstaltning i en periode svarende til varigheden af den foregående bilaterale beskyttelsesforanstaltning eller et år, alt efter hvilken periode der er længst.

5. Ved ophøret af en bilateral beskyttelsesforanstaltning skal tolden for varer med oprindelsesstatus, der er omfattet af foranstaltningen, være den told, der ville have været gældende uden den bilaterale beskyttelsesforanstaltning.

ARTIKEL 5.4

Undersøgelse

1. En part kan kun indføre en bilateral beskyttelsesforanstaltning, efter at der er gennemført en undersøgelse af dens kompetente myndighed¹ i overensstemmelse med de samme procedurer som dem, der er omhandlet i artikel 3 og artikel 4, stk. 2, litra c), i aftalen om beskyttelsesforanstaltninger.
2. Undersøgelsen skal i alle tilfælde afsluttes senest et år, efter at den er indledt.

¹ Med henblik på denne afdeling omfatter den kompetente myndighed for Japans vedkommende dens relevante myndigheder.

3. I forbindelse med undersøgelsen af, om den øgede import af en vare med oprindelsesstatus har forvoldt eller truer med at forvolde alvorlig skade for en indenlandsk erhvervsgren, vurderer den kompetente myndighed, der gennemfører undersøgelsen, alle relevante objektive og kvantificerbare faktorer, som har indflydelse på situationen for den indenlandske erhvervsgren. Disse faktorer omfatter navnlig hastigheden og størrelsen af stigningen i importen af varen med oprindelsesstatus absolut og relativt set, den øgede imports andel af det indenlandske marked og ændringer i salgstallene, produktionen, produktiviteten, kapacitetsudnyttelsen, fortjeneste og tab og beskæftigelsen.

4. Det skal ikke fastslås, at importen af en vare med oprindelsesstatus har forvoldt eller truer med at forvolde alvorlig skade for en indenlandsk erhvervsgren, medmindre undersøgelsen på grundlag af objektive beviser viser, at der består en årsagssammenhæng mellem den øgede import af varen med oprindelsesstatus og den alvorlige skade eller faren for alvorlig skade for den indenlandske erhvervsgren. Når dette skal fastslås, tages andre faktorer end den øgede import af varen med oprindelsesstatus, som også forvolder skade for den indenlandske erhvervsgren, også i betragtning.

ARTIKEL 5.5

Underretning

1. En part skal straks underrette den anden part skriftligt, når den:
 - a) indleder en undersøgelse som omhandlet i artikel 5.4, stk. 1, vedrørende alvorlig skade eller trussel om alvorlig skade og årsagerne hertil
 - b) konstaterer alvorlig skade eller trussel om alvorlig skade som følge af den øgede import og
 - c) beslutter at anvende eller forlænge en beskyttelsesforanstaltning.

2. Den underrettende part som omhandlet i stk. 1 giver den anden part alle relevante oplysninger, som skal omfatte:
 - a) i tilfælde af en underretning som omhandlet i stk. 1, litra a), årsagen til indledningen af undersøgelsen, en præcis beskrivelse af den vare med oprindelsesstatus, som er omfattet af undersøgelsen, og dens underposition i det harmoniserede system, den forventede varighed af undersøgelsen og datoen for indledning af undersøgelsen og

- b) i tilfælde af en underretning som omhandlet i stk. 1, litra b) og c), bevis for alvorlig skade eller fare for alvorlig skade som følge af den øgede import af varen med oprindelsesstatus, en præcis beskrivelse af varen med oprindelsesstatus, som er omfattet af den foreslåede bilaterale beskyttelsesforanstaltning, og dens underposition i det harmoniserede system, en præcis beskrivelse af den foreslåede bilaterale beskyttelsesforanstaltning og den foreslåede dato for indførelsen samt den forventede varighed af den bilaterale beskyttelsesforanstaltning.

ARTIKEL 5.6

Konsultationer og kompensationer

1. En part, der ønsker at anvende eller forlænge en bilateral beskyttelsesforanstaltning, sørger for tilstrækkelige muligheder for forudgående konsultationer med den anden part med henblik på en gennemgang af de oplysninger, der fremkommer ved undersøgelsen, jf. artikel 5.4, stk. 1, udveksling af synspunkter om den bilaterale beskyttelsesforanstaltning og en aftale om kompensation som omhandlet i denne artikel.
2. En part, der ønsker at anvende eller forlænge en bilateral beskyttelsesforanstaltning, skal give den anden part en passende handelsmæssig kompensation, som parterne er blevet enige om, i form af toldindrømmelser, hvis værdi i det væsentlige svarer til den tillægstold, der forventes at være resultatet af den bilaterale beskyttelsesforanstaltning.

3. Hvis parterne ikke kan nå til enighed om kompensationen senest 30 dage efter indledningen af konsultationerne, kan den part, hvis vare med oprindelsesstatus er genstand for den bilaterale beskyttelsesforanstaltning, frit suspendere anvendelsen af toldindrømmelser i henhold til denne aftale, hvis værdi i det væsentlige svarer til den tillægstold, der forventes at være resultatet af den bilaterale beskyttelsesforanstaltning. Den part, der udøver retten til suspension, kan kun suspendere anvendelsen af toldindrømmelser i den minimumsperiode, som er nødvendig for at nå de i det væsentlige tilsvarende virkninger, og kun mens den bilaterale beskyttelsesforanstaltning opretholdes.

4. Uanset stk. 3 må den i nævnte stykke omhandlede ret til suspension ikke udøves i de første 24 måneder af en bilateral beskyttelsesforanstaltnings anvendelsesperiode, forudsat at den bilaterale beskyttelsesforanstaltning er truffet som resultat af en absolut stigning i importen, og at en sådan foranstaltning er i overensstemmelse med denne aftales bestemmelser.

ARTIKEL 5.7

Midlertidige bilaterale beskyttelsesforanstaltninger

1. Under kritiske omstændigheder, hvor en forsinkelse kunne forårsage skade, som ville være vanskelig at afhjælpe, kan en part anvende en midlertidig bilateral beskyttelsesforanstaltning, som skal tage form af en foranstaltning som omhandlet i artikel 5.2, stk. 2, litra a) eller b), når en undersøgelse klart har vist, at en øget import af en vare med oprindelsesstatus i den anden part har forvoldt eller truer med at forvolde alvorlig skade for en indenlandsk erhvervsgren i den part, som foreslår at anvende den midlertidige bilaterale beskyttelsesforanstaltning.
2. En part underretter skriftligt den anden part om sin foreslåede midlertidige bilaterale beskyttelsesforanstaltning senest på dens anvendelsesdato. Konsultationer mellem parterne om anvendelsen af den midlertidige bilaterale beskyttelsesforanstaltning indledes straks, efter at den foreløbige bilaterale beskyttelsesforanstaltning tages i anvendelse. Underretningen skal indeholde bevis for, at der foreligger kritiske omstændigheder, beviser for alvorlig skade eller fare for alvorlig skade som følge af den øgede import af varen med oprindelsesstatus, en præcis beskrivelse af varen med oprindelsesstatus, som er omfattet af den foreslåede bilaterale beskyttelsesforanstaltning, og dens underposition i det harmoniserede system og en præcis beskrivelse af den foreslåede bilaterale beskyttelsesforanstaltning.

3. Varigheden af en midlertidig bilateral beskyttelsesforanstaltning må ikke overstige 200 dage. I denne periode skal de relevante krav i artikel 5.4 overholdes. Den midlertidige bilaterale beskyttelsesforanstaltnings varighed medregnes som en del af den i artikel 5.3, stk. 1, omhandlede periode.

4. Artikel 5.3, stk. 5, med de fornødne ændringer, finder anvendelse på en midlertidig bilateral beskyttelsesforanstaltning. Den told, der pålægges som følge af den foreløbige bilaterale beskyttelsesforanstaltning, refunderes, hvis det ved den i artikel 5.4, stk. 1, omhandlede efterfølgende undersøgelse ikke konstateres, at den øgede import af varen med oprindelsesstatus, som er omfattet af den midlertidige bilaterale beskyttelsesforanstaltning, har forvoldt eller truet med at forvolde alvorlig skade for en indenlandsk erhvervsgren.

ARTIKEL 5.8

Diverse bestemmelser

De i artikel 5.5, stk. 1, og artikel 5.7, stk. 2, omhandlede underretninger og al anden kommunikation mellem parterne i henhold til denne afdeling fremsendes på engelsk.

AFDELING C

Globale beskyttelsesforanstaltninger

ARTIKEL 5.9

Generelle bestemmelser

1. Intet i dette kapitel er til hinder for, at en part anvender beskyttelsesforanstaltninger over for en vare med oprindelse i den anden part i overensstemmelse med artikel XIX i GATT 1994 og aftalen om beskyttelsesforanstaltninger.
2. Bestemmelserne i denne afdeling er ikke omfattet af tvistbilæggelse i henhold til kapitel 21.

ARTIKEL 5.10

Anvendelse af beskyttelsesforanstaltninger

En part må ikke samtidig for samme vare indføre eller opretholde:

- a) en bilateral beskyttelsesforanstaltning, jf. afdeling B
- b) en foranstaltning i henhold til artikel XIX i GATT 1994 og aftalen om beskyttelsesforanstaltninger eller
- c) en beskyttelsesforanstaltning, jf. del 3, afdeling C, i bilag 2-A.

AFDELING D

Antidumping- og udligningsforanstaltninger

ARTIKEL 5.11

Generelle bestemmelser

1. Parterne bevarer deres rettigheder og forpligtelser i henhold til antidumpingaftalen og SCM-aftalen.

2. Bestemmelserne i denne afdeling er ikke omfattet af tvistbilæggelse i henhold til kapitel 21.
3. Kapitel 3 finder ikke anvendelse på antidumping- og udligningsforanstaltninger i henhold til denne aftale.

ARTIKEL 5.12

Gennemsigtighed og offentliggørelse af de væsentligste kendsgerninger

1. Hver part gennemfører antidumping- og udligningstoldundersøgelser på en fair og gennemsigtig måde og på grundlag af antidumpingaftalen og SCM-aftalen.
2. Hver part sikrer, inden eller umiddelbart efter indførelsen af de midlertidige foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 7 i antidumpingaftalen og artikel 17 i SCM-aftalen, og under alle omstændigheder inden den endelige afgørelse træffes, en fuldstændig offentliggørelse af de væsentligste kendsgerninger, der tages i betragtning, og som ligger til grund for beslutningen om at træffe midlertidige og endelige foranstaltninger. Fuldstændig offentliggørelse af de væsentligste kendsgerninger berører ikke kravene om fortrolighed i henhold til antidumpingaftalens artikel 6.5 og SCM-aftalens artikel 12.4. Offentliggørelsen skal være skriftlig og bør finde sted i tilstrækkelig god tid til, at interesserede parter kan forsvare deres interesser.

3. Offentliggørelsen af de væsentligste kendsgerninger, som foretages i overensstemmelse med stk. 2, skal navnlig omfatte:

- a) i tilfælde af en antidumpingundersøgelse, de fastsatte dumpingmargener, en tilstrækkelig detaljeret redegørelse for grundlaget og den metode, som blev anvendt til fastsættelse af de normale værdier og eksportpriserne, og den metode, der anvendtes ved sammenligningen af de normale værdier og eksportpriserne, herunder eventuelle justeringer
- b) i tilfælde af en antisubsidieundersøgelse, fastsættelsen af de udligningsberettigede subsidier, herunder tilstrækkelige oplysninger om beregningen af beløbet og den metode, der er fulgt for at fastslå forekomsten af subsidier, og
- c) oplysninger, der er relevante for konstatering af skade, herunder oplysninger vedrørende dumpingimportens omfang og dumpingimportens indvirkning på priserne på hjemmemarkedet for tilsvarende varer, den detaljerede metode, der blev anvendt til beregning af prisunderbuddet, virkningerne af dumpingimporten for den hjemlige erhvervsgren og påvisning af en årsagssammenhæng, herunder undersøgelse af andre faktorer end dumpingimport som omhandlet i artikel 3.5 i antidumpingaftalen.

4. I tilfælde, hvor en parts undersøgelsesmyndighed¹ agter at gøre brug af de foreliggende faktiske oplysninger i henhold til antidumpingaftalens artikel 6.8, oplyser den undersøgende myndighed den interesserede part herom og giver en klar angivelse af de grunde, som kan føre til anvendelsen af de foreliggende faktiske oplysninger. Hvis den interesserede parts oplysninger, efter at denne har haft lejlighed til at afgive yderligere forklaringer inden for en rimelig frist, af undersøgelsesmyndigheden anses for ikke at være tilfredsstillende, skal offentliggørelsen af de væsentligste kendsgerninger indeholde en klar angivelse af de faktiske omstændigheder, som den undersøgende myndighed har anvendt i stedet.

ARTIKEL 5.13

Hensyntagen til samfundets interesser

Ved gennemførelsen af antidumping- og antisubsidieundersøgelser vedrørende en vare skal den importerende parts undersøgelsesmyndighed i overensstemmelse med sine egne love og forskrifter sikre producenter af den samme vare i den importerende part, importører af varen, industrielle brugere af varen og repræsentative forbrugerorganisationer i tilfælde, hvor varen sædvanligvis sælges i detailsalgsløbet, mulighed for at forelægge deres synspunkter skriftligt i forbindelse med antidumping- og antisubsidieundersøgelsen, herunder vedrørende de potentielle virkninger af en told på deres situation.

¹ Med henblik på denne afdeling omfatter en undersøgelsesmyndighed for Japans vedkommende dens relevante undersøgelsesmyndigheder.

ARTIKEL 5.14

Antidumpingundersøgelse

Når den importerende parts undersøgelsesmyndighed har modtaget en skriftlig anmodning fra eller på vegne af en indenlandsk erhvervsgren om indledning af en antidumpingundersøgelse vedrørende en vare fra den eksporterende part, skal den importerende part mindst 10 dage før indledningen af en sådan undersøgelse underrette den eksporterende part om en sådan anmodning.

KAPITEL 6

SUNDHEDS- OG PLANTESUNDHEDSMÆSSIGE FORANSTALTNINGER

ARTIKEL 6.1

Formål

Formålene med dette kapitel er at:

- a) at beskytte menneskers, dyrs eller planter liv eller sundhed gennem udviklingen, vedtagelsen og håndhævelsen af sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger og samtidig minimere deres negative virkninger for samhandelen mellem parterne

- b) at fremme samarbejde mellem parterne om SPS-aftalens gennemførelse og
- c) at give mulighed for at forbedre kommunikationen og samarbejdet mellem parterne, en ramme for håndteringen af anliggender vedrørende anvendelsen af sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger og midler til at nå til gensidigt acceptable løsninger.

ARTIKEL 6.2

Anvendelsesområde

Dette kapitel finder anvendelse på alle parternes sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger i henhold til SPS-aftalen, der direkte eller indirekte påvirker handelen mellem parterne.

ARTIKEL 6.3

Definitioner

1. Med henblik på dette kapitel finder definitionerne i bilag A til SPS-aftalen anvendelse.

2. Med henblik på dette kapitel forstås ved:

- a) "importbetingelser": alle sundheds- eller plantesundhedsforanstaltninger, der skal opfyldes for import af produkter, og
- b) "beskyttet zone": en formelt afgrænset geografisk del af hver parts territorium, hvor en bestemt reguleret skadegører ikke er etableret på trods af gunstige betingelser for dens etablering og dens tilstedeværelse i andre dele af partens territorium.

3. Desuden kan Udvalget om Sundheds- og Plantesundhedsforanstaltninger, der er nedsat ved artikel 22.3, lægge sig fast på andre definitioner med henblik på anvendelsen af dette kapitel, idet de tager hensyn til glossarer og definitioner udarbejdet af relevante internationale organisationer, f.eks. Codex Alimentarius-Kommissionen (herefter benævnt "Codex Alimentarius"), Verdensorganisationen for Dyresundhed (herefter benævnt "OIE") og relevante internationale organisationer, der arbejder inden for rammerne af den internationale plantebeskyttelseskonvention (herefter benævnt "IPPC"). I tilfælde af en uoverensstemmelse mellem de definitioner, der er vedtaget af udvalget om sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger og definitionerne i SPS-aftalen, har definitionerne i SPS-aftalen forrang.

ARTIKEL 6.4

Forhold til WTO-overenskomsten

Parterne bekræfter deres rettigheder og forpligtelser i forbindelse med sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger i henhold til SPS-aftalen. Intet i dette kapitel berører parternes rettigheder og forpligtelser i henhold til SPS-aftalen.

ARTIKEL 6.5

Kompetente myndigheder og kontaktpunkter

1. Fra datoen for denne aftales ikrafttrædelse giver hver part den anden part en beskrivelse af de myndigheder, der er ansvarlige for gennemførelsen af dette kapitel, og et kontaktpunkt for kommunikation om alle forhold, der er omfattet af dette kapitel.
2. Hver part underretter den anden part om alle væsentlige ændringer i struktur, organisation og kompetencefordeling for deres kompetente myndigheder og sikrer, at oplysningerne om kontaktpunkter er ajourført.

ARTIKEL 6.6

Risikovurdering

Parterne sikrer, at deres sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger er baseret på en risikovurdering i overensstemmelse med artikel 5 og andre relevante bestemmelser i SPS-aftalen.

ARTIKEL 6.7

Importbetingelser, importprocedurer og handelslettelser

1. Den importerende part fastsætter importbetingelser med henblik på at nå det ønskede beskyttelsesniveau med forbehold af og under hensyntagen til konsultationer mellem parterne, når det er nødvendigt.
2. Uden at det berører parternes rettigheder og forpligtelser i henhold til SPS-aftalen, bør den importerende part efter anmodning fra den eksporterende part anvende importbetingelserne for import af produkter på hele den eksporterende parts territorium på en konsekvent måde.
3. Stk. 1 og 2 berører ikke de eksisterende importbetingelser mellem parterne på datoen for denne aftales ikrafttrædelse. Parterne skal tage hensyn til enhver anmodning om en fornyet undersøgelse af disse importbetingelser.

4. Parterne sikrer, for så vidt angår procedurer til kontrol af import og sikring af efterlevelsen af sundheds- eller plantesundhedsforanstaltninger, herunder for godkendelse og fortoldning:

- a) at sådanne procedurer bliver forenklet, fremskyndet og afsluttet uden unødigt ophold i overensstemmelse med SPS-aftalen
- b) at sådanne procedurer ikke anvendes på en måde, der udgør en vilkårlig eller uberettiget forskelsbehandling af den anden part
- c) at den almindelige sagsbehandlingstid for den enkelte procedure offentliggøres, eller den forventede sagsbehandlingstid meddeles til den pågældende efter anmodning, og
- d) at oplysningskravene er begrænset til det, der er nødvendigt, for at kontrol-, inspektions- og godkendelsesprocedurerne kan være hensigtsmæssige, herunder procedurerne for godkendelse af anvendelsen af tilsætningsstoffer og for fastsættelsen af tolerancegrænser for forureninger i levnedsmidler, drikkevarer og foder.

5. Under hensyntagen til de gældende standarder, der er udarbejdet under IPPC, udarbejder parterne løbende tilstrækkelige oplysninger om deres status for skadegørere, herunder overvågnings-, udryddelses- og inddæmningsprogrammer samt deres resultater, til støtte for klassificeringen af skadegørere og for at begrunde plantesundhedsmæssige importbetingelser.

6. Hver part opstiller lister over regulerede skadegørere i forbindelse med varer¹, for hvilke der findes plantesundhedshensyn. Listerne skal, alt efter hvad der er relevant, indeholde:

- a) karantæneskadegørere, som ikke vides at forekomme i nogen del af partens territorium
- b) karantæneskadegørere, som vides at forekomme i en del af partens territorium, men ikke er udbredt og er under offentlig kontrol, og
- c) andre regulerede skadegørere, for hvilke der kan træffes plantesundhedsforanstaltninger.

For varer, for hvilke der findes plantesundhedshensyn, begrænses importbetingelserne til foranstaltninger, som sikrer fravær af regulerede skadegørere i den importerende part. Den importerende part skal stille sin liste over regulerede varer og plantesundhedsmæssige importkrav for alle regulerede varer til rådighed. Disse oplysninger skal eventuelt omfatte de specifikke karantæneskadegørere og yderligere erklæringer om plantesundhedscertifikater, som kræves af den importerende part.

¹ Med henblik på dette kapitel er betydningen af "varer" i overensstemmelse med Glossary of Phytosanitary Terms (internationale standarder for plantesundhedsforanstaltninger nr. 5) udarbejdet af sekretariatet for IPPC.

7. Hvis det er nødvendigt at fastsætte importbetingelser for at imødekomme en anmodning fra den eksporterende part:

a) træffer den importerende part alle nødvendige foranstaltninger for at tillade import af de pågældende produkter uden unødigt ophold

b) skal den importerende part:

i) give alle relevante oplysninger, som den importerende part anmoder om, og

ii) give den importerende part rimelig adgang til revision og andre relevante procedurer.

8. Hvis der er en vifte af alternative sundheds- eller plantesundhedsforanstaltninger til rådighed til at opnå det passende niveau for beskyttelse af den importerende part, skal parterne efter anmodning fra den eksporterende part overveje at vælge en mere praktisk og mindre handelsbegrænsende løsning.

9. Hvis et certifikat udstedt af den eksporterende part er nødvendigt for at nå de sundheds- og plantesundhedsmæssige målsætninger, skal udformningen af certifikatet og dets indhold aftales mellem parterne under hensyntagen til internationale standarder og retningslinjer eller anbefalinger fra Codex Alimentarius, OIE eller IPPC.

10. Hver part fremmer gennemførelsen af elektroniske certifikater og andre teknologier til at fremme handelen.

11. Formålet med disse verifikationer udført af embedsmænd fra den importerende part på den eksporterende parts territorium bør være at lette ny handel. Verifikationerne bør ikke blive en permanent foranstaltning. Den importerende part skal erstatte en eksisterende verifikationsforanstaltning med en alternativ foranstaltning, som verificerer den eksporterende parts overholdelse af de aftalte krav til plantesundhedsmæssige foranstaltninger, hvis den eksporterende part har anmodet herom, og den importerende part har accepteret dette uden unødigt ophold.

12. Sendinger af regulerede varer accepteres på grundlag af passende garantier fra den eksporterende part, uden særlige importtilladelser i form af en licens eller godkendelse, medmindre en officiel tilladelse til import er nødvendig, baseret på relevante standarder, retningslinjer og anbefalinger fra IPPC.

13. Skadegørerrisikoanalysen begynder så hurtigt som muligt og afsluttes uden unødigt ophold.

14. Eventuelle gebyrer i forbindelse med procedurerne for produkter, der importeres fra den eksporterende part, skal være rimelige i forhold til de gebyrer, der pålægges tilsvarende indenlandske varer, og må ikke overstige de faktiske omkostninger ved tjenesteydelsen i overensstemmelse med stk. 1, litra f), i bilag C til SPS-aftalen.

ARTIKEL 6.8

Revision

1. For at opnå og bevare tilliden til, at dette kapitel gennemføres effektivt, bistår parterne hinanden med at foretage revisioner af:
 - a) alle eller dele af den eksporterende parts ordning for inspektion og udstedelse af certifikater og
 - b) resultaterne af den kontrol, der er udført under den eksporterende parts ordning for inspektion og udstedelse af certifikater.

Parterne gennemfører disse revisioner i overensstemmelse med SPS-aftalen, under hensyntagen til de relevante internationale standarder, retningslinjer og anbefalinger fra Codex Alimentarius, OIE eller IPPC.

2. Den importerende part kan foretage revisioner ved at anmode om oplysninger fra den eksporterende part eller ved at aflægge den eksporterende part revisionsbesøg.
3. Et revisionsbesøg skal foretages på de betingelser, der i forvejen er aftalt af parterne.

4. Den importerende part giver den eksporterende part mulighed for at fremsætte skriftlige bemærkninger til resultaterne af revisionen. Den importerende part tager hensyn til disse bemærkninger, inden der drages konklusioner og træffes foranstaltninger på grundlag heraf. Den importerende part forelægger uden unødigt ophold den eksporterende part en skriftlig rapport om sine konklusioner.

5. Omkostningerne ved et revisionsbesøg afholdes af den importerende part, medmindre parterne aftaler andet.

ARTIKEL 6.9

Procedure for opførelse af virksomheder eller anlæg på en liste

1. Hvis det kræves af den importerende part, skal den eksporterende parts kompetente myndigheder sikre, at der udarbejdes og ajourføres lister over virksomheder og anlæg, der opfylder den importerende parts importbetingelser, og at disse meddeles den importerende part.

2. Den importerende part kan anmode den eksporterende part om at forelægge oplysninger, som er nødvendige for at tage de i stk. 1 omhandlede lister i betragtning. Medmindre der kræves yderligere oplysninger for at verificere posterne på listerne, træffer den importerende part de nødvendige foranstaltninger for at tillade import fra de virksomheder og anlæg, der er opført på listen, uden unødigt ophold. Uden at det berører artikel 6.13, må sådanne foranstaltninger ikke omfatte forudgående kontrol, medmindre en sådan kontrol er påkrævet i henhold til hver parts love og forskrifter eller på anden måde, som parterne er enige om.

3. Den importerende part kan foretage revisioner i overensstemmelse med artikel 6.8.
4. Den importerende part offentliggør de i stk. 1 omhandlede lister, hvis det er relevant.
5. En part underretter den anden part om sin hensigt om at indføre nye love og forskrifter inden for rammerne af denne artikels anvendelsesområde og giver den anden part mulighed for at fremsætte bemærkninger hertil.

ARTIKEL 6.10

Tilpasning til regionale forhold

1. For så vidt angår dyr, animalske produkter og animalske biprodukter, anerkender parterne begrebet zone og segment, der er specificeret i OIE's sundhedskodeks for terrestriske dyr og OIE's sundhedskodeks for akvatiske dyr.
2. Ved fastsættelse eller opretholdelse af sundhedsmæssige importbetingelser efter anmodning fra den eksporterende part anerkender den importerende part de zoner eller segmenter, der er fastsat af den eksporterende part som grundlag for afgørelsen om at tillade eller fortsætte importen.

3. Den eksporterende part skal udpege de zoner eller segmenter, som er omhandlet i stk. 2, og efter anmodning fra den importerende part forelægge en fuldstændig redegørelse og dokumentation baseret på OIE's sundhedskodeks for terrestriske dyr og OIE's sundhedskodeks for akvatiske dyr eller på andre måder, som parterne finder hensigtsmæssige på grundlag af den viden, der er erhvervet gennem de erfaringer, som den eksporterende parts kompetente myndigheder har opnået.
4. Hver part sikrer, at de procedurer og forpligtelser, der er fastlagt i stk. 2 og 3, gennemføres uden unødigt ophold.
5. Medmindre parterne aftaler andet, udveksler parterne gennem Udvalget om Sundheds- og Plantesundhedsforanstaltninger oplysninger om en metode til at etablere og opretholde gensidig anerkendelse af sundhedsstatus på grundlag af OIE's sundhedskodeks for terrestriske dyr og anbefalinger vedtaget af OIE.
6. Hver part kan fastsætte de i stk. 2 omhandlede zoner eller segmenter for sygdomme, der ikke er omfattet af OIE's sundhedskodeks for terrestriske dyr og OIE's sundhedskodeks for akvatiske dyr, og nå til enighed med den anden part om at anvende sådanne zoner eller segmenter i handelen mellem parterne.
7. Med hensyn til planter og planteprodukter anerkender parterne begreberne skadegørerfrie områder, skadegørerfrie produktionssteder, skadegørerfrie lokaliteter og områder med lav prævalens, der er specificeret i de internationale standarder for plantesundhedsforanstaltninger, der er udarbejdet under IPPC, samt begrebet "beskyttede zoner", som parterne er enige om at anvende i deres samhandel.

8. Ved fastsættelse eller opretholdelse af plantesundhedsmæssige importbetingelser anerkender den importerende part efter anmodning fra den eksporterende part de skadegørrerfrie områder, skadegørrerfrie produktionssteder, skadegørrerfrie lokaliteter, områder med lav prævalens og beskyttede zoner, der er fastsat af den eksporterende part som grundlag for afgørelsen om at tillade eller fortsætte importen.
9. Den eksporterende part udpeger sine skadegørrerfrie områder, skadegørrerfrie produktionssteder, skadegørrerfrie lokaliteter og områder med lav prævalens eller beskyttede zoner. Hvis den importerende part anmoder herom, forelægger den eksporterende part en fuldstændig redegørelse og dokumentation, der er baseret på de relevante internationale standarder for plantesundhedsforanstaltninger, der er udarbejdet under IPPC, eller på andre måder, som parterne finder hensigtsmæssige, på grundlag af den viden, der er erhvervet gennem de erfaringer, som den eksporterende parts myndigheder har opnået.
10. Ved gennemførelsen af stk. 7 til 9 kan der gennemføres tekniske konsultationer og revisioner. Tekniske konsultationer gennemføres i overensstemmelse med artikel 6.12. Revisionerne gennemføres i overensstemmelse med artikel 6.8 under hensyntagen til den pågældende skadegørers og vares biologi.
11. Hver part sikrer, at de procedurer og forpligtelser, der er fastlagt i stk. 8 og 10, gennemføres uden unødigt ophold.

12. Hvis en karantæneskadegører påvises i en beskyttet zone, underretter den eksporterende part straks den importerende part og suspenderer straks den relevante eksport efter den importerende parts anmodning. Den eksporterende part kan genoptage eksporten, forudsat at den importerende part stiller sig tilfreds med den eksporterende parts garantier.

ARTIKEL 6.11

Gennemsigtighed og udveksling af oplysninger

1. Hver part skal i overensstemmelse med SPS-aftalens artikel 7 og bilag B og C til SPS-aftalen:
 - a) sikre gennemsigtighed, for så vidt angår:
 - i) sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger, herunder importbetingelser, og
 - ii) kontrol-, inspektions- og godkendelsesprocedurerne, herunder fuldstændige oplysninger om de obligatoriske administrative skridt, den forventede tidsplan og de myndigheder, der er ansvarlige for modtagelse og behandling af dem

- b) styrke gensidig forståelse af deres respektive sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger og disses anvendelse og
- c) efter en rimelig anmodning fra den anden part og så snart som muligt forelægge oplysninger om sine sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger og deres anvendelse, herunder:
 - i) importbetingelser, der gælder for importen af specifikke produkter
 - ii) status med hensyn til ansøgninger om godkendelse af specifikke produkter
 - iii) hyppigheden af den importkontrol, der foretages af produkter fra den anden part, og
 - iv) spørgsmål vedrørende udviklingen og anvendelsen af sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger, herunder nye videnskabelige beviser, som påvirker eller kan påvirke handelen mellem parterne, med henblik på at minimere deres negative virkninger for samhandelen.

2. Hvis de oplysninger, der er omhandlet i stk. 1, litra a) og c), er stillet til rådighed ved underretning af en part i henhold til SPS-aftalen, eller når oplysningerne er stillet til rådighed på et officielt, gratis og offentligt tilgængeligt websted af denne part, skal de oplysninger, der er omhandlet i stk. 1, litra a) og c), anses for at være blevet forelagt.

ARTIKEL 6.12

Tekniske konsultationer

1. Hvis en part har betydelige betænkeligheder vedrørende menneskers, dyrs eller planters liv eller sundhed eller foranstaltninger, der er foreslået eller vedtaget af den anden part, kan parten anmode om tekniske konsultationer.
2. Den anden part besvarer en sådan anmodning uden unødigt ophold og skal deltage i de tekniske konsultationer for at løse disse problemer.
3. Hver part tilstræber at tilvejebringe de oplysninger, der er nødvendige for at undgå en afbrydelse i samhandelen eller at nå til en gensidigt acceptabel løsning.
4. Hvis parterne allerede har fastsat andre mekanismer end dem, der er omhandlet i denne artikel, for at løse problemerne vedrørende disse betænkeligheder, skal de anvende dem i videst muligt omfang for at undgå unødvendig overlappning.
5. Hver part bestræber sig på at løse problemerne vedrørende eventuelle betænkeligheder med hensyn til den anden parts sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger, jf. stk. 1, gennem tekniske konsultationer i henhold til denne artikel, inden der indledes tvistbilæggelsesproceduren i henhold til denne aftale.

6. Hver part kan afbryde de tekniske konsultationer ved at underrette den anden part skriftligt på et hvilket som helst tidspunkt, dog senest 90 dage efter datoen for modtagelsen af svaret fra den anden part, jf. stk. 2, eller ethvert andet tidspunkt, som parterne måtte aftale.

ARTIKEL 6.13

Nødforanstaltninger

1. En part kan vedtage nødforanstaltninger, som er nødvendige for at beskytte menneskers, dyrs eller planters liv eller sundhed. Ved vedtagelsen af sådanne nødforanstaltninger skal den pågældende parts kompetente myndighed:
 - a) straks underrette den anden parts kompetente myndigheder om sådanne nødforanstaltninger
 - b) give den anden part mulighed for at fremsætte skriftlige bemærkninger
 - c) om nødvendigt indlede tekniske konsultationer, jf. artikel 6.12, og
 - d) tage hensyn til de i litra b) omhandlede bemærkninger og de i litra c) omhandlede resultater af de tekniske konsultationer.

2. For at undgå unødvendige afbrydelser i handelen skal den importerende part tage hensyn til oplysninger indgivet rettidigt af den eksporterende part, når der træffes afgørelser vedrørende sendinger, der på tidspunktet for vedtagelse af nødforanstaltninger transporteres mellem parterne.

3. Den importerende part sikrer, at enhver nødforanstaltning som omhandlet i stk. 1 ikke opretholdes, medmindre der foreligger videnskabeligt bevis. I tilfælde, hvor de videnskabelige beviser er utilstrækkelige, kan den importerende part midlertidigt træffe nødforanstaltninger på grundlag af de disponible, relevante oplysninger, herunder oplysninger fra den relevante internationale organisation. Den importerende part vurderer nødforanstaltningen med henblik på at minimere dens negative virkninger for samhandelen ved enten at ophæve den eller erstatte den med en permanent foranstaltning.

ARTIKEL 6.14

Ækvivalens

1. Den importerende part anerkender den eksporterende parts sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger som ækvivalente, hvis den eksporterende part over for den importerende part objektivt godtgør, at dens foranstaltning opfylder det beskyttelsesniveau, som den importerende part finder passende. Med henblik herpå gives den importerende part efter anmodning rimelig adgang til at gennemføre inspektion, prøvning og andre relevante procedurer.

2. Parterne skal efter anmodning fra en af parterne indlede konsultationer med henblik på at opnå en ordning, der fastsætter ækvivalensen af specifikke sundheds- og plantesundhedsmæssige foranstaltninger.
3. Ved fastsættelsen af ækvivalensen af sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige foranstaltninger tager parterne hensyn til relevant vejledning fra WTO's Komité for Sundheds- og Plantesundhedsforanstaltninger, herunder navnlig afgørelsen om gennemførelsen af artikel 4 i aftalen om anvendelsen af sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger¹ og internationale standarder, retningslinjer og anbefalinger fra Codex Alimentarius, OIE eller IPPC.
4. Hvis ækvivalensen er blevet fastsat, kan parterne enes om alternative importbetingelser og forenklede certifikater, idet der tages hensyn til internationale standarder, retningslinjer eller anbefalinger fra Codex Alimentarius, OIE eller IPPC.

ARTIKEL 6.15

Udvalget om Sundheds- og Plantesundhedsforanstaltninger

1. Udvalget om Sundheds- og Plantesundhedsforanstaltninger, der er nedsat ved artikel 22.3, skal være ansvarligt for effektiv gennemførelse og anvendelse af dette kapitel.

¹ WTO-dokument G/SPS/19/Rev.2 af 23. juli 2004.

2. Udvalget om Sundheds- og Plantesundhedsforanstaltningers målsætninger er at:
 - a) styrke hver parts gennemførelse af dette kapitel
 - b) overveje sundheds- og plantesundhedsspørgsmål af fælles interesse og
 - c) forbedre kommunikationen og samarbejdet om sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige anliggender af fælles interesse.

3. Udvalget om Sundheds- og Plantesundhedsforanstaltninger:
 - a) skal udgøre et forum for at øge parternes forståelse af sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige anliggender, der vedrører gennemførelse af SPS-aftalen
 - b) udgør et forum for at forbedre den gensidige forståelse af hver parts respektive sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger og de relaterede reguleringsmæssige processer
 - c) skal overvåge, gennemgå og udveksle oplysninger om gennemførelsen og anvendelsen af dette kapitel

- d) skal tjene som et forum for at løse de i artikel 6.12, stk. 1, omhandlede problemer med henblik på at nå frem til gensidigt acceptable løsninger, forudsat at parterne først har forsøgt at afhjælpe problemerne gennem de tekniske konsultationer i henhold til artikel 6.12, og behandle andre emner, som parterne er enige om
 - e) skal fastlægge egnede midler, der kan omfatte ad hoc-arbejdsgrupper, som skal udføre specifikke opgaver, der er forbundet med Udvalget om Sundheds- og Plantesundhedsforanstaltningers arbejdsopgaver
 - f) kan udpege og behandle tekniske samarbejdsprojekter mellem parterne i forbindelse med udviklingen, gennemførelsen og anvendelsen af sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger og
 - g) kan foretage konsultationer om spørgsmål og holdninger med henblik på møder i WTO's Komité for Sundheds- og Plantesundhedsforanstaltninger og møder afholdt inden for rammerne af Codex Alimentarius, OIE og IPPC.
4. Udvalget om Sundheds- og Plantesundhedsforanstaltninger sammensættes af repræsentanter for parterne, som har ansvar for sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige foranstaltninger, med den relevante ekspertise.
5. Udvalget om Sundheds- og Plantesundhedsforanstaltninger fastsætter selv sin forretningsorden og kan revidere denne i nødvendigt omfang.

6. Udvalget om Sundheds- og Plantesundhedsforanstaltninger skal holde det første møde senest et år efter datoen for denne aftales ikrafttrædelse.

ARTIKEL 6.16

Tvistbilæggelse

1. Artikel 6.6, artikel 6.7, stk. 4, litra b)-d), og artikel 6.14, stk. 1 og 2, er ikke omfattet af tvistbilæggelse i henhold til kapitel 21.

2. I forbindelse med tvister, som falder ind under dette kapitel og vedrører videnskabelige eller tekniske spørgsmål, skal et panel indhente råd fra eksperter, der udvælges af panelet i samråd med parterne, medmindre parterne beslutter andet. Med henblik herpå skal panelet efter anmodning fra en part oprette en rådgivende teknisk ekspertgruppe eller konsultere de relevante internationale organisationer.

KAPITEL 7

TEKNISKE HANDELSHINDRINGER

ARTIKEL 7.1

Formål

Formålet med dette kapitel er at lette og øge handelen med varer mellem parterne ved at:

- a) sikre, at tekniske forskrifter, standarder og overensstemmelsesvurderingsprocedurer ikke skaber unødvendige handelshindringer
- b) fremme samarbejde mellem parterne, herunder om TBT-aftalens gennemførelse, og
- c) søge passende metoder til at mindske unødvendige negative virkninger for handelen af foranstaltninger, der er omfattet af dette kapitel.

ARTIKEL 7.2

Anvendelsesområde

1. Dette kapitel finder anvendelse på udarbejdelse, vedtagelse og anvendelse af centrale statslige organers tekniske forskrifter, standarder og overensstemmelsesvurderingsprocedurer, der er defineret i TBT-aftalen, og som kan påvirke handelen med varer mellem parterne.

2. Hver part træffer sådanne rimelige foranstaltninger, som den har myndighed til at træffe for at tilskynde til overholdelse af bestemmelserne i artikel 7.5 til 7.11 blandt lokale forvaltningsorganer på dens territorium på niveauet umiddelbart under centralforvaltningen, som er ansvarlige for udarbejdelsen, vedtagelsen og anvendelsen af tekniske forskrifter, standarder og overensstemmelsesvurderingsprocedurer.

3. Dette kapitel finder ikke anvendelse på:
 - a) specifikationer vedrørende indkøb udarbejdet af et statsligt organ med henblik på egen produktion eller eget forbrug eller
 - b) sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger som defineret i bilag A til SPS-aftalen.

ARTIKEL 7.3

Indarbejdelse af visse bestemmelser i TBT-aftalen

1. Parterne bekræfter deres rettigheder og forpligtelser i henhold til TBT-aftalen.
2. TBT-aftalens artikel 2 til 9 og bilag 1 og 3, med de fornødne ændringer, inkorporeres i og gøres til en del af denne aftale.
3. Hvis der opstår en tvist vedrørende en bestemt foranstaltning hos en part, som af den anden part påstås udelukkende være i strid med de i stk. 2 omhandlede bestemmelser i TBT-aftalen, skal den anden part, uanset artikel 21.27, stk. 1, vælge tvistbilæggelsesordningen i henhold til WTO-aftalen.

ARTIKEL 7.4

Definitioner

Med henblik på dette kapitel finder udtrykkene og definitionerne i bilag 1 til TBT-aftalen anvendelse.

ARTIKEL 7.5

Tekniske forskrifter

1. Parterne anerkender vigtigheden af god reguleringspraksis, hvad angår udarbejdelse, vedtagelse og anvendelse af tekniske forskrifter, navnlig af det arbejde, der udføres af WTO's Komité for Tekniske Handelshindringer om god lovgivningspraksis. I den sammenhæng forpligter hver part sig til:

a) når der udarbejdes en teknisk forskrift:

- i) i overensstemmelse med sine love og forskrifter eller administrative retningslinjer at vurdere de tilgængelige reguleringsmæssige eller ikke-reguleringsmæssige alternativer til den foreslåede tekniske forskrift, som kan opfylde dens legitime mål, for at sikre, at den foreslåede tekniske forskrift ikke er mere handelsbegrænsende end nødvendigt for at opfylde dens legitime mål i overensstemmelse med artikel 2, stk. 2, i TBT-aftalen; intet i denne bestemmelse berører hver parts ret til at udarbejde, vedtage og anvende foranstaltninger straks, hvis presserende problemer, bl.a. med hensyn til sikkerhed, sundhed, miljøbeskyttelse eller national sikkerhed opstår eller truer med at opstå
- ii) at bestræbe sig på systematisk at foretage konsekvensanalyser for tekniske forskrifter med betydelig indvirkning på samhandelen, herunder en vurdering af deres virkning på handelen, og

- iii) når det er hensigtsmæssigt, at fastsætte tekniske forskrifter på basis af funktionsdygtighed frem for på basis af design eller beskrivende egenskaber og
 - b) uden at dette berører artikel 2, stk. 3, i TBT-aftalen, at gennemgå vedtagne tekniske forskrifter med passende mellemrum, helst på ikke over fem år, navnlig med henblik på at øge deres konvergens med relevante internationale standarder. Ved denne gennemgang skal hver part bl.a. tage hensyn til enhver ny udvikling i de relevante internationale standarder, og om de omstændigheder, der medfører forskelle mellem den pågældende parts tekniske forskrifter og andre relevante internationale standarder, fortsat eksisterer. Resultatet af denne gennemgang skal meddeles og forklares over for den anden part efter dennes anmodning.
2. Hvis en part mener, at dens tekniske forskrift og en teknisk forskrift i den anden part, som har samme formål og produktdekning, er ækvivalente, kan denne part skriftligt og med en detaljeret begrundelse anmode om, at den anden part anerkender disse tekniske forskrifter som ækvivalente. Den anmodede part skal velvilligt overveje at acceptere disse tekniske forskrifter som ækvivalente, selv om de afviger fra hinanden, forudsat at det er godtgjort, at den tekniske forskrift i den anmodende part i tilstrækkelig grad opfylder målene for dens egne tekniske forskrifter. Hvis den anmodede part ikke accepterer en teknisk forskrift i den anmodende part som ækvivalent, skal den anmodede part efter anmodning af den anmodende part redegøre for grundene til sin beslutning.

3. Efter anmodning fra en part, der har en interesse i at udvikle en teknisk forskrift, der svarer til en teknisk forskrift i den anden part, skal den anmodede part, i det omfang, det er muligt, forelægge den anmodende part relevante oplysninger, herunder undersøgelser eller dokumenter, med undtagelse af fortrolige oplysninger, som parten har anvendt til at udvikle sin tekniske forskrift.

4. Hver part skal på ensartet og konsekvent vis anvende kravene vedrørende markedsføring af produkter, der er fastlagt i tekniske forskrifter, der gælder for hele landets territorium. Hvis en part har en begrundet formodning om, at et eller flere af disse krav ikke anvendes ensartet og konsekvent på den anden parts territorium, og at denne situation har en markant indvirkning på den bilaterale handel, kan denne part underrette den anden part om denne begrundede formodning med henblik på at afklare spørgsmålet og i givet fald tage det op rettidigt gennem det i artikel 7.14 omhandlede kontaktpunkt eller andre relevante organer, der er oprettet i henhold til denne aftale.

ARTIKEL 7.6

Internationale standarder

1. Med henblik på dette kapitel og TBT-aftalen skal standarder udstedt af internationale organisationer som f.eks. Den Internationale Standardiseringsorganisation (ISO), Den Internationale Elektrotekniske Kommission (IEC), Den Internationale Telekommunikationsunion (ITU), Codex Alimentarius-Kommissionen, Organisationen for International Civil Luftfart (ICAO), Verdensforummet for Harmonisering af Køretøjsforskrifter (WP.29) inden for rammerne af De Forenede Nationers Økonomiske Kommission for Europa (FN/ECE), De Forenede Nationers ekspertgruppe om det globale harmoniserede system for klassificering og mærkning af kemikalier (UNSCEGHS) og det internationale råd for harmonisering af tekniske krav til humanmedicinske lægemidler (ICH) betragtes som relevante internationale standarder som omhandlet i dette kapitel, artikel 2 og 5 i TBT-aftalen og bilag 3 til TBT-aftalen, forudsat at der under deres udarbejdelse er taget hensyn til de principper og procedurer, der er fastsat i beslutningen om principper for udvikling af internationale standarder, vejledninger og anbefalinger med hensyn til TBT-aftalens artikel 2 og 5 og dens bilag 3 truffet af WTO's Komité for Tekniske Handelshindringer¹, medmindre sådanne standarder eller relevante dele heraf ville være ineffektive eller uhensigtsmæssige til opfyldelsen af de forfulgte legitime mål.

¹ Bilag 4 til WTO-dokument G/TBT/9 af 13. november 2000.

2. Med henblik på at harmonisere standarder på et så bredt grundlag som muligt, skal parterne tilskynde regionale eller nationale standardiseringsorganer på deres territorium til at:

- a) spille en fulgyldig rolle inden for rammerne af deres ressourcer i forbindelse med de relevante internationale standardiseringsorganers udarbejdelse af internationale standarder
- b) anvende relevante internationale standarder som grundlag for de standarder, de udarbejder, undtagen i tilfælde, hvor sådanne internationale standarder ville være ineffektive eller uhensigtsmæssige f.eks. på grund af et utilstrækkeligt beskyttelsesniveau eller væsentlige klimatiske eller geografiske faktorer eller grundlæggende teknologiske problemer
- c) undgå gentagelse af eller overlapninger med arbejde i internationale standardiseringsorganer og
- d) revidere deres standarder, som ikke er baseret på relevante internationale standarder med passende mellemrum, helst på ikke over fem år, med henblik på at øge deres konvergens med relevante internationale standarder.

3. Ved udarbejdelsen af tekniske forskrifter eller overensstemmelsesvurderingsprocedurer:
- a) skal hver part skal anvende relevante internationale standarder, retningslinjer eller anbefalinger eller relevante dele af dem i det omfang, der er fastsat i artikel 2, stk. 4, og i artikel 5, stk. 4, i TBT-aftalen, som grundlag for sine tekniske forskrifter og overensstemmelsesvurderingsprocedurer og undgå afvigelser fra de relevante internationale standarder eller yderligere krav set i forhold til disse standarder, undtagen når den part, der udarbejder den tekniske forskrift eller overensstemmelsesvurderingsproceduren, kan påvise, baseret på relevante oplysninger, herunder tilgængelig videnskabelig eller teknisk dokumentation, at sådanne internationale standarder ville være ineffektive eller uhensigtsmæssige til opfyldelsen af de forfulgte legitime mål, jf. artikel 2, stk. 2, og artikel 5, stk. 4, i TBT-aftalen, og

 - b) skal en part, såfremt denne ikke anvender relevante internationale standarder, retningslinjer eller anbefalinger eller relevante dele af dem, jf. stk. 1, som grundlag for deres tekniske forskrifter eller overensstemmelsesvurderingsprocedurer efter anmodning fra den anden part redegøre for, hvorfor den mener, at sådanne internationale standarder er ineffektive eller uhensigtsmæssige til opfyldelsen af de forfulgte legitime mål, jf. artikel 2, stk. 2, og artikel 5, stk. 4, i TBT-aftalen, og forelægge relevante oplysninger, herunder tilgængelig videnskabelig eller teknisk dokumentation, som denne vurdering er baseret på, samt udpege de dele af den tekniske forskrift eller overensstemmelsesvurderingsproceduren, som i væsentlig grad afviger fra de relevante internationale standarder, retningslinjer eller anbefalinger.

4. Hver part tilskynder sine regionale eller nationale standardiseringsorganer inden for sit territorium til at samarbejde med de relevante standardiseringsorganer i den anden part om internationale standardiseringsaktiviteter. Et sådant samarbejde kan finde sted i internationale standardiseringsorganer, som begge parter eller deres standardiseringsorganer er medlem af. Dette bilaterale samarbejde kunne bl.a. sigte mod at fremme udarbejdelsen af internationale standarder, fremme udarbejdelsen af fælles standarder for begge parter på områder af fælles interesse, hvor der ikke findes internationale standarder, navnlig hvad angår nye produkter eller teknologier, eller at forbedre udvekslingen af oplysninger mellem parternes standardiseringsorganer yderligere.

ARTIKEL 7.7

Standarder

1. Parterne bekræfter deres forpligtelser i henhold til TBT-aftalens artikel 4, stk. 1, til at sikre, at regionale eller nationale standardiseringsorganer på deres territorium tiltræder og overholder adfærdskodeksen for udarbejdelse, vedtagelse og anvendelse af standarder, jf. bilag 3 til TBT-aftalen.

2. Parterne genkalder sig, at i henhold til definitionen af en standard i bilag 1 til TBT-aftalen er overholdelse af standarder ikke obligatorisk. Hvis overensstemmelsen med en standard er påkrævet i en part gennem indarbejdning af eller henvisning til den pågældende standard i en teknisk forskrift eller en overensstemmelsesvurderingsprocedure, skal parten ved udarbejdelsen af udkastet til teknisk forskrift eller overensstemmelsesvurderingsprocedure overholde forpligtelsen til gennemsigtighed, der er fastsat i artikel 2, stk. 9, eller artikel 5, stk. 6, i TBT-aftalen og i artikel 7.9.

3. Hver part tilskynder med forbehold af sine love og forskrifter sine regionale eller nationale standardiseringsorganer til at sikre passende deltagelse af interesserede personer inden for den pågældende parts territorium i udviklingsprocessen for standarder og at give personer i den anden part tilladelse til at deltage i konsultationsprocedurer, som er tilgængelige for offentligheden, på betingelser, der ikke er mindre gunstige end dem, der indrømmes personer fra den pågældende part.

4. Parterne forpligter sig til at udveksle oplysninger om:
 - a) hver parts anvendelse af standarder til støtte for påvisning og fremme af overensstemmelse med tekniske forskrifter

 - b) deres standardiseringsprocesser, især hvordan og i hvilket omfang internationale eller regionale standarder anvendes som grundlag for deres regionale eller nationale standarder og

- c) samarbejdsaftaler eller aftaler om standardisering med tredjelands eller internationale organisationer.

ARTIKEL 7.8

Overensstemmelsesvurderingsprocedurer

1. Hvad angår udarbejdelsen, vedtagelsen og anvendelsen af tekniske forskrifter, gælder artikel 7.5, stk. 1, litra a) nr. i), artikel 7.5, stk. 1, litra a), nr. ii), og artikel 7.5, stk. 1, litra b), med de fornødne ændringer, ligeledes for overensstemmelsesvurderingsprocedurerne.
2. I overensstemmelse med artikel 5, stk. 1.2, i TBT-aftalen, sikrer hver part, at overensstemmelsesvurderingsprocedurerne ikke er strengere eller anvendes strengere end nødvendigt for at give den importerende part tilstrækkelig tillid til, at produkterne er i overensstemmelse med gældende tekniske forskrifter eller standarder under hensyntagen til de risici, der er forbundet med produkter, herunder de risici, ikke-overensstemmelse ville medføre.

3. Parterne erkender, at der findes en lang række mekanismer, som letter accept af resultaterne af overensstemmelsesvurderingsprocedurer. Der kan bl.a. være tale om følgende:

- a) aftaler om gensidig accept af resultaterne af overensstemmelsesvurderingsprocedurer for specifikke tekniske forskrifter gennemført af organer etableret på den anden parts territorium
- b) samarbejdsbaserede og frivillige ordninger mellem overensstemmelsesvurderingsorganer, der er beliggende på parternes territorier
- c) plurilaterale og multilaterale aftaler om gensidig accept eller ordninger, som begge parter deltager i
- d) anvendelsen af akkreditering til at godkende overensstemmelsesvurderingsorganer
- e) statslig udpegelse af overensstemmelsesvurderingsorganer, herunder overensstemmelsesvurderingsorganer etableret på den anden parts territorium
- f) anerkendelse af resultaterne af overensstemmelsesvurderingsprocedurer gennemført på den anden parts territorium og
- g) fabrikantens eller leverandørens overensstemmelseserklæring.

4. Parterne udveksler oplysninger om de mekanismer, der er omhandlet i stk. 3.

En part skal efter anmodning fra den anden part give oplysninger om:

- a) de i stk. 3 omhandlede mekanismer og lignende mekanismer med henblik på at lette accepten af resultaterne af overensstemmelsesvurderingsprocedurer
- b) faktorer, herunder risikovurdering og -styring, der er taget i betragtning ved valg af passende overensstemmelsesvurderingsprocedurer for specifikke produkter og
- c) akkrediteringspolitik, herunder for internationale standarder for akkreditering, og internationale aftaler og ordninger vedrørende akkreditering, herunder aftaler og ordninger under International Laboratory Accreditation Cooperation (ILAC) og International Accreditation Forum (IAF), i det omfang det er muligt, og de anvendes af en part på et bestemt område.

5. Med hensyn til disse mekanismer skal hver part:

- a) når det er muligt og i overensstemmelse med sine love og forskrifter, anvende en leverandørs overensstemmelseserklæring som sikkerhed for overensstemmelse med gældende tekniske forskrifter

- b) anvende akkreditering med statslig myndighed eller udført af staten, hvor det er relevant, som et middel til at godtgøre deres tekniske kompetence til at godkende overensstemmelsesvurderingsorganer
- c) hvis akkrediteringen er oprettet ved lov som et nødvendigt særskilt trin til godkendelse af overensstemmelsesvurderingsorganer, sikre, at akkrediteringsarbejdet er uafhængigt af overensstemmelsesvurderingsarbejdet, og at der ikke er nogen interessekonflikter mellem akkrediteringsorganerne og de overensstemmelsesvurderingsorganer, som de akkrediterer; parterne kan opfylde denne forpligtelse ved at adskille overensstemmelsesvurderingsorganerne fra akkrediteringsorganerne¹
- d) overveje at tilslutte sig eller i givet fald ikke forbyde prøvnings-, inspektions- og certificeringsorganer at tilslutte sig internationale ordninger eller ordninger, som har til formål at lette accept af overensstemmelsesvurderingsresultater, og
- e) hvis en part har godkendt to eller flere overensstemmelsesvurderingsorganer til at gennemføre de overensstemmelsesvurderingsprocedurer, der er nødvendige for at markedsføre et produkt, ikke forbyde de økonomiske aktører at vælge mellem overensstemmelsesvurderingsorganerne.

¹ Litra c) gælder ikke for overensstemmelsesvurderingsarbejde udført af en part selv, hvis den pågældende part bevarer den endelige beslutningsmyndighed med hensyn til et produkts overensstemmelse.

6. Parterne skal samarbejde om gensidig anerkendelse i overensstemmelse med aftalen om gensidig anerkendelse mellem Det Europæiske Fællesskab og Japan, udfærdiget i Bruxelles den 4. april 2001. Parterne kan i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i nævnte aftale også beslutte at udvide dækningen, for så vidt angår produkterne, de reguleringsmæssige krav og de anerkendte overensstemmelsesvurderingsorganer.

ARTIKEL 7.9

Gennemsigtighed

1. Hver part skal ved udarbejdelsen af en teknisk forskrift eller en overensstemmelsesvurderingsprocedure, som kan få væsentlig indflydelse på handelen:
 - a) foretage konsultationsprocedurer med forbehold af sine love og forskrifter, som er tilgængelige for offentligheden, og offentliggøre resultaterne af sådanne konsultationsprocedurer og eventuelle eksisterende konsekvensanalyser
 - b) tillade personer fra den anden part til at deltage i konsultationsprocedurer, som er tilgængelige for offentligheden, på betingelser, der ikke er mindre gunstige end de betingelser, der indrømmes personer fra den pågældende part

- c) tage hensyn til den anden parts synspunkter, når der udføres konsultationsprocedurer, der er tilgængelige for offentligheden, og efter anmodning fra den anden part give skriftlige svar rettidigt til de bemærkninger, der fremsættes af den pågældende part
 - d) ud over artikel 7.5, stk. 1, litra a) nr. ii), offentliggøre resultaterne af konsekvensanalysen af en foreslået teknisk forskrift eller overensstemmelsesvurderingsprocedure, hvis en sådan gennemføres, herunder af indvirkningen på handel, og
 - e) efter anmodning fra den anden part tilstræbe at give denne en sammenfatning på engelsk af den i litra d) omhandlede konsekvensanalyse.
2. Hver part skal, når der foretages underretning i overensstemmelse med artikel 2, stk. 9.2, eller artikel 5, stk. 6.2, i TBT-aftalen:
- a) i princippet give en frist på mindst 60 dage efter underretning til den anden part til at indgive skriftlige bemærkninger til forslaget, medmindre hastende problemer med hensyn til sikkerhed, sundhed, miljøbeskyttelse eller national sikkerhed opstår eller truer med at opstå, og, hvor det er muligt, tage behørigt hensyn til rimelige anmodninger om forlængelse af perioden for fremsættelse af bemærkninger

- b) forelægge den elektroniske udgave af den fulde tekst sammen med underretningen
- c) hvis den tekst, der er foretaget underretning om, ikke er affattet på et af WTO's officielle sprog, ligeledes forelægge en detaljeret og omfattende beskrivelse af indholdet af foranstaltningen i underretningsformatet, hvis der allerede foreligger en oversættelse af den tekst, der er foretaget underretning om, på et af WTO's officielle sprog
- d) skriftligt besvare de skriftlige bemærkninger, der er modtaget fra den anden part om forslaget, senest på datoen for offentliggørelse af den endelige tekniske forskrift eller overensstemmelsesvurderingsprocedure
- e) give oplysninger om den vedtagne endelige tekst i form af et tillæg til den oprindelige underretning
- f) afsætte en passende periode¹ mellem offentliggørelsen af de tekniske forskrifter og datoen for deres ikrafttrædelse, således den anden parts økonomiske aktører kan tilpasse sig, og

¹ Med henblik på dette afsnit forstås ved en "passende periode" normalt en periode på mindst seks måneder, medmindre dette ville være uegnet til opfyldelsen af de forfulgte legitime mål.

- g) sikre, at de kontaktpunkter, der er oprettet i overensstemmelse med artikel 10 i TBT-aftalen, giver oplysninger og svar på et af WTO's officielle sprog på rimelige forespørgsler fra den anden part eller fra interesserede personer fra den anden part om vedtagne tekniske forskrifter og overensstemmelsesvurderingsprocedurer.
3. Hver part skal efter anmodning fra den anden part give oplysninger om formålet med og begrundelsen for en teknisk forskrift eller en overensstemmelsesvurderingsprocedure, som parten har vedtaget eller agter at vedtage.
4. Hver part sikrer, at alle vedtagne tekniske forskrifter og overensstemmelsesvurderingsprocedurer er offentligt og gratis tilgængelige på officielle websteder og på engelsk, hvis denne version allerede foreligger.

ARTIKEL 7.10

Markedsovervågning

1. Med henblik på denne artikel forstås ved "markedsovervågning" en offentlig myndigheds funktion adskilt fra og gennemført efter overensstemmelsesvurderingsprocedurer, og "markedsovervågning" betyder desuden aktiviteter, der gennemføres, og foranstaltninger, der træffes af offentlige myndigheder på grundlag af en parts procedurer, således at den pågældende part får mulighed for at overvåge eller behandle spørgsmål vedrørende produkters overholdelse af de krav, der er fastsat i medlemmets love og forskrifter.

2. Hver part skal bl.a.:
- a) udveksle oplysninger med den anden part om markedsovervågnings- og håndhævelsesaktiviteter, f.eks. om de myndigheder, der er ansvarlige for markedsovervågning og håndhævelse, eller om foranstaltninger truffet over for farlige produkter
 - b) sikre, at markedsovervågningsarbejdet er uafhængigt af overensstemmelsesvurderingsarbejdet med henblik på at undgå interessekonflikter¹ og
 - c) sikre, på baggrund af kontrol eller tilsyn, at der ikke er nogen interessekonflikter mellem markedsovervågningsmyndighederne og de berørte personer, herunder fabrikanten, importøren og distributøren.

¹ Det præciseres, at dette afsnit ikke finder anvendelse på godkendelsesarbejde, som en part selv udfører, når den bevarer den endelige beslutningsmyndighed med hensyn til et produkts overensstemmelse. En part kan efterkomme denne forpligtelse ved at adskille markedsovervågningsmyndighederne fra overensstemmelsesvurderingsorganerne.

ARTIKEL 7.11

Mærkning og etikettering

1. Parterne noterer sig, at en teknisk forskrift kan omfatte eller udelukkende vedrøre krav til mærkning eller etikettering. Hvis en part udarbejder krav til mærkning eller etikettering i form af en teknisk forskrift, skal denne part følgelig sikre, at sådanne krav ikke udarbejdes, vedtages eller anvendes i den hensigt eller med den virkning at skabe unødvendige hindringer for den internationale handel og ikke er mere handelsbegrænsende end nødvendigt for at opfylde legitime mål som omhandlet i artikel 2, stk. 2, i TBT-aftalen.

2. Parterne er især enige om, at hvis en part kræver mærkning eller etikettering af produktet i form af en teknisk forskrift:
 - a) skal de oplysninger, der er nødvendige for en sådan mærkning eller etikettering af produkter, begrænses til, hvad der er relevant for de pågældende personer, herunder forbrugere, brugere af produktet eller myndigheder, for at angive produktets overensstemmelse med de reguleringsmæssige krav

 - b) må en part ikke kræve nogen forhåndsgodkendelse, registrering eller certificering af mærker eller etiketter som en forudsætning for markedsføring af produkter, som ellers er i overensstemmelse med de obligatoriske tekniske krav, medmindre det er nødvendigt for at opfylde dens legitime mål

- c) skal parten udstede et entydigt identifikationsnummer til de berørte personer, herunder fabrikanten, importøren og distributøren, uden unødigt ophold og på et ikke-diskriminerende grundlag, såfremt den pågældende part kræver anvendelse af et sådant nummer til mærkning eller etikettering af produkter

- d) skal parten, hvis det ikke er vildledende, modsigende eller forvirrende eller ikke bringer partens legitime mål i fare, tillade følgende i forbindelse med de oplysninger, der kræves i varernes bestemmelsesland:
 - i) oplysninger på andre sprog ud over det sprog, der kræves i varernes bestemmelsesland

 - ii) internationale nomenklaturer, piktogrammer, symboler eller grafiske billeder og

 - iii) oplysninger ud over dem, der kræves i varernes bestemmelsesland

- e) skal parten acceptere, at etikettering og rettelser til mærkningen finder sted i toldlagre på importstedet som et alternativ til etikettering i den eksporterende part, medmindre en sådan mærkning skal foretages af godkendte personer af hensyn til den offentlige sundhed eller sikkerhed og

- f) skal parten i tilfælde, hvor den finder, at det ikke anfægter legitime mål i henhold til TBT-aftalen, tilstræbe at acceptere ikke-permanente eller aftagelige etiketter eller mærkning eller etikettering, der fremgår af ledsagedokumenterne i stedet for at være fysisk anbragt på produktet.

ARTIKEL 7.12

Samarbejde

1. Parterne styrker deres samarbejde om tekniske forskrifter, standarder og overensstemmelsesvurderingsprocedurer med henblik på at øge den gensidige forståelse af deres respektive ordninger og lette adgangen til hinandens markeder. Parterne anerkender, at de eksisterende reguleringsmæssige samarbejdsdialoger er vigtige midler til at styrke dette samarbejde.
2. Parterne søger at indkredse, udvikle og befordre handelsfremmende initiativer af fælles interesse.
3. De i stk. 2 omhandlede initiativer kan omfatte:
 - a) forbedring af kvaliteten og effektiviteten af deres respektive tekniske forskrifter, standarder og overensstemmelsesvurderingsprocedurer samt fremme af god lovgivningspraksis gennem reguleringssamarbejde mellem parterne, herunder udveksling af oplysninger, erfaringer og data

- b) forenkling af deres tekniske forskrifter, standarder og overensstemmelsesvurderingsprocedurer, når det er relevant
- c) øget konvergens mellem deres respektive tekniske forskrifter, standarder og overensstemmelsesvurderingsprocedurer og relevante internationale standarder, vejledninger eller anbefalinger
- d) sikring af effektiv interaktion og samarbejde mellem deres respektive regulerende myndigheder på internationalt, regionalt eller nationalt plan
- e) fremme eller styrkelse af samarbejdet mellem organisationer i parterne med ansvar for standardisering, akkreditering og overensstemmelsesvurderingsprocedurer og
- f) udveksling af oplysninger, så vidt muligt, om internationale aftaler og ordninger vedrørende tekniske handelshindringer, som en eller begge parter deltager i.

ARTIKEL 7.13

Udvalget om Tekniske Handelshindringer

1. Udvalget om Tekniske Handelshindringer, der er nedsat ved artikel 22.3, skal være ansvarligt for effektiv gennemførelse og anvendelse af dette kapitel.

2. Udvalget om Tekniske Handelshindringer har følgende opgaver:
- a) undersøgelse af gennemførelsen og anvendelsen af dette kapitel
 - b) undersøgelse af samarbejdet om udvikling og forbedring af tekniske forskrifter, standarder og overensstemmelsesvurderingsprocedurer som fastsat i artikel 7.12
 - c) gennemgang af dette kapitel på baggrund af en eventuel udvikling i WTO's Komité for Tekniske Handelshindringer, der er nedsat ved artikel 13 i TBT-aftalen, og om nødvendigt udarbejdelse af anbefalinger vedrørende ændring af dette kapitel
 - d) foranstaltninger, som parterne måtte anse for at være til hjælp ved deres gennemførelse af dette kapitel og TBT-aftalen og fremme af handelen mellem parterne
 - e) drøftelse af ethvert anliggende, der er omfattet af dette kapitel, efter anmodning fra en af parterne
 - f) omgående behandling af ethvert spørgsmål, der rejses af en part vedrørende den anden parts udarbejdelse, vedtagelse eller anvendelse af tekniske forskrifter, standarder eller overensstemmelsesvurderingsprocedurer i henhold til dette kapitel og TBT-aftalen
 - g) hvis det er nødvendigt for at nå målene i dette kapitel, oprettelse af tekniske ad hoc-arbejdsgrupper til at behandle bestemte emner eller sektorer med henblik på at finde en løsning

- h) udveksling af oplysninger om arbejdet i regionale og multilaterale fora, der beskæftiger sig med aktiviteter vedrørende tekniske forskrifter, standarder og overensstemmelsesvurderingsprocedurer samt gennemførelsen og anvendelsen af dette kapitel
 - i) udførelse af andre opgaver, som kan uddelegeres af Det Blandede Udvalg i henhold til artikel 22.1, stk. 5, litra b), og
 - j) afrapportering til Det Blandede Udvalg om gennemførelse og anvendelse af dette kapitel i det omfang, det efter omstændighederne finder hensigtsmæssigt.
3. Udvalget om Tekniske Handelshindringer og eventuelle tekniske ad hoc-arbejdsgrupper, som måtte være oprettet under udvalget, skal koordineres af:
- a) for Den Europæiske Unions vedkommende, Europa-Kommissionen og
 - b) for Japans vedkommende, udenrigsministeriet.
4. De i stk. 3 omhandlede myndigheder er ansvarlige for at koordinere med de relevante institutioner og personer på deres respektive territorier samt for at sikre, at sådanne institutioner og personer, indkaldes til møder i Udvalget om Tekniske Handelshindringer i nødvendigt omfang.

5. Efter anmodning fra en part mødes Udvalget om Tekniske Handelshindringer og eventuelle tekniske ad hoc-arbejdsgrupper, som måtte være oprettet under udvalget, på tidspunkter og steder, som aftales mellem parternes repræsentanter. Møderne kan finde sted via videokonference eller ved hjælp af andre midler.

ARTIKEL 7.14

Kontaktpunkter

1. Hver part skal, efter denne aftales ikrafttrædelse, udpege et kontaktpunkt vedrørende gennemførelsen af dette kapitel, og meddele den anden part de pågældende kontaktoplysninger, herunder oplysninger om de relevante embedsmænd. Parterne skal straks underrette hinanden om enhver ændring af disse kontaktoplysninger.
2. Kontaktpunktet skal bl.a.:
 - a) udveksle oplysninger om hver af parternes tekniske forskrifter, standarder og overensstemmelsesvurderingsprocedurer eller andre anliggender omfattet af dette kapitel
 - b) fremlægge enhver oplysning eller forklaring, som en part anmoder om i henhold til dette kapitel, på papir eller i elektronisk format inden for et rimeligt tidsrum, der er aftalt mellem parterne og, hvis det er muligt, senest 60 dage efter datoen for modtagelse af anmodningen og

- c) omgående afklare og behandle ethvert spørgsmål, der rejses af en part vedrørende udarbejdelse, vedtagelse eller anvendelse af tekniske forskrifter, standarder og overensstemmelsesvurderingsprocedurer i henhold til dette kapitel og TBT-aftalen.

KAPITEL 8

HANDEL MED TJENESTEYDELSER, LIBERALISERING AF INVESTERINGER OG ELEKTRONISK HANDEL

AFDELING A

Generelle bestemmelser

ARTIKEL 8.1

Anvendelsesområde

1. Parterne, som bekræfter deres respektive forpligtelser i henhold til WTO-overenskomsten og deres vilje til at skabe et bedre klima for udviklingen af handelen og investeringerne mellem parterne, fastlægger hermed de ordninger, der er nødvendige for en gradvis og gensidig liberalisering af handelen med tjenesteydelser og investeringer og for samarbejde om elektronisk handel.

2. Med henblik på dette kapitel bekræfter parterne deres ret til inden for deres territorier at vedtage de reguleringsforanstaltninger, der er nødvendige med henblik på at nå legitime politiske mål, såsom beskyttelsen af den offentlige sundhed, sikkerhed, miljøet eller den offentlige sædelighed, social- eller forbrugerbeskyttelse og fremme og beskyttelse af den kulturelle mangfoldighed.

3. Dette kapitel finder ikke anvendelse på foranstaltninger over for fysiske personer i en part, der søger adgang til arbejdsmarkedet i den anden part, og ej heller på foranstaltninger vedrørende nationalitet eller statsborgerskab, bopæl eller fast beskæftigelse.

4. Dette kapitel er ikke til hinder for, at en part kan anvende foranstaltninger til at regulere fysiske personers indrejse i eller midlertidige ophold på den pågældende parts territorium, det gælder også sådanne foranstaltninger, som er nødvendige for at beskytte integriteten og sikre en ordnet grænsepassage for fysiske personer, forudsat at sådanne foranstaltninger ikke anvendes på en sådan måde, at de annullerer eller forringer fordelene for den anden part i henhold til bestemmelserne i dette kapitel. Den omstændighed, at der stilles visumkrav for fysiske personer fra bestemte lande og ikke for andre, anses ikke i sig selv for at ophæve eller forringe fordelene i henhold til denne aftale.

ARTIKEL 8.2

Definitioner

Med henblik på dette kapitel forstås ved:

- a) "tjenesteydelser i forbindelse med reparation og vedligeholdelse af flyvemaskiner, under hvilke et luftfartøj tages ud af drift": aktiviteter, der udføres på et luftfartøj eller en del heraf, når det er taget ud af drift, og som ikke omfatter såkaldt linjevedligeholdelse
- b) "tjenesteydelser i forbindelse med edb-reservationssystemer (CRS)": tjenesteydelser leveret af computersystemer, som indeholder oplysninger om flyselskabers fartplaner, disponibilitet, priser og prisregler, og gennem hvilke der kan foretages reservationer eller udstedes billetter
- c) "omfattet virksomhed": en virksomhed, der på en parts territorium er etableret i overensstemmelse med litra i), direkte eller indirekte, af en erhvervsdrivende fra den anden part, og som eksisterede på datoen for denne aftales ikrafttrædelse eller blev etableret derefter, i overensstemmelse med den gældende lovgivning

- d) "grænseoverskridende handel med tjenesteydelser": levering af en tjenesteydelse:
 - i) fra den ene parts territorium til den anden parts territorium eller
 - ii) på den ene parts territorium til en forbruger af tjenesteydelsen fra den anden part
- e) "direkte skatter": alle skatter på samlet indkomst, samlet kapital eller på dele af indkomst eller kapital, herunder skatter på fortjeneste ved afhændelse af ejendom, ejendomsskatter, arveafgifter, skatter på gaver, skatter på de samlede lønninger udbetalt af virksomheder samt skatter på kapitaltilvækst
- f) "økonomisk aktivitet": al virksomhed inden for industri, handel eller liberale erhverv samt håndværk, undtagen levering af tjenesteydelser eller aktiviteter, der udføres under udøvelse af offentlig myndighed
- g) "virksomhed": en juridisk person eller en filial eller et repræsentationskontor
- h) "erhvervsdrivende fra en part": en fysisk eller juridisk person fra/i en part, der søger at etablere, er ved at etablere eller har etableret en virksomhed i overensstemmelse med litra i) på den anden parts territorium

- i) "etablering": oprettelse eller erhvervelse af en juridisk person, herunder gennem kapitalandele, eller oprettelse af en filial eller et repræsentationskontor i henholdsvis Den Europæiske Union eller Japan med henblik på at etablere eller opretholde varige økonomiske forbindelser¹
- j) "eksisterende": allerede gældende på datoen for denne aftales ikrafttrædelse
- k) "ground handling-ydelser": en lufthavns levering af følgende tjenesteydelser på honorar- eller kontraktbasis: luftfartsselskabsrepræsentation, administration og overvågning, passagerbetjening, bagagehåndtering, forpladsservice, catering (med undtagelse af tilberedning af maden), fragt- og posthåndtering, påfyldning af brændstof, flyserviceydelser og rengøring, overfladetransport, operationel assistance, administration af flybesætninger og flyveplanlægning. Ground handling-ydelser omfatter ikke: selvservicering, sikkerhed, linjevedligeholdelse, reparation og vedligeholdelse af flyvemaskiner eller ledelse eller drift af væsentlig centraliseret lufthavnsinfrastrukturer som f.eks. afisningsfaciliteter, brændstofdistributionsystemer, bagagehåndteringssystemer og faste transportsystemer inden for lufthavnen
- l) "juridisk person": enhver juridisk enhed, der lovligt er oprettet eller på anden måde organiseret i henhold til den relevante lovgivning, uanset om formålet er at skabe fortjeneste eller ej, og uanset om den er privat eller offentligt ejet, herunder enhver koncern, enhver trust, ethvert partnerskab, ethvert joint venture, enhver enkeltmandsvirksomhed eller enhver sammenslutning

¹ Udvidelse forstås af parterne som værende omfattet af definitionen af etablering i form af oprettelse af en omfattet virksomhed.

- m) en juridisk person er
 - i) "ejet" af fysiske eller juridiske personer i en part, hvis over 50 % af dens aktiekapital har fysiske eller juridiske personer i den pågældende part som egentlige ejere, og
 - ii) "kontrolleret" af fysiske eller juridiske personer fra en part, hvis disse fysiske eller juridiske personer har beføjelse til at udpege et flertal af bestyrelsesmedlemmerne eller på anden måde lovligt styre dens aktiviteter

- n) juridisk person fra en part:
 - i) for Den Europæiske Union, en juridisk person, der er stiftet eller organiseret efter lovene og de forskrifter i Den Europæiske Union eller en af dens medlemsstater og har væsentlige forretningsaktiviteter¹ på Den Europæiske Unions territorium, og

¹ I overensstemmelse med anmeldelsen af traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab til WTO (dok. WT/REG39/1) ligestiller Den Europæiske Union en "reel og vedvarende forbindelse" med en EU-medlemsstats økonomi, jf. artikel 54 i TEUF, med "udstrakt (...) erhvervsvirksomhed".

- ii) for Japan, en juridisk person, der er stiftet eller organiseret efter Japans love og forskrifter og har væsentlige forretningsaktiviteter på Japans territorium

Uanset nr. i) og ii) er rederier, der er etableret uden for Den Europæiske Union og Japan, og som kontrolleres af henholdsvis statsborgere i en EU-medlemsstat eller Japan, også omfattet af bestemmelserne i dette kapital, hvis deres skibe er registreret i overensstemmelse med den respektive lovgivning i den pågældende EU-medlemsstat eller Japan og fører en EU-medlemsstats eller Japans flag

- o) "en parts foranstaltninger": foranstaltninger vedtaget eller opretholdt af:
 - i) centrale, regionale eller lokale myndigheder og
 - ii) ikke-statslige organer under udøvelse af beføjelser, som er delegeret af centrale, regionale eller lokale myndigheder
- p) "drift": styring, forvaltning, vedligeholdelse, anvendelse, adgang til og salg eller anden form for afhændelse af en virksomhed

- q) "salg og markedsføring af lufttransportydelser": muligheder for, at det berørte luftfartsselskab frit kan sælge og markedsføre dets lufttransportydelser, herunder alle aspekter i forbindelse med markedsføring såsom markedsanalyser, annoncering og distribution; disse aktiviteter omfatter ikke prisfastsættelse for lufttransportydelser og ej heller de gældende betingelser
- r) "tjenesteydelser": alle tjenesteydelser i alle sektorer, bortset fra tjenesteydelser, der leveres under udøvelse af offentlig myndighed
- s) "tjenesteydelser eller aktiviteter, der udføres under udøvelse af offentlig myndighed": tjenesteydelser eller aktiviteter, som ikke udføres på et kommercielt grundlag eller i konkurrence med en eller flere økonomiske aktører
- t) "tjenesteyder": enhver fysisk eller juridisk person, der søger at levere eller leverer en tjenesteydelse, og
- u) "tjenesteyder fra/i en part": enhver fysisk eller juridisk person fra/i en part, der søger at levere eller leverer en tjenesteydelse.

ARTIKEL 8.3

Almindelige undtagelser

1. Med henblik på afdeling B er artikel XX i GATT 1994, med de fornødne ændringer, inkorporeret i og gjort til en del af denne aftale¹.

2. Med forbehold for kravet om, at sådanne foranstaltninger ikke anvendes på en måde, der udgør en vilkårlig eller uberettiget forskelsbehandling mellem lande, hvis forhold ligner hinanden, eller en skjult begrænsning af etablering eller handel med tjenesteydelser, må intet i afdeling B til F fortolkes således, at det forhindrer nogen part i at indføre eller håndhæve bestemmelser, der er:
 - a) nødvendige af hensyn til den offentlige sikkerhed eller den offentlige sædelighed eller af hensyn til opretholdelse af den offentlige orden²

¹ Parterne er enige om, at de i artikel XX, litra b), omhandlede foranstaltninger omfatter miljømæssige foranstaltninger, der er nødvendige for at beskytte menneskers, dyrs eller planters liv eller sundhed. Parterne er enige om, at artikel XX, litra g), i GATT 1994 finder anvendelse på foranstaltninger til bevarelse af levende og ikke-levende udtømmelige naturressourcer.

² Undtagelserne vedrørende den offentlige sikkerhed og den offentlige orden må kun påberåbes, hvis der består en reel og tilstrækkelig alvorlig trussel mod en grundlæggende samfundsinteresse.

- b) er nødvendige for at beskytte menneskers, dyrs eller planter liv eller sundhed¹
- c) nødvendige for at sikre overholdelse af love eller forskrifter, der ikke er uforenelige med bestemmelserne i dette kapitel, herunder foranstaltninger, der vedrører:
 - i) forebyggelse af vildledende eller svigagtig praksis eller håndtering af følgerne af misligholdelse af kontrakter
 - ii) beskyttelse af enkeltpersoners privatliv i forbindelse med behandling og udbredelse af personoplysninger og beskyttelse af fortroligheden af personlige optegnelser og konti eller
 - iii) sikkerhed eller

¹ Parterne er enige om, at de i litra b) omhandlede foranstaltninger omfatter miljømæssige foranstaltninger, der er nødvendige for at beskytte menneskers, dyrs eller planter liv eller sundhed.

- d) uforenelige med artikel 8.8, stk. 1, og artikel 8.16, stk. 1, forudsat at forskellen i behandling har til sigte at sikre en retfærdig eller effektiv¹ pålæggelse eller opkrævning af direkte skatter, der vedrører den anden parts økonomiske aktiviteter, erhvervsdrivende, tjenesteydelser eller tjenesteydere.

¹ Foranstaltninger, der har til formål at sikre en retfærdig eller effektiv pålæggelse eller opkrævning af direkte skatter, omfatter foranstaltninger, der træffes af en part i henhold til dens skattesystem, og som:

- a) finder anvendelse på ikke-residente erhvervsdrivende og tjenesteydere i erkendelse af, at ikke-residentens skattepligt fastslås efter det beskatningsgrundlag, der stammer fra eller er beliggende på partens territorium
- b) finder anvendelse på ikke-residente for at sikre pålæggelse eller opkrævning af skatter på partens territorium
- c) finder anvendelse på ikke-residente eller residenter for at forhindre skattesvig og -unddragelse, herunder fuldbyrdelsesforanstaltninger
- d) finder anvendelse på forbrugere af tjenesteydelser, der leveres i eller fra den anden parts territorium, for at sikre pålæggelse eller opkrævning af skatter hos sådanne forbrugere fra kilder på partens territorium
- e) sonderer mellem erhvervsdrivende og tjenesteydere, der er skattepligtige af globale skattegrundlag, og andre erhvervsdrivende og tjenesteydere i erkendelse af forskellen mellem dem, hvad angår arten af beskatningsgrundlaget, eller
- f) fastslår, tildeler eller fordeler indkomst, fortjeneste, gevinst, tab, fradrag eller kredit for residenter personer eller filialer eller mellem forbundne personer eller filialer af samme person med henblik på at sikre partens skattegrundlag.

Skattemæssige udtryk eller begreber i stk. 2, litra d), og i denne fodnote fortolkes i henhold til skattemæssige definitioner og begreber eller identiske eller lignende definitioner og begreber i den nationale lovgivning i den part, der træffer foranstaltningen.

ARTIKEL 8.4

Udvalget om Handel med Tjenesteydelser, Liberalisering af Investeringer og Elektronisk Handel

1. Udvalget om Handel med Tjenesteydelser, Liberalisering af Investeringer og Elektronisk Handel, der er nedsat ved artikel 22.3 (herefter i denne artikel benævnt "udvalget"), skal være ansvarligt for effektiv gennemførelse og anvendelse af dette kapitel.
2. Udvalget skal have til opgave:
 - a) undersøgelse og overvågning af gennemførelsen og anvendelsen af dette kapitel og de ikke-forenelige foranstaltninger i hver parts lister i bilag I-IV til bilag 8B
 - b) udveksling af oplysninger om alle spørgsmål i forbindelse med dette kapitel
 - c) undersøgelse af mulighederne for at forbedre dette kapitel
 - d) drøftelse af ethvert spørgsmål vedrørende dette kapitel, som aftales mellem parternes repræsentanter og
 - e) udførelse af andre opgaver, som kan uddelegeres af Det Blandede Udvalg i henhold til artikel 22.1, stk. 5, litra b).

3. Udvalget består af repræsentanter for parterne, herunder embedsmænd fra relevante ministerier eller agenturer med ansvar for de emner, der skal behandles. Udvalget kan indbyde repræsentanter for relevante enheder, bortset fra parternes regeringer, med den fornødne sagkundskab inden for de emner, der skal behandles.

ARTIKEL 8.5

Evaluering

1. Hver part bestræber sig på, hvor det er relevant, at mindske eller eliminere ikke-forenelige foranstaltninger fastsat i deres respektive lister i bilag I til IV til bilag 8-B.
2. Med henblik på at indføre eventuelle forbedringer af bestemmelserne i dette kapitel og i overensstemmelse med deres forpligtelser i henhold til internationale aftaler, gennemgår parterne deres retlige rammer vedrørende handel med tjenesteydelser, liberalisering af investeringer, elektronisk handel og investeringsmiljøet, herunder denne aftale, i overensstemmelse med artikel 23.1.

AFDELING B

Liberalisering af investeringer

ARTIKEL 8.6

Anvendelsesområde

1. Denne afdeling finder anvendelse på en parts foranstaltninger vedrørende etablering eller økonomiske aktiviteter udført af:
 - a) erhvervsdrivende fra den anden part
 - b) omfattede virksomheder og
 - c) for så vidt angår artikel 8.11, enhver virksomhed på partens territorium, som indfører eller opretholder foranstaltningen.

2. Denne afdeling finder ikke anvendelse på:
- a) cabotage inden for søtransporttjenesteydelser¹
 - b) luftfartstjenesteydelser eller tilknyttede tjenesteydelser til støtte for luftfartstjenesteydelser², bortset fra følgende:
 - i) tjenesteydelser i forbindelse med reparation og vedligeholdelse af flyvemaskiner, under hvilke et luftfartøj tages ud af drift

¹ For Den Europæiske Union, uden at det berører de aktiviteter, der kan betragtes som "cabotage" under den relevante nationale lovgivning, dækker national cabotage inden for søtransporttjenester i denne afdeling transport af passagerer eller varer mellem en havn eller et sted i en EU-medlemsstat og en anden havn eller et andet sted i samme EU-medlemsstat, herunder på landets kontinentalsokkel som defineret i De Forenede Nationers havretskonvention og trafik, der starter og slutter i samme havn eller på samme sted i en EU-medlemsstat.

² Det præciseres, at denne afdeling ikke finder anvendelse på en tjenesteydelse, der benytter et luftfartøj, hvis hovedformål ikke er transport af gods eller passagerer, såsom brandbekæmpelse fra luften, flyvetræning, sightseeing, sprøjtning, landmåling, kortlægning, fotografering, faldskærmsudspring, slæb af svævefly, helikopterløft i forbindelse med skovhugst og byggeri samt andre luftbårne landbrugs-, industri- og tilsynstjenester.

- ii) salg og markedsføring af lufttransportydelse
 - iii) tjenesteydelser i forbindelse med edb-reservationssystemer og
 - iv) groundhandlingstjenesteydelser og
- c) audiovisuelle tjenesteydelser.

ARTIKEL 8.7

Markedsadgang

For så vidt angår markedsadgang gennem etablering eller drift foretaget af en erhvervsdrivende fra den anden part eller af en omfattet virksomhed, må en part ikke opretholde eller indføre, enten på grundlag af en regional underinddeling eller på grundlag af hele dens territorium, foranstaltninger, der:

- a) medfører en begrænsning af¹:
 - i) antallet af virksomheder, hvad enten det er i form af numeriske kvoter, monopoler, eksklusive rettigheder eller krav om en økonomisk behovsprøve

¹ Litra a), nr. i), ii) og iii), omfatter ikke foranstaltninger, der træffes for at begrænse produktionen af en landbrugsvarer.

- ii) den samlede værdi af transaktioner eller aktiver i form af numeriske kvoter eller krav om en økonomisk behovsprøve
 - iii) det samlede antal transaktioner eller den samlede produktion udtrykt som specifikke numeriske enheder i form af kvoter eller krav om en økonomisk behovsprøve
 - iv) deltagelsen af udenlandsk kapital udtrykt i maksimumsgrænser for andelen af udenlandsk ejede aktier eller den samlede værdi af individuelle eller samlede udenlandske investeringer, eller
 - v) det samlede antal fysiske personer, der kan være beskæftiget i en bestemt sektor, eller som en virksomhed må beskæftige, og som er nødvendige for og direkte forbundet med udøvelsen af en økonomisk aktivitet, i form af numeriske kvoter eller krav om en økonomisk behovsprøve, eller
- b) begrænser eller stiller krav om specifikke former for retlige enheder eller joint ventures, gennem hvilke en erhvervsdrivende fra den anden part kan udøve erhvervsvirksomhed.

ARTIKEL 8.8

National behandling

1. Hver part indrømmer den anden parts erhvervsdrivende og omfattede virksomheder en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, den i tilsvarende situationer indrømmer sine egne erhvervsdrivende og deres virksomheder, for så vidt angår etablering på dens territorium.
2. Hver part indrømmer den anden parts erhvervsdrivende og omfattede virksomheder en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, den i tilsvarende situationer indrømmer sine egne erhvervsdrivende og deres virksomheder, for så vidt angår forretningsaktiviteter på dens territorium.
3. Det præciseres, at stk. 1 og 2 ikke skal fortolkes således, at det forhindrer en part i at foreskrive statistiske formaliteter eller oplysningskrav i forbindelse med de omfattede virksomheder, forudsat at disse formaliteter eller krav ikke udgør et middel til at omgå den pågældende parts forpligtelser i henhold til denne artikel.

ARTIKEL 8.9

Mestbegunstigelsesbehandling

1. Hver part indrømmer den anden parts erhvervsdrivende og omfattede virksomheder en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, den i tilsvarende situationer indrømmer erhvervsdrivende fra tredjelande og disses virksomheder, for så vidt angår etablering på dens territorium.
2. Hver part indrømmer den anden parts erhvervsdrivende og omfattede virksomheder en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, den i tilsvarende situationer indrømmer erhvervsdrivende fra tredjelande og disses virksomheder, for så vidt angår forretningsaktiviteter på dens territorium.
3. Stk. 1 og 2 skal ikke fortolkes således, at det forpligter en part til at lade erhvervsdrivende fra den anden part og omfattede virksomheder være omfattet af behandling, som følger af:
 - a) en international aftale om undgåelse af dobbeltbeskatning eller en anden international aftale eller ordning, som udelukkende eller hovedsagelig vedrører beskatning, eller
 - b) eksisterende eller fremtidige foranstaltninger vedrørende anerkendelse af kvalifikationer, licenser eller tilsynsforanstaltninger som omhandlet i artikel VII i GATS eller stk. 3 i bilaget hertil om finansielle tjenesteydelser.

4. Det præciseres, at den i stk. 1 og 2 omhandlede behandling ikke omfatter procedurer for bilæggelse af tvister mellem investorer og stater, som andre internationale aftaler indeholder bestemmelser om.

5. Materielle bestemmelser i andre internationale aftaler indgået af en part med et tredjeland¹ udgør ikke i sig selv forskelsbehandling i henhold til denne artikel. Det præciseres, at en parts handlinger eller manglende handlinger i forbindelse med disse bestemmelser kan udgøre behandling² og således kan give anledning til en overtrædelse af denne artikel, i det omfang at tilsidesættelsen ikke kun konstateres på grundlag af de nævnte bestemmelser.

¹ Det præciseres, at gennemførelsen af disse bestemmelser i den nationale lovgivning ikke alene ændrer deres klassificering som folkeretlige bestemmelser og dermed deres dækning i henhold til dette stykke.

² Det præciseres, at erhvervsdrivende fra den anden part eller deres omfattede virksomheder ville have ret til at modtage den pågældende behandling, selv uden at der er etableret virksomheder af erhvervsdrivende fra tredjelandet på det tidspunkt, hvor sammenligningen foretages.

ARTIKEL 8.10

Øverste ledelse og bestyrelse

En part må ikke kræve, at en omfattet virksomhed udnævner fysiske personer af en bestemt nationalitet som direktører, ledere eller medlemmer af bestyrelser.

ARTIKEL 8.11

Forbud mod præstationskrav

1. En part må ikke indføre eller håndhæve følgende krav eller håndhæve et tilsagn eller en forpligtelse i forbindelse med etablering eller drift af en virksomhed på dens territorium¹:
 - a) at eksportere en bestemt mængde eller en bestemt andel af en vare eller tjenesteydelse

¹ Det præciseres, at en betingelse for tildeling eller fortsat tildeling af en fordel som omhandlet i stk. 2 ikke udgør et krav eller et tilsagn eller en forpligtelse med henblik på anvendelsen af stk. 1.

- b) at nå en bestemt mængde eller en bestemt andel med indenlandsk indhold
- c) at købe, anvende eller indrømme en fortrinsstilling til varer produceret eller tjenesteydelser leveret på dens territorium eller til at købe varer eller tjenesteydelser fra fysiske eller juridiske personer eller enhver anden enhed på dens territorium
- d) på nogen måde at sætte mængden eller værdien af importen op mod mængden eller værdien af eksporten eller mængden af udenlandsk valutaindstrømning i forbindelse med en sådan virksomhed
- e) at begrænse salget af varer eller tjenesteydelser, som en sådan virksomhed producerer eller leverer, på dens territorium ved på nogen måde at sætte salget op mod mængden eller værdien dens eksport eller udenlandsk valutaindstrømning
- f) at begrænse eksport eller salg til eksport
- g) at overføre teknologi, en produktionsproces eller anden ejendomsretligt beskyttet viden til en fysisk eller en juridisk person eller enhver anden enhed på dens territorium
- h) at placere en sådan virksomheds hovedsæde for en specifik region eller verdensmarkedet på dens territorium

- i) at ansætte et bestemt antal eller en bestemt andel af dens statsborgere
- j) at nå en bestemt mængde eller værdi af forskning og udvikling på dens territorium
- k) at levere en eller flere af de varer, der produceres, eller de tjenesteydelser, der leveres af virksomheden, til en specifik region eller til verdensmarkedet udelukkende fra dens eget territorium, eller
- l) at vedtage
 - i) en andel eller størrelse af royalties under et bestemt niveau eller
 - ii) en given varighed af en licensaftale¹

med hensyn til enhver licensaftale, der eksisterede på det tidspunkt, hvor kravet indføres eller håndhæves, eller en forpligtelse eller et tilsagn håndhæves, eller med hensyn til eventuelle senere licensaftaler, der frit indgås mellem virksomheden og en fysisk eller juridisk person eller enhver anden enhed på dens territorium, eller hvis kravet indføres eller håndhæves, eller forpligtelsen eller tilsagnet håndhæves på en måde, der udgør et direkte indgreb i den pågældende licensaftale gennem udøvelse af en ikke-judiciel myndighed i en part².

¹ I forbindelse med dette afsnit betyder en "licensaftale" enhver aftale om tildeling af licens på teknologi, en produktionsproces eller anden ejendomsretligt beskyttet viden.

² Det præciseres, at litra l) ikke finder anvendelse, hvis licensaftalen er indgået mellem virksomheden og en part.

2. En part må ikke gøre tildelingen eller den fortsatte tildeling af en fordel i forbindelse med etablering eller drift af en virksomhed på sit territorium betinget af overholdelsen af nogen af følgende krav:

- a) at nå en bestemt mængde eller en bestemt andel med indenlandsk indhold
- b) at købe, anvende eller indrømme en fortrinsstilling til varer produceret på dens territorium eller til at købe varer fra fysiske eller juridiske personer eller enhver anden enhed på dens territorium
- c) på nogen måde at sætte mængden eller værdien af importen op mod mængden eller værdien af eksporten eller mængden af udenlandsk valutaindstrømning i forbindelse med en sådan virksomhed
- d) at begrænse salget af varer eller tjenesteydelser, som en sådan virksomhed producerer eller leverer, på dens territorium ved på nogen måde at sætte salget op mod mængden eller værdien dens eksport eller udenlandsk valutaindstrømning eller
- e) at begrænse eksport eller salg til eksport.

3. Intet i stk. 2 må fortolkes således, at det forhindrer en part i at gøre tildeling eller fortsat tildeling af en fordel i forbindelse med etablering eller drift af en virksomhed på sit territorium betinget af overholdelse af et krav om at placere produktionen, levere en tjenesteydelse, uddanne eller ansætte arbejdstagere, opføre eller udvide særlige faciliteter eller udføre forskning og udvikling på sit territorium.

4. Stk. 1, litra a)-c), samt stk. 2, litra a) og litra b), gælder ikke for kvalifikationskrav for varer eller tjenesteydelser i forbindelse med programmer for eksportfremme og udenlandsk bistand.

5. Stk. 1, litra g) og l), gælder ikke, når:
 - a) kravet indføres eller håndhæves, eller forpligtelsen eller tilsagnet håndhæves af en domstol, en forvaltningsdomstol eller konkurrencemyndighed for at afhjælpe en overtrædelse af konkurrencelovgivningen eller

 - b) en part tillader anvendelse af en intellektuel ejendomsrettighed i henhold til TRIPS-aftalens artikel 31 eller 31a eller foranstaltninger, der kræver videregivelse af data eller fortrolige oplysninger, som er omfattet af og er i overensstemmelse med TRIPS-aftalens artikel 39, stk. 3.

6. Stk. 1, litra l), finder ikke anvendelse, hvis kravet indføres eller håndhæves, eller forpligtelsen eller tilsagnet håndhæves af en domstol som et rimeligt vederlag i henhold til den pågældende parts lovgivning om ophavsret.
7. Stk. 2, litra a) og b), finder ikke anvendelse på krav, som en importerende part indfører eller håndhæver, for så vidt angår det indhold af varer, der berettiger til opnåelse af ret til nedsatte takster eller præferencekontingenter.
8. Denne artikel berører ikke parternes forpligtelser i henhold til WTO-overenskomsten.

ARTIKEL 8.12

Ikke-forenelige foranstaltninger og undtagelser

1. Artikel 8.7 til 8.11 finder ikke anvendelse på:
 - a) enhver eksisterende ikke-forenelig foranstaltning, som opretholdes af en part på:
 - i) for Den Europæiske Union er:
 - A) EU-niveau som fastsat i EU's liste i bilag I til bilag 8-B

- B) centralt forvaltningsniveau i en EU-medlemsstat som fastsat i EU's liste i bilag I til bilag 8-B
- C) regionalt forvaltningsniveau i en EU-medlemsstat som fastsat i EU's liste i bilag I til bilag 8-B eller
- D) lokalt forvaltningsniveau, bortset fra det i litra C) omhandlede niveau og

ii) for Japan er:

- A) centralt forvaltningsniveau som fastsat i Japans liste i bilag I til bilag 8-B
- B) præfekturniveau som fastsat i Japans liste i bilag I til bilag 8-B eller
- C) lokalt forvaltningsniveau bortset fra et præfektur

b) fortsat anvendelse eller omgående fornyelse af en ikke-forenelig foranstaltning som omhandlet i litra a) eller

- c) en ændring eller modifikation af en ikke-forenelig foranstaltning som omhandlet i litra a) og b), forudsat at ændringen eller modifikationen ikke gør foranstaltningen mindre forenelig med artikel 8.7 til 8.11, således som den eksisterede umiddelbart før ændringen eller modifikationen.
2. Artikel 8.7 til 8.11 finder ikke anvendelse på foranstaltninger truffet af en part med hensyn til sektorer, delsektorer eller aktiviteter som fastsat i partens liste i bilag II til bilag 8-B.
3. En part må som led i en foranstaltning vedtaget efter datoen for denne aftales ikrafttrædelse, som er omfattet af dens liste i bilag II til bilag 8-B, ikke kræve, at en erhvervsdrivende fra den anden part på grund af sit statsborgerskab skal sælge eller på anden måde afhænde en virksomhed, der eksisterer på det tidspunkt, hvor foranstaltningen træder i kraft.
4. Artikel 8.8 og 8.9 finder ikke anvendelse på en foranstaltning, som udgør en undtagelse til eller en fravigelse fra TRIPS-aftalen artikel 3 eller 4, jf. de specifikke bestemmelser i TRIPS-aftalens artikel 3-5.
5. Artikel 8.7 til 8.11 finder ikke anvendelse på en foranstaltning truffet af en part vedrørende offentlige udbud.
6. Artikel 8.7 til 8.10 finder ikke anvendelse på subsidier, der ydes af parterne.

ARTIKEL 8.13

Nægtelse af fordele

En part kan nægte at indrømme fordelene i denne afdeling til en erhvervsdrivende fra den anden part, der er en juridisk person fra den anden part, og til dennes omfattede virksomhed, hvis den pågældende juridiske person ejes eller kontrolleres af en fysisk eller juridisk person fra et tredjeland, og den nægtende part indfører eller opretholder foranstaltninger med hensyn til et tredjeland, som:

- a) vedrører opretholdelse af international fred og sikkerhed, herunder beskyttelse af menneskerettighederne, og
- b) forbyder transaktioner med den juridiske person eller dennes omfattede virksomhed, eller ville føre til tilsidesættelse eller omgåelse, hvis fordelene i medfør af denne afdeling blev tildelt dem.

AFDELING C

Grænseoverskridende handel med tjenesteydelser

ARTIKEL 8.14

Anvendelsesområde

1. Denne afdeling finder anvendelse på foranstaltninger, som træffes af en part, og som påvirker den grænseoverskridende handel med tjenesteydelser fra tjenesteydere fra den anden part. Disse foranstaltninger omfatter bl.a. foranstaltninger, der påvirker:
 - a) produktion, distribution, markedsføring, salg og levering af en tjenesteydelse
 - b) indkøb af, brug af eller betaling for en tjenesteydelse og
 - c) adgang til og anvendelse af de tjenesteydelser, der tilbydes offentligheden generelt i forbindelse med leveringen af en tjenesteydelse.

2. Denne afdeling finder ikke anvendelse på:
- a) cabotage inden for søtransporttjenesteydelser¹
 - b) luftfartstjenesteydelser eller tilknyttede tjenesteydelser til støtte for luftfartstjenesteydelser², bortset fra følgende:
 - i) tjenesteydelser i forbindelse med reparation og vedligeholdelse af flyvemaskiner, under hvilke et luftfartøj tages ud af drift

¹ For Den Europæiske Union, uden at det berører de aktiviteter, der kan betragtes som "cabotage" under den relevante nationale lovgivning, dækker national cabotage inden for søtransporttjenester i denne afdeling transport af passagerer eller varer mellem en havn eller et sted i en EU-medlemsstat og en anden havn eller et andet sted i samme EU-medlemsstat, herunder på landets kontinentalsokkel som defineret i De Forenede Nationers havretskonvention og trafik, der starter og slutter i samme havn eller på samme sted i en EU-medlemsstat.

² Det præciseres, at denne afdeling ikke finder anvendelse på en tjenesteydelse, der benytter et luftfartøj, hvis hovedformål ikke er transport af gods eller passagerer, såsom brandbekæmpelse fra luften, flyvetræning, sightseeing, sprøjtning, landmåling, kortlægning, fotografering, faldskærmsudspring, slæb af svævefly, helikopterløft i forbindelse med skovhugst og byggeri samt andre luftbårne landbrugs-, industri- og tilsynstjenester.

- ii) salg og markedsføring af lufttransportydelser
 - iii) tjenesteydelser i forbindelse med edb-reservationssystemer og
 - iv) groundhandlingstjenesteydelser
- c) offentlige udbud
- d) audiovisuelle tjenesteydelser og
- e) subsidier som defineret og omhandlet i kapitel 12.

ARTIKEL 8.15

Markedsadgang

En part ikke må opretholde eller træffe, enten på grundlag af en regional underinddeling eller på grundlag af hele dets territorium, foranstaltninger, der:

- a) medfører en begrænsning af:
 - i) antallet af tjenesteydere, hvad enten det er i form af numeriske kvoter, monopoler, tjenesteydere med eksklusive rettigheder eller krav om en økonomisk behovsprøve¹
 - ii) den samlede værdi af tjenesteydelsestransaktioner eller aktiver i form af numeriske kvoter eller krav om en økonomisk behovsprøve eller
 - iii) det samlede antal tjenesteydelsesoperationer eller den samlede produktion af tjenesteydelser udtrykt som specifikke numeriske enheder i form af kvoter eller krav om en økonomisk behovsprøve² eller

¹ Litra a), nr. i), omfatter foranstaltninger, som træffes af en part, og som pålægger en tjenesteyder fra den anden part at etablere eller opretholde enhver form for virksomhed eller at være bosiddende på den parts territorium som en betingelse for grænseoverskridende levering af en tjenesteydelse.

² Litra a), nr. iii), dækker ikke en parts foranstaltninger, der begrænser produktionsfaktorerne for levering af tjenesteydelser.

- b) begrænser eller kræver specifikke former for juridiske enheder eller joint ventures, gennem hvilke en tjenesteleverandør kan levere en tjenesteydelse.

ARTIKEL 8.16

National behandling

1. Hver part skal indrømme tjenesteydelser og tjenesteydere fra den anden part en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, de indrømmer deres tilsvarende egne tjenesteydelser og tjenesteydere.
2. En part kan opfylde kravet i stk. 1 ved at indrømme tjenesteydelser og tjenesteydere fra den anden part en behandling, der enten er formelt identisk med eller formelt forskellig fra den behandling, den indrømmer dens tilsvarende egne tjenesteydelser og tjenesteydere.
3. En formelt identisk eller formelt forskellig behandling betragtes som mindre gunstig, hvis den ændrer konkurrencevilkårene til fordel for partens tjenesteydelser eller tjenesteydere i forhold til den anden parts tilsvarende tjenesteydelser eller tjenesteydere.
4. Intet i denne artikel må fortolkes således, at det kræves af en part, at den skal kompensere for iboende konkurrencemæssige ulemper, der følger af, at de pågældende tjenesteydelser eller tjenesteydere er udenlandske.

ARTIKEL 8.17

Mestbegunstigelsesbehandling

1. Hver part skal indrømme tjenesteydelser og tjenesteydere fra den anden part en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, de indrømmer tjenesteydelser og tjenesteydere fra et tredjeland.
2. Stk. 1 og 2 skal ikke fortolkes således, at de forpligter en part til at lade tjenesteydelser og tjenesteydere fra den anden part være omfattet af behandling, som følger af:
 - a) en international aftale om undgåelse af dobbeltbeskatning eller en anden international aftale eller ordning, som udelukkende eller hovedsagelig vedrører beskatning, eller
 - b) eksisterende eller fremtidige foranstaltninger vedrørende anerkendelse af kvalifikationer, licenser eller tilsynsforanstaltninger som omhandlet i artikel VII i GATS eller stk. 3 i bilaget hertil om finansielle tjenesteydelser.

ARTIKEL 8.18

Ikke-forenelige foranstaltninger

1. Artikel 8.15 til 8.17 finder ikke anvendelse på:
 - a) enhver eksisterende ikke-forenelig foranstaltning, som opretholdes af en part på:
 - i) for Den Europæiske Union er:
 - A) EU-niveau som fastsat i EU's liste i bilag I til bilag 8-B
 - B) centralt forvaltningsniveau i en EU-medlemsstat som fastsat i EU's liste i bilag I til bilag 8-B
 - C) regionalt forvaltningsniveau i en EU-medlemsstat som fastsat i EU's liste i bilag I til bilag 8-B eller
 - D) lokalt forvaltningsniveau, bortset fra det i litra C) omhandlede niveau og

ii) for Japan er:

A) centralt forvaltningsniveau som fastsat i Japans liste i bilag I til bilag 8-B

B) præfektturniveau som fastsat i Japans liste i bilag I til bilag 8-B eller

C) lokalt forvaltningsniveau bortset fra et præfektur

b) fortsat anvendelse eller omgående fornyelse af en ikke-forenelig foranstaltning som omhandlet i litra a) eller

c) en ændring eller modifikation af en ikke-forenelig foranstaltning som omhandlet i litra a) og b), forudsat at ændringen eller modifikationen ikke gør foranstaltningen mindre forenelig med artikel 8.15 til 8.17, således som den eksisterede umiddelbart før ændringen eller modifikationen.

2. Artikel 8.15 til 8.17 finder ikke anvendelse på foranstaltninger truffet af en part med hensyn til sektorer, delsektorer eller aktiviteter som fastsat i partens liste i bilag II til bilag 8-B.

ARTIKEL 8.19

Nægtelse af fordele

En part kan nægte at indrømme fordelene i dette afsnit til en tjenesteyder fra den anden part, der er en juridisk person fra den anden part, og til dennes tjenesteydelser, hvis den pågældende juridiske person ejes eller kontrolleres af en fysisk eller juridisk person fra et tredjeland og den nægtende part indfører eller opretholder foranstaltninger med hensyn til et tredjeland, som:

- a) vedrører opretholdelse af international fred og sikkerhed, herunder beskyttelse af menneskerettighederne, og
- b) forbyder transaktioner med tjenesteyderen eller ville føre til tilsidesættelse eller omgåelse, hvis fordelene i medfør af denne afdeling blev tildelt tjenesteyderen eller dennes tjenesteydelser.

AFDELING D

Fysiske personers indrejse og midlertidige ophold

ARTIKEL 8.20

Almindelige bestemmelser og anvendelsesområde

1. I dette afsnit afspejles de styrkede handelsforbindelser mellem parterne samt parternes ønske om at lette indrejse og midlertidigt ophold for fysiske personer i forretningsøjemed på et gensidigt grundlag og at sikre gennemsigtighed i processen.
2. Denne afdeling finder anvendelse på en parts foranstaltninger, der påvirker indrejse i den pågældende part af fysiske personer fra den anden part, som er forretningsrejsende i etableringsøjemed, virksomhedsinternt udstationerede, investorer, leverandører af kontraktbaserede tjenesteydelser, selvstændige erhvervsdrivende og besøgende på kortvarigt forretningsbesøg, og på foranstaltninger, der påvirker deres aktiviteter under deres midlertidige ophold i førstnævnte part.
3. I det omfang, at parterne ikke påtager sig forpligtelser i henhold til denne afdeling, finder alle krav i en parts love og forskrifter vedrørende indrejse og midlertidigt ophold fortsat anvendelse, herunder også forskrifter vedrørende opholdsperiode.

4. Uanset bestemmelserne i denne afdeling finder alle krav i en parts love og forskrifter vedrørende arbejde og socialsikringsforanstaltninger fortsat anvendelse, herunder forskrifter om mindsteløn og kollektive lønoverenskomster.

5. Forpligtelser vedrørende tilladelse til indrejse og midlertidigt ophold for fysiske personer i forretningsøjemed finder ikke anvendelse i tilfælde, hvor hensigten eller virkningen af midlertidig indrejse og ophold er at gribe ind i eller på anden måde påvirke resultatet af en arbejds- eller ledelseskonflikt eller -forhandling eller beskæftigelsen af fysiske personer, som er involveret i denne konflikt.

ARTIKEL 8.21

Definitioner

Med henblik på denne afdeling forstås ved:

- a) "forretningsrejsende i etableringsøjemed": fysiske personer fra en part i en overordnet stilling, som er ansvarlige for oprettelse af en virksomhed og ikke tilbyder eller leverer tjenesteydelser, ikke udøver nogen økonomisk aktivitet bortset fra, hvad der er nødvendigt i etableringsøjemed, og ikke modtager vederlag inden for den anden part

- b) "kontraktuelle tjenesteydelsesleverandører":
- i) for så vidt angår indrejse og midlertidigt ophold i Den Europæiske Union, fysiske personer, som er ansat i en juridisk person i Japan, som ikke selv er et personaleformidlingsbureau og handler igennem et sådant, ikke har nogen etablering på Den Europæiske Unions territorium, og som i god tro har indgået en kontrakt om levering af tjenesteydelser til en endelig forbruger i Den Europæiske Union, i forbindelse med hvis opfyldelse de ansattes midlertidige tilstedeværelse i Den Europæiske Union er påkrævet¹
 - ii) for så vidt angår indrejse og midlertidigt ophold i Japan, fysiske personer fra Den Europæiske Union, som er ansat i en juridisk person fra/i Den Europæiske Union, der ikke har nogen etablering i Japan, hvis følgende krav er opfyldt:
 - A) der er indgået en kontrakt om levering af tjenesteydelser mellem en juridisk person i Japan og en juridisk person fra/i Den Europæiske Union, som ikke har nogen etablering i Japan
 - B) en kompetent immigrationsmyndighed i Japan afgør i forbindelse med den i litra A) omhandlede kontrakt om levering af tjenesteydelser, at der er indgået en arbejdskontrakt mellem den fysiske person fra Den Europæiske Union og den juridiske person fra Japan, og

¹ Den i litra b), nr. i), omhandlede kontrakt om levering af tjenesteydelser skal opfylde kravene i de love og forskrifter, der gælder på det sted, hvor kontrakten udføres.

C) kontrakten om levering af tjenesteydelser som omhandlet i litra A) er ikke omfattet af en kontrakt om levering af tjenesteydelser med henblik på personaleformidling (CPC 872), og arbejdskontrakten som omhandlet i litra B) er i overensstemmelse med de relevante love og forskrifter i Japan

c) "selvstændige erhvervsdrivende":

- i) for så vidt angår indrejse og midlertidigt ophold i Den Europæiske Union, fysiske personer, som leverer en tjenesteydelse og er etableret som selvstændige på Japans territorium, som ikke har nogen etablering på Den Europæiske Unions område, og som i god tro har indgået en kontrakt (på anden måde end gennem et personaleformidlingsbureau) om levering af tjenesteydelser til en endelig forbruger i Den Europæiske Union, i forbindelse med hvis opfyldelse deres midlertidige tilstedeværelse i Den Europæiske Union er påkrævet,¹ og
- ii) for så vidt angår indrejse og midlertidigt ophold i Japan, fysiske personer fra Den Europæiske Union, der vil drive virksomhed med levering af tjenesteydelser under deres midlertidige ophold i Japan på grundlag af en personlig kontrakt med en juridisk person i Japan

¹ Den i litra c), nr. i), omhandlede kontrakt om levering af tjenesteydelser skal opfylde kravene i de love og forskrifter, der gælder på det sted, hvor kontrakten udføres.

- d) D) "virksomhedsinternt udstationerede": fysiske personer, som har været ansat i en juridisk person i en part eller har været partnere heri i mindst et år umiddelbart forud for datoen for ansøgningen om indrejse og midlertidigt ophold i den anden part, og som midlertidigt er overflyttet til en virksomhed på den anden parts territorium, som er en del af den samme gruppe som førstnævnte juridiske person, herunder dens repræsentationskontor, datterselskab, filial eller hovedselskab, forudsat at følgende betingelser er opfyldt:
- i) den pågældende fysiske person skal tilhøre en af følgende kategorier:
- A) ledere: personer i en overordnet stilling, som primært forestår ledelsen af virksomheden, og som i generel tilsyns- og ledelsesmæssig henseende først og fremmest sorterer under virksomhedens bestyrelse eller aktionærer eller tilsvarende, herunder mindst personer:
- 1) der leder virksomheden eller en afdeling heraf
 - 2) der fører tilsyn og kontrol med andre tilsyns-, fag- eller ledelsesmedarbejderes arbejde eller
 - 3) der personligt har beføjelse til at ansætte og afskedige eller anbefale ansættelse og afskedigelse eller andre personalerelaterede dispositioner eller

- B) specialister: personer, som besidder en specialiseret viden af væsentlig betydning for virksomhedens produktion, forskningsudstyr, teknikker, processer, procedurer eller ledelse, og
- ii) for så vidt angår Den Europæiske Union, ved bedømmelsen af den i nr. i), litra B), omhandlede viden tages der ikke blot hensyn til viden, der er specifik for virksomheden, men også til, om den fysiske person har et højt kvalifikationsniveau med hensyn til en type arbejde eller aktivitet, der kræver specifik teknisk viden, herunder medlemskab af en anerkendt faggruppe, og
- e) "investorer": fysiske personer, der opretter en virksomhed og udvikler eller forvalter driften af denne virksomhed som tilsynsorgan eller bestyrelse, og hvortil denne person eller den fysiske person, der beskæftiger den pågældende person, har disponeret eller er i færd med at disponere et betydeligt kapitalbeløb.

ARTIKEL 8.22

Generelle forpligtelser

1. En part giver tilladelse til indrejse og midlertidigt ophold for fysiske personer i den anden part i forretningsøjemed i overensstemmelse med denne afdeling samt bilag III og IV til bilag 8-B, forudsat at disse personer overholder indvandringslove og forskrifter i førstnævnte part vedrørende indrejse og midlertidigt ophold.
2. Hver part skal anvende sine foranstaltninger vedrørende bestemmelserne i denne afdeling i overensstemmelse med parternes ønske, der er fastsat i artikel 8.20, stk. 1, og især anvende disse foranstaltninger således, at det undgås at skade eller forsinke handelen med varer eller tjenesteydelser eller etablering eller drift i henhold til denne aftale.
3. De foranstaltninger, som hver af parterne træffer for at lette og fremskynde procedurene vedrørende indrejse og midlertidigt ophold for fysiske personer fra den anden part i forretningsøjemed skal være i overensstemmelse med bilag 8-C.

ARTIKEL 8.23

Gennemsigtighed

1. En part offentliggør oplysninger vedrørende indrejse og midlertidigt ophold for fysiske personer fra den anden part som omhandlet i artikel 8.20, stk. 2.
2. De i stk. 1 nævnte oplysninger skal, hvor det er muligt, indeholde følgende elementer:
 - a) kategorier af visum, opholdstilladelser eller tilsvarende tilladelser vedrørende indrejse og midlertidigt ophold
 - b) krævet dokumentation og betingelser, der skal opfyldes
 - c) metode for indgivelse af en ansøgning og forskellige muligheder for indgivelse, såsom til konsulære kontorer eller online
 - d) ansøgningsgebyrer og en vejledende tidsplan for behandling af en ansøgning
 - e) den maksimale opholdsperiode i henhold til hver type af tilladelse, der er omhandlet i litra a)

- f) betingelserne for eventuel forlængelse eller fornyelse
- g) regler vedrørende ledsagende familiemedlemmer
- h) adgang til fornyet behandling eller klage og
- i) relevante almengyldige love vedrørende indrejse og midlertidigt ophold for fysiske personer.

3. For så vidt angår de i stk. 1 og 2 omhandlede oplysninger, skal hver part tilstræbe straks at underrette den anden part om indførelsen af nye krav og procedurer eller ændringer i krav og procedurer, som påvirker den reelle anvendelse af bestemmelser om indrømmelse af indrejse, midlertidigt ophold og i givet fald arbejdstilladelse i førstnævnte part.

ARTIKEL 8.24

Forpligtelser i andre afdelinger

1. Denne aftale indebærer ikke nogen forpligtelse for en part vedrørende indvandringsforanstaltninger, undtagen som specifikt fastsat i denne afdeling.

2. Uden at det berører en beslutning om at give indrejse til en fysisk person fra den anden part i henhold til denne afdeling, herunder den tilladte varighed af ophold i henhold til en sådan beslutning, indarbejdes:

a) forpligtelserne i artikel 8.7 til 8.11 med forbehold af:

i) artikel 8.6 og

ii) artikel 8.12, i det omfang at foranstaltningen påvirker behandlingen af fysiske personer, der befinder sig på den anden parts territorium i forretningsøjemed

hermed i og gøres til en del af denne afdeling og finder anvendelse på de foranstaltninger, der påvirker behandlingen af fysiske personer, der befinder sig på den anden parts territorium i forretningsøjemed, i kategorierne af forretningsrejsende i etableringsøjemed, virksomhedsinternt udstationerede og investorer som defineret i artikel 8.21

b) forpligtelserne i artikel 8.15 til 8.16 med forbehold af:

i) artikel 8.14 og

ii) artikel 8.18, i det omfang at foranstaltningen påvirker behandlingen af fysiske personer, der befinder sig på den anden parts territorium i forretningsøjemed

hermed i og gøres til en del af denne afdeling og finder anvendelse på de foranstaltninger, der påvirker behandlingen af fysiske personer, der befinder sig på den anden parts territorium i forretningsøjemed, i kategorierne:

i) kontraktuelle tjenesteydelsesleverandører og selvstændige erhvervsdrivende som defineret i artikel 8.21 for alle sektorer, der er nævnt i bilag IV til bilag 8-B, og

ii) besøgende på kortvarigt forretningsbesøg, der er omhandlet i artikel 8.27, i overensstemmelse med bilag III til bilag 8-B og

c) forpligtelserne i artikel 8.17 med forbehold af:

i) artikel 8.14 og

ii) artikel 8.18, i det omfang at foranstaltningen påvirker behandlingen af fysiske personer, der befinder sig på den anden parts territorium i forretningsøjemed

hermed i og gøres til en del af denne afdeling og finder anvendelse på de foranstaltninger, der påvirker behandlingen af fysiske personer, der befinder sig på den anden parts territorium i forretningsøjemed, i kategorierne:

i) kontraktuelle tjenesteydelsesleverandører og selvstændige erhvervsdrivende som defineret i artikel 8.21 og

ii) forretningsrejsende på kortvarigt ophold som omhandlet i artikel 8.27.

3. Det præciseres, at de forpligtelser, der er omhandlet i stk. 2, ikke finder anvendelse på foranstaltninger vedrørende tilladelse til indrejse til en part til fysiske personer fra den pågældende part eller et tredjeland.

ARTIKEL 8.25

Forretningsrejsende i etableringsøjemed, virksomhedsinternt udstationerede og investorer

1. Hver part giver tilladelse til indrejse og midlertidigt ophold for forretningsrejsende i etableringsøjemed, virksomhedsinternt udstationerede og investorer fra den anden part i overensstemmelse med bilag III til bilag 8-B.
2. En part ikke må indføre eller opretholde begrænsninger af det samlede antal fysiske personer, som gives tilladelse til indrejse i overensstemmelse med stk. 1, i en bestemt sektor eller delsektor i form af numeriske kvoter eller krav om en økonomisk behovsprøve enten på grundlag af en territorial underinddeling eller på grundlag af hele dens territorium.

ARTIKEL 8.26

Leverandører af kontraktbaserede tjenesteydelser og selvstændige erhvervsdrivende

1. Hver part giver tilladelse til indrejse og midlertidigt ophold for leverandører af kontraktbaserede tjenesteydelser og selvstændige erhvervsdrivende fra den anden part i overensstemmelse med bilag IV til bilag 8-B.

2. Medmindre andet er anført i bilag IV til bilag 8-B, må ingen af parterne indføre eller opretholde begrænsninger af det samlede antal leverandører af kontraktbaserede tjenesteydelser og selvstændige erhvervsdrivende fra den anden part, der tillades midlertidig indrejse, i form af numeriske kvoter eller krav om en økonomisk behovsprøve.

ARTIKEL 8.27

Forretningsrejsende på kortvarigt ophold

1. Hver part giver tilladelse til indrejse og midlertidigt ophold til forretningsrejsende på kortvarigt ophold fra den anden part i overensstemmelse med bilag III til bilag 8-B, forudsat at følgende betingelser er opfyldt:
 - a) de forretningsrejsende på kortvarigt ophold sælger ikke deres varer eller leverer ikke deres tjenesteydelser til den brede offentlighed
 - b) de forretningsrejsende på kortvarigt ophold modtager ikke på egne vegne vederlag inden for den part, hvor de opholder sig midlertidigt, og
 - c) de forretningsrejsende på kortvarigt ophold leverer ikke en tjenesteydelse som led i en kontrakt indgået mellem en juridisk person, der ikke er etableret på territoriet for den part, hvor de opholder sig midlertidigt, og en forbruger på dette territorium, jf. dog bilag III til bilag 8-B.

2. Medmindre andet er angivet i bilag III til bilag 8-B, skal hver part give tilladelse til indrejse til forretningsrejsende på kortvarigt ophold uden at kræve en arbejdstilladelse, økonomisk behovsprøve eller andre forudgående godkendelsesprocedurer med lignende hensigt.

ARTIKEL 8.28

Kontaktpunkter

Hver part udpeger efter denne aftales ikrafttrædelse et kontaktpunkt, der står for effektiv gennemførelse og anvendelse af denne afdeling, og underretter den anden part om kontaktoplysninger, herunder oplysninger om de relevante embedsmænd. Parterne skal straks underrette hinanden om enhver ændring af disse kontaktoplysninger.

AFDELING E

Reguleringsrammer

UNDERAFDELING 1

Intern regulering

ARTIKEL 8.29

Anvendelsesområde og definitioner

1. Denne underafdeling finder anvendelse på en parts foranstaltninger vedrørende licenskrav og -procedurer, kvalifikationskrav og -procedurer samt tekniske standarder¹, der påvirker:
 - a) grænseoverskridende handel med tjenesteydelser som defineret i artikel 8.2, litra d)
 - b) etablering som defineret i artikel 8.2, litra i), eller drift som defineret i artikel 8.2, litra p), eller

¹ For så vidt angår foranstaltninger vedrørende tekniske standarder, præciseres det, at denne underafdeling kun finder anvendelse på sådanne foranstaltninger, som påvirker handelen med tjenesteydelser.

- c) levering af en tjenesteydelse gennem en fysisk persons tilstedeværelse på den anden parts territorium i overensstemmelse med artikel 8.24.
2. Denne underafdeling finder ikke anvendelse på licenskrav og -procedurer, kvalifikationskrav og -procedurer samt tekniske standarder:
- a) i henhold til en foranstaltning, der ikke er i overensstemmelse med artikel 8.7 eller artikel 8.8, og hvortil der henvises i artikel 8.12, stk. 1, litra a)-c), eller artikel 8.15 eller artikel 8.16, og hvortil der henvises i artikel 8.18, stk. 1, litra a)-c), eller
 - b) i henhold til en foranstaltning, hvortil der henvises i artikel 8.12, stk. 2, eller artikel 8.18, stk. 2.
3. Med henblik på denne underafdeling forstås ved "kompetent myndighed" en central, regional eller lokal forvaltning eller myndigheder, der er berettiget til at træffe en afgørelse om tilladelse til levering af en tjenesteydelse, herunder gennem etablering, eller om tilladelse til at etablere en virksomhed med henblik på at udøve anden erhvervsvirksomhed end levering af tjenesteydelser, eller ikke-statslige organer, der under udøvelse af beføjelser, som er delegeret af centrale, regionale eller lokale forvaltninger eller myndigheder, træffer en sådan afgørelse

ARTIKEL 8.30

Licens- og kvalifikationskrav

Hver parts foranstaltninger vedrørende licenskrav og -procedurer samt kvalifikationskrav og -procedurer baseres på følgende kriterier:

- a) klarhed
- b) objektivitet
- c) gennemsigtighed
- d) offentliggørelse på forhånd og
- e) tilgængelighed.

ARTIKEL 8.31

Licens- og kvalifikationsprocedurer

1. Licens- og kvalifikationsprocedurer skal være klare, offentliggjort på forhånd og sikre, at ansøgninger behandles objektivt og upartisk.
2. Licens- og kvalifikationsprocedurer skal være så enkle som muligt og ikke i sig selv udgøre en begrænsning for leveringen af en tjenesteydelse eller udøvelsen af enhver anden økonomisk aktivitet. Enhver afgift i forbindelse med udstedelse af tilladelse¹, som ansøgningen kan medføre for ansøgerne, skal være rimelig, gennemsigtig og må ikke i sig selv udgøre en begrænsning for leveringen af en tjenesteydelse eller udøvelsen af enhver anden økonomisk aktivitet.
3. De procedurer, den kompetente myndighed anvender, og de afgørelser, den træffer, i forbindelse med udstedelse af licenser eller tilladelser, skal være upartiske over for alle ansøgere. Den kompetente myndighed bør træffe sin afgørelse i fuld uafhængighed og bør ikke stå til ansvar over for de personer, der leverer en tjenesteydelse eller udøver enhver anden økonomisk aktivitet, for hvilke der kræves tilladelse.

¹ Afgifter i forbindelse med udstedelse af tilladelse omfatter ikke afgifter for anvendelsen af naturressourcer, udgifter til auktioner, udbud eller andre ikke-diskriminerende metoder til tildeling af koncessioner og ej heller obligatoriske bidrag til forsyningspligtigheder.

4. Hvis der findes en specifik frist for ansøgninger, skal den kompetente myndighed give ansøgeren en rimelig frist for indgivelse af en ansøgning. Den kompetente myndighed skal indlede behandlingen af ansøgningen uden unødigt ophold. Den kompetente myndighed bør om muligt acceptere en ansøgning i elektronisk format på de samme gyldighedsbetingelser som en ansøgning i papirformat.
5. Den kompetente myndighed færdiggør behandlingen af en ansøgning, herunder at der træffes en endelig afgørelse, inden for en rimelig frist efter indgivelsen af en fuldstændig ansøgning. Parterne bestræber sig på at fastsætte en vejledende tidsramme for behandlingen af ansøgningen og offentliggør denne tidsramme, når den er fastsat.
6. Efter modtagelsen af en ansøgning, som den kompetente myndighed anser for at være ufuldstændig, underretter den inden for en rimelig tidsfrist ansøgeren herom, angiver i det omfang, det er muligt, hvilke oplysninger der mangler, og giver ansøgeren mulighed for at råde bod på manglerne.
7. Den kompetente myndighed bør, når det er muligt, acceptere bekræftede kopier i stedet for originale dokumenter.

8. Hvis den kompetente myndighed afviser en ansøgning fra en ansøger, meddeler den dette til ansøgeren, i princippet skriftligt og uden unødigt ophold. Den skal også efter ansøgerens anmodning underrette ansøgeren om årsagerne til afvisningen af ansøgningen og tidsrammen for appel af denne afgørelse.
9. Den kompetente myndighed udsteder en tilladelse, så snart det, på baggrund af en passende undersøgelse, er godtgjort, at sagsøgeren opfylder betingelserne for at få den.
10. Den kompetente myndighed sikrer, at en udstedt tilladelse får virkning uden unødigt ophold i overensstemmelse med de deri fastsatte vilkår og betingelser.

ARTIKEL 8.32

Tekniske standarder

Hver part tilskynder sine kompetente myndigheder til at vedtage tekniske standarder, der er udviklet gennem åbne og gennemsigtige procedurer, når de vedtager tekniske standarder, og tilskynder ethvert organ, som er udpeget til at udarbejde tekniske standarder, til at anvende åbne og gennemsigtige processer.

UNDERAFDELING 2

Alment gældende bestemmelser

ARTIKEL 8.33

Forvaltning af alment gældende foranstaltninger

1. Hver part skal sikre, at alle alment gældende foranstaltninger, som påvirker handelen med tjenesteydelser, administreres på en rimelig, objektiv og upartisk måde.
2. Stk. 1 finder ikke anvendelse på:
 - a) de aspekter af en foranstaltning, der ikke er i overensstemmelse med artikel 8.7 eller 8.8, og hvortil der henvises i artikel 8.12, stk. 1, litra a)-c), eller med artikel 8.15 eller 8.16, og hvortil der henvises i artikel 8.18, stk. 1, litra a)-c), eller
 - b) en foranstaltning, hvortil der henvises i artikel 8.12, stk. 2, eller artikel 8.18, stk. 2.

ARTIKEL 8.34

Klageprocedurer i forbindelse med administrative afgørelser

1. Hver part opretholder domstole, voldgiftsretter eller forvaltningsdomstole eller procedurer, der efter anmodning fra en berørt erhvervsdrivende eller tjenesteyder fra den anden part drager omsorg for, at der gennemføres en omgående prøvelse og, hvis det er berettiget, en passende afhjælpning af administrative afgørelser, der påvirker:
 - a) grænseoverskridende handel med tjenesteydelser som defineret i artikel 8.2, litra d)
 - b) etablering som defineret i artikel 8.2, litra i), eller drift som defineret i artikel 8.2, litra p), eller
 - c) levering af en tjenesteydelse gennem en fysisk persons tilstedeværelse på den anden parts territorium i overensstemmelse med artikel 8.24.

2. Er de i stk. 1 omhandlede procedurer ikke uafhængige af den myndighed, som den pågældende administrative beslutning er betroet, sikrer parterne hver især, at procedurerne faktisk fører til en objektiv og upartisk prøvelse.

ARTIKEL 8.35

Gensidig anerkendelse

1. Intet i denne afdeling er til hinder for, at en part kan kræve, at fysiske personer skal have de nødvendige kvalifikationer eller den nødvendige erhvervs erfaring, som er fastsat for den pågældende sektor på det territorium, hvor tjenesteydelsen leveres.
2. Hver part tilskynder de relevante erhvervsorganisationer på deres respektive territorier til at forelægge fælles anbefalinger vedrørende gensidig anerkendelse for udvalget med henblik på, at erhvervsdrivende og tjenesteydere helt eller delvist opfylder parternes kriterier for godkendelse af, udstedelse af licenser til, driftsform for og certificering af erhvervsdrivende og tjenesteydere, særlig hvad angår sektoren liberale tjenesteydelser.
3. Når udvalget modtager en fælles anbefaling som omhandlet i stk. 2, gennemgår det anbefalingen inden for en rimelig frist med henblik på at fastslå, om den er i overensstemmelse med denne aftale, og vurderer på grundlag af oplysningerne deri navnlig:
 - a) i hvilket omfang de standarder og kriterier, som parterne hver især anvender med henblik på godkendelse af, udstedelse af licenser til, driftsform for og certificering som omhandlet i stk. 2, er konvergerende og

b) den potentielle økonomiske værdi af en aftale om gensidig anerkendelse af den godkendelse, udstedelse af licenser til, driftsform for og certificering, der er omhandlet i stk. 2.

4. Hvis disse betingelser er opfyldt, tager udvalget de nødvendige skridt for at forhandle. Derefter indgår parterne gennem deres kompetente myndigheder i forhandlinger om en aftale om gensidig anerkendelse af den godkendelse, udstedelse af licenser til, driftsform for og certificering, der er omhandlet i stk. 2.

5. Enhver aftale om gensidig anerkendelse, som parterne måtte indgå, skal være i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i WTO-overenskomsten og særlig artikel VII i GATS.

UNDERAFDELING 3

Post- og kurertjenesteydelser

ARTIKEL 8.36

Anvendelsesområde og definitioner

1. I denne underafdeling fastsættes principperne for de reguleringsmæssige rammer for levering af post- og kurertjenesteydelser, og den finder anvendelse på foranstaltninger truffet af en part, som påvirker handel med post- og kurertjenester.

2. Med henblik på denne underafdeling forstås ved:
 - a) "licens": en tilladelse, som en parts uafhængige forvaltningsmyndighed kan kræve af en individuel leverandør i overensstemmelse med den pågældende parts love og forskrifter, for at denne leverandør kan tilbyde post- og kurertjenesteydelser og
 - b) "forsyningspligtydelser": en permanent levering af posttjenester af nærmere fastlagt kvalitet alle steder på en parts territorium og til priser, der er overkommelige for alle brugere.

ARTIKEL 8.37

Forsyningspligtydelser

1. Parterne kan hver især fastlægge den form for forsyningspligtydelser, de ønsker at opretholde. Disse ydelser vil ikke uden videre blive betragtet som konkurrencebegrænsende, forudsat at de forvaltes på en gennemsigtig, ikke-diskriminerende og konkurrencemæssigt neutral måde, og ikke udgør en større byrde end nødvendigt i betragtning af den form for forsyningspligtydelser, parten har fastlagt for alle leverandører, der er omfattet af pligten.

2. Inden for rammerne af sin postlovgivning, eller ved hjælp af andre sædvanlige måder, skal hver part fastsætte omfanget af forsyningspligtydelsen under fuld hensyntagen til brugernes behov og nationale forhold, herunder markedskræfterne, i den pågældende part.

3. Hver part sikrer, at leverandører af post- og kurertjenesteydelser på dens territorium, der er underlagt en almindelig forsyningspligt i henhold til partens love og forskrifter, ikke deltager i følgende aktiviteter:

- a) henholdsvis udelukkelse af andre virksomheders forretningsaktiviteter gennem krydssubsidiering, med indtægter fra levering af forsyningspligtydelser, levering af kurérservice (express mail services (EMS))¹ eller enhver anden ikke-forsyningspligtydelse på en måde, som udgør et privat monopol i strid med bestemmelserne artikel 3 i loven om forbud mod private monopoler og om opretholdelse af rimelige handelsvilkår (lov nr. 54 af 1947) i Japan, eller et misbrug af en dominerende stilling i strid med EU's konkurrenceret² eller

¹ Med henblik på dette afsnit forstås ved "kurérservice (EMS)" tjenesteydelser, som er omhandlet i artikel 1, afsnit 1.3, i verdenspostkonventionen, udfærdiget i Istanbul den 6. oktober 2016.

² Det præciseres, at håndhævelsen af hver parts konkurrenceret og de dertil knyttede afgørelser truffet af konkurrencemyndigheder er omfattet af bestemmelserne i kapitel 11.

- b) uberettiget skelnen mellem kunder som f.eks. afsendere af masseforsendelser eller konsolidatorer, hvor de samme forhold gør sig gældende med hensyn til afgifter og bestemmelser vedrørende modtagelse, levering, omfordeling, tilbagesendelse og antallet af dage, der er nødvendige for levering af en tjenesteydelse, der er underlagt almindelig forsyningspligt.

ARTIKEL 8.38

Grænseprocedurer

1. Grænseprocedurerne for internationale posttjenester og internationale kurer-tjenester¹ håndhæves i overensstemmelse med relaterede internationale aftaler samt love og forskrifter i hver af parterne.

¹ Med henblik på denne artikel forstås ved internationale posttjenester tjenesteydelser, som de i artikel 1, afsnit 1.12, i verdenspostkonventionen omhandlede udpegede virksomheder leverer i overensstemmelse med Verdenspostforeningens bestemmelser. Ved "internationale kurértjenester" forstås tjenesteydelser, der består i indsamling, sortering, transport og udbringning af dokumenter, tryksager, pakker og varer til udenlandske destinationer, og som ikke er reguleret ved Verdenspostforeningens bestemmelser.

2. Med forbehold af stk. 1 skal hver part ikke uberettiget give en mindre gunstig behandling i forbindelse med grænseprocedurer for internationale kurertjenester, end det giver internationale posttjenester.

ARTIKEL 8.39

Licenser

1. Hver part kan stille krav om licens til levering af en tjenesteydelse, der er omfattet af denne underafdeling.
2. Hvis en part kræver en licens, offentliggør den:
 - a) alle betingelser for opnåelse af licens og den normale frist for behandling af en licensansøgning og
 - b) vilkår og betingelser for licenser.

3. Hvis en licensansøgning afvises af den kompetente myndighed, skal denne efter anmodning underrette ansøgeren om årsagerne til afvisningen af licensansøgningen. Hver part indfører hver især en klageprocedure via en uafhængig instans, som er til rådighed for ansøgere, hvis licens er blevet afvist. Proceduren skal være gennemsigtig, ikke-diskriminerende og baseret på objektive kriterier.

ARTIKEL 8.40

Forvaltningsmyndighedens uafhængighed

Hver part sikrer, at:

- a) dens forvaltningsmyndighed¹ for de tjenesteydelser, der er omfattet af denne underafdeling, er retligt adskilt fra og ikke er ansvarlig over for nogen leverandør af disse tjenesteydelser og
- b) afgørelser truffet af og procedurer anvendt af dens tilsynsorgan er upartiske, jf. dog partens love og forskrifter.

¹ Den forvaltningsmyndighed, der er omhandlet i denne artikel, omfatter ikke hver parts toldmyndigheder.

UNDERAFDELING 4

Telekommunikationstjenester

ARTIKEL 8.41

Anvendelsesområde

1. I denne underafdeling fastlægges principperne for de reguleringsmæssige rammer for alle telekommunikationstjenesteydelser, og den finder anvendelse på foranstaltninger, der træffes af parterne, og som påvirker handel med telekommunikationstjenester, der består i overføring af signaler, herunder bl.a. transmission af video- og lydsignaler (uanset type af protokoller og teknologier, der anvendes) via offentlige telekommunikationsnet.
2. Denne underafdeling finder ikke anvendelse på foranstaltninger, der påvirker:
 - a) radio- og tv-spredningstjenester som defineret i hver parts love og forskrifter og
 - b) tjenester, der består i tilrådighedsstillelse af eller udøvelse af redaktionel kontrol over indhold fremført via telekommunikationsnet og -tjenester.

3. Uanset stk. 2, litra a), betragtes en leverandør af radio- og tv-spredningstjenester som en leverandør af offentlige telekommunikationstjenesteydelser og dennes netværk som offentlige telekommunikationsnet, når og i det omfang, at sådanne netværk også anvendes til levering af offentlige telekommunikationstjenesteydelser.

4. Intet i denne afdeling må fortolkes således, at det pålægger en part:

- a) at tillade en tjenesteyder fra den anden part at oprette, konstruere, erhverve, lease, drive eller levere andre telekommunikationsnet eller -tjenester end dem, som er foreskrevet i denne aftale, eller
- b) at oprette, konstruere, erhverve, lease, drive eller levere telekommunikationsnet eller -tjenester, der ikke tilbydes offentligheden generelt, eller at forpligte en tjenesteyder, som er omfattet af dens lovgivning, til at gøre dette.

ARTIKEL 8.42

Definitioner

Med henblik på denne underafdeling forstås ved:

- a) "tilhørende faciliteter": tjenester og infrastrukturer, der er forbundet med offentlige telekommunikationsnet eller -tjenester, der er nødvendige for levering af tjenester via disse net eller tjenester, såsom bygninger (herunder adgange og ledningsnet), kabelkanaler, skabe samt master og antenner
- b) "omkostningsorienteret": baseret på omkostninger og kan omfatte en rimelig fortjeneste og bero på forskellige omkostningsmetoder for forskellige faciliteter eller tjenester
- c) "slutbruger": en endelig forbruger af eller abonnent på offentlige telekommunikationsnet eller -tjenesteydelser, herunder en tjenesteyder, som ikke er en leverandør af offentlige telekommunikationsnet eller -tjenesteydelser

- d) "væsentlige faciliteter": faciliteter i forbindelse med offentlige telekommunikationsnet og -tjenesteydelser, som:
- i) udelukkende eller fortrinsvis stilles til rådighed af en enkelt eller et begrænset antal leverandører og
 - ii) ikke økonomisk eller teknisk set kan erstattes med henblik på levering af en tjenesteydelse
- e) "sammenkobling": forbindelse¹ med leverandører, der stiller offentlige telekommunikationsnet eller -tjenesteydelser til rådighed, således at en leverandørs brugere kan kommunikere med en anden leverandørs brugere eller få adgang til tjenesteydelser leveret af en leverandør, som har adgang til nettet
- f) "international roamingtjeneste": en kommerciel mobiltjeneste, der leveres i henhold til en forretningsaftale mellem leverandører af offentlige telekommunikationstjenesteydelser, der gør det muligt for en slutbruger at benytte sin mobiltelefon eller andre anordninger til stemme-, data- eller meddelelsetjenester, mens han befinder sig uden for det territorium, hvor slutbrugers hjemlands offentlige telekommunikationsnet dækker

¹ Det præciseres, at forbindelse kan omfatte fysisk eller logisk forbindelse, alt efter hvad der er relevant.

- g) "lejede kredsløb": telekommunikationsfaciliteter mellem to eller flere udpegede punkter, der er reserveret til dedikeret brug af eller adgang til en bestemt bruger, uanset den anvendte teknologi

- h) "storleverandør" en leverandør, som materielt kan påvirke betingelserne for deltagelse med udgangspunkt i priser og forsyning på det relevante marked for offentlige telekommunikationstjenester som følge af:
 - i) sin kontrol over væsentlige faciliteter eller

 - ii) udnyttelse af sin markedsstilling

- i) "ikke-diskriminerende": en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, der under tilsvarende omstændigheder indrømmes andre tjenesteydere og brugere af tilsvarende offentlige telekommunikationsnet eller -tjenesteydelser

- j) "nummerportabilitet": det forhold, at en slutbruger af offentlige telekommunikationstjenester kan beholde de samme telefonnumre på samme sted uden forringelse af kvalitet eller pålidelighed, når vedkommende skifter mellem samme kategori af leverandører af tilsvarende offentlige telekommunikationstjenester

- k) "offentligt telekommunikationsnet": den offentlige telekommunikationsinfrastruktur, der muliggør telekommunikation mellem og blandt bestemte nettermineringspunkter
- l) "offentlig telekommunikationstjeneste" enhver telekommunikationstjeneste, der udbydes til offentligheden i almindelighed, og som bl.a. kan omfatte telegraf-, telefon-, telex- og datatransmission, der typisk involverer transmission af kundeleveret information mellem to eller flere punkter uden end-to-end-ændringer i formen eller indholdet af kundens information
- m) "reguleringsmyndighed": det eller de organer i en part, der er ansvarlige for regulering på telekommunikationsområdet
- n) "telekommunikation": afsendelse og modtagelse af signaler trådbunden, via radiosignaler eller optiske signaler eller med andre elektromagnetiske midler og
- o) "brugere": slutbrugere eller leverandører af offentlige telekommunikationsnet eller -tjenesteydelser, der er forbrugere af eller abonnenter på offentlige telekommunikationsnet eller -tjenesteydelser.

ARTIKEL 8.43

Tilgange til regulering

1. Parterne anerkender værdien af konkurrenceprægede markeder med henblik på at levere en bred vifte af valgmuligheder i udbuddet af teletjenester og fremme forbrugernes velfærd, og at økonomisk regulering muligvis ikke er nødvendig, hvis der er en effektiv konkurrence. I overensstemmelse hermed anerkender parterne, at reguleringsbehov og tilgange til regulering er forskellige fra marked til marked, og at en part kan bestemme, hvordan den skal gennemføre sine forpligtelser i henhold til denne underafdeling.
2. I denne forbindelse anerkender parterne, at en part kan:
 - a) gribe til direkte regulering for at foregribe et problem, som den pågældende part forventer, at der kan opstå, eller for at løse et problem, der allerede er opstået på markedet eller
 - b) forlade sig på markedskræfterne, navnlig med hensyn til markedssegmenter, der er konkurrencedygtige, eller som har lave adgangsbarrierer, såsom tjenesteydelser leveret af leverandører af telekommunikationstjenester, som ikke ejer netfaciliteter.
3. Det præciseres, at en part, der afholder sig fra at regulere i overensstemmelse med stk. 2, litra b), fortsat er undergivet forpligtelserne i denne underafdeling. Intet i denne artikel er til hinder for, at en part anvender regulering på telekommunikationstjenester.

ARTIKEL 8.44

Adgang og anvendelse

1. Hver part sikrer, at en tjenesteyder fra den anden part gives adgang til og mulighed for at anvende offentlige telekommunikationsnet og -tjenesteydelser på vilkår og betingelser, som er rimelige, ikke-diskriminerende og ikke ugunstigere end dem, som leverandøren af disse offentlige telekommunikationsnet og -tjenesteydelser giver for sine egne tilsvarende tjenesteydelser under tilsvarende omstændigheder. Denne forpligtelse finder bl.a. anvendelse på stk. 2-6.

2. Hver part sikrer, at leverandører af tjenesteydelser fra den anden part har adgang til og mulighed for at anvende alle offentlige telekommunikationsnet eller -tjenesteydelser, der tilbydes inden for eller på tværs af førstnævnte parts grænser, herunder private leasede kredsløb, og sikrer med henblik herpå og i henhold til stk. 5 og 6, at sådanne tjenesteydere tillades:
 - a) at købe eller lease og tilslutte terminaler eller andet udstyr, der har grænseflade til nettet, og som er nødvendigt for at levere deres tjenesteydelser

 - b) at forbinde private leasede eller ejede kredsløb med offentlige telekommunikationsnet og -tjenesteydelser eller med kredsløb leaset eller ejet af andre tjenesteydere og

- c) at benytte betjeningsprotokoller efter deres eget valg ved levering af enhver tjenesteydelse bortset fra som nødvendigt for at sikre, at telekommunikationsnet og -tjenester er tilgængelige for den almindelige offentlighed.
3. Parterne sikrer, at tjenesteydere fra den anden part kan anvende offentlige telekommunikationsnet og -tjenesteydelser til fremsendelse af oplysninger på deres territorium og på tværs af deres grænser, herunder sådanne tjenesteyderes virksomhedsinterne kommunikation, og til at få adgang til oplysninger, der er indeholdt i databaser eller på anden måde lagret i maskinlæsbar form på den ene eller den anden parts territorium eller på et andet WTO-medlems territorium.
4. Uanset stk. 3 kan en part træffe sådanne foranstaltninger, som er nødvendige for at sikre budskabers sikkerhed og fortrolighed, forudsat at sådanne foranstaltninger ikke anvendes på en måde, der vil udgøre et middel til tilfældig eller uberettiget forskelsbehandling eller en skjult begrænsning på handelen med tjenesteydelser.
5. Hver part skal sikre, at der ikke stilles andre betingelser for adgang til og anvendelse af offentlige telekommunikationsnet og -tjenesteydelser end dem, der er nødvendige for:
- a) at varetage det ansvar for offentlige tjenester, der påhviler leverandører af offentlige telekommunikationsnet og -tjenesteydelser, især deres evne til at gøre deres net eller tjenester tilgængelige for offentligheden i almindelighed eller

- b) at beskytte offentlige telekommunikationsnets eller -tjenesteydelsers tekniske integritet.
6. Under forudsætning af, at de opfylder kriterierne i stk. 5, kan betingelserne for adgang til og anvendelse af offentlige telekommunikationsnet og -tjenesteydelser omfatte:
- a) begrænsninger af videresalg eller delt anvendelse af disse tjenesteydelser
 - b) et krav om at benytte specificerede tekniske grænseflader, herunder grænsefladeprotokoller, til indbyrdes forbindelse med offentlige telekommunikationsnet og -tjenesteydelser
 - c) om nødvendigt krav om indbyrdes driftsoverensstemmelse mellem offentlige telekommunikationstjenester og tilskyndelse til opnåelse af de mål, der er fastsat i artikel 8.55
 - d) typegodkendelse af terminaler eller andet udstyr, der har grænseflader med det offentlige telekommunikationsnet, og tekniske krav vedrørende tilslutningen af sådant udstyr til sådanne net
 - e) begrænsninger for forbindelse mellem private leasede eller ejede kredsløb og offentlige telekommunikationsnet og -tjenesteydelser eller med kredsløb leaset eller ejet af andre tjenesteydere eller
 - f) anmeldelse, tilladelse, registrering og godkendelse.

ARTIKEL 8.45

Nummerportabilitet

Hver part sikrer, at leverandører af offentlige telekommunikationstjenester på deres territorium rettidigt og på rimelige vilkår og betingelser tilbyder nummerportabilitet for mobiltjenester og andre af den pågældende part udpegede tjenester.

ARTIKEL 8.46

Videresalg

Hvis en part kræver, at en leverandør af offentlige telekommunikationstjenester tilbyder sine offentlige telekommunikationstjenester til videresalg, skal den pågældende part sikre, at leverandøren ikke stiller urimelige eller diskriminerende betingelser eller begrænsninger for videresalg af sine offentlige telekommunikationstjenester.

ARTIKEL 8.47

Muliggørelse af anvendelse af netfaciliteter og sammenkobling

1. Parterne anerkender, at muliggørelse af anvendelsen af netfaciliteter¹ og sammenkobling i princippet bør aftales på grundlag af kommercielle forhandlinger mellem leverandørerne af de offentlige telekommunikationsnet eller -tjenesteydelser.
2. Hver part sikrer, at leverandører af offentlige telekommunikationsnet eller -tjenesteydelser på dens territorium, har ret og, hvis en leverandør af offentlige telekommunikationsnet eller -tjenester fra den anden part anmoder herom, en forpligtelse til at forhandle om sammenkobling med henblik på levering af offentlige telekommunikationsnet eller -tjenesteydelser. Hver part giver sin reguleringsmyndighed beføjelse til om nødvendigt at kræve, at en leverandør af offentlige telekommunikationsnet eller -tjenesteydelser muliggør sammenkobling med leverandører af offentlige telekommunikationsnet eller -tjenesteydelser fra den anden part.

¹ Med henblik på denne artikel forstås ved "muliggørelse af anvendelsen af netfaciliteter" tilrådighedsstillelse af faciliteter eller tjenester for en anden udbyder af offentlige telekommunikationsnet eller -tjenesteydelser under definerede betingelser med henblik på levering af offentlige telekommunikationstjenesteydelser. Det kan bl.a. omfatte anvendelse af aktive eller passive netelementer, tilhørende faciliteter, virtuelle netjenester, samhusning eller andre former for fælles brug af tilhørende faciliteter, brug af leasede kredsløb og brugen af bestemte netfaciliteter eller -elementer, herunder ubundet adgang til abonnentledninger.

3. En part ikke må indføre eller opretholde en foranstaltning, der pålægger leverandører af offentlige telekommunikationsnet eller -tjenesteydelser, der muliggør brug af netfaciliteter eller sammenkobling, at tilbyde forskellige vilkår og betingelser til forskellige leverandører for tilsvarende tjenesteydelser eller indfører forpligtelser, der ikke er forbundet med de tjenester, der ydes.

ARTIKEL 8.48

Forpligtelser vedrørende storleverandører

1. Hver part indfører eller opretholder passende foranstaltninger med henblik på at forhindre leverandører, som alene eller sammen udgør en storleverandør, i at påbegynde eller fortsætte med konkurrencebegrænsende praksis. Konkurrencebegrænsende praksis er navnlig:
 - a) konkurrencebegrænsende krydssubsidiering
 - b) udnyttelse af oplysninger fra konkurrenter til konkurrencebegrænsende formål og
 - c) undladelse af rettidigt at stille tekniske oplysninger om væsentlige faciliteter og kommercielt relevante oplysninger til rådighed for andre tjenesteydere, som har brug for disse oplysninger for at kunne levere tjenesteydelser.

2. Hver part giver sin reguleringsmyndighed beføjelser til om nødvendigt at kræve, at store leverandører på deres territorium indrømmer leverandører af offentlige telekommunikationsnet eller -tjenesteydelser fra den anden part en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, den pågældende storleverandør under tilsvarende omstændigheder indrømmer sine datterselskaber eller tilknyttede selskaber med hensyn til:

- a) tilgængelighed af, levering af, takster for og kvalitet af tilsvarende telekommunikationstjenester og
- b) tilgængelighed af tekniske grænseflader, som er nødvendige for sammenkobling.

3. Hver part sikrer, at storleverandører på deres territorium tilbyder sammenkobling med leverandører af offentlige telekommunikationsnet eller -tjenesteydelser fra den anden part ved ethvert teknisk realisabelt punkt i den pågældende storleverandørs net, og at den pågældende store leverandør bevilger denne sammenkobling:

- a) i henhold til vilkår, betingelser (herunder hvad angår tekniske standarder, specifikationer, kvalitet og vedligeholdelse) samt til takster, som er ikke-diskriminerende og ikke er mindre gunstige end dem, der er fastsat for dens egne tilsvarende tjenester under tilsvarende omstændigheder, og af en kvalitet, der ikke er ringere end den, der tilbydes i forbindelse med den pågældende leverandørs egne tilsvarende tjenester, til ikke-associerede tjenesteleverandører eller til datterselskaber eller andre tilknyttede selskaber

- b) rettidigt på vilkår og betingelser (bl.a. hvad angår tekniske standarder, specifikationer, kvalitet og vedligeholdelse) samt til omkostningsorienterede takster, som er gennemsigtige og rimelige under hensyntagen til de økonomiske muligheder og tilstrækkeligt ubundtede til, at leverandørerne ikke er nødt til at betale for netkomponenter eller -faciliteter, som ikke er nødvendige for at kunne levere tjenesteydelsen, og
 - c) efter anmodning ved yderligere punkter end de nettermineringspunkter, der tilbydes hovedparten af brugerne, mod betaling af gebyrer, der afspejler omkostningerne ved oprettelsen af de nødvendige yderligere faciliteter.
4. Hver part sikrer, at storleverandører på deres territorium tilbyder leverandører af offentlige telekommunikationsnet eller -tjenesteydelser fra den anden part mulighed for at sammenkoble deres faciliteter og udstyr med en storleverandør gennem:
- a) et standardtilbud på sammenkobling eller et andet referencetilbud på sammenkobling indeholdende de takster, vilkår og betingelser, som den store leverandør generelt tilbyder leverandører af offentlige telekommunikationsnet eller -tjenesteydelser eller
 - b) de vilkår og betingelser, der er knyttet til en sammenkoblingsaftale, der er i kraft.
5. Hver part sikrer, at de relevante procedurer for sammenkobling med storleverandører på deres territorium, offentliggøres.

6. Parterne sikrer, at storleverandører på deres territorium offentliggør deres sammenkoblingsaftaler eller et standardtilbud på sammenkobling.

7. Parterne sikrer, at storleverandører på deres territorium, der får oplysninger fra en anden leverandør af offentlige telekommunikationsnet eller -tjenesteydelser under processen med at forhandle aftaler om, og som følge af, brugen af netfaciliteterne eller sammenkoblingen, udelukkende anvende disse oplysninger til det formål, hvortil de er givet, og til enhver tid respekterer, at de oplysninger, der fremsendes eller opbevares, skal behandles fortroligt.

8. Hver part sikrer, at storleverandører på deres territorium muliggør brugen af netfaciliteter, som bl.a. kan omfatte netværkselementer og tilhørende faciliteter, for leverandører af offentlige telekommunikationsnet eller -tjenesteydelser fra den anden part på vilkår og betingelser (herunder hvad angår tekniske standarder, specifikationer, kvalitet og vedligeholdelse), der er gennemsigtige, rimelige, ikke-diskriminerende (herunder med hensyn til rettidighed) og ikke er mindre gunstige end dem, de giver deres egne tjenester under tilsvarende omstændigheder¹.

¹ Det præciseres, at intet i dette afsnit må fortolkes således, at det forhindrer en part i at tillade en stor leverandør på sit territorium at afslå samhusning, hvis der er en rimelig begrundelse for afslaget, navnlig med hensyn til teknisk gennemførlighed.

ARTIKEL 8.49

Reguleringsmyndighed

1. Hver part sikrer, at dens reguleringsmyndighed er retligt adskilt og funktionelt uafhængig¹ af enhver leverandør af telekommunikationstjenester, telekommunikationsnet eller telekommunikationsnetudstyr.
2. En part, som bevarer ejerskab til eller kontrol over en leverandør af offentlige telekommunikationsnet eller -tjenesteydelser, skal sikre, at der er reel strukturel adskillelse mellem myndighedernes tilsynsfunktion og aktiviteter, der er knyttet til ejerskab eller kontrol.
3. Hver part giver sin reguleringsmyndighed beføjelser til at regulere telekommunikationssektoren og til at udføre de opgaver, der pålægges den, herunder håndhævelse af foranstaltninger vedrørende forpligtelserne i denne underafdeling. De opgaver, der skal udføres af reguleringsmyndigheden, offentliggøres lettilgængeligt og klart.

¹ Det præciseres, at en parts reguleringsmyndighed ikke betragtes som funktionelt uafhængig udelukkende på det grundlag, at en anden myndighed i den pågældende part end forvaltningsmyndigheden besidder aktier eller andre kapitalandele i en leverandør af telekommunikationstjenester, telekommunikationsnet eller telekommunikationsnetudstyr.

4. Hver part sikrer, at reguleringsmyndighedens afgørelser og de procedurer, den anvender, er upartiske over for alle markedsdeltagere.
5. Hver part sikrer, at dens reguleringsmyndighed udfører sine opgaver på en gennemsigtig måde og så vidt muligt uden unødigt ophold.
6. Hver part giver sin reguleringsmyndighed beføjelser til at anmode leverandører af telekommunikationsnet og -tjenesteydelser alle de oplysninger, herunder økonomiske oplysninger, der er nødvendige for, at den kan udføre sine opgaver i overensstemmelse med denne underafdeling. Reguleringsmyndigheden må ikke anmode om flere oplysninger end dem, der er nødvendige for at udføre dens opgaver, og skal behandle oplysningerne fra disse leverandører i overensstemmelse med den pågældende parts love og forskrifter vedrørende fortrolig behandling af forretningsoplysninger.

ARTIKEL 8.50

Forsyningspligtigheder

1. Parterne kan hver især fastlægge den form for forsyningspligtigheder, de ønsker at opretholde. Disse ydelser vil ikke uden videre blive betragtet som konkurrencebegrænsende, forudsat at de forvaltes på en gennemsigtig, objektiv, ikke-diskriminerende og konkurrencemæssigt neutral måde og ikke udgør en større byrde end nødvendigt i betragtning af den form for forsyningspligtigheder, parten har fastlagt.

2. Alle leverandører af telekommunikationstjenester bør være berettigede til at varetage forsyningspligten. Leverandører af forsyningspligttydelser udpeges ved hjælp af en gennemsigtig, ikke-diskriminerende og ikke unødigt byrdefulde ordning.

3. En parts reguleringsmyndighed kan bestemme, hvorvidt der skal indføres en ordning med kompensation for nettoomkostningerne for de leverandører, der udpeges til at varetage forsyningspligten, under hensyntagen til eventuelle markedsfordele, der tilfalder dem, eller med fordeling af nettoomkostningerne i forbindelse med forsyningspligttydelserne.

ARTIKEL 8.51

Tilladelse til levering af telekommunikationsnet og -tjenester

1. Hver part tillader tilrådighedsstillelse af telekommunikationsnet eller -tjenester, i det omfang det er muligt efter simpel underretning eller registrering, uden at der kræves en forudgående, udtrykkelig afgørelse truffet af partens reguleringsmyndighed. De rettigheder og forpligtelser, der opstår i medfør af en sådan tilladelse, offentliggøres i en lettilgængelig form.

2. En part kan om nødvendigt kræve licens for brugsretten til radiofrekvenser og numre, navnlig med henblik på at:

a) undgå skadelig interferens

- b) sikre tjenesters tekniske kvalitet og
 - c) sikre effektiv udnyttelse af frekvenserne.
3. Hvis en part kræver en licens, offentliggør den:
- a) alle betingelser for opnåelse af licens og den normale og rimelige frist for behandling af en licensansøgning og
 - b) vilkår og betingelser for individuelle licenser.
4. Hver part underretter ansøgeren om resultatet af dennes ansøgning uden unødigt ophold, efter at der er truffet afgørelse om licensen. Hvis der træffes afgørelse om at afvise en ansøgning eller inddrage en tilladelse, skal hver part, i princippet skriftligt, efter anmodning meddele ansøgeren begrundelsen for afvisningen eller tilbagekaldelsen. I så fald skal ansøgeren have mulighed for at henvende sig til en klageinstans som omhandlet i artikel 8.54.
5. Hver part sikrer, at alle administrative gebyrer, der pålægges leverandører af telekommunikationsnet eller -tjenester er objektive, gennemsigtige og står i rimeligt forhold til dens reguleringsmyndigheds administrative omkostninger. Disse administrationsomkostninger omfatter ikke betalinger for rettigheder til brug af knappe ressourcer og ej heller obligatoriske bidrag til forsyningspligtigheder.

ARTIKEL 8.52

Tildeling og anvendelse af knappe ressourcer

1. Hver part gennemfører alle procedurer for tildeling og anvendelse af knappe ressourcer, der vedrører telekommunikation, herunder frekvenser, numre og adgangsrettigheder, på en åben, objektiv, rettidig, gennemsigtig, ikke-diskriminerende og ikke unødvendigt byrdefuld måde.
2. Hver part skal gøre den nuværende allokering af frekvensbånd offentligt tilgængelig, men er ikke forpligtet til at forelægge detaljerede oplysninger om frekvenser, der er allokeret til særlige statslige anvendelser.
3. En parts foranstaltninger vedrørende allokering og tildeling af frekvenser samt frekvensforvaltning er ikke foranstaltninger, som i sig selv er uforenelige med artikel 8.7 og 8.15. Hver part bibeholder således retten til at fastlægge og anvende deres egne politikker for forvaltning af frekvenser, som påvirker antallet af leverandører af offentlige telekommunikationstjenester, forudsat at det sker på en måde, der er forenelig med denne aftales øvrige bestemmelser. Denne ret omfatter evnen til at allokere frekvensbånd under hensyn til eksisterende og fremtidige behov og frekvensressourcer.

ARTIKEL 8.53

Gennemsigtighed

Hver part skal sikre, at dens foranstaltninger vedrørende adgang til og anvendelse af offentlige telekommunikationsnet og -tjenesteydelser offentliggøres, herunder også foranstaltninger vedrørende:

- a) takster og andre betingelser og vilkår for tjenester
- b) specifikationer for tekniske grænseflader
- c) organer, der er ansvarlige for udarbejdelse, ændring og vedtagelse af standarder, der påvirker adgangen til og anvendelsen
- d) betingelser for tilslutning af terminaler eller andet udstyr til det offentlige telekommunikationsnet og
- e) eventuelle krav om anmeldelse, godkendelse, registrering eller licens.

ARTIKEL 8.54

Bilæggelse af tvister på telekommunikationsområdet

1. Hver part sikrer, i overensstemmelse med sine love og forskrifter, at leverandører af offentlige telekommunikationsnet eller -tjenesteydelser fra den anden part rettidigt kan henvende sig til førstnævnte parts reguleringsmyndighed for at bilægge tvister vedrørende rettigheder og forpligtelser for leverandører, der følger af denne underafdeling. I sådanne tilfælde tilstræber reguleringsmyndigheden at udstede en bindende afgørelse, alt efter hvad der er relevant, med henblik på at bilægge tvisten uden unødigt ophold.
2. Hvis reguleringsmyndigheden afviser at træffe foranstaltninger på grundlag af en anmodning om bilæggelse af en tvist, redegør den efter anmodning og inden for en rimelig frist for sin afgørelse.
3. Reguleringsmyndigheden offentliggør afgørelsen om tvistens bilæggelse i overensstemmelse med partens love og forskrifter og under hensyntagen til kravet om fortrolig behandling af forretningshemmeligheder.
4. Hver part sikrer, at en leverandør af offentlige telekommunikationsnet eller -tjenesteydelser, som har lidt skade som følge af en afgørelse truffet af dens forvaltningsmyndighed, kan få afgørelsen prøvet af enten reguleringsmyndigheden eller en uafhængig klageinstans, der kan være en retslig myndighed.

5. Hver part sikrer, at en leverandør af offentlige telekommunikationsnet eller -tjenesteydelser, der berøres af en afgørelse truffet af dens forvaltningsmyndighed eller uafhængige klageinstans, hvis sidstnævnte ikke er en retslig myndighed, kan få den pågældende afgørelse prøvet yderligere af en uafhængig retslig myndighed, undtagen hvis leverandøren har accepteret en procedure, hvor reguleringsmyndigheden eller den uafhængige klageinstans udsteder en endelig afgørelse i overensstemmelse med den pågældende parts love og forskrifter.

6. En part må ikke tillade, at en anmodning om fornyet prøvelse ved en klageinstans eller en retslig myndighed lægges til grund for manglende efterlevelse af reguleringsmyndighedens afgørelse, medmindre den relevante klageinstans eller retslige myndighed tilbageholder, suspenderer eller ophæver en sådan afgørelse.

7. Proceduren i stk. 1-3 hindrer ikke nogen af de berørte parter i at indbringe sagen for de retslige myndigheder.

ARTIKEL 8.55

Forhold til internationale organisationer

Parterne erkender betydningen af internationale standarder for global kompatibilitet og indbyrdes driftsoverensstemmelse mellem telekommunikationsnet og -tjenester og vil fremme sådanne standarder gennem arbejdet i relevante internationale organer, herunder Den Internationale Telekommunikationsunion og Den Internationale Standardiseringsorganisation.

ARTIKEL 8.56

Fortrolig behandling af oplysninger

Hver part sikrer telekommunikationshemmeligheden ved brug af offentlige telekommunikationsnet og -tjenester, både for så vidt angår selve kommunikationen og de dermed forbundne trafikdata, uden at begrænse handelen med tjenesteydelser.

ARTIKEL 8.57

International roaming¹

1. Hver part bestræber sig på at samarbejde om at fremme gennemsigtige og rimelige takster for internationale roamingtjenester med henblik på at fremme væksten i handelen mellem parterne og at forbedre forbrugernes velfærd.

2. Hver part kan vælge at tage skridt til at øge gennemsigtigheden og konkurrencen med hensyn til internationale roamingtakster for mobiltelefoni og teknologiske alternativer til roamingtjenester, som f.eks.:
 - a) sikring af, at oplysninger vedrørende detailtakster er let tilgængelige for forbrugerne, og
 - b) minimering af hindringerne for udnyttelsen af teknologiske alternativer til roaming, hvor forbrugerne, når de besøger den ene parts territorium fra den anden parts territorium, kan få adgang til telekommunikationstjenester ved hjælp af en anordning efter eget valg.

¹ Denne artikel finder ikke anvendelse på roamingtjenester inden for EU, som er kommercielle mobiltjenester, der leveres i henhold til en forretningsaftale mellem leverandører af offentlige telekommunikationstjenesteydelser, der gør det muligt for en slutbruger at benytte sin mobiltelefon eller andre anordninger til stemme-, data- eller meddelelsetjenester, mens han befinder sig uden for den EU-medlemsstat, hvor slutbrugerens hjemlands offentlige telekommunikationsnet dækker.

3. Hver part opfordrer leverandører af offentlige telekommunikationstjenester på dens territorium til at offentliggøre oplysninger om detailtakster for internationale roamingtjenester for taletelefoni, data og sms'er, som tilbydes deres slutbrugere, når de besøger den anden parts territorium.

4. Intet i denne artikel forpligter en part til at regulere takster eller vilkår for internationale roamingtjenester.

UNDERAFDELING 5

Finansielle tjenesteydelser

ARTIKEL 8.58

Anvendelsesområde

1. Denne underafdeling finder anvendelse på foranstaltninger, der træffes af en part, og som påvirker handelen med finansielle tjenesteydelser.

2. Med henblik på artikel 8.2, litra r), i denne underafdeling betyder "tjenesteydelser, der leveres under udøvelse af offentlig myndighed" følgende:

- a) aktiviteter, der gennemføres af en centralbank eller monetær myndighed eller enhver anden offentlig enhed som led i penge- eller valutakurspolitikker
- b) aktiviteter, der udgør en del af en lovmæssig ordning for social sikkerhed eller offentlige pensionsplaner, og
- c) andre aktiviteter, der udøves af en offentlig enhed for statens regning eller med dens garanti eller under anvendelse af partens eller dens offentlige enheders finansielle midler.

3. Med henblik på artikel 8.2, litra r), i denne underafdeling, hvis en part tillader, at dets leverandører af finansielle tjenesteydelser i konkurrence med en offentlig enhed eller en leverandør af finansielle tjenesteydelser udfører nogen af de aktiviteter, der er omhandlet i stk. 2, litra b) eller c), omfatter "tjenesteydelser" sådanne aktiviteter.

4. Artikel 8.2, litra s), finder ikke anvendelse på tjenesteydelser, der er omfattet af denne underafdeling.

ARTIKEL 8.59

Definitioner

Med henblik på dette kapitel forstås ved:

- a) "finansiel tjenesteydelse": enhver tjenesteydelse af finansiel art, der tilbydes af en leverandør af finansielle tjenesteydelser fra/i en part; finansielle tjenesteydelser omfatter al forsikring og alle forsikringsrelaterede tjenesteydelser samt alle bankmæssige og andre finansielle tjenesteydelser (undtagen forsikring), og finansielle tjenesteydelser omfatter følgende aktiviteter:
 - i) forsikring og forsikringsrelaterede tjenesteydelser:
 - A) direkte forsikring (herunder coassurance):
 - 1) livsforsikring og
 - 2) skadesforsikring
 - B) genforsikring og retrocession
 - C) forsikringsformidling, f.eks. via mægler eller agent, og

- D) tjenesteydelser i tilknytning til forsikring, f.eks. rådgivning, aktuarbistand, risikovurdering og skadebehandling, og
- ii) banktjenesteydelser og andre finansielle tjenesteydelser (undtagen forsikring):
- A) modtagelse af indskud eller andre tilbagebetalingspligtige midler fra offentligheden
 - B) långivning af alle typer, herunder forbrugslån, realkredit, factoring og finansiering af handelsmæssige transaktioner
 - C) finansiell leasing
 - D) alle betalings- og pengeoverførselstjenesteydelser, herunder kredit- og betalingskort, rejsechecks og bankveksler
 - E) garantier og forpligtelser
 - F) handel for egen eller kunders regning på børsen, OTC-markedet eller på en anden af følgende måder:
 - 1) pengemarkedspapirer (herunder checks, pengesedler og indskudsbeviser)

- 2) udenlandsk valuta
 - 3) derivater, herunder, men ikke alene, futures og optioner
 - 4) valutakurs- og renteinstrumenter, herunder produkter såsom swaps og aftaler om fremtidig rentesikring
 - 5) omsættelige værdipapirer og
 - 6) andre omsættelige papirer og finansielle aktiver, herunder guldbarrer
- G) deltagelse i emissioner af enhver art af værdipapirer, herunder emissionsgaranti og placering som agent, såvel offentligt som privat, og levering af tjenesteydelser i tilknytning til sådanne emissioner
- H) "money broking"
- I) forvaltning af aktiver såsom likviditets- og porteføljeforvaltning, alle former for kollektiv investeringspleje, administration af pensionsfonde, forvaring og forvaltning af betroede midler

- J) afregning og clearing i forbindelse med finansielle aktiver, herunder værdipapirer, derivater og andre omsætningspapirer
 - K) tilvejebringelse og videregivelse af finansielle oplysninger samt finansiell databehandling og relateret programmel fra leverandører af andre finansielle tjenesteydelser og
 - L) rådgivning og formidling samt andre finansielle tjenesteydelser i forbindelse med de under litra A)-K) nævnte aktiviteter, herunder kreditvurdering og -analyse, undersøgelser og rådgivning i tilknytning til investeringer og porteføljer, rådgivning om opkøb og selskabsomstrukturering og -strategi
-
- b) "leverandør af finansielle tjenesteydelser/finansiell tjenesteyder": enhver fysisk eller juridisk person i en part, der søger at levere eller leverer finansielle tjenesteydelser, men omfatter ikke offentlige enheder
 - c) "ny finansiell tjenesteydelse": en tjenesteydelse af finansiell art, herunder tjenesteydelser vedrørende eksisterende og nye produkter eller den måde, hvorpå produktet leveres, som ingen anden leverandør af finansielle tjenesteydelser leverer på en parts territorium, men som leveres på den anden parts territorium
 - d) "postforsikringsselskab": en enhed, der tegner og sælger forsikringer til offentligheden, og som er ejet eller kontrolleret, direkte eller indirekte, af en postvirksomhed i en part

- e) "offentlig enhed":
- i) en regering, centralbank eller monetær myndighed i en part, eller en enhed ejet eller kontrolleret af en part, der hovedsagelig beskæftiger sig med at gennemføre statslige funktioner eller aktiviteter med statsligt formål, men herunder ikke en enhed, der hovedsagelig beskæftiger sig med at levere finansielle tjenesteydelser på kommercielle vilkår eller
 - ii) en privat enhed, som udfører funktioner, der normalt udføres af en centralbank eller monetær myndighed, når den udfører disse funktioner, og
- f) "selvregulerende organisation": et ikke-statsligt organ, herunder værdipapir- eller terminsbørser eller –markeder, et clearingsagentur eller en anden organisation eller sammenslutning, der udøver beføjelser til at regulere eller føre tilsyn med finansielle tjenesteydere ved en parts delegation.

ARTIKEL 8.60

Nye finansielle tjenesteydelser på en parts territorium

1. En part tillader leverandører af finansielle tjenesteydelser fra den anden part, der er etableret på dens territorium, at tilbyde enhver form for nye finansielle tjenesteydelser på sit territorium.

2. Uanset artikel 8.7, litra b), kan en part bestemme den retlige form, gennem hvilken den nye finansielle tjenesteydelse må leveres, og kan kræve, at der skal indhentes tilladelse til levering af tjenesteydelsen. Hvis en part kræver en tilladelse, kan den afvise at give tilladelsen af forsigtighedshensyn, men ikke udelukkende med den begrundelse, at tjenesteydelsen ikke leveres af en leverandør af finansielle tjenesteydelser på dens territorium.

ARTIKEL 8.61

Betalings- og clearingsystemer

Parterne indrømmer på vilkårene og betingelserne for national behandling leverandører af finansielle tjenesteydelser fra den anden part, som er etableret på deres territorium, adgang til betalings- og clearingsystemer, der drives af offentlige enheder, og til offentlige finansierings- og genfinansieringsfaciliteter, der er til rådighed som led i den normale forretningsgang. Denne artikel har ikke til formål at give adgang til partens faciliteter med hensyn til långiver i sidste instans.

ARTIKEL 8.62

Selvregulerende organisationer

Hvis en part kræver medlemskab af eller deltagelse i eller adgang til en selvregulerende organisation, for at leverandører af finansielle tjenesteydelser fra den anden part kan levere finansielle tjenesteydelser på lige fod med den pågældende parts leverandører af finansielle tjenesteydelser, eller hvis den pågældende part direkte eller indirekte giver den selvregulerende organisation privilegier eller fordele i forbindelse med leveringen af finansielle tjenesteydelser, sikrer den pågældende part, at den selvregulerende organisation overholder forpligtelserne i artikel 8.8.

ARTIKEL 8.63

Informationsoverførsel og informationsbehandling

1. En part må ikke træffe foranstaltninger, som hindrer informationsoverførsel eller behandling af finansiell information, herunder elektronisk dataoverførsel, eller som med forbehold af importregler, der er forenelige med internationale aftaler, forhindrer overførsel af udstyr, for så vidt en sådan informationsoverførsel, en sådan behandling af finansiell information eller sådant udstyr er nødvendigt til en finansiell tjenesteyders normale forretningsvirksomhed.

2. Intet i dette stykke begrænser en parts ret til at beskytte personlige data, privatlivets fred, privat bogholderi og private regnskaber, så længe denne ret ikke benyttes til at omgå afdeling B til D og denne underafdeling.

ARTIKEL 8.64

Effektiv og gennemsigtig regulering

1. Hvis en part kræver en licens til levering af en finansiel tjenesteydelse, skal den offentliggøre kravene og procedurerne for en sådan licens.
2. Hvis en part har brug for yderligere oplysninger fra ansøgeren for at behandle dennes ansøgning, underretter den uden unødigt ophold ansøgeren herom.
3. En part bestræber sig på at sikre, at regler med almen gyldighed vedtaget eller opretholdt af selvregulerende organisationer på den pågældende parts territorium straks offentliggøres eller på anden måde stilles til rådighed, således at interesserede personer kan blive bekendt med dem.

ARTIKEL 8.65

Tilsynsklausul

1. Intet i denne aftale forhindrer en part i at indføre eller opretholde foranstaltninger af forsigtighedshensyn, herunder f.eks.:
 - a) beskyttelse af investorer, indskydere, forsikringstagere eller personer, over for hvem en leverandør af finansielle tjenesteydelser har en tillidsforpligtelse eller
 - b) sikring af deres finansielle systems integritet og stabilitet.
2. Hvis sådanne foranstaltninger ikke er i overensstemmelse med denne aftale, må de ikke anvendes som middel til at omgå en parts forpligtelser i henhold til denne aftale.
3. Intet i denne aftale skal fortolkes således, at en part tvinges til at videregive oplysninger om enkeltkunders forhold og regnskaber eller fortrolige eller retsbeskyttede oplysninger, som er i offentlige organers besiddelse.

ARTIKEL 8.66

Postforsikringsselskabers levering af forsikringstjenesteydelser

1. Denne artikel fastsætter bestemmelser, der finder anvendelse, hvis en part tillader sine postforsikringsselskaber at tegne og levere direkte forsikringstjenesteydelser til den brede offentlighed. De tjenesteydelser, der er dækket af denne artikel, omfatter ikke levering af forsikringstjenesteydelser vedrørende indsamling, transport og omdeling af breve og pakker udført af en parts postforsikringsselskab.

2. En part må ikke indføre eller opretholde en foranstaltning, der skaber konkurrencevilkår, som er mere gunstige for et postforsikringsselskab med hensyn til levering af de forsikringstjenesteydelser, der er omhandlet i stk. 1, i forhold til en privat leverandør af lignende forsikringstjenesteydelser på dens marked, herunder ved:
 - a) at pålægge mere byrdefulde betingelser på en privat leverandørs licens til at levere forsikringstjenesteyder end de betingelser, som parten pålægger et postforsikringsselskab ved levering af tilsvarende tjenesteydelser eller
 - b) at stille en distributionskanal for salget af forsikringsydelser til rådighed for et postforsikringsselskab på vilkår og betingelser, der er mere gunstige end dem, der gælder for private leverandører af lignende tjenesteydelser.

3. For så vidt angår et postforsikringssselskabs levering af de i stk. 1 omhandlede forsikringstjenesteydelser, skal en part anvende de samme regler og håndhævelsesaktiviteter, som den anvender for private leverandørers levering af lignende forsikringstjenesteydelser.

4. Ved gennemførelsen af forpligtelserne i henhold til stk. 3 skal en part kræve, at et postforsikringssselskab, der leverer de i stk. 1 omhandlede forsikringstjenesteydelser, offentliggør en årlig finansieringsoversigt for leveringen af disse tjenesteydelser. Oversigten skal have den detaljeringsgrad og opfylde de revisionsstandarder, der kræves i henhold til almindeligt anerkendte regnskabs- og revisionsprincipper, internationalt anerkendte regnskabs- og revisionsstandarder eller tilsvarende regler, som på den pågældende parts territorium anvendes på børsnoterede private virksomheder, der leverer tilsvarende tjenesteydelser.

5. Stk. 1-4 finder ikke anvendelse på et postforsikringssselskab på en parts territorium:
 - a) som en part hverken ejer eller kontrollerer direkte eller indirekte, så længe den pågældende part ikke opretholder nogen fordel, som ændrer konkurrencevilkårene til fordel for postforsikringssselskabet i forbindelse med levering af forsikringstjenesteydelser i forhold til en privat leverandør af lignende forsikringstjenesteydelser på sit marked eller
 - b) hvis salg af direkte livsforsikring og skadesforsikring indgået af postforsikringssselskabet ikke tegner sig for mere end 10 procent af de samlede årlige præmieindtægter fra henholdsvis livsforsikring og skadesforsikring på partens marked.

ARTIKEL 8.67

Reguleringssamarbejde om finansiel regulering

Parterne fremmer reguleringssamarbejde om finansiel regulering i overensstemmelse med bilag 8-A.

UNDERAFDELING 6

Internationale søtransporttjenesteydelser

ARTIKEL 8.68

Anvendelsesområde og definitioner

1. I denne underafdeling fastsættes principperne for de reguleringsmæssige rammer for levering af internationale søtransporttjenesteydelser i henhold til afdeling B til D i dette kapitel, og den finder anvendelse på foranstaltninger truffet af en part, som påvirker handel med internationale søtransporttjenesteydelser.

2. Med henblik på dette kapitel forstås ved:
- a) "tjenesteydelser vedrørende containerterminaler og oplagring": aktiviteter, der består i at oplagre containere såvel i havne som inde i landet med henblik på at fylde eller tømme dem, reparere dem og gøre dem klar til afskibning
 - b) "tjenesteydelser inden for toldbehandling": aktiviteter, der består i på en anden parts vegne at gennemføre toldformaliteter vedrørende import, eksport eller transport af gods, uanset om denne tjenesteydelse er en hovedaktivitet for tjenesteyderen eller et almindeligt supplement til vedkommendes hovedaktivitet
 - c) "dør til dør-transport eller multimodal transport": transport af gods, hvortil der anvendes mere end én transportform, herunder et internationalt søled, i henhold til et gennemgående transportdokument
 - d) "godsbefordring": aktiviteter, der består i at tilrettelægge og kontrollere forsendelsesoperationer på rederiernes vegne ved at erhverve transportydelser og tilknyttede tjenesteydelser, forberede dokumentation og tilvejebringe forretningsoplysninger

- e) "internationale søtransporttjenesteydelser": transport af passagerer eller gods med søgående skibe mellem en havn i en part og en havn i den anden part eller et tredjeland, herunder direkte kontraktindgåelse med leverandører af andre transporttjenesteydelser med henblik på at dække dør til dør-transport eller multimodal transport i henhold til et gennemgående transportdokument, men ikke omfattende retten til levering af sådanne andre transporttjenesteydelser

- f) "skibsagenturtjenesteydelser": aktiviteter, der består i som agent inden for et givet geografisk område at repræsentere et eller flere rederiers forretningsinteresser inden for følgende områder:
 - i) markedsføring og salg af søtransport og hertil knyttede tjenesteydelser, lige fra udarbejdelse af tilbud til fakturering og udstedelse af konnossementer på vegne af virksomhederne, erhvervelse og videresalg af de fornødne tilknyttede tjenesteydelser, udarbejdelse af dokumentation samt tilvejebringelse af forretningsoplysninger og
 - ii) handlinger på virksomhedernes vegne, organisering af skibsanløb eller overtagelse af gods, når det er påkrævet

- g) "søfartshjælpertjenesteydelser": håndtering af søgods, opbevaring og oplagring af fragt, toldbehandlingsvirksomhed, tjenesteydelser vedrørende containerterminaler og oplagring, skibsagenturvirksomhed og godstransport

- h) "håndtering af søgods": aktiviteter, der udføres af stevedorevirksomheder, herunder terminaloperatører, men ikke havnearbejderes aktiviteter som sådan, når disse arbejdere er organiseret uafhængigt af stevedorevirksomheder eller terminaloperatørvirksomheder. Disse aktiviteter omfatter tilrettelæggelse af og kontrol med:
 - i) lastning eller losning af gods til eller fra et skib
 - ii) surring eller afsurring af gods og
 - iii) modtagelse eller levering og opbevaring af gods inden afsendelse eller efter losning og
- i) "opbevaring og oplagring af fragt": opbevaring af frost- eller kølevarer, bulkgodslagring af væsker eller gasser og anden lager- og pakhushvirksomhed for varer, herunder bomuld, korn, uld, tobak, andre landbrugsprodukter og andre husholdningsartikler.

ARTIKEL 8.69

Forpligtelser

Uden at dette berører ikke-forenelige foranstaltninger eller andre foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 8.12 og artikel 8.18, skal hver part:

- a) respektere princippet om uhindret adgang til det internationale marked for søtransport og handel på et kommercielt og ikkediskriminerende grundlag
- b) indrømme skibe, der fører den anden parts flag, eller som drives af tjenesteydere fra den anden part, en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, den indrømmer sine egne skibe, bl.a. hvad angår adgang til havne, brug af infrastruktur, havnetjenester og søfartshjælpetjenesteydelser samt dermed forbundne gebyrer og afgifter, toldfaciliteter og tildeling af liggeplads og laste- og lossefaciliteter¹

¹ Ved anvendelsen af principperne i litra a) og b) må hver part ikke indføre eller opretholde lastfordelingsaftaler i nogen aftaler om internationale søtransporttjenesteydelser. Hver part skal bringe en sådan ordning i enhver aftale, der var gældende eller blev undertegnet før datoen for denne aftales ikrafttrædelse, til ophør ved denne aftales ikrafttrædelse.

- c) tillade leverandører af internationale søtransporttjenesteydelser fra den anden part at etablere og drive en virksomhed på sit territorium på vilkår for etablering og drift, der ikke er mindre gunstige end dem, den indrømmer sine egne tjenesteydere, og
- d) på rimelige og ikke-diskriminerende vilkår og betingelser stille følgende tjenesteydelser til rådighed for den anden parts leverandører af internationale søtransportydelser i havne: lodstjenester, slæbe- og bugserassistance, forsyning med proviant, brændstof og vand, affaldsindsamling og deponering af ballastaffald, skibsinspektørtjenester, navigationsassistance, nødreparationsfaciliteter, forankring, liggeplads og liggepladsfaciliteter, kystbaserede operationelle tjenester, der er af betydning for skibsfarten, herunder kommunikation og leverance af vand og elektricitet.

AFDELING F

Elektronisk handel

ARTIKEL 8.70

Mål og generelle bestemmelser

1. Parterne anerkender, at elektronisk handel bidrager til økonomisk vækst og øger handelsmulighederne i mange sektorer. Parterne anerkender også vigtigheden af at fremme anvendelsen og udviklingen af elektronisk handel.

2. Målet med denne afdeling er at bidrage til at skabe et klima præget af tillid og tiltro til anvendelsen af elektronisk handel og at fremme elektronisk handel mellem parterne.
3. Parterne anerkender betydningen af princippet om teknologisk neutralitet inden for elektronisk handel.
4. Denne afdeling finder anvendelse på foranstaltninger, der træffes af en part, og som påvirker den elektroniske handel.
5. Denne afdeling finder ikke anvendelse på spil og væddemål, radio- og tv-spredningstjenester, audiovisuelle tjenesteydelser, tjenesteydelser leveret af notarer eller tilsvarende erhverv og juridisk repræsentation.
6. Skulle nærværende afdelings bestemmelser på et givet område være uforenelige med de andre bestemmelser i denne aftale, har sidstnævnte bestemmelser forrang.

ARTIKEL 8.71

Definitioner

Med henblik på denne afdeling forstås ved:

- a) "elektronisk autentifikation": den proces eller handling, der består i at kontrollere identiteten af en part i en elektronisk kommunikation eller transaktion eller at sikre integriteten af en elektronisk kommunikation og
- b) "elektronisk signatur": data i elektronisk form, der er vedhæftet eller logisk tilknyttet andre elektroniske data og opfylder følgende krav:
 - i) den anvendes af en person til at bekræfte, at de elektroniske data, som den vedrører, er blevet oprettet eller underskrevet i overensstemmelse med hver parts respektive love og forskrifter, af denne person, og
 - ii) den bekræfter, at oplysningerne i de elektroniske data ikke er blevet ændret.

ARTIKEL 8.72

Told

Parterne indfører ikke told på elektroniske overførsler.

ARTIKEL 8.73

Kildekode

1. En part kan ikke kræve videregivelse af eller adgang til kildekoden for open source software, som ejes af en person fra den anden part¹. Intet i dette stykke er til hinder for medtagelse eller gennemførelse af vilkår og betingelser vedrørende overførsel eller tildeling af adgang til kildekoden i kommercielt forhandlede kontrakter eller frivillig videregivelse af eller tildeling af adgang til kildekoden f.eks. i forbindelse med offentlige udbud.
2. Intet i denne artikel berører:
 - a) en domstols, en forvaltningsdomstols eller en konkurrencemyndigheds krav om at afhjælpe en overtrædelse af konkurrencelovgivningen

¹ Det præciseres, at "kildekoder for software, som ejes af en person fra den anden part" omfatter kildekoder for software, der er indeholdt i et produkt.

- b) en domstols, en forvaltningsdomstols eller en forvaltningsmyndigheds krav vedrørende beskyttelse og håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, for så vidt at kildekoderne er beskyttet af disse rettigheder, og
 - c) en parts ret til at træffe foranstaltninger i henhold til GPA-aftalens artikel III.
3. Det præciseres, at intet i denne artikel er til hinder for, at en part kan træffe eller opretholde foranstaltninger¹, der er i strid med stk. 1, i overensstemmelse med artikel 1.5, artikel 8.3 og artikel 8.65.

ARTIKEL 8.74

Intern regulering

Hver af parterne skal sikre, at alle alment gældende foranstaltninger, som påvirker elektronisk handel, administreres på en rimelig, objektiv og upartisk måde.

¹ Sådanne foranstaltninger omfatter foranstaltninger til at sikre sikkerhed og tryghed, f.eks. i forbindelse med en certificeringsprocedure.

ARTIKEL 8.75

Princippet om ingen forudgående tilladelse

1. Parterne vil bestræbe sig på ikke at indføre noget krav om forudgående tilladelse eller noget andet tilsvarende krav vedrørende levering af tjenesteydelser ad elektronisk vej.
2. Stk. 1 berører ikke tilladelsesordninger, som ikke specifikt og udelukkende vedrører tjenesteydelser, der leveres ad elektronisk vej, og regler på telekommunikationsområdet.

ARTIKEL 8.76

Indgåelse af aftaler ad elektronisk vej

Medmindre andet er fastsat i partens love og forskrifter, må denne ikke indføre eller opretholde foranstaltninger til regulering af elektroniske transaktioner, der:

- a) ikke anerkender retsvirkningen, gyldigheden eller anvendeligheden af en kontrakt udelukkende med den begrundelse, at den er indgået ad elektronisk vej, eller

- b) på anden måde skabe hindringer for brugen af kontrakter, der er indgået ad elektronisk vej.

ARTIKEL 8.77

Elektronisk autentifikation og elektronisk underskrift

1. Medmindre andet er fastsat i partens love og forskrifter, må denne ikke nægte den retlige gyldighed af en underskrift udelukkende med den begrundelse, at underskriften er i elektronisk form.
2. En part ikke må indføre eller opretholde foranstaltninger til regulering af elektronisk autentifikation og elektronisk underskrift, som vil:
 - a) forbyde parterne i en elektronisk transaktion indbyrdes at fastlægge passende elektroniske autentifikationsmetoder for deres transaktion eller
 - b) forhindre parterne i elektroniske transaktioner i at få mulighed for at bevise over for retslige eller administrative myndigheder, at deres elektroniske transaktioner overholder alle lovkrav med hensyn til elektronisk autentifikation og elektronisk underskrift.

3. Uanset stk. 2 kan hver part for en bestemt kategori af transaktioner kræve, at autentifikationsmetoden opfylder visse præstationsnormer eller er certificeret af en myndighed, som er akkrediteret i overensstemmelse med partens love og forskrifter.

ARTIKEL 8.78

Forbrugerbeskyttelse

1. Parterne anerkender betydningen af at indføre og opretholde gennemsigtige og effektive forbrugerbeskyttelsesforanstaltninger, der finder anvendelse på elektronisk handel, samt foranstaltninger, der kan bidrage til udviklingen af forbrugernes tillid til elektronisk handel.
2. Parterne anerkender betydningen af samarbejde mellem deres respektive kompetente myndigheder med ansvar for forbrugerbeskyttelse om aktiviteter i relation til elektronisk handel for at forbedre forbrugerbeskyttelsen.
3. Parterne anerkender betydningen af at indføre eller opretholde foranstaltninger, som i overensstemmelse med deres respektive love og forskrifter beskytter brugernes personoplysninger i forbindelse med elektronisk handel.

ARTIKEL 8.79

Uopfordrede kommercielle elektroniske beskeder

1. Hver part indfører eller opretholder foranstaltninger vedrørende uopfordrede kommercielle elektroniske beskeder, som:
 - a) kræver, at leverandører af uopfordrede kommercielle elektroniske beskeder gør det lettere for modtagerne at hindre løbende modtagelse af sådanne beskeder og
 - b) kræver forudgående godkendelse fra modtagerne af kommercielle elektroniske beskeder jf. den pågældende parts love og forskrifter.
2. Hver part sikrer, at kommercielle elektroniske beskeder klart kan identificeres som sådan, tydeligt oplyser, på hvis vegne de er sendt, og indeholder de oplysninger, der er nødvendige for at sætte modtagerne i stand til gratis og til enhver tid at anmode om standsning.
3. Hver part sikrer, at der er mulighed for at klage over leverandører af uopfordrede kommercielle elektroniske beskeder, der ikke overholder de foranstaltninger, der indføres eller opretholdes i medfør af stk. 1 og 2.

ARTIKEL 8.80

Samarbejde om elektronisk handel

1. Parterne skal, hvor det er hensigtsmæssigt, samarbejde og deltage aktivt i multilaterale fora med henblik på at fremme udviklingen af elektronisk handel.

2. Parterne er enige om at føre en dialog om reguleringsspørgsmål i forbindelse med elektronisk handel med henblik på udveksling af oplysninger og erfaringer, bl.a. om relaterede love og forskrifter og deres gennemførelse og bedste praksis med hensyn til elektronisk handel, bl.a. i forbindelse med:
 - a) forbrugerbeskyttelse

 - b) cybersikkerhed

 - c) bekæmpelse af opfordrede kommercielle elektroniske beskeder

 - d) anerkendelse af certifikater til elektroniske signaturer, der udstedes til offentligheden

- e) udfordringer for små og mellemstore virksomheders med hensyn til anvendelse af elektronisk handel
- f) fremme af grænseoverskridende certificeringstjenester
- g) intellektuelle ejendomsrettigheder og
- h) elektronisk forvaltning.

ARTIKEL 8.81

Frie datastrømme

Parterne revurderer senest tre år efter datoen for denne aftales ikrafttrædelse behovet for at indføre bestemmelser om frie datastrømme i denne aftale.

KAPITEL 9

KAPITALBEVÆGELSER, BETALINGER OG OVERFØRSLER SAMT MIDLERTIDIGE BESKYTTELSESFORANSTALTNINGER

ARTIKEL 9.1

Løbende poster

Med forbehold af andre bestemmelser i denne aftale tillader parterne alle betalinger og overførsler i forbindelse med transaktioner på betalingsbalancens løbende poster, som er omfattet af denne aftales anvendelsesområde, og dette i frit konvertibel valuta¹ og i overensstemmelse med artiklerne i overenskomsten om Den Internationale Valutafond, hvor det er relevant.

¹ Med henblik på dette kapitel forstås ved "frit konvertibel valuta" en valuta, som kan udveksles frit mod valuta, som handles bredt på internationale valutamarkeder og anvendes bredt i forbindelse med internationale transaktioner. Det præciseres, at valuta, som handles bredt på internationale valutamarkeder og anvendes bredt i forbindelse med internationale transaktioner omfatter frit anvendelige valutaer som udpeget af IMF i overensstemmelse med artiklerne i overenskomsten om Den Internationale Valutafond.

ARTIKEL 9.2

Kapitalbevægelser

1. Med forbehold af andre bestemmelser i denne aftale og for så vidt angår transaktioner på kapitalposterne og de finansielle poster på betalingsbalancen, tillader parterne fri kapitalbevægelse med henblik på liberalisering af investeringer og andre transaktioner som omhandlet i kapitel 8.
2. Parterne skal konsultere hinanden med henblik på at lette deres indbyrdes kapitalbevægelser for at fremme handel og investeringer.

ARTIKEL 9.3

Anvendelse af love og forskrifter vedrørende kapitalbevægelser, betalinger eller overførsler

1. Artikel 9.1 og 9.2 må ikke fortolkes således, at det forhindrer en part i at anvende dens egne love og forskrifter vedrørende:
 - a) konkurs, insolvens eller beskyttelse af kreditorrettigheder

- b) udstedelse af eller handel med værdipapirer, futures, optioner eller andre derivater
- c) regnskabsaflæggelse for eller regnskabsføring af kapitalbevægelser, betalinger eller overførsler, når det er nødvendigt til støtte for de lovhåndhævende myndigheder eller finanstilsynsmyndighederne
- d) strafbare handlinger, vildledende eller svigagtig praksis
- e) sikring af efterlevelse af kendelser eller domme i retlige procedurer, eller
- f) social sikring, offentlige pensionsordninger eller obligatoriske opsparingsordninger.

2. De love og forskrifter, der henvises til i stk. 1, må ikke anvendes på en urimelig, vilkårlig eller diskriminerende måde eller på anden måde udgøre en skjult begrænsning af kapitalbevægelser, betalinger eller overførsler.

ARTIKEL 9.4

Midlertidige beskyttelsesforanstaltninger

1. I særlige tilfælde af alvorlige vanskeligheder for gennemførelsen af Den Europæiske Unions økonomiske og monetære union, eller trussel herom, kan Den Europæiske Union indføre eller opretholde beskyttelsesforanstaltninger med hensyn til kapitalbevægelser, betalinger eller overførsler for en periode på højst seks måneder. Disse foranstaltninger skal begrænses til det omfang, der er strengt nødvendigt, og må ikke udgøre et middel til vilkårlig eller uberettiget forskelsbehandling mellem Japan og et tredjeland i tilsvarende situationer.
2. En part kan indføre eller opretholde restriktive foranstaltninger med hensyn til kapitalbevægelser, betalinger eller overførsler¹:
 - a) i tilfælde af alvorlige betalingsbalanceproblemer eller udefra kommende finansielle vanskeligheder, eller trussel herom², eller

¹ For så vidt angår Den Europæiske Union, kan sådanne foranstaltninger træffes af en medlemsstat i Den Europæiske Union i andre situationer end dem, der er omhandlet i stk. 1, og som påvirker den pågældende medlemsstats økonomi.

² Parterne anerkender, at alvorlige betalingsbalanceproblemer eller udefra kommende finansielle vanskeligheder, eller trussel herom, som omhandlet i stk. 2, litra a), blandt andre faktorer kan være forårsaget af alvorlige makroøkonomiske vanskeligheder vedrørende penge- og valutapolitikker, eller trussel herom, som omhandlet i stk. 2, litra b).

- b) hvis kapitalbevægelser, betalinger eller overførsler under særlige omstændigheder forvolder eller truer med at forvolde alvorlige makroøkonomiske vanskeligheder i forbindelse med penge- og valutakurspolitikker.
3. De i stk. 2 omhandlede foranstaltninger skal:
- a) være i overensstemmelse med artiklerne i overenskomsten om Den Internationale Valutafond, hvis det er relevant
- b) ikke være mere vidtrækkende, end hvad der er nødvendigt til at håndtere de situationer, som er beskrevet i stk. 2
- c) være midlertidige og afskaffes gradvist, efterhånden som den i stk. 2 angivne situation forbedres
- d) undgå at forårsage unødvendig skade på den anden parts handelsmæssige, økonomiske og finansielle interesser og
- e) være ikke-diskriminerende i forhold til tredjelande, der befinder sig i samme situation.
4. I tilfælde af handel med varer kan hver part indføre restriktive foranstaltninger i henhold til artikel 2.20 til beskyttelse af betalingsbalancen.

5. I tilfælde af handel med tjenesteydelser kan hver af parterne indføre restriktive foranstaltninger til beskyttelse af deres finansielle stilling over for udlandet eller deres betalingsbalance. Disse foranstaltninger skal være i overensstemmelse med de betingelser, der er fastsat i artikel XII i GATS.
6. En part, der opretholder eller har indført foranstaltninger som omhandlet i stk. 1-3, skal straks underrette den anden part herom.
7. Indføres eller opretholdes der restriktioner i henhold til denne artikel, skal parterne straks afholde konsultationer i Udvalget om Handel med Tjenesteydelser, Liberalisering af Investeringer og Elektronisk Handel, der er nedsat i henhold til artikel 22.3, medmindre der afholdes konsultationer i andre fora. Der skal ved disse konsultationer foretages en vurdering af de betalingsbalanceproblemer eller udefra kommende finansielle vanskeligheder eller andre makroøkonomiske vanskeligheder, der har ført til de respektive foranstaltninger, under hensyntagen til faktorer som f.eks.:
- a) vanskelighedernes art og omfang
 - b) det eksterne økonomiske og handelsmæssige miljø og
 - c) alternative afhjælpende foranstaltninger, der måtte forefindes.

8. Ved konsultationerne i henhold til stk. 7 undersøges de restriktive foranstaltningers forenelighed med stk. 1-3. Disse konsultationer skal være baseret på alle tilgængelige relevante oplysninger af statistisk eller faktisk art, der forelægges af IMF, og konklusionerne skal tage hensyn til IMF's vurdering af den pågældende parts betalingsbalancesituation og eksterne finansielle situation eller andre makroøkonomiske vanskeligheder.

KAPITEL 10

OFFENTLIGE UDBUD

ARTIKEL 10.1

Inkorporering af GPA-aftalen

GPA-aftalen er, med de fornødne ændringer, inkorporeret i og gjort til en del af dette kapitel.

ARTIKEL 10.2

Yderligere anvendelsesområde

De regler og procedurer, der er fastsat i GPA-aftalens bestemmelser som specificeret i del 1 i bilag 10, finder, med de fornødne ændringer, anvendelse på indkøb som omfattet af del 2 i bilag 10.

ARTIKEL 10.3

Supplerende regler

Hver af parterne skal anvende artikel 10.4 til 10.12 på både udbud, der er omfattet af deres bilag til GPA-aftalens tillæg I, og på indkøb, der er omfattet af del 2 i bilag 10.

ARTIKEL 10.4

Offentliggørelse af bekendtgørelser

Bekendtgørelser om påtænkte eller planlagte indkøb i henhold til GPA-aftalens artikel VII skal være direkte og gratis tilgængelige ved hjælp af elektroniske midler via et enkelt adgangspunkt på internettet.

ARTIKEL 10.5

Betingelser for deltagelse

1. I henhold til GPA-aftalens artikel VIII må en ordregiver i en part ikke udelukke en leverandør, der er etableret i den anden part, fra at deltage i en udbudsprocedure på grundlag af et retligt krav om, at leverandøren skal være:

- a) en fysisk person, eller
- b) en juridisk person.

Denne bestemmelse finder ikke anvendelse på indkøb, der er omfattet af Japans lov om fremme af privat finansieringsinitiativ (lov nr. 117 af 1999).

2. Selv om en ordregivende enhed i en part ved fastlæggelsen af betingelserne for deltagelse kan kræve relevante forudgående erfaringer, som er vigtige for at opfylde kravene i forbindelse med udbuddet i overensstemmelse med GPA-aftalens artikel VIII, stk. 2, litra b), må den ordregivende enhed ikke stille som betingelse, at en sådan forudgående erfaring skal være erhvervet inden for den pågældende parts territorium.

ARTIKEL 10.6

Kvalifikation af leverandører

1. Hvis en part anvender et leverandørregistreringssystem, hvor interesserede leverandører skal registrere sig og opgive visse oplysninger, kan disse leverandører anmode om registrering på ethvert tidspunkt. En ordregivende enhed skal informere disse leverandører inden for en rimelig frist om, hvorvidt deres registrering er blevet godkendt.

2. Når en leverandør etableret i Den Europæiske Union, for at kunne indgive et bud i forbindelse med et udbud om bygge- og anlægsarbejder i Japan, underkastes en erhvervsevaluering (Keieijikoshinsa) (også kaldet Keishin) under Japans bygge- og anlægslov (lov nr. 100 af 1949), skal Japan sikre, at de myndigheder, der foretager en sådan evaluering:
 - a) vurderer på en ikke-diskriminerende måde og, når det er relevant, anerkender indikatorer for leverandøren, som er opnået uden for Japan, som svarende til dem, der gælder i Japan, hvilket kan omfatte:
 - i) antallet af teknisk personale

 - ii) arbejdsbetingelserne

- iii) antallet af driftsår i bygge- og anlægssektoren
 - iv) regnskabsforholdene i bygge- og anlægssektoren
 - v) størrelsen af udgifterne til forskning og udvikling
 - vi) opnåelsen af ISO9001- eller ISO14001-certificering
 - vii) beskæftigelse og udvikling af unge ingeniører og faglærte arbejdstagere
 - viii) salgsmængden af afsluttet anlægsarbejde og
 - ix) salgsmængden af afsluttet anlægsarbejde som hovedkontrahent og
- b) tager behørigt hensyn til leverandørens indikatorer, der er realiseret uden for Japan, og som kan omfatte:
- i) egenkapitalbeløbet
 - ii) resultat før renter, skat og af- og nedskrivninger (EBITDA)

- iii) forholdet mellem nettorenteudgifter og salgsmængde
- iv) passivernes omsætningstid
- v) forholdet mellem bruttoavance på salg og bruttokapital
- vi) forholdet mellem regelmæssig avance og salgsmængde
- vii) forholdet mellem egenkapital og faste aktiver
- viii) egenkapitalandelen
- ix) mængden af pengestrømme fra driftsaktiviteter og
- x) mængden af akkumuleret overskud.

ARTIKEL 10.7

Begrænset udbud

1. Hvis en ordregivende enhed i overensstemmelse med GPA-aftalens artikel IX, stk. 4 og 5, begrænser antallet af leverandører for et givent indkøb, skal antallet af leverandører, der gives tilladelse til at afgive tilbud, være tilstrækkeligt stort til at sikre konkurrence uden at påvirke den operationelle effektivitet af systemet for offentlige kontrakter.
2. For så vidt angår Japan, finder denne artikel anvendelse på centrale statslige enheder.

ARTIKEL 10.8

Tekniske specifikationer

Hvis en ordregivende enhed anvender miljøvenlige tekniske specifikationer som fastlagt for miljømærker eller som defineret i de relevante love og forskrifter, som er gældende i Den Europæiske Union eller Japan, skal hver part sikre, at disse specifikationer er:

- a) egnede til at definere egenskaberne ved de varer eller tjenesteydelser, som er omfattet af kontrakten

- b) baseret på objektivt verificerbare og ikke-diskriminerende kriterier og
- c) tilgængelige for alle interesserede leverandører.

ARTIKEL 10.9

Prøvningsrapporter

1. Hver part, herunder deres ordregivende enheder, kan kræve, at interesserede leverandører leverer en prøvningsrapport udstedt af et overensstemmelsesvurderingsorgan eller et certifikat udstedt af et sådant organ som dokumentation for overensstemmelse med kravene eller kriterierne i de tekniske specifikationer, udvælgelseskriterierne eller andre krav eller betingelser.
2. Når en part kræver fremlæggelse af en prøvningsrapport eller et certifikat udstedt af et overensstemmelsesvurderingsorgan, skal den, herunder dens ordregivende enheder:
 - a) acceptere resultaterne af overensstemmelsesvurderingsprocedurer, som gennemføres af den anden parts registrerede overensstemmelsesvurderingsorganer i overensstemmelse med artikel 2, stk. 1, i aftalen om gensidig anerkendelse mellem Det Europæiske Fællesskab og Japan, udfærdiget i Bruxelles den 4. april 2001, og

- b) tage behørigt hensyn til enhver fremtidig udvidelse af anvendelsesområdet for den aftale, der er omhandlet i litra a), eller enhver anden aftale, der indgås mellem parterne med henblik på gensidig anerkendelse af overensstemmelsesvurderingsprocedurer, når den er trådt i kraft.

ARTIKEL 10.10

Miljøforhold

Ordregivende enheder kan fastsætte miljøkrav i forbindelse med et udbud, såfremt disse er forenelige med de i dette kapitel fastsatte regler og er anført i bekendtgørelsen om påtænkte udbud eller i en anden bekendtgørelse, der anvendes som bekendtgørelse om påtænkte udbud eller udbudsmateriale.

ARTIKEL 10.11

Behandling af tilbud og tildeling af kontrakter

1 Hver af parterne skal som følge af GPA-aftalens artikel XV, stk. 5, og i overensstemmelse med de betingelser, der er fastsat i hver parts love og forskrifter, sikre, at deres ordregivende enheder har ret til at vælge mellem de to kriterier, der er nævnt i GPA-aftalens artikel XV, stk. 5, litra a) og b), og at de er bekendt med de respektive fordele ved disse kriterier.

2 Som følge af GPA-aftalens artikel XV, stk. 6, kan en ordregivende enhed, der modtager et tilbud med en pris, der er unormalt lavere end priserne i de andre indkomne tilbud, også kontrollere, om leverandøren ved prisfastsættelsen tager hensyn til eventuelle subsidier.

ARTIKEL 10.12

Nationale klageprocedurer

1. Hvis en part udpeger en upartisk forvaltningsmyndighed i henhold til GPA-aftalens artikel XVIII, stk. 4, skal denne part sørge for:
 - a) at medlemmerne af den udpegede myndighed er uafhængige, upartiske og fri for udefrakommende indflydelse i deres mandatperiode
 - b) at medlemmerne af den udpegede myndighed ikke afskediges mod deres vilje i løbet af deres mandatperiode, medmindre deres afskedigelse er påkrævet i henhold til bestemmelserne vedrørende den udpegede myndighed, og
 - c) for så vidt angår ordregivende enheder, som er omfattet af hver parts bilag 1 og 3 til GPA-aftalens tillæg I, samt de centrale statslige enheder og alle andre enheder, undtagen de decentrale statslige enheder, der er omfattet af del 2 i bilag 10, at formanden eller mindst ét medlem af den udpegede myndighed er i besiddelse af juridiske og faglige kvalifikationer svarende til dem, der er nødvendige for dommere, advokater eller andre juridiske eksperter, som er kvalificeret i henhold til den pågældende parts love og forskrifter.

2. Hver af parterne skal indføre eller opretholde procedurer, der giver mulighed for hurtige foreløbige foranstaltninger for at bevare leverandørens mulighed for at deltage i udbudsforretningen. Sådanne foreløbige foranstaltninger, som er omhandlet i GPA-aftalens artikel XVIII, stk. 7, litra a), kan indebære suspension af udbudsproceduren eller, hvis den ordregivende enhed har indgået en kontrakt, og hvis en part har fastsat bestemmelser herom, suspension af kontraktens gennemførelse. Det kan i procedurerne fastsættes, at der ved afgørelsen om, hvorvidt sådanne foranstaltninger skal bringes i anvendelse, kan tages hensyn til overvejende negative konsekvenser for de involverede interesser, herunder offentlighedens interesser. Den legitime grund til at undlade at træffe foranstaltninger skal forelægges skriftligt.

3. Hvis en interesseret eller deltagende leverandør har indgivet en protest til den udpegede myndighed, der er omhandlet i stk. 1, skal hver af parterne i princippet sikre, at en ordregivende enhed ikke indgår kontrakten, før denne myndighed har truffet en afgørelse eller afgivet en anbefaling om protesten med hensyn til foreløbige foranstaltninger, korrigerende foranstaltninger eller kompensation for tab eller skadeserstatning som omhandlet i stk. 2, 5 og 6 i overensstemmelse med deres regler, forskrifter og procedurer. Hver part kan fastsætte bestemmelser om, at kontrakten dog kan indgås, hvis der foreligger uafvendelige og behørigt begrundede omstændigheder.

4. Hver part kan indføre bestemmelser, der giver mulighed for:

- a) en standstill-periode mellem beslutningen om kontrakttildeling og selve indgåelsen af kontrakten for at give de afviste leverandører tilstrækkelig tid til at vurdere, om det er hensigtsmæssigt at indlede en klageprocedure, eller

b) en tilstrækkelig periode til, at en interesseret leverandør kan indgive en protest, som kan danne grundlag for suspension af kontraktens gennemførelse.

5. En korrigerende foranstaltning i henhold til GPA-aftalens artikel XVIII, stk. 7, litra b), kan omfatte et eller flere af følgende:

a) Fjernelse af diskriminerende tekniske, økonomiske eller finansielle specifikationer i udbudsmaterialet, kontraktdokumenterne eller andre dokumenter, der vedrører udbudsproceduren og gennemførelsen af nye udbudsprocedurer

b) gentagelse af udbudsproceduren uden at ændre betingelserne

c) annullering af beslutningen om tildeling af kontrakten og vedtagelse af en ny beslutning om kontrakttildeling

d) opsigelse af en kontrakt eller erklæring om, at den er uden virkning, eller

e) vedtagelse af andre foranstaltninger med det formål at afhjælpe en overtrædelse af dette kapitel, f.eks. et påbud om at betale et bestemt beløb, indtil overtrædelsen er blevet afhjulpet.

6. Hver af parterne kan i overensstemmelse med GPA-aftalens artikel XVIII, stk. 7, litra b), fastsætte bestemmelser om tildeling af kompensation for tab eller skade. Hvis en parts klageinstans ikke er en domstol, og en leverandør er af den opfattelse, at der er sket en overtrædelse af nationale love og forskrifter til gennemførelse af forpligtelserne i medfør af dette kapitel, kan leverandøren forelægge sagen for en domstol, herunder med henblik på at søge kompensation i overensstemmelse med partens retlige procedurer.

7. Hver af parterne skal indføre eller opretholde de nødvendige procedurer til at sikre en effektiv gennemførelse af klageinstansers afgørelser eller anbefalinger eller en effektiv håndhævelse af retslige klageinstansers afgørelser.

ARTIKEL 10.13

Indsamling og rapportering af statistikker

Hver af parterne skal til den anden part fremsende tilgængelige og sammenlignelige statistiske data af relevans for de udbud, der er omfattet af del 2 i bilag 10.

ARTIKEL 10.14

Ændringer og berigtigelser af dækning

1. En part kan ændre eller berigtige dens forpligtelser i henhold til del 2 i bilag 10.
2. Hvis en ændring eller en berigtigelse af en parts bilag til GPA-aftalens tillæg I træder i kraft i henhold til GPA-aftalens artikel XIX, træder det automatisk i kraft i forbindelse med denne aftale.
3. Hvis en part agter at ændre dens forpligtelser i henhold til del 2 i bilag 10, skal parten:
 - a) meddele dette skriftligt til den anden part og
 - b) i meddelelsen foreslå den anden part passende kompenserende tilpasninger for at opretholde et dækningsniveau, der svarer til niveauet før ændringen.
4. Uanset stk. 3, litra b), skal en part ikke foreslå kompenserende tilpasninger, hvis ændringen vedrører en ordregivende enhed, hvis udbud reelt ikke længere er under partens kontrol eller indflydelse.

5. I det tilfælde, hvor Udvalget om Offentlige Udbud, der er nedsat ved GPA-aftalens artikel XXI, vedtager kriterier i henhold til GPA-aftalens artikel XIX, stk. 8, litra b) og c), finder disse kriterier også anvendelse inden for rammerne af denne artikel.

6. Hvis den anden part gør gældende:

a) at en tilpasning, der foreslås i henhold til stk. 3, litra b), ikke er passende til at opretholde et dækningsniveau, der svarer til det indbyrdes aftalte, eller

b) at den planlagte ændring, hvortil der henvises i stk. 4, vedrører en ordregivende enhed, hvis udbud parten ikke reelt har elimineret dens kontrol eller indflydelse over,

skal den indgive skriftlig indsigelse til den part, der agter at ændre dens forpligtelser, senest 45 dage efter datoen for modtagelse af meddelelsen som omhandlet i stk. 3, litra a), eller anses for at have accepteret den pågældende justering eller ændring.

7. Følgende ændringer af en parts forpligtelser i henhold til del 2 i bilag 10 skal betragtes som en berigtigelse:

a) en ændring af en ordregivende enheds navn

b) en sammenlægning af to eller flere ordregivende enheder, der er opført i samme afsnit af del 2 i bilag 10

- c) en opdeling af en ordregivende enhed, der er opført i del 2 i bilag 10, i to eller flere ordregivende enheder, der føjes til listen over ordregivende enheder i samme afsnit i denne del, og
- d) ajourføringer af vejledende lister som dem, der er fastsat i bilag 10, del 2, afdeling A, afsnit 3, i bilag 10, del 2, afdeling B, afsnit 1, litra b), eller i bilag 2 og 3 vedrørende Den Europæiske Union til GPA-aftalens tillæg I.

8. Parten skal i tilfælde af påtænkte berigtigelser underrette den anden part skriftligt hvert andet år i overensstemmelse med den meddelelsescyklus, der er fastsat i afgørelsen vedtaget af Udvalget om Offentlige Udbud om meddelelseskraft i henhold til artikel XIX og XXII i aftalen, der blev vedtaget den 30. marts 2012 (GPA/113), efter denne aftales ikrafttrædelse.

9. Den anden part kan senest 45 dage efter modtagelsen af meddelelsen i henhold til stk. 8 fremsætte skriftlig indsigelse til den part, der agter at berigtige dens forpligtelser. Hvis en part fremsætter en indsigelse, skal den forklare, hvorfor den mener, at den foreslåede berigtigelse ikke udgør en ændring som omhandlet i stk. 7, og redegøre for den foreslåede berigtigelses indvirkninger på den indbyrdes aftalte dækning, der er fastsat i denne aftale. Fremsættes der ikke en sådan skriftlig indsigelse senest 45 dage fra datoen for modtagelse af meddelelsen, anses dette som en accept af den påtænkte berigtigelse.

10. Hvis en part gør indsigelse mod den påtænkte ændring eller berigtigelse eller mod den foreslåede kompenserende tilpasning, søger parterne at løse spørgsmålet gennem konsultationer. Hvis der ikke er opnået enighed mellem parterne senest 150 dage efter datoen for modtagelse af meddelelsen om indsigelse, kan den part, der agter at ændre eller berigtige dens forpligtelser, gøre brug af tvistbilæggelsesprocedurerne i kapitel 21 til at afgøre, om indsigelsen er begrundet. En påtænkt ændring eller berigtigelse, for hvilke der er indgivet en indsigelse, anses kun for at være accepteret, når dette er aftalt via konsultationer eller besluttet af det panel, der er nedsat i henhold til artikel 21.7.

ARTIKEL 10.15

Samarbejde

Parterne skal tilstræbe at samarbejde med henblik på at opnå en bedre forståelse af deres respektive markeder for offentlige indkøb. Parterne anerkender desuden, at det er vigtigt i denne forbindelse at inddrage parternes relevante erhvervssektorer på forskellig vis, bl.a. gennem dialog.

ARTIKEL 10.16

Udvalget om Offentlige Udbud

1. Udvalget om Offentlige Udbud, der er nedsat ved artikel 22.3 (i denne artikel herefter benævnt "udvalget"), skal være ansvarligt for en effektiv gennemførelse og anvendelse af dette kapitel.

2. Udvalget skal have til opgave:
 - a) at fremsætte anbefalinger til Det Blandede Udvalg om at vedtage beslutninger om ændring af del 2 i bilag 10 for at tage hensyn til ændringer eller berigtigelser, der accepteres i henhold til artikel 10.14 eller aftalte kompensationsjusteringer

 - b) at vedtage nærmere regler for indberetning af statistiske data i henhold til artikel 10.13, hvis det skønnes nødvendigt

 - c) at behandle spørgsmål vedrørende offentlige udbud, som forelægges af en af parterne, og

 - d) at udveksle oplysninger om muligheder for offentlige udbud, herunder også på lokalt plan, i hver part.

ARTIKEL 10.17

Kontaktpunkter

Hver part skal, efter denne aftales ikrafttrædelse, udpege et kontaktpunkt vedrørende gennemførelsen af dette kapitel, og meddele den anden part de pågældende kontaktoplysninger, herunder oplysninger om de relevante embedsmænd. Parterne skal straks underrette hinanden om enhver ændring af disse kontaktoplysninger.

KAPITEL 11

KONKURRENCEPOLITIK

ARTIKEL 11.1

Principper

Parterne anerkender betydningen af fair og fri konkurrence i deres handels- og investeringsrelationer. Parterne erkender, at konkurrenceforvridende praksis kan lægge hindringer i vejen for velfungerende markeder og underminere fordelene ved handels- og investeringsliberalisering.

ARTIKEL 11.2

Konkurrenceforvridende praksis

Hver af parterne skal i overensstemmelse med deres love og forskrifter træffe foranstaltninger, som de anser for hensigtsmæssige, mod konkurrenceforvridende praksis med henblik på at nå målene i denne aftale.

ARTIKEL 11.3

Loggivnings- og forskriftsmæssige rammer

1. Hver parterne skal opretholde deres konkurrencelovgivning, som gælder for alle virksomheder i alle økonomiske sektorer, og som på effektiv vis bekæmper følgende konkurrenceforvridende praksis:

a) for Den Europæiske Union:

- i) aftaler mellem virksomheder, beslutninger truffet af virksomhedssammenslutninger og samordnet praksis, som har til formål eller resultat at forhindre, begrænse eller fordreje konkurrencen
- ii) en eller flere virksomheders misbrug af en dominerende stilling og

iii) fusioner og sammenlægninger mellem virksomheder, der i betydelig grad forhindrer effektiv konkurrence, og

b) for Japan:

i) privat monopoldannelse

ii) urimelig begrænsning af handel

iii) unfair handelspraksis og

iv) fusioner eller overtagelser, der i væsentligt omfang begrænser konkurrencen på et bestemt handelsområde.

2. Hver af parterne skal anvende deres konkurrencelovgivning på alle private eller offentlige virksomheder, der udøver økonomiske aktiviteter. Dette forhindrer ikke en part i at indrømme undtagelser fra dens konkurrencelovgivning, forudsat at sådanne undtagelser er gennemsigtige og begrænset til, hvad der er nødvendigt for at tilgodese almenhedens interesse. Sådanne undtagelser må ikke gå ud over, hvad der er strengt nødvendigt for at nå de mål af almen interesse, som er defineret af den pågældende part.

3. Med henblik på dette kapitel forstås ved "økonomiske aktiviteter" aktiviteter i forbindelse med udbud af varer og tjenesteydelser på et marked.

ARTIKEL 11.4

Operationel uafhængighed

Hver af parterne skal have en operationelt uafhængig myndighed, der er ansvarlig og kompetent med hensyn til en effektiv håndhævelse af deres konkurrencelovgivning.

ARTIKEL 11.5

Ikke-forskelsbehandling

Hver af parterne skal ved anvendelsen af deres konkurrencelovgivning overholde princippet om forbud mod forskelsbehandling for alle virksomheder, uanset deres nationalitet og type af ejerskab.

ARTIKEL 11.6

Retfærdig rettergang

Hver af parterne skal ved anvendelsen af deres konkurrencelovgivning overholde princippet om retfærdig rettergang for alle virksomheder, uanset deres nationalitet og type af ejerskab.

ARTIKEL 11.7

Gennemsigtighed

Hver af parterne skal anvende deres konkurrencelovgivning på gennemsigtig vis. Hver af parterne skal fremme gennemsigtighed i deres konkurrencepolitik.

ARTIKEL 11.8

Samarbejde om håndhævelse

1. For at opfylde målene i denne aftale og bidrage til en effektiv håndhævelse af hver af parternes konkurrencelovgivning, erkender parterne, at det er i deres fælles interesse at fremme samarbejde og koordinering mellem konkurrencemyndigheder med hensyn til udviklingen i konkurrencepolitikken og håndhævelsesforanstaltningerne inden for rammerne af aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Japans regering om samarbejde vedrørende konkurrencebegrænsende aktiviteter, udfærdiget i Bruxelles den 10. juli 2003 (herefter i dette kapitel benævnt "aftalen om samarbejde vedrørende konkurrencebegrænsende aktiviteter").
2. For at lette det samarbejde og den koordinering, der er omtalt i stk. 1, kan parternes konkurrencemyndigheder udveksle eller på anden måde kommunikere oplysninger inden for rammerne af aftalen om samarbejde vedrørende konkurrenceforvridende aktiviteter.

ARTIKEL 11.9

Tvistbilæggelse

Bestemmelserne i dette kapitel er ikke omfattet af tvistbilæggelse i henhold til kapitel 21.

KAPITEL 12

SUBSIDIER

ARTIKEL 12.1

Principper

Parterne er enige om, at en part kan yde subsidier, hvis de er nødvendige til gennemførelse af samfundspolitiske mål. Visse subsidier kan dog potentielt lægge hindringer i vejen for velfungerende markeder og underminere fordelene ved handels- og investeringsliberalisering. Subsidier bør i princippet ikke ydes af en part, hvis den finder, at de har eller kan have en væsentlig negativ indvirkning på handelen eller investeringerne mellem parterne.

ARTIKEL 12.2

Definitioner

Med henblik på dette kapitel forstås ved:

- a) "økonomiske aktiviteter": aktiviteter i forbindelse med udbud af varer og tjenesteydelser på et marked
- b) "subsidier": en foranstaltning, som, med de fornødne ændringer, opfylder betingelserne i SCM-aftalens artikel 1.1, uanset om modtagerne af subsidierne er aktive inden for handel med varer eller levering af tjenesteydelser, og
- c) "specifikke subsidier": subsidier, som, med de fornødne ændringer, fastsættes som specifikke i henhold til SCM-aftalens artikel 2.

ARTIKEL 12.3

Anvendelsesområde

1. Dette kapitel finder anvendelse på specifikke subsidier i det omfang de vedrører økonomiske aktiviteter¹.

¹ Det præciseres, at undervisning inden for rammerne af hver parts nationale undervisningssystem betragtes som en ikke-økonomisk aktivitet.

2. Dette kapitel finder ikke anvendelse på subsidier, der ydes til virksomheder, hvortil staten har overdraget leveringen af tjenesteydelser til den brede offentlighed med henblik på opfyldelsen af samfundspolitiske mål. Sådanne undtagelser fra reglerne om subsidier skal være gennemsigtige og må ikke gå ud over de pågældende samfundspolitiske mål.
3. Dette kapitel finder ikke anvendelse på subsidier, der ydes til kompensation for skader forårsaget af naturkatastrofer eller andre ekstraordinære begivenheder.
4. Artikel 12.5 og 12.6 finder ikke anvendelse på subsidier, kumulerede beløb eller budgetter på under 450 000 særlige trækningsrettigheder (herefter benævnt "SDR") pr. støttemodtager over en periode på tre på hinanden følgende år.
5. Artikel 12.6 og 12.7 finder ikke anvendelse på subsidier i forbindelse med handel med varer, der er omfattet af bilag 1 til aftalen om landbrug, og subsidier i forbindelse med handel med fisk og fiskeriprodukter.
6. Artikel 12.7 finder ikke anvendelse på subsidier, der ydes midlertidigt i en national eller global økonomisk nødsituation¹. Sådanne subsidier skal være målrettede, økonomiske og effektive for at afhjælpe den påviste midlertidige nationale eller globale økonomiske nødsituation.

¹ Det præciseres, at en nødsituation skal forstås som en situation, der påvirker en parts samlede økonomi. For den Europæiske Union skal der ved en parts samlede økonomi forstås hele økonomien i Den Europæiske Union eller i det mindste i en af Den Europæiske Unions medlemsstater.

7. Dette kapitel finder ikke anvendelse på audiovisuelle tjenesteydelser.

8. Artikel 12.7 finder ikke anvendelse på subsidier, der ydes af decentrale forvaltningsniveauer i hver part. Hver part skal ved opfyldelsen af dens forpligtelser i henhold til dette kapitel træffe sådanne rimelige foranstaltninger, som den har adgang til, for at sikre overholdelsen af bestemmelserne i dette kapitel ved partens decentrale forvaltningsniveauer.

ARTIKEL 12.4

Forhold til WTO-overenskomsten

Intet i dette kapitel berører parternes rettigheder og forpligtelser i henhold til SCM-aftalen, artikel XVI i GATT 1994 og artikel XV i GATS.

ARTIKEL 12.5

Meddelelse

1. Hver part skal give den anden part meddelelse på engelsk om retsgrundlaget, formen, beløbet eller budgettet for og, om muligt, navnet på modtageren af eventuelle specifikke subsidier, der ydes eller opretholdes¹ af den meddelende part, hvert andet år efter datoen for denne aftales ikrafttrædelse. Den første meddelelse skal dog foretages senest tre år efter datoen for denne aftales ikrafttrædelse.
2. Hvis en part gør de oplysninger, der er omhandlet i stk. 1, offentligt tilgængelige på et officielt websted, anses meddelelsen i henhold til stk. 1 for at have fundet sted. Hvis en part meddeler subsidier i henhold til SCM-aftalens artikel 25.2, anses parten for at have opfyldt kravet i stk. 1, for så vidt angår sådanne subsidier.

¹ Med henblik på dette stykke og i tilfælde af subsidier, der tidligere er blevet meddelt, kan de oplysninger, der gives i en opdateret meddelelse, være begrænset til at angive eventuelle ændringer i forhold til den tidligere meddelelse eller til at angive, at der ikke er nogen ændringer.

3. Hvad angår subsidier vedrørende tjenesteydelser, finder denne artikel kun anvendelse på følgende sektorer: tjenesteydelser inden for arkitekt- og ingeniørvirksomhed, bankvirksomhed, it-virksomhed, bygge- og anlægsvirksomhed, energi, miljø, ekspreslevering, forsikringsvirksomhed, telekommunikation og transportvirksomhed.

ARTIKEL 12.6

Konsultationer

1. Finder en part, at subsidier i den anden part har eller kan have en væsentlig negativ indvirkning på dens handels- eller investeringsinteresser i henhold til dette kapitel, kan førstnævnte part indgive en skriftlig anmodning om konsultationer. Parterne indleder konsultationer med henblik på at løse sagen, forudsat at anmodningen indeholder en redegørelse for, hvordan subsidierne har eller kan have en væsentlig negativ indvirkning på handelen eller investeringerne mellem parterne.
2. Under konsultationerne skal den part, der modtager anmodningen om konsultation, behørigt overveje at give oplysninger om subsidierne, hvis det kræves af den anden part, f.eks.:
 - a) det retlige grundlag og den politiske målsætning eller formålet med subsidierne

- b) subsidiernes form, såsom tilskud, lån, garanti, tilbagebetalingspligtigt forskud, egenkapitaltilførsel eller skattebegunstigelse
 - c) datoerne for subsidierne og deres varighed og/eller eventuelle andre hertil knyttede tidsfrister
 - d) subsidiernes tildelingskriterier
 - e) det samlede beløb eller det årlige beløb, der er budgetteret for subsidierne, og muligheden for at begrænse subsidierne
 - f) om muligt, modtageren af subsidierne og
 - g) andre oplysninger, herunder statistiske data, der muliggør en vurdering af subsidiernes virkninger for handel eller investeringer.
3. For at fremme konsultationerne skal den anmodede part skriftligt give relevante oplysninger om de pågældende subsidier senest 90 dage efter datoen for modtagelse af anmodningen i stk. 1.
4. I det tilfælde, hvor en af de i stk. 2 omhandlede oplysninger ikke leveres af den anmodede part, skal denne part forklare fraværet af sådanne oplysninger i sit skriftlige svar.

5. Hvis den anmodende part efter konsultation fortsat mener, at subsidierne har eller kan have en væsentlig negativ indvirkning på dens handels- eller investeringsinteresser i henhold til dette kapitel, skal den anmodede part udvise imødekommenhed over for den anmodende parts indvendinger. Enhver løsning skal anses for gennemførlig og acceptabel af den anmodede part.

ARTIKEL 12.7

Forbudte subsidier

Følgende subsidier i en part, der har eller kan have en væsentlig negativ indvirkning på handelen eller investeringerne mellem parterne, er forbudt:

- a) juridiske eller andre ordninger, hvorefter staten eller et offentligt organ har ansvaret for at sikre en virksomheds gæld eller passiver uden nogen begrænsning med hensyn til størrelsen og varigheden af en sådan garanti, og

- b) subsidier til omstrukturering af en kriseramte eller insolvent virksomhed, uden at den pågældende virksomhed har udarbejdet en troværdig omstrukturingsplan. En sådan omstrukturingsplan skal udarbejdes inden for en rimelig frist efter, at en sådan virksomhed har fået midlertidig likviditetsstøtte¹. Omstrukturingsplanen skal være baseret på realistiske antagelser med henblik på, inden for en rimelig frist, at sikre genoprettelse af den kriserammede eller insolvente virksomheds langsigtede levedygtighed. Virksomheden selv eller dens ejere skal bidrage med betydelige midler eller aktiver til omstrukturingsomkostningerne.

ARTIKEL 12.8

Anvendelse af subsidier

Hver part sikrer, at virksomhederne anvender subsidier udelukkende til det særlige formål, som de blev ydet til.

¹ Det skal præciseres, at dette ikke forhindrer parterne i at yde subsidier som midlertidig likviditetsstøtte i form lånegarantier eller lån begrænset til det beløb, der er nødvendigt til at opretholde virksomhedens aktiviteter i den tid, det tager at udarbejde en omstrukturings- eller likvidationsplan.

ARTIKEL 12.9

Almindelige undtagelser

Med henblik på dette kapitel er artikel XX i GATT 1994 og artikel XIV i GATS, med de fornødne ændringer, herved inkorporeret i og gjort til en del af denne aftale.

ARTIKEL 12.10

Tvistbilæggelse

Artikel 12.6, stk. 5, er ikke omfattet af tvistbilæggelse i henhold til kapitel 21.

KAPITEL 13

STATSEJEDE VIRKSOMHEDER, VIRKSOMHEDER INDRØMMET SÆRLIGE RETTIGHEDER ELLER PRIVILEGIER OG UDPEGEDE MONOPOLER

ARTIKEL 13.1

Definitioner

Med henblik på dette kapitel forstås ved:

- a) "arrangement": arrangement vedrørende offentligt støttede eksportkreditter, der er udarbejdet inden for rammerne af Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (i det følgende benævnt "OECD") eller en senere ordning til afløsning deraf, som enten er udarbejdet inden for eller uden for OECD's rammer, som er blevet vedtaget af mindst 12 oprindelige WTO-medlemmer, som deltog i arrangementet den 1. januar 1979

- b) "kommercielle aktiviteter": aktiviteter, som en virksomhed udøver med henblik på profit¹, og som fører til produktion af en vare eller levering af en tjenesteydelse, som vil blive solgt til en forbruger på det relevante marked i mængder og til priser, der fastsættes af virksomheden
- c) "kommercielle hensyn": hensyn til pris, kvalitet, rådighed, omsættelighed, transport og andre vilkår og betingelser for køb eller salg eller andre faktorer, som der normalt ville blive taget hensyn til i de kommercielle beslutninger i en privatejet virksomhed, som drives efter markedsøkonomiske principper inden for den relevante erhvervsgren eller industri
- d) "udpege et monopol": at oprette eller tillade et monopol eller at udvide omfanget af et monopol til at omfatte yderligere varer eller tjenesteydelser
- e) "udpeget monopol": en enhed, herunder et konsortium eller et statsligt organ, som på det relevante marked på en parts territorium er udpeget som den eneste leverandør eller køber af en vare eller tjenesteydelse, men omfatter ikke en enhed, som har fået tildelt en eksklusiv intellektuel ejendomsrettighed alene på grund af en sådan tildeling

¹ Det præciseres, at aktiviteter, der udøves af en virksomhed, der opererer på nonprofitbasis eller omkostningsdækningsbasis, ikke er aktiviteter med henblik på profit.

- f) "virksomhed indrømmet særlige rettigheder eller privilegier": en offentlig eller privat virksomhed, herunder dens datterselskaber, som en part har indrømmet særlige rettigheder eller privilegier; særlige rettigheder eller privileger indrømmes af en part, når den på anden måde end efter objektive, forholdsmæssige og ikke-diskriminerende kriterier angiver et begrænset antal virksomheder, der skal have tilladelse til at levere varer eller tjenesteydelser, hvilket i væsentlig grad påvirker andre virksomheders mulighed for at levere de samme varer eller tjenesteydelser i det samme geografiske område på i alt væsentligt ensartede betingelser

- g) "tjenesteydelse, der leveres under udøvelse af offentlig myndighed": en tjenesteydelse, der leveres under udøvelse af offentlig myndighed som defineret i GATS og, hvis det er relevant, i bilaget om finansielle tjenester til GATS og

- h) "statsejet virksomhed": en virksomhed, der udøver kommercielle virksomheder, hvor en part:
 - i) direkte ejer mere end 50 % af aktiekapitalen

 - ii) kontrollerer, direkte eller indirekte gennem ejerandele, udøvelsen af mere end 50 % af stemmerettighederne

- iii) har beføjelse til at udpege et flertal af medlemmerne i bestyrelsen eller i et tilsvarende ledelsesorgan eller
- iv) har beføjelse til lovligt at styre aktiviteterne i virksomheden eller på anden måde udøver en tilsvarende grad af kontrol i overensstemmelse med dens love og forskrifter.

ARTIKEL 13.2

Anvendelsesområde

1. Dette kapitel finder anvendelse på statsejede virksomheder, virksomheder indrømmet særlige rettigheder eller privilegier og udpegede monopoler, der er involveret i kommercielle aktiviteter. Når de udøver både kommercielle og ikke-kommercielle aktiviteter, er kun de kommercielle aktiviteter omfattet af dette kapitel.
2. Dette kapitel finder anvendelse på statsejede virksomheder, virksomheder indrømmet særlige rettigheder eller privilegier og udpegede monopoler på alle forvaltningsniveauer.

3. Dette kapitel finder ikke anvendelse på situationer, hvor statsejede virksomheder, virksomheder indrømmet særlige rettigheder eller privilegier eller udpegede monopoler handler som ordregivende enheder, der er omfattet enten i henhold til hver parts bilag til GPA-aftalens tillæg I eller under bilag 10, del 2, og foretager indkøb til statslige formål og ikke med henblik på kommercielt videresalg eller anvendelse i forbindelse med produktion af en vare eller levering af en tjenesteydelse til kommercielle formål.
4. Dette kapitel finder ikke anvendelse på tjenesteydelser, der leveres under udøvelse af offentlig myndighed.
5. Dette kapitel finder ikke anvendelse på en statsejet virksomhed, en virksomhed indrømmet særlige rettigheder eller privilegier eller et udpeget monopol, hvis de årlige indtægter, som stammer fra den pågældende virksomheds eller det pågældende monopols kommercielle aktiviteter, i et af de seneste tre på hinanden følgende regnskabsår har været mindre end 200 mio. SDR.
6. Artikel 13.5 finder ikke anvendelse på levering af finansielle tjenesteydelser fra en statsejet virksomhed i henhold til et offentligt mandat, hvis denne levering af finansielle tjenesteydelser:
 - a) støtter eksport eller import, forudsat at disse tjenesteydelser:
 - i) ikke er beregnet på at erstatte kommerciel finansiering eller
 - ii) tilbydes på vilkår, der ikke er gunstigere, end hvad der kunne være opnået for sammenlignelige finansielle tjenesteydelser på det kommercielle marked

- b) støtter private investeringer uden for partens område, forudsat at disse tjenesteydelser:
 - i) ikke er beregnet på at erstatte kommerciel finansiering eller
 - ii) tilbydes på vilkår, der ikke er gunstigere, end hvad der kunne være opnået for sammenlignelige finansielle tjenesteydelser på det kommercielle marked eller
 - c) gives på vilkår, der er i overensstemmelse med arrangementet, forudsat, at de er omfattet af arrangementet.
7. Artikel 13.5 finder ikke anvendelse på de sektorer, der er anført i artikel 8.6, stk. 2.
8. Artikel 13.5 finder ikke anvendelse i det omfang, at en statsejet virksomhed, en virksomhed indrømmet særlige rettigheder eller privilegier eller et udpeget monopol i en part køber og sælger en vare eller en tjenesteydelse i henhold til:
- a) en eventuel uforenelig foranstaltning i henhold til artikel 8.12, stk. 1, og artikel 8.18, stk. 1, som parten opretholder, fortsætter, fornyer, ændrer eller modificerer som fastsat i dens liste i bilag I til bilag 8-B, eller
 - b) en eventuel uforenelig foranstaltning i en part i henhold til artikel 8.12, stk. 2, og artikel 8.18, stk. 2, vedrørende sektorer, delsektorer eller aktiviteter som fastsat i dens liste i bilag II til bilag 8-B.

ARTIKEL 13.3

Forhold til WTO-overenskomsten

Parterne bekræfter deres rettigheder og forpligtelser i henhold til artikel XVII, stk. 1 og 3, i GATT 1994, forståelsen vedrørende fortolkningen af artikel XVII i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel 1994, såvel som i henhold til artikel VIII, stk. 1, 2 og 5, i GATS.

ARTIKEL 13.4

Generelle bestemmelser

1. Uden at det berører parternes rettigheder og forpligtelser i henhold til dette kapitel, er der intet i dette kapitel, der forhindrer en part i at oprette eller opretholde en statsejet virksomhed, indrømme virksomheder særlige rettigheder eller privilegier eller udpege et monopol.
2. Ingen af parterne må pålægge eller tilskynde en statsejet virksomhed, en virksomhed indrømmet særlige rettigheder eller privilegier eller et udpeget monopol til at handle på en måde, der er uforenelig med dette kapitel.

ARTIKEL 13.5

Ikke-diskriminerende behandling og kommercielle hensyn

1. Hver af parterne skal sikre, at deres statsejede virksomheder, virksomheder indrømmet særlige rettigheder eller privilegier og udpegede monopoler, når de er involveret i kommercielle aktiviteter:

a) handler i overensstemmelse med kommercielle hensyn ved køb eller salg af en vare eller en tjenesteydelse, undtagen for at opfylde krav i forbindelse med deres public service-opgaver, som ikke er uforenelige med litra b) eller c)

b) ved køb af en vare eller en tjenesteydelse:

i) indrømmer en vare eller en tjenesteydelse, som leveres af en virksomhed fra den anden part, en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, de indrømmer en tilsvarende vare eller tjenesteydelse, der leveres af partens egne virksomheder, og

ii) indrømmer en vare eller en tjenesteydelse, som leveres af en omfattet virksomhed som defineret i artikel 8.2, litra c), en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, de indrømmer tilsvarende varer eller tjenesteydelser, der leveres af partens egne virksomheder eller erhvervsdrivende på partens relevante marked, og

- c) ved salg af en vare eller tjenesteydelse:
 - i) indrømmer den anden parts virksomheder en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, de indrømmer partens egne virksomheder, og
 - ii) indrømmer en omfattet virksomhed som defineret i artikel 8.2, litra c), en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, de indrømmer partens virksomheder eller erhvervsdrivende på partens relevante marked¹.
2. Stk. 1, litra b) og c), forhindrer ikke en statsejet virksomhed, en virksomhed indrømmet særlige rettigheder eller privilegier eller et udpeget monopol i:
- a) at købe eller levere varer eller tjenesteydelser på forskellige vilkår eller betingelser, herunder vedrørende pris, forudsat at sådanne vilkår eller betingelser er i overensstemmelse med kommercielle hensyn, eller
 - b) at afvise at købe eller sælge varer eller tjenesteydelser, forudsat at en sådan afvisning foretages i overensstemmelse med kommercielle hensyn.

¹ Det præciseres, at dette stykke ikke finder anvendelse på køb eller salg af aktier, anparter eller andre former for egenkapitalfinansiering af en statsejet virksomhed, en virksomhed indrømmet særlige rettigheder eller privilegier eller et udpeget monopol som et middel til kapitaldeltagelse i en anden virksomhed.

ARTIKEL 13.6

Reguleringsrammer

1. Parterne overholder og gør bedst mulig brug af relevante internationale standarder, herunder bl.a. OECD's retningslinjer om corporate governance af statsejede virksomheders praksis.
2. Hver af parterne skal sikre, at ethvert regulerende organ eller andre organer, der udøver en reguleringsmæssig funktion, og som de opretter eller opretholder, er uafhængig i forhold til og ikke ansvarlig over for nogen af de virksomheder, der reguleres af dette organ, og at det handler upartisk¹ under lignende omstændigheder i forhold til alle de virksomheder, der er omfattet af dette organ, herunder statsejede virksomheder, virksomheder indrømmet særlige rettigheder eller privilegier og udpegede monopoler².
3. Hver af parterne anvender deres love og forskrifter på statsejede virksomheder, virksomheder indrømmet særlige rettigheder eller privilegier og udpegede monopoler på en sammenhængende og ikke-diskriminerende måde.

¹ Det præciseres, at den upartiskhed, hvormed reguleringsorganet udøver sine reguleringsmæssige funktioner, skal vurderes i henhold til det pågældende reguleringsorgans generelle adfærd eller praksis.

² Det præciseres, at de relevante bestemmelser i kapitel 8 har forrang, for så vidt angår de sektorer, hvor parterne har aftalt særlige forpligtelser med hensyn til et sådant organ i kapitel 8.

ARTIKEL 13.7

Udveksling af oplysninger

1. En part, som har grund til at tro, at dens interesser i henhold til dette kapitel påvirkes negativt af de kommercielle aktiviteter, som udøves af en statsejet virksomhed, en virksomhed indrømmet særlige rettigheder eller privilegier eller et udpeget monopol (herefter i denne artikel benævnt "enheden") fra den anden part, kan anmode den anden part skriftligt om at oplyse om enhedens kommercielle aktiviteter med relation til gennemførelsen af bestemmelserne i dette kapitel i henhold til stk. 2.

2. Den anmodede part skal forelægge følgende oplysninger, forudsat at anmodningen indeholder en redegørelse for, hvordan enhedens aktiviteter kan påvirke den anmodende parts interesser i henhold til dette kapitel, og angiver, hvilke af følgende oplysninger der skal forelægges:
 - a) enhedens organisatoriske struktur og sammensætningen af bestyrelsen eller et tilsvarende ledelsesorgan

- b) andelen af aktier, som den anmodede part, dens statsejede virksomheder, virksomheder indrømmet særlige rettigheder eller privilegier eller udpegede monopoler, som de tilsammen ejer, og procentdelen af stemmerettigheder, som de tilsammen har i enheden
- c) en beskrivelse af eventuelle særlige aktier eller særlige stemmerettigheder eller andre rettigheder, som den anmodede part, dens statsejede virksomheder, virksomheder indrømmet særlige rettigheder eller privilegier eller udpegede monopoler har, når sådanne rettigheder er forskellige fra dem, der er knyttet til enhedens almindelige aktier
- d) en beskrivelse af de statslige myndigheder eller offentlige organer, der regulerer enheden, en beskrivelse af de rapporteringskrav, som enheden er pålagt af disse statslige myndigheder eller offentlige organer, og, hvor det er muligt, disse statslige myndigheders eller offentlige organers rettigheder og praksis med hensyn til udnævnelse, afskedigelse eller aflønning af ledende medarbejdere og medlemmerne af enhedens bestyrelse eller et tilsvarende ledelsesorgan
- e) enhedens årlige indtægter og samlede aktiver i de seneste tre år, for hvilke der foreligger oplysninger

- f) eventuelle undtagelser, immuniteter og dertil knyttede foranstaltninger, som enheden er omfattet af i henhold til den anmodede parts lovgivning, og
- g) eventuelle yderligere oplysninger om virksomheden, som er offentligt tilgængelige, herunder årsrapporter og tredjepartsauditter.

ARTIKEL 13.8

Almindelige undtagelser

Med henblik på dette kapitel er artikel XX i GATT 1994 og artikel XIV i GATS, med de fornødne ændringer, herved inkorporeret i og gjort til en del af denne aftale.

KAPITEL 14

INTELLEKTUEL EJENDOMSRET

AFDELING A

Generelle bestemmelser

ARTIKEL 14.1

Indledende bestemmelser

1. For at fremme produktionen og markedsføringen af innovative og kreative produkter og leveringen af tjenesteydelser mellem parterne og for at øge fordelene ved handel og investeringer skal parterne yde og sikre en passende, effektiv og ikke-diskriminerede beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder og sikre, at der findes bestemmelser til beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder mod krænkelse heraf, herunder varemærkeforfalskning og piratkopiering, i overensstemmelse med bestemmelserne i dette kapitel og de internationale aftaler, som begge parter deltager i.

2. En part kan, men er ikke forpligtet til, at indføre en mere vidtgående beskyttelse for eller håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder i henhold til dens lovgivning, end den, der er fastsat i dette kapitel, forudsat at en sådan beskyttelse eller håndhævelse ikke er i strid med bestemmelserne i dette kapitel.

3. Med henblik på dette kapitel forstås ved "intellektuelle ejendomsrettigheder" alle kategorier af intellektuelle ejendomsrettigheder, der er omfattet af artikel 14.8 til 14.39 i nærværende kapitel eller TRIPS-aftalens del II, afsnit 1 til 7. Beskyttelse af intellektuel ejendomsret omfatter bl.a. beskyttelse mod illoyal konkurrence som omhandlet i artikel 10a i Pariserkonventionen om beskyttelse af industriel ejendomsret, udfærdiget i Paris den 20. marts 1883 (i det følgende benævnt "Pariserkonventionen")¹.

4. De i TRIPS-aftalens del I, særlig artikel 7 og 8, fastsatte mål og principper finder, med de fornødne ændringer, anvendelse på dette kapitel.

ARTIKEL 14.2

Aftalte principper

Parterne, som henviser til de underliggende offentlige strategiske mål for de nationale systemer, erkender behovet for:

a) at fremme innovation og kreativitet

¹ Det præciseres, at der ved Pariserkonventionen forstås Pariserkonventionen om beskyttelse af industriel ejendomsret af 20. marts 1883, som revideret i Bruxelles den 14. december 1900, Washington den 2. juni 1911, Haag den 6. november 1925, London den 2. juni 1934, Lissabon den 31. oktober 1958 og Stockholm den 14. juli 1967, og som ændret den 28. september 1979.

- b) at fremme formidlingen af oplysninger, viden, teknologi, kultur og kunst og
- c) at fremme konkurrencen samt åbne og effektive markeder

gennem deres respektive ordninger for intellektuel ejendomsret og under overholdelse af principperne om bl.a. gennemsigtighed og ikke-diskrimination, samt idet der tages hensyn til de involverede parter interesser, herunder rettighedshavere og brugere.

ARTIKEL 14.3

Internationale aftaler

1. Bestemmelserne i dette kapitel supplerer parternes rettigheder og forpligtelser i henhold til andre internationale traktater om intellektuel ejendomsret, som de begge deltager i.
2. Parterne bekræfter deres forpligtelse til at overholde de forpligtelser, der er fastsat i de internationale aftaler om intellektuel ejendomsret, som parterne deltager i¹ på datoen for denne aftales ikrafttrædelse, herunder følgende:
 - a) TRIPS-aftalen

¹ De internationale aftaler vedrørende intellektuel ejendomsret, der er omhandlet i nærværende stykke, omfatter dem, som Den Europæiske Unions medlemsstater deltager i.

- b) Pariserkonventionen
- c) den internationale konvention om beskyttelse af udøvende kunstnere, fremstillere af fonogrammer samt radio- og fjernsynsforetagender, udfærdiget i Rom den 26. oktober 1961 (herefter benævnt "Romkonventionen")
- d) Bernerkonventionen til værn for litterære og kunstneriske værker, udfærdiget i Bern den 9. september 1886 (herefter benævnt "Bernerkonventionen")¹
- e) WIPO's traktat om ophavsret, vedtaget i Geneve den 20. december 1996
- f) WIPO's traktat om fremførelser og fonogrammer, vedtaget i Genève den 20. december 1996
- g) Budapesttraktaten om international anerkendelse af deponering af mikroorganismer i forbindelse med patentprocedurer, udfærdiget i Budapest den 28. april 1977
- h) den internationale konvention om beskyttelse af plantenyheder, vedtaget i Paris den 2. december 1961 (herefter benævnt "UPOV-konventionen af 1991")²

¹ Det præciseres, at der ved Bernerkonventionen forstås Bernerkonventionen til værn for litterære og kunstneriske værker af 9. september 1886, som suppleret i Paris den 4. maj 1896, revideret i Berlin den 13. november 1908, suppleret i Bern den 20. marts 1914, revideret i Rom den 2. juni 1928, i Bruxelles den 26. juni 1948, i Stockholm den 14. juli 1967 og i Paris den 24. juli 1971 og ændret den 28. september 1979.

² Det skal præciseres, at der ved UPOV-konventionen af 1991 forstås den internationale konvention om beskyttelse af plantenyheder af 2. december 1961, som revideret i Genève den 19. marts 1991.

- i) protokollen til Madridarrangementet om den internationale registrering af varemærker, vedtaget i Madrid den 27. juni 1989, og
 - j) patentsamarbejdstraktaten, udfærdiget i Washington den 19. juni 1970.
3. Hver part skal gøre enhver rimelig indsats for at ratificere eller tiltræde følgende multilaterale aftaler, hvis de på datoen for denne aftales ikrafttrædelse ikke allerede deltager i disse aftaler¹:
- a) patentlovstraktaten, vedtaget i Genève den 1. juni 2000
 - b) traktaten om varemærkeret, vedtaget i Genève den 27. oktober 1994
 - c) Singaporetraktaten om varemærkeret, vedtaget i Singapore den 27. marts 2006
 - d) Genèveaftalen under Haagarrangementet vedrørende international registrering af industrielle design, vedtaget i Genève den 2. juli 1999

¹ For Den Europæiske Union omfatter dette medlemsstaternes ratifikation eller tiltrædelse af de multilaterale aftaler, der henvises til i dette stykke.

- e) Beijingtraktaten om audiovisuelle fremførelser, vedtaget i Beijing den 24. juni 2012, og
- f) Marrakeshtraktaten om fremme af adgang til offentliggjorte værker for personer, der er blinde, synshæmmede eller på anden måde læsehandicappede, vedtaget i Marrakesh den 27. juni 2013.

ARTIKEL 14.4

National behandling

1. Hver part skal med hensyn til alle kategorier af intellektuel ejendomsret, der er omfattet af dette kapitel, indrømme statsborgere¹ fra den anden part en behandling, der ikke er mindre gunstig end den behandling, som den giver dens egne statsborgere, for så vidt angår beskyttelse² af intellektuel ejendomsret, jf. dog de undtagelser, der allerede er fastsat i Pariserkonventionen, Bernerkonventionen, Romkonventionen og traktaten om intellektuel ejendomsret i forbindelse med integrerede kredsløb, vedtaget i Washington den 26. maj 1989. Hvad angår udøvende kunstnere, fremstillere af fonogrammer samt radio- og fjernsynsforetagender, gælder denne forpligtelse kun for de i denne aftale fastsatte rettigheder.

¹ Med henblik på denne artikel og artikel 14.5 har "statsborgere" samme betydning som i TRIPS-aftalen.

² Med henblik på denne artikel og artikel 14.5 omfatter ordet "beskyttelse" forhold, der påvirker de intellektuelle ejendomsrettigheders disponibilitet, erhvervelse, dækningsområde, opretholdelse og håndhævelse, samt forhold, der påvirker brugen af de intellektuelle ejendomsrettigheder, som specifikt er omhandlet i dette kapitel.

2. Forpligtelserne i henhold til stk. 1 skal ligeledes være omfattet af de undtagelser, der er omhandlet i TRIPS-aftalens artikel 5.

ARTIKEL 14.5

Mestbegunstigelsesbehandling

Hver part skal umiddelbart og ubetinget give statsborgere fra den anden part en behandling, der ikke er mindre gunstig end den behandling, den indrømmer statsborgere i et tredjeland med hensyn til beskyttelse af intellektuel ejendomsret, jf. dog de undtagelser, der er omhandlet i TRIPS-aftalens artikel 4 og 5.

ARTIKEL 14.6

Procedurespørgsmål og gennemsigtighed

1. Hver af parterne skal gøre enhver rimelig indsats for at fremme effektivitet og gennemsigtighed i forvaltningen af deres ordning for intellektuel ejendomsret.

2. For at sikre en effektiv forvaltning af deres ordning for intellektuel ejendomsret skal hver af parterne træffe passende foranstaltninger for at øge effektiviteten af deres forvaltningsprocedurer vedrørende intellektuelle ejendomsrettigheder i overensstemmelse med internationale standarder.

3. Med henblik på yderligere at fremme gennemsigtigheden i forvaltningen af dens ordning for intellektuel ejendomsret skal hver af parterne tilstræbe at træffe passende foranstaltninger for:

a) at offentliggøre oplysninger, og stille oplysninger til rådighed for offentligheden, om sager vedrørende:

i) ansøgning om og udstedelse af patenter

ii) registrering af industrielt design

iii) registrering af varemærker og ansøgninger herom

iv) registrering af plantenyheder og

v) registrering af geografiske betegnelser

b) at stille oplysninger til rådighed for offentligheden om foranstaltninger, der træffes af de kompetente myndigheder i forbindelse med suspension af frigivelsen af varer, der krænker intellektuelle ejendomsrettigheder, som en foranstaltning ved grænsen, som fastsat i artikel 14.51

- c) at stille oplysninger til rådighed for offentligheden om deres bestræbelser for at sikre en effektiv håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder og andre oplysninger vedrørende deres ordning for intellektuel ejendomsret og
- d) at stille oplysninger til rådighed for offentligheden om relevante love og forskrifter, endelige retlige afgørelser og alment gældende forvaltningsbestemmelser om håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder.

ARTIKEL 14.7

Fremme af offentlighedens kendskab til beskyttelse af intellektuel ejendomsret

Hver part træffer de nødvendige foranstaltninger for fortsat at fremme offentlighedens kendskab til beskyttelse af intellektuel ejendom, herunder uddannelses- og formidlingsprojekter om brugen af intellektuelle ejendomsrettigheder samt om håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder.

AFDELING B

Standarder vedrørende intellektuel ejendomsret

UNDERAFDELING 1

Ophavsret og beslægtede rettigheder

ARTIKEL 14.8

Ophavsmænd

Parterne giver ophavsmænd eneret til at tillade eller forbyde:

- a) direkte eller indirekte reproduktion på en hvilken som helst måde og i en hvilken som helst form, helt eller delvis, af deres værker

- b) enhver form for distribution til offentligheden ved salg eller på anden måde af deres originalværker eller kopier heraf; hver part kan fastsætte de betingelser, hvorefter konsumtion af den ret, der er fastsat i denne bestemmelse, finder anvendelse, når der første gang er foretaget salg eller anden form for overdragelse af ejendomsretten til originalen eller en kopi af værket med ophavsmandens tilladelse, og
- c) enhver trådbunden eller trådløs kommunikation til offentligheden af deres værker, herunder tilrådighedsstillelse til offentligheden af deres værker på en sådan måde, at offentligheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, som de vælger.

ARTIKEL 14.9

Udøvende kunstnere

Hver part giver udøvende kunstnere eneret til at tillade eller forbyde:

- a) optagelse af deres fremførelser
- b) direkte eller indirekte reproduktion på en hvilken som helst måde og i en hvilken som helst form, helt eller delvis, af optagelser af deres fremførelser

- c) formidling til offentligheden af optagelser af deres fremførelser i fonogrammer ved salg eller på anden måde; hver part kan fastsætte de betingelser, hvorefter konsumtion af den ret, der er fastsat i denne bestemmelse, finder anvendelse, når der første gang er foretaget salg eller anden form for overdragelse af ejendomsretten til originalen eller en kopi af den optagne fremførelse med den udøvende kunstners tilladelse
- d) trådbunden eller trådløs tilrådighedsstillelse for offentligheden af optagelser af deres fremførelser på en sådan måde, at offentligheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, som de vælger, og
- e) trådløs udsendelse og kommunikation til offentligheden af deres fremførelser, medmindre fremførelsen i sig selv allerede er en radio- eller fjernsynsudsendelse eller sker på grundlag af en optagelse.

ARTIKEL 14.10

Fremstillere af fonogrammer

Hver part giver fremstillere af fonogrammer eneret til at tillade eller forbyde:

- a) direkte eller indirekte reproduktion på en hvilken som helst måde og i en hvilken som helst form, helt eller delvis, af deres fonogrammer

- b) formidling til offentligheden af deres fonogrammer, herunder kopier heraf, ved salg eller på anden måde; hver part kan fastsætte de betingelser, hvorefter konsumtion af den ret, der er fastsat i denne bestemmelse, finder anvendelse, når der første gang er foretaget salg eller anden form for overdragelse af ejendomsretten til originalen eller en kopi af fonogrammet med tilladelse fra fremstilleren af fonogrammet, og
- c) trådbunden eller trådløs tilrådighedsstillelse for offentligheden af deres fonogrammer på en sådan måde, at offentligheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, som de vælger.

ARTIKEL 14.11

Radio- og fjernsynsforetagender

Hver part giver radio- og fjernsynsforetagender eneret til at tillade eller forbyde:

- a) optagelse af deres udsendelser
- b) reproduktion af optagelser af deres udsendelser

- c) tilrådighedsstillelse for offentligheden¹ af deres udsendelser ved trådbundne eller trådløse midler, som er fremsat som svar på en anmodning fra et medlem af offentligheden²
- d) trådløs viderespredning af deres udsendelser og
- e) kommunikation til offentligheden af deres udsendelser, hvis denne foretages på steder, hvortil der er offentlig adgang mod betaling af entré hver part kan fastsætte de betingelser, hvorunder denne eneret kan udøves.

ARTIKEL 14.12

Anvendelse af fonogrammer

Parterne er enige om at fortsætte drøftelserne om passende beskyttelse for anvendelsen af fonogrammer til al kommunikation til offentligheden, idet der tages behørigt hensyn til betydningen af internationale standarder for beskyttelse af anvendelsen af fonogrammer.

¹ Det præciseres for Den Europæiske Union, at denne ret er begrænset til situationer, hvor anmodningen foretages fra et sted og på et tidspunkt, som et medlem af offentligheden selv vælger.

² Det præciseres for Japan, at dette litra finder anvendelse på den form for offentlig transmission, der sker automatisk som svar på en anmodning fra offentligheden, undtagen dem, som finder sted manuelt.

ARTIKEL 14.13

Beskyttelsens varighed

1. Ophavsretten til litterære eller kunstneriske værker som defineret i Bernerkonventionens artikel 2 gælder i ophavsmandens levetid og i 70 år efter vedkommendes død, uanset på hvilket tidspunkt værket lovligt er blevet gjort tilgængeligt for offentligheden. Hvis beskyttelsestiden for disse rettigheder beregnes på et andet grundlag end en fysisk persons levetid, må denne ikke være mindre end 70 år efter det tidspunkt, hvor værket lovligt er blevet gjort tilgængeligt for offentligheden. Hvis en sådan tilrådighedsstilling senest 70 år efter frembringelsen af værket ikke finder sted, skal beskyttelsens varighed ikke være mindre end 70 år efter værkets frembringelse.
2. Beskyttelsestiden for udøvende kunstners rettigheder må ikke være mindre end 50 år efter fremførelsen.
3. Beskyttelsestiden for rettigheder tilhørende fremstillere af fonogrammer må ikke være mindre end 70 år efter fonogrammens offentliggørelse. Hvis en sådan offentliggørelse inden 50 år efter optagelsen af fonogrammet ikke finder sted, skal beskyttelsens varighed ikke være mindre end 50 år efter optagelsen¹.

¹ Hver part kan træffe effektive foranstaltninger med henblik på at sikre, at fortjenesten i løbet af de 20 års beskyttelse, der fortsætter efter de 50 år, deles ligeligt mellem udøvende kunstnere og fremstillere af fonogrammer.

4. Beskyttelsestiden for rettigheder til radio- og fjernsynstransmissioner må ikke være mindre end 50 år efter den første radio- og fjernsynstransmission.

5. De i denne artikel fastsatte beskyttelsesperioder beregnes fra den 1. januar i det år, der følger efter den begivenhed, der har affødt rettigheden.

ARTIKEL 14.14

Begrænsninger og undtagelser

Hver part må kun indføre indskrænkninger eller undtagelser med hensyn til rettighederne i artikel 14.8 til 14.12 i visse specielle tilfælde, der ikke strider mod den normale udnyttelse af indholdet og ikke indebærer urimelig skade for rettighedshavernes legitime interesser, og som er i overensstemmelse med de konventioner og internationale traktater, som de deltager i.

ARTIKEL 14.15

Kunstneres følgeret til kunstværker

Parterne er enige om at udveksle synspunkter og oplysninger om spørgsmål vedrørende retten til videresalg af et originalkunstværk og situationen i denne henseende i Den Europæiske Union og i Japan.

ARTIKEL 14.16

Kollektiv forvaltning

Parterne:

- a) anerkender betydningen af at fremme samarbejde mellem deres respektive kollektive forvaltningsorganisationer
- b) er enige om at fremme gennemsigtigheden af kollektive forvaltningsorganisationer og
- c) tilstræber at sikre, at de kollektive forvaltningsorganisationer foretager ikke-diskriminerende behandling af de rettighedshavere, de repræsenterer, enten direkte eller via en anden kollektiv forvaltningsorganisation.

ARTIKEL 14.17

Beskyttelse af eksisterende indhold

1. Hver part skal, med de fornødne ændringer, anvende Bernerkonventionens artikel 18 og TRIPS-aftalens artikel 14, stk. 6, på værker, fremførelser og fonogrammer samt rettigheder til og beskyttelse af indhold som krævet i denne underafdeling.

2. En part skal ikke være forpligtet til at genskabe beskyttelsen af indhold, der på datoen for denne aftales ikrafttrædelse er overgået til fri udnyttelse på dens territorium.

UNDERAFDELING 2

Varemærker

ARTIKEL 14.18

Rettigheder, der er knyttet til et varemærke

Hver part skal sikre, at indehaveren af et registreret varemærke har eneret til at forhindre alle tredjeparter, som ikke har indehaverens samtykke, at gøre erhvervsmæssig brug¹ af identiske eller lignende tegn for varer eller tjenesteydelser, der er identiske med eller ligner dem, for hvilke varemærket er registreret, hvis denne brug ville resultere i en risiko for forveksling. Dersom der anvendes et identisk mærke for identiske varer eller tjenesteydelser, anses forveksling for sandsynlig. De ovenfor beskrevne rettigheder anfægter ikke eksisterende ældre rettigheder og påvirker ikke en parts mulighed for at indrømme rettigheder på grundlag af brug.

¹ Med henblik på denne artikel omfatter "brug" af sådanne tegn som minimum import og eksport af varer eller pakker af varer, hvorpå tegnet er anbragt.

ARTIKEL 14.19

Undtagelser

Hver part tillader begrænsede undtagelser for de rettigheder, der er knyttet til et varemærke, herunder en rimelig brug af deskriptive udtryk¹, og kan tillade andre begrænsede undtagelser, forudsat at der ved disse undtagelser tages hensyn til varemærkeindehaverens og tredjemands legitime interesser.

ARTIKEL 14.20

Forberedende handlinger, der betragtes som en krænkelse

Med hensyn til etiketter og emballage skal hver part fastsætte bestemmelser om, at mindst følgende forberedende handlinger betragtes som en krænkelse af et registreret varemærke, hvis handlingen har fundet sted uden samtykke fra indehaveren af det registrerede varemærke:

- a) fremstilling
- b) import og

¹ Rimelig brug af deskriptive udtryk omfatter brug af et tegn til at angive varernes eller tjenesteydelseernes geografiske oprindelse, hvis en sådan brug er i overensstemmelse med redelig markedsføringsskik i industrielle eller kommercielle forhold.

c) præsentation¹

af etiketter eller emballage forsynet² med et tegn, der er identisk med eller ligner det registrerede varemærke, med henblik på at bruge et sådan tegn eller bevirke, at det anvendes erhvervsmæssigt for varer eller tjenesteydelser, der er identiske med eller ligner dem, for hvilke varemærket er registreret.

ARTIKEL 14.21

Vitterligt kendte varemærker

Med henblik på at sikre en effektiv beskyttelse af vitterligt kendte varemærker, jf.

Pariserkonventionens artikel 6b og TRIPS-aftalens artikel 16, stk. 2 og 3, bekræfter parterne betydningen af den fælles henstilling vedrørende bestemmelser om beskyttelse af vitterligt kendte mærker, der blev vedtaget af Pariserunionen til Beskyttelse af Industriel Ejendomsret og WIPO's generalforsamling på 34. møderække i forsamlingerne af WIPO's medlemsstater i 1999.

¹ Med henblik på denne artikel opfatter Den Europæiske Union "præsentation" som "udbud" eller "markedsføring", og Japan opfatter "præsentation" som "tildeling".

² Med henblik på denne artikel skal "forsynet" for Japans vedkommende forstås som "angivende".

UNDERAFDELING 3

Geografiske betegnelser

ARTIKEL 14.22

Anvendelsesområde

1. Denne underafdeling finder anvendelse på anerkendelse og beskyttelse af geografiske betegnelser for vine, spiritus og andre alkoholholdige drikkevarer¹ samt landbrugsprodukter², der har oprindelse i parterne.
2. Med henblik på dette kapitel forstås ved "geografiske betegnelser" betegnelser, der angiver en vare som havende oprindelse i en parts territorium eller i en region eller en lokalitet på dette territorium, dersom varens kvalitet, omdømme eller andre egenskaber i alt væsentligt tilskrives dens geografiske oprindelse.

¹ Med henblik på denne underafdeling og for så vidt angår beskyttelsen af geografiske betegnelser i Japan skal der ved "alkoholholdige drikkevarer" forstås drikkevarer, der indeholder én procent alkohol eller derover.

² Med henblik på denne underafdeling og for så vidt angår beskyttelsen af geografiske betegnelser i Japan skal der ved "landbrugsprodukter" forstås landbrugs-, skovbrugs- og fiskeriprodukter samt fødevarer eksklusive alkoholholdige drikkevarer.

3. En parts geografiske betegnelser som opført i bilag 14-B skal beskyttes af den anden part i henhold til denne aftale, hvis de falder ind under de typer af varer, som den anden part beskytter i overensstemmelse med dens love og forskrifter, som opført i bilag 14-A.

ARTIKEL 14.23

Ordning for beskyttelsen af geografiske betegnelser

1. Hver part indfører eller opretholder en ordning til registrering¹ og beskyttelse af geografiske betegnelser på dens territorium.
2. Den i stk. 1 omhandlede ordning skal indeholde mindst følgende elementer:
 - a) et officielt middel til at offentliggøre listen over registrerede geografiske betegnelser

¹ Med henblik på denne underafdeling og for så vidt angår beskyttelsen af geografiske betegnelser i Japan kan "registrering" anses for at være synonymt med "betegnelse" eller "bekræftelse af beskyttelse", og "registrere" kan anses for at være synonymt med "udpege" eller "bekræfte beskyttelse" i henhold til landets love og forskrifter.

- b) en forvaltningsprocedure, hvorved det kontrolleres, at en geografisk betegnelse, der skal registreres som anført i litra a), angiver en vare som havende oprindelse i en parts territorium eller i en region eller en lokalitet i dette territorium, hvis varens kvalitet, omdømme eller andre egenskaber i alt væsentligt kan tilskrives dens geografiske oprindelse
- c) en indsigelsesprocedure, der gør det muligt at tage hensyn til tredjeparters legitime interesser, og
- d) en procedure for annullering¹ af beskyttelsen af en geografisk betegnelse, idet der tages hensyn til tredjeparters legitime interesser og brugerne af de pågældende registrerede geografiske betegnelser².

¹ Med henblik på denne underafdeling og for så vidt angår beskyttelsen af geografiske betegnelser i Japan kan "annulering" anses for at være synonym med "undtaget for beskyttelse" i henhold til landets love og forskrifter.

² Uden at dette berører dens love og forskrifter om den i stk. 1 omhandlede ordning, sørger hver part for retsmidler til ugyldiggørelse af registreringen af geografiske betegnelser.

ARTIKEL 14.24

Liste over geografiske betegnelser

1. Efter afslutningen af en indsigelsesprocedure og en undersøgelse af Den Europæiske Unions geografiske betegnelser som opført i afdeling A i del 1 og afdeling A i del 2 i bilag 14-B, skal Japan anerkende, at disse betegnelser er geografiske betegnelser i den i TRIPS-aftalens artikel 22, stk. 1, anvendte betydning, og at de er blevet registreret af Den Europæiske Union under den i artikel 14.23 omhandlede ordning. Japan skal beskytte disse geografiske betegnelser i henhold til denne underafdeling.
2. Efter afslutningen af en indsigelsesprocedure og en undersøgelse af Japans geografiske betegnelser som opført i afdeling B i del 1 og afdeling B i del 2 i bilag 14-B, skal Den Europæiske Union anerkende, at disse betegnelser er geografiske betegnelser i den i TRIPS-aftalens artikel 22, stk. 1, anvendte betydning, og at de er blevet registreret af Japan under den i artikel 14.23 omhandlede ordning. Den Europæiske Union skal beskytte disse geografiske betegnelser i henhold til denne underafdeling.

ARTIKEL 14.25

Anvendelsesområdet for beskyttelsen af geografiske betegnelser

1. Med forbehold af artikel 14.29 skal hver part over for den anden parts geografiske betegnelser, der er opført i bilag 14-B, give adgang til retlige midler, der gør det muligt for interesserede parter på dens territorium at forhindre¹:
 - a) anvendelsen af en geografisk betegnelse, som identificerer en vare for en tilsvarende vare², der ikke opfylder kravene i henhold til specifikationerne for den geografiske betegnelse, selv om:
 - i) varens virkelige oprindelse er angivet

¹ Med henblik på stk. 1 og uanset bestemmelserne i underafdeling 2 i afdeling C kan hver part sikre håndhævelse ved forvaltningsforanstaltninger.

² Med henblik på dette stykke, artikel 14.27, stk. 4, og artikel 14.29, stk. 1 og 2, skal der ved "tilsvarende vare" i forbindelse med en vare, for hvilken en geografisk betegnelse indrømmes beskyttelse i en parts ordning som omhandlet i artikel 14.23, stk. 2, forstås en vare, som ville henhøre under samme varekategori som den vare, for hvilken der er blevet registreret en geografisk betegnelse i denne part.

- ii) den pågældende geografiske betegnelse er anvendt¹ i oversættelse eller translitteration² eller
 - iii) den geografiske betegnelse ledsages af udtryk som "art", "type", "måde", "efterligning" eller lignende
- b) anvendelse af alle sådanne midler i betegnelsen eller præsentationen af en vare, som angiver eller antyder, at den pågældende vare har oprindelse i et andet geografisk område end det virkelige oprindelsessted, på en måde, som vildleder offentligheden med hensyn til varens geografiske oprindelse eller natur, og
- c) enhver anden anvendelse, som udgør illoyal konkurrence i den i Pariserkonventionens artikel 10a anvendte betydning.
2. Hver af parterne kan fastsætte de praktiske betingelser for, hvorledes der vil blive sondret mellem de enslydende geografiske betegnelser på deres territorium, idet der tages hensyn til behovet for at sikre lige behandling af de berørte producenter, og at forbrugerne ikke vildledes.

¹ Det skal bemærkes, at der er enighed om, at dette vurderes fra sag til sag. Denne bestemmelse finder ikke anvendelse, hvis der forelægges bevis for, at der ikke er nogen forbindelse mellem det beskyttede navn og den oversatte eller translittererede betegnelse.

² Med henblik på denne underafdeling omfatter translitteration konverteringen af tegn i henhold til fonetikken af den relevante geografiske betegnelse på det oprindelige eller de oprindelige sprog.

3. Hvis en part i henhold til en international aftale agter at beskytte et tredjeland's geografiske betegnelse, som er enslydende med en af den anden parts geografiske betegnelser, som er beskyttet i henhold til denne aftale, underretter førstnævnte part senest på datoen for offentliggørelse med henblik på indsigelse, den anden part om muligheden for at fremsætte bemærkninger, forudsat at en sådan indsigelsesprocedure for den pågældende geografiske betegnelse fra det pågældende tredjeland, som skal beskyttes, påbegyndes efter datoen for denne aftales ikrafttrædelse.

4. Hver part kan i forbindelse med indsigelsesproceduren og undersøgelsen som omhandlet i artikel 14.24 tage følgende grunde til efterretning, hvorefter denne part er ikke forpligtet til at beskytte et navn som geografisk betegnelse i bilag 14-B:

- a) navnet kolliderer med navnet på en planteart eller en dyrerace og vil derfor kunne vildlede forbrugerne med hensyn til varens virkelige oprindelse, og
- b) navnet er det udtryk, der i daglig tale anvendes som det almindelige navn for den pågældende vare.

5. Uanset specifikationerne for geografiske betegnelser som omhandlet i stk. 1, litra a), for en periode på syv år fra datoen for denne aftales ikrafttrædelse, udelukker beskyttelsen i henhold til denne underafdeling for en bestemt geografisk betegnelse i Den Europæiske Union, der er opført i bilag 14-B, ikke, med hensyn til varen, der identificeres med en sådan geografisk betegnelse, muligheden for, at operationer, der består af rivning, udskæring og emballering, herunder opskæring i portioner og indre emballage, kan gennemføres på Japans territorium, forudsat at sådanne varer er bestemt for det japanske marked og ikke genudførelse.

6. Parterne skal evaluere gennemførelsen af bestemmelserne i stk. 5 senest tre år efter denne aftales ikrafttrædelse med henblik på at finde en gensidigt acceptabel løsning inden udgangen af den syvårige periode, der er omhandlet i nævnte stykke.

ARTIKEL 14.26

Anvendelsesområdet for anvendelsen af geografiske betegnelser

1. Enhver person kan anvende enhver geografisk betegnelse, som er beskyttet i henhold til denne underafdeling, såfremt denne anvendelse sker i forbindelse med de varer, der er identificeret ved den geografiske betegnelse, og i overensstemmelse med beskyttelsens anvendelsesområde i henhold til denne aftale.

2. Når en parts geografiske betegnelse er beskyttet i henhold til denne aftale i den anden part, må den legitime anvendelse af den således beskyttede betegnelse ikke gøres betinget af brugerens registrering eller af yderligere krav i den anden part.

ARTIKEL 14.27

Forhold til varemærker

1. Hvis en geografisk betegnelse er beskyttet i henhold til denne underafdeling, skal hver part nægte at registrere et varemærke, hvis anvendelse ville kunne vildlede med hensyn til varens kvalitet, såfremt en ansøgning om registrering af varemærket indgives efter den gældende dato for beskyttelse af den geografiske betegnelse i det berørte territorium¹ som omhandlet i stk. 2 og 3. Varemærker, der er registreret i strid med dette stykke, skal erklæres ugyldige.
2. For geografiske betegnelser som omhandlet i artikel 14.24 og som opført i bilag 14-B på datoen for denne aftales ikrafttrædelse, er den gældende dato for beskyttelse datoen for denne aftales ikrafttrædelse.

¹ For så vidt angår stk. 1 skal der ved undersøgelsen af den varemærkeansøgning, der er indgivet i en part efter denne aftales ikrafttrædelse eller datoen for offentliggørelse med henblik på indsigelse af en geografisk betegnelse som omhandlet i artikel 14.24, alt efter hvad der er senest, tages hensyn til offentliggørelse med henblik på indsigelse af den geografiske betegnelse.

3. For geografiske betegnelser som omhandlet i artikel 14.30 og ikke opført i bilag 14-B på datoen for denne aftales ikrafttrædelse, er den gældende dato for beskyttelse datoen for ikrafttrædelse af ændringen til bilag 14-B.

4. Parterne anerkender, at forekomsten af et kolliderende ældre varemærke i en part ikke helt udelukker beskyttelse i henhold til denne aftale af en efterfølgende geografisk betegnelse for tilsvarende varer i den pågældende part¹.

5. Er der indgivet ansøgning om et varemærke, er et varemærke blevet registreret i god tro, eller er rettighederne til et varemærke erhvervet ved anvendelse i god tro i en part, før en geografisk betegnelse er blevet beskyttet i henhold til denne aftale i denne part, udgør foranstaltninger, der er vedtaget for at gennemføre denne underafdeling, ikke nogen hindring for berettigelsen eller gyldigheden af varemærkets registrering eller for retten til at anvende varemærket med den begrundelse, at varemærket er identisk med eller ligner en geografisk betegnelse.

¹ De kompetente myndigheder kan fastsætte visse betingelser for beskyttelsen af en geografisk betegnelse, som kolliderer med et ældre varemærke.

ARTIKEL 14.28

Håndhævelse af beskyttelsen

Hver af parterne skal tillade deres kompetente myndigheder uden videre at træffe passende foranstaltninger eller på begæring af en interesseret part i overensstemmelse med deres love og forskrifter for at beskytte de geografiske betegnelser i bilag 14-B.

ARTIKEL 14.29

Undtagelser

1. Uanset artikel 14.25, stk. 1, skal en part undlade at opretholde en forudgående anvendelse på dens territorium af en bestemt geografisk betegnelse fra den anden part, der er opført i bilag 14-B, som identificerer et landbrugsprodukt som samme vare i forbindelse med varer eller tjenesteydelser efter en overgangsperiode på højst syv år fra datoen for den førstnævnte parts beskyttelse af den pågældende geografiske betegnelse. Varer, som er produceret i førstnævnte part, og som er berørt af sådanne anvendelser, skal være forsynet med klar og synlig angivelse af den virkelige geografiske oprindelse.

2. Uanset artikel 14.25, stk. 1, undtagen når TRIPS-aftalens artikel 24, stk. 4, finder anvendelse, skal en part undlade at opretholde en forudgående anvendelse på dens territorium af en bestemt geografisk betegnelse fra den anden part, der er opført i bilag 14-B, som identificerer vin, spiritus eller andre alkoholholdige drikkevarer som samme vare i forbindelse med varer eller tjenesteydelser efter en overgangsperiode på højst fem år fra datoen for den førstnævnte parts beskyttelse af den pågældende geografiske betegnelse. Varer, som er produceret i førstnævnte part, og som er berørt af sådanne anvendelser, skal være forsynet med klar og synlig angivelse af den virkelige geografiske oprindelse.

3. Hver part kan fastsætte de praktiske betingelser for, hvorledes en sådan anvendelse som omhandlet i stk. 1 og 2 kan skelnes fra den geografiske betegnelse på dens territorium under hensyntagen til behovet for at sikre, at forbrugerne ikke vildledes.

4. Den i stk. 1 omhandlede overgangsperiode finder ikke anvendelse, hvis anvendelsen af den geografiske betegnelse for den pågældende vare, der er produceret i den anden parts territorium som omhandlet i stk. 1, ikke er i overensstemmelse med de relevante love og forskrifter, som er opført i bilag 14-A, der finder anvendelse på den pågældende parts territorium.

5. Intet i denne underafdeling indskrænker en persons ret til i forbindelse med handel at anvende sit eget navn eller sin erhvervmæssige forgængers navn, medmindre navnet anvendes således, at offentligheden vildledes.

ARTIKEL 14.30

Ændring af listen over geografiske betegnelser

1. Parterne er enige om muligheden for at ændre listerne over geografiske betegnelser i bilag 14-B i overensstemmelse med artikel 14.53, stk. 3 og 4, efter at indsigelsesproceduren er afsluttet, og efter at have gennemgået de geografiske betegnelser som omhandlet i artikel 14.24 til begge parter tilfredshed.
2. Artikel 14.25, stk. 4, finder anvendelse, for så vidt angår tilføjelsen af et navn, der skal beskyttes som geografisk betegnelse i bilag 14-B.
3. Intet i denne underafdeling forpligter en part til at beskytte den anden parts geografiske betegnelse, hvis betegnelsen ikke er eller ophører med at være beskyttet i henhold til den anden parts love og forskrifter. Parterne underretter hinanden, hvis en geografisk betegnelse ophører med at være beskyttet på den oprindelige parts territorium.
4. Parterne skal efter anmodning fra en af parterne afholde konsultationer om ændring af bilag 14-B, for så vidt angår ethvert spørgsmål, der påvirker den fortsatte beskyttelse af de geografiske betegnelser, der er opført i bilaget, med henblik på at nå frem til en gensidigt acceptabel løsning.

UNDERAFDELING 4

Industrielle design¹

ARTIKEL 14.31

Industrielle design

1. Hver part træffer foranstaltninger til beskyttelse af uafhængigt frembragte industrielle design, der er nye og originale, herunder design af en del af et produkt², uanset om denne del kan adskilles fra produktet. Beskyttelsen ydes ved registrering og giver indehaverne eneret i overensstemmelse med denne artikel.

¹ Med henblik på denne underafdeling og for så vidt angår Den Europæiske Union henviser "industrielle design" til registrerede design.

² Med henblik på dette stykke og stk. 2 skal "produkt" forstås som "artikel".

2. Et design, der anvendes på eller indgår i et produkt, som udgør en komponent af et sammensat produkt, anses for at være nyt og originalt under følgende omstændigheder¹:

- a) hvis komponenten efter at være blevet inkorporeret i det sammensatte produkt fortsat er synlig under normal brug² af dette produkt, og
- b) i det omfang disse synlige elementer af komponenten i sig selv opfylder kravene om nyhed og originalitet.

3. Hver part kan fastsætte begrænsede undtagelser fra beskyttelsen af industrielle design i overensstemmelse med TRIPS-aftalens artikel 26, stk. 2.

4. Bestemmelserne i denne artikel berører ikke bestemmelserne i dette kapitel eller parternes love og forskrifter vedrørende andre intellektuelle ejendomsrettigheder, herunder produkters ikke-registrerede udseender, varemærker eller andre særlige kendetegn og patenter.

¹ Som et alternativ til de omstændigheder, der er omhandlet i litra a) og b), kan en part anse et design, der anvendes på eller indgår i et produkt, som udgør en komponent af et sammensat produkt, for at være nyt og originalt i omstændigheder, der er i overensstemmelse med dens egne love og forskrifter.

² Med henblik på dette stykke skal der ved "normal brug" forstås den endelige brugers anvendelse, dog hverken vedligeholdelse eller reparation.

5. Hver part skal sikre, at indehaveren af et beskyttet industrielt design i det mindste har ret til at forhindre, at tredjeparter, som ikke har indehaverens samtykke, fremstiller, sælger, importerer eller eksporterer artikler, der bærer eller inkorporerer et design, der er identisk med eller ligner det beskyttede design, dersom en sådan handling har et kommerciel formål.

6. Hver af parterne skal sikre, at en person, der ansøger om registrering af et industrielt design, kan anmode den kompetente myndighed om ikke at offentliggøre det pågældende design i en periode, som ansøgeren har fastsat, og som ikke overstiger det tidsrum, der er fastsat i hver parts love og forskrifter.

7. Hver af parterne skal sikre, at den samlede beskyttelsesperiode for industrielle design ikke er mindre end 20 år.

UNDERAFDELING 5

Produkters ikke-registrerede udseende

ARTIKEL 14.32

Produkters ikke-registrerede udseende

1. Parterne erkender, at produkters udseende kan beskyttes ved industriel design, ophavsret eller lovgivning om forebyggelse af illoyal konkurrence.
2. Hver part skal sikre, at der er adgang til retsmidler til at forhindre anvendelse af produkters ikke-registrerede udseende, hvis denne anvendelse beror på kopiering af produktets ikke-registrerede detaljer i det omfang, der er fastsat ved dens love og forskrifter. En sådan anvendelse omfatter som minimum udbud til salg, bringe i omsætning, import eller eksport af det pågældende produkt¹.
3. Beskyttelsesperioden for et produkts ikke-registrerede udseende skal være mindst tre år i overensstemmelse med parternes respektive love og forskrifter.

¹ Med henblik på denne artikel kan "kopiering", "udseende", "tilbyde" og "bringe i omsætning" anses af en part som synonyme med henholdsvis "efterligning", "sammensætning", "visning" og "salg".

UNDERAFDELING 6

Patenter

ARTIKEL 14.33

Patenter

1. Hver part skal sikre, at et patent giver ejeren eneret til:
 - a) når patentets genstand er et produkt, at forhindre, at tredjeparter, som ikke har indehaverens samtykke, fremstiller, anvender, udbyder til salg¹, sælger eller importerer produktet til disse formål og
 - b) når patentets genstand er en proces, at forhindre, at tredjeparter, som ikke har indehaverens samtykke, anvender processen og anvender, udbyder til salg, sælger eller importerer produktet, der er opnået ved denne proces, til disse formål.

¹ Med henblik på dette stykke kan "udbyde til salg" også omfatte eksport.

2. Hver part kan fastsætte begrænsede undtagelser fra de enerettigheder, der indrømmes ved et patent, forudsat at sådanne undtagelser ikke i urimeligt omfang er i modstrid med den normale udnyttelse af patentet og ikke i urimeligt omfang er til skade for patentindehaverens legitime interesser under hensyn til tredjeparters legitime interesser.
3. Parterne erkender betydningen af at skabe en enhedspatentbeskyttelsesordning, herunder et enhedsretssystem på deres respektive territorium.
4. Parterne skal fortsætte med at samarbejde om at styrke den internationale harmonisering af den materielle patentret, bl.a. om henstandsperiode, ældre brugerrettigheder og offentliggørelse af patentansøgninger.
5. Parterne skal tage behørigt hensyn til samarbejdet for at styrke gensidig udnyttelse af eftersøgnings- og undersøgelsesresultater, f.eks. baseret på Patentsamarbejdstraktaten og enhver anden udnyttelse¹, således at ansøgere kan opnå patenter på en effektiv og hurtig måde, uden at dette berører deres respektive materielle patentretsundersøgelse.

¹ En sådan udnyttelse kan omfatte anvendelse af PPH-behandling (Patent Prosecution Highway).

ARTIKEL 14.34

Patenter og folkesundhed

1. Parterne anerkender betydningen af Dohaerklæringen om TRIPS-aftalen og folkesundhed, der blev vedtaget den 14. november 2001 af WTO's ministerkonference. Parterne skal ved fortolkningen og gennemførelsen af rettighederne og forpligtelserne i henhold til dette kapitel sikre overensstemmelse med denne erklæring.
2. Parterne respekterer WTO's Almindelige Råds afgørelse af 30. august 2003 om gennemførelse af punkt 6 i Dohaerklæringen om TRIPS-aftalen og folkesundhed og bidrager til dens gennemførelse.

ARTIKEL 14.35

Udvidelse af beskyttelsesperioden, der er knyttet til et patent på farmaceutiske produkter¹
og kemikalier til landbruget²

Med hensyn til patenter, der er meddelt for opfindelser vedrørende farmaceutiske produkter eller kemikalier til landbruget, skal hver part, med forbehold af vilkårene og betingelserne i dens gældende love og forskrifter, give adgang til en kompenserende beskyttelsesperiode, i løbet af hvilken en patenteret opfindelse ikke kan udnyttes på grund af proceduren for markedsføringstilladelse. Fra datoen for denne aftales undertegnelse er den maksimale kompensationsperiode fastsat til fem år³ i hver parts relevante love og forskrifter.

¹ For Den Europæiske Union skal der ved "farmaceutiske produkter" i denne artikel forstås "lægemidler" som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 469/2009 af 6. maj 2009 om det supplerende beskyttelsescertifikat for lægemidler.

² For Den Europæiske Union skal der ved "kemikalier til landbruget" i denne artikel forstås "plantebeskyttelsesmidler" som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1610/96 af 23. juli 1996 om indførelse af et supplerende beskyttelsescertifikat for plantebeskyttelsesmidler.

³ For så vidt angår Den Europæiske Union er der mulighed for yderligere seks måneders beskyttelse i tilfælde af lægemidler, for hvilke der er gennemført pædiatriske undersøgelser, og hvor resultaterne af disse undersøgelser fremgår af produktinformationerne.

UNDERAFDELING 7

Forretningshemmeligheder og ikke-frigivne prøvningsdata eller andre data

ARTIKEL 14.36

Anvendelsesområde for beskyttelse af forretningshemmeligheder

1. Hver af parterne skal i deres love og forskrifter give adgang til en passende og effektiv beskyttelse af forretningshemmeligheder i overensstemmelse med TRIPS-aftalens artikel 39, stk. 2.
2. Med henblik på denne artikel og underafdeling 3 i afdeling C skal der ved:
 - a) "forretningshemmelighed" forstås oplysninger, som:
 - i) er hemmelige i den forstand, at de ikke i deres helhed eller i den præcise konfiguration eller sammensætning af deres komponenter er almindeligt kendt blandt eller umiddelbart tilgængelige for personer i de kredse, der normalt beskæftiger sig med den pågældende type oplysninger
 - ii) har handelsværdi, fordi de er hemmelige, og

iii) af den person, som lovligt kontrollerer oplysningerne, under de givne omstændigheder er blevet underkastet rimelige foranstaltninger til hemmeligholdelse, og

b) "forretningshemmelighedshaver" forstås enhver person, der lovligt kontrollerer en forretningshemmelighed.

3. Med henblik på denne artikel og underafdeling 3 i afdeling C skal hver part i overensstemmelse med dens love og forskrifter sikre, at mindst følgende adfærd betragtes som værende i strid med redelig erhvervspraksis:

a) erhvervelse af en forretningshemmelighed uden forretningshemmelighedshaverens samtykke, hvis dette sker på retsstridig vis eller alternativt ved uautoriseret adgang til, tilpasning af eller kopiering af dokumenter, genstande, materialer, stoffer eller elektroniske filer, der lovligt kontrolleres af forretningshemmelighedshaveren, og som indeholder forretningshemmeligheden, eller hvoraf en forretningshemmelighed kan udledes

b) brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, hvis dette sker uden forretningshemmelighedshaverens samtykke af en person, som konstateres at opfylde en af følgende betingelser:

i) vedkommende har erhvervet forretningshemmeligheden på en måde som omhandlet i litra a)

- ii) vedkommende har misligholdt en fortrolighedsaftale eller enhver anden pligt til ikke at videregive forretningshemmeligheden i den hensigt at opnå urimelig vinding eller for at skade forretningshemmelighedshaveren eller
 - iii) vedkommende har misligholdt en kontraktlig forpligtelse eller enhver anden pligt til at begrænse forretningshemmelighedens brug i den hensigt at opnå urimelig vinding eller for at skade forretningshemmelighedshaveren og
- c) erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, når dette udføres af en person, der på tidspunktet for erhvervelsen, brugen eller videregivelsen vidste eller under de givne omstændigheder burde have vidst¹, at forretningshemmeligheden var erhvervet direkte eller indirekte fra en anden person, som videregav forretningshemmeligheden på en måde som anført i litra b), herunder hvis en person har tilskyndet en anden person til at udføre de handlinger, der omhandles i nævnte litra.

4. Intet i denne underafdeling forpligter en part til at betragte en af følgende handlinger som værende i strid med redelig erhvervspraksis eller gøre disse handlinger for genstand for de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, der er omhandlet i underafdeling 3 i afdeling C:

- a) en persons uafhængige opdagelse eller frembringelse af de relevante oplysninger

¹ Med henblik på denne artikel kan en part fortolke "burde have kendskab til" som "at udvise grov forsømmelighed ved ikke at vide".

- b) baglæns konstruktion af et produkt foretaget af en person, som lovligt er i besiddelse af det, og som ikke er underlagt nogen retsgyldig forpligtelse til at begrænse erhvervelsen af de relevante oplysninger
- c) erhvervelse, brug eller videregivelse af oplysninger, der kræves eller tillades af dens relevante love eller forskrifter
- d) arbejdstageres brug af deres erfaringer og kompetencer, som de normalt og på ærlig vis erhverver i løbet af deres ansættelse, eller
- e) videregivelse af oplysninger i forbindelse med udøvelsen af retten til ytrings- og informationsfrihed.

ARTIKEL 14.37

Behandling af prøvningsdata i proceduren for markedsføringstilladelse

1. Hver part skal forhindre ansøgere om markedsføringstilladelse for farmaceutiske produkter¹, der udnytter nye virksomme lægemiddelbestanddele, i at basere sig på eller henvide til ikke-frigivne prøvningsdata eller andre data, der indgives til deres kompetente myndighed af den første sagsøger i en vis periode, regnet fra datoen for godkendelse af ansøgningen. En sådan periode er i hver parts relevante love og forskrifter fastsat til mindst seks år fra datoen for denne aftales ikrafttrædelse.

¹ For Den Europæiske Union skal der ved "farmaceutiske produkter" i denne artikel forstås "lægemidler" som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 469/2009 af 6. maj 2009 om det supplerende beskyttelsescertifikat for lægemidler.

2. Hvis en part, som betingelse for at godkende markedsføring af kemikalier til landbruget¹, der anvender nye kemiske enheder, kræver at få forelagt ikke-frigivne prøvningsdata eller andre data, som det kræver en betydelig indsats at frembringe, skal denne part sikre, at ansøgere om markedsføringstilladelse i overensstemmelse med dens relevante love og forskrifter enten:

- a) forhindres i at basere sig på eller i at henvise til sådanne data, der er forelagt dens kompetente myndighed af den første sagsøger i en periode på mindst 10 år regnet fra datoen for godkendelse af ansøgningen, eller
- b) er generelt forpligtet til at fremlægge et fuldstændigt sæt prøvningsdata, selv i de tilfælde, hvor der fandtes en forudgående ansøgning vedrørende samme produkt, i en periode på mindst 10 år regnet fra datoen for godkendelse af en forudgående ansøgning.

¹ For Den Europæiske Union skal der ved "kemikalier til landbruget" i denne artikel forstås "plantebeskyttelsesmidler" som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1610/96 af 23. juli 1996 om indførelse af et supplerende beskyttelsescertifikat for plantebeskyttelsesmidler.

UNDERAFDELING 8

Plantenyheder

ARTIKEL 14.38

Plantenyheder

Hver af parterne træffer foranstaltninger til beskyttelse af nye sorter af alle planteslægter og -arter i overensstemmelse med deres rettigheder og forpligtelser i henhold til UPOV-konventionen fra 1991.

UNDERAFDELING 9

Illoyal konkurrence

ARTIKEL 14.39

Illoyal konkurrence

1. Hver af parterne skal sikre effektiv beskyttelse mod illoyal konkurrence i overensstemmelse med Pariserkonventionen¹.

¹ Det præciseres, at parterne er enige om, at Pariserkonventionens artikel 10a omfatter illoyal konkurrence i forbindelse med levering af tjenesteydelser i henhold til deres respektive love og forskrifter.

2. Der skal i forbindelse med Den Europæiske Unions og Japans respektive ordninger til forvaltning af deres nationale topdomæne (ccTLD) forefindes passende retsmidler¹ vedrørende domænenavne² i overensstemmelse med deres respektive love og forskrifter, i det mindste i tilfælde, hvor en person i ond tro med vinding for øje registrerer eller besidder et domænenavn, der er identisk med eller til forveksling ligner et varemærke.

3. Hver part skal sikre effektiv beskyttelse mod uberettiget brug af varemærker ved gennemførelsen af Pariserkonventionens artikel 6g, stk. 2.

¹ Parterne er enige om, at sådanne retsmidler blandt andet kan omfatte annullering, tilbagekaldelse og overdragelse af et registreret domænenavn, forbud mod den person, der har registreret eller besidder det registrerede domænenavn, og mod domænenavneadministratoren, eller erstatningssøgsmål mod den person, som er registreret eller besidder domænenavnet.

² Det skal for Den Europæiske Unions vedkommende præciseres, at dette stykke kun finder anvendelse på ".eu"-domænenavne.

AFDELING C

Håndhævelse

UNDERAFDELING 1

Generelle bestemmelser

ARTIKEL 14.40

Håndhævelse — generelt

1. Parterne bekræfter deres forpligtelser i henhold til TRIPS-aftalen, særlig del III. Hver part skal sikre, at der er adgang til følgende supplerende foranstaltninger, procedurer og retsmidler¹, som er nødvendige for at sikre håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder. Disse foranstaltninger, procedurer og retsmidler skal være fair og rimelige, de må ikke være unødigt komplicerede eller udgiftskrævende, og de må ikke indebære urimelige frister eller medføre ugrundede forsinkelser.

¹ Parterne kan, med forbehold af de i dette kapitel civilretlige og forvaltningsmæssige foranstaltninger, procedurer og retsmidler, give adgang til andre hensigtsmæssige sanktioner, når intellektuelle ejendomsrettigheder er blevet krænket.

2. De i stk. 1 anførte foranstaltninger, procedurer og retsmidler skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til krænkelsen og have forebyggende virkning¹, og de skal anvendes på en sådan måde, at det ikke skaber hindringer for lovlig samhandel, og at der ydes beskyttelse mod misbrug heraf.

3. Hver af parterne skal træffe alle rimelige foranstaltninger for:

- a) at tilskynde til, at der oprettes offentlige eller private rådgivende grupper til i det mindste at behandle spørgsmål vedrørende varemærkeforfalskning og piratkopiering, og
- b) at sikre intern samordning blandt og fremme en fælles indsats fra deres kompetente myndigheder med ansvar for håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, med forbehold af deres disponible ressourcer.

ARTIKEL 14.41

Rekvirenter

Hver af parterne skal give adgang til at anmode om anvendelse af de i denne afdeling omhandlede foranstaltninger, procedurer og retsmidler til:

- a) indehavere af intellektuelle ejendomsrettigheder i overensstemmelse med deres love og forskrifter

¹ Med henblik på denne artikel kan parterne betragte "forebyggende" (dissuasive") som værende synonymt med "afskrækkende" ("deterrent") i henhold til TRIPS-aftalens artikel 41.

- b) forretningshemmelighedshavere som omhandlet i artikel 14.36 og
- c) alle andre personer og enheder, i det omfang det er muligt efter og i overensstemmelse med deres love og forskrifter.

UNDERAFDELING 2

Håndhævelse - retsmidler^{1 2}

ARTIKEL 14.42

Foranstaltninger til sikring af bevismateriale

1. Hver parts retsmyndigheder skal være beføjet til at træffe hurtige og effektive foreløbige foranstaltninger for at sikre relevant bevismateriale vedrørende den påståede krænkelse, i overensstemmelse med procedurer, der på passende vis sikrer beskyttelse af fortrolige oplysninger.

¹ Denne underafdeling finder anvendelse på intellektuelle ejendomsrettigheder som beskrevet i underafdeling 1 til 9 i afdeling B, undtagen underafdeling 7.

² For så vidt angår Japan vil den civilretlig håndhævelse af geografiske betegnelser ske inden for rammerne af Pariserkonventionens artikel 10b og TRIPS-aftalens artikel 22.

2. Hver parts retsmyndigheder skal være beføjet til, uden at høre den anden part, at træffe foreløbige foranstaltninger, hvor dette er hensigtsmæssigt, især i de tilfælde, hvor en ventetid efter al sandsynlighed vil forvolde uoprettelig skade for rettighedsindehaveren, eller hvor der er en påviselig risiko for, at et bevismateriale tilintetgøres.

3. I tilfælde af krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder skal hver af parterne sikre, at deres retsmyndigheder i civile retssager har beføjelse til at kræve beslaglæggelse eller en anden form for opbevaring af mistænkelige varer og af materialer og redskaber, der har været anvendt til at begå krænkelsen, og af dokumentation for krænkelsen, enten i form af originaler eller kopier.

ARTIKEL 14.43

Ret til information

Hver af parterne skal med forbehold af deres lovgivning om rettigheder, fortrolighed eller behandlingen af personoplysninger sikre, at deres retsmyndigheder i civile retssager vedrørende håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder har beføjelse til på begrundet anmodning fra rettighedshaveren at påbyde rettighedskrænkeren eller alternativt den påståede rettighedskrænker at forsyne rettighedshaveren eller retsmyndighederne – i det mindste med henblik på indsamling af bevismateriale – med relevante oplysninger, som rettighedskrænkeren eller den påståede rettighedskrænker har i sin besiddelse eller kontrollerer, i henhold til deres love og forskrifter. Disse oplysninger kan omfatte oplysninger vedrørende enhver person impliceret i ethvert aspekt af krænkelse eller påstået krænkelse og vedrørende produktionsmidler eller distributionskanaler for de varer eller tjenester, der udgør en krænkelse, eller som påstås at udgøre en krænkelse, herunder identifikation af tredjeparter, der påstås at være impliceret i produktion og distribution af sådanne varer og tjenester, og af deres distributionskanaler.

ARTIKEL 14.44

Midlertidige og retsbevarende foranstaltninger

1. Hver af parterne skal sikre, at deres retsmyndigheder på begæring af rekvirenten kan udstede et foreløbigt påbud over for den påståede krænker med henblik på at forhindre en nært forestående krænkelse af en intellektuel ejendomsrettighed eller, hvis det er muligt i henhold til egne love og forskrifter og under trussel om tvangsbøder, midlertidigt forbyde en fortsættelse af den påståede krænkelse af den pågældende rettighed eller gøre denne fortsættelse betinget af, at der stilles sikkerhed for erstatning til rettighedshaveren. Når det er relevant, kan et foreløbigt påbud udstedes på de samme betingelser over for en tredjepart¹, over hvilken den pågældende retsmyndighed har jurisdiktion, og hvis tjenester anvendes til at krænke en intellektuel ejendomsrettighed.
2. Et foreløbigt påbud kan også udstedes for at kræve beslaglæggelse eller aflevering af varer, der mistænkes for at krænke en intellektuel ejendomsrettighed, for at forhindre, at de indføres i handelen eller omsættes.

¹ Med henblik på denne artikel kan en part bestemme, at en "tredjepart" omfatter en mellemmand.

3. Hver af parterne skal i tilfælde af en påstået overtrædelse i kommerciel målestok sikre, at deres retsmyndigheder, hvis rekvirenten godtgør, at der foreligger omstændigheder, som kan vanskeliggøre inddrivelsen af erstatning, kan kræve arrest i den påståede krænkende parts løsøre, løsøre og faste ejendom, herunder indefrysning af den krænkende parts bankkonti og andre aktiver.

ARTIKEL 14.45

Korrigerende foranstaltninger

1. Hver af parterne skal sikre, at deres retsmyndigheder efter anmodning fra ansøgeren i det mindste kan beordre endelig fjernelse fra handelen eller tilintetgørelse, uden at dette berører rettighedshaverens krav på erstatning som følge af en krænkelse, undtagen i ekstraordinære tilfælde, af varer, som de har konstateret krænker en intellektuel ejendomsrettighed, uden kompensation af nogen art. Hvis det er relevant, kan retsmyndighederne desuden kræve tilintetgørelse af de materialer og redskaber, der primært har været anvendt til at skabe eller fremstille de pågældende varer.
2. Parternes retsmyndigheder skal have beføjelse til at beordre disse foranstaltninger gennemført for rettighedskrænkerens regning, medmindre særlige grunde taler herimod.

ARTIKEL 14.46

Påbud

Hver af parterne skal sikre, at deres retsmyndigheder, hvis der ved en retsafgørelse konstateres en krænkelse af en intellektuel ejendomsrettighed, kan udstede et påbud mod den krænkende part med henblik på at forhindre fortsat krænkelse samt, hvis det er relevant, mod en tredjepart¹, over hvilken den pågældende retsmyndighed har jurisdiktion, og hvis tjenester anvendes til at krænke en intellektuel ejendomsrettighed.

ARTIKEL 14.47

Erstatning

1. Hver af parterne skal sikre, at deres retsmyndigheder i civile retssager har beføjelse til at pålægge en rettighedskrænker, der er vidende om eller har rimelig grund til at vide, at han er involveret i aktiviteter, der krænker en intellektuel ejendomsret, at betale rettighedshaveren en passende erstatning for den skade, som rettighedshaveren har lidt som følge af krænkelsen.

¹ Med henblik på denne artikel kan en part bestemme, at en "tredjepart" omfatter en mellemmand.

2. Retsmyndighederne i hver part kan ved fastsættelsen af erstatningens størrelse ved en krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder bl.a. tage ethvert berettiget krav om skadeserstatning, der indgives af rettighedshaveren, i betragtning, herunder tabt fortjeneste.

3. En part kan i dens love og forskrifter fastsætte formodninger¹ med henblik på fastsættelse af et skadeserstatningsbeløb som omhandlet i stk. 1.

¹ Dette kan omfatte en formodning om, at omfanget af skaden svarer til:

- a) mindst det beløb, som rettighedshaveren ville have været berettiget til at modtage ved udøvelse af sine intellektuelle ejendomsrettigheder, som kan omfatte rimelige gebyrer, for at kompensere rettighedshaveren for uautoriseret brug af en intellektuel ejendomsret
- b) den fortjeneste, som krænkelsen har givet den krænkende part, eller
- c) mængden af varer, der udgør en krænkelse af rettighedshaverens intellektuelle ejendomsrettigheder og reelt overføres til tredjeparter, ganget med fortjenesten pr. vareenhed, der ville være blevet solgt af rettighedshaveren, hvis krænkelsen ikke havde fundet sted.

ARTIKEL 14.48

Udgifter

Hver af parterne skal sikre, at deres retsmyndigheder, hvis det er relevant, har beføjelse til ved afslutningen af civile retssager vedrørende krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder at pålægge den tabende part at betale den vindende part for sagsomkostninger eller afgifter og et passende advokathonorar eller enhver anden form for udgifter i henhold til deres love og forskrifter.

ARTIKEL 14.49

Formodning om ophavs- eller ejendomsret

1. Hver af parterne skal sikre, at det er tilstrækkeligt, at navnet på ophavsmanden til et litterært eller kunstnerisk værk er anført på værket på sædvanlig vis, for at denne betragtes som ophavsmand, medmindre der er bevis for det modsatte, og dermed er berettiget til at indgive et krænkelsessøgsmål.

2. En part kan anvende stk. 1, med de fornødne ændringer, på indehavere af ophavsretsbeslægtede rettigheder, for så vidt angår det beskyttede materiale.

UNDERAFDELING 3

Håndhævelse af beskyttelse mod uretmæssig tilegnelse og brug af forretningshemmeligheder

ARTIKEL 14.50

Civilretlige procedurer og retsmidler

1. Hver af parterne skal give enhver forretningshemmelighedshaver adgang til passende civilretlige procedurer og foranstaltninger for at forhindre og opnå godtgørelse for erhvervelsen, brugen eller videregivelsen af en forretningshemmelighed, hvis det er foregået i strid med loyal erhvervspraksis.

2. Hver af parterne skal i overensstemmelse med deres love og forskrifter sikre, at deres retsmyndigheder har beføjelse til at bestemme, at parterne, deres advokater og andre berørte personer i forbindelse med civile retssager, ikke har tilladelse til at bruge eller videregive forretningshemmeligheder eller påståede forretningshemmeligheder, som de kompetente retsmyndigheder har identificeret som fortrolige¹, som svar på en behørigt begrundet anmodning fra en interesseret part, og som disse parter, advokater og andre personer har fået kendskab til som følge af deres deltagelse i civile retssager.

3. I de relevante civile retssager skal hver af parterne sikre, at deres retsmyndigheder mindst har beføjelse til:

- a) at beordre foreløbige retsmidler for at forhindre erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed på en måde, der er i strid med loyal erhvervspraksis
- b) at beordre den person, der vidste eller burde have vidst², at vedkommende erhvervede, brugte eller videregav en forretningshemmelighed på en måde, der er i strid med loyal erhvervspraksis, til at betale forretningshemmelighedshaveren en erstatning, der står i rimeligt forhold til det faktiske tab, denne har lidt som følge af erhvervelsen, brugen eller videregivelsen af forretningshemmeligheden

¹ Det præciseres, at en part kan fastsætte bestemmelser om, at dens retsmyndigheder kan identificere en forretningshemmelighed som fortrolig gennem et sikrende retsmiddel.

² Med henblik på denne artikel kan en part fortolke "burde have kendskab til" som "at udvise grov forsømmelighed ved ikke at vide".

- c) at træffe særlige foranstaltninger for at bevare den fortrolige karakter af en hvilken som helst forretningshemmelighed eller påstået forretningshemmelighed, der frembringes i civile retssager vedrørende den påståede erhvervelse, brug og videregivelse af en forretningshemmelighed på en måde, der er i strid med redelig erhvervspraksis. Sådanne særlige foranstaltninger kan i overensstemmelse med deres love og forskrifter omfatte muligheden for at begrænse adgangen til visse dokumenter i deres helhed eller i uddrag, at begrænse adgangen til retsmøder og de tilsvarende protokoller eller udskrifter, og stille en ikke-fortrolig udgave af en retsafgørelse til rådighed, hvori de afsnit, der indeholder forretningshemmeligheder, er fjernet eller gjort ulæselige, og
- d) pålægge sanktioner over for parterne, deres advokater og andre berørte personer i civile retssager vedrørende krænkelse af retskendelser som omhandlet i stk. 2 vedrørende beskyttelse af en forretningshemmelighed eller påstået forretningshemmelighed, der frembringes i disse sager.

4. Parterne er ikke forpligtet til at sørge for de i stk. 1 omhandlede retlige procedurer og foranstaltninger, hvis adfærden, der er i strid med loyal erhvervspraksis, udføres i overensstemmelse med deres relevante love og forskrifter med det formål at afdække fejl, forseelser eller ulovlige aktiviteter eller beskytte en ved lov anerkendt legitim interesse.

UNDERAFDELING 4

Håndhævelse - grænseforanstaltninger

ARTIKEL 14.51

Håndhævelse - grænseforanstaltninger

1. Hver af parterne skal for så vidt angår varer, der er importeret eller eksporteret¹, indføre eller opretholde procedurer, hvorefter en rettighedshaver kan anmode sin toldmyndighed om at suspendere frigivelsen af eller tilbageholde varer, der mistænkes for at krænke varemærker, ophavsret og beslægtede rettigheder, geografiske betegnelser², patenter, brugsmønstre, industrielt design og plantesortsrettigheder (herefter i denne artikel benævnt "mistænkelige varer") i deres eget toldområde.

¹ Med henblik på denne artikel forstås ved "varer, der er importeret eller eksporteret", for så vidt angår Den Europæiske Union, varer under toldkontrol, der føres ind i eller ud af EU's toldområde, der er under midlertidig opbevaring, der er henført under en toldprocedure eller reeksporteres.

² For så vidt angår geografiske betegnelser kan Japan opfylde de i denne artikel fastsatte forpligtelser ved at indføre forvaltningsforanstaltninger for at forhindre frigivelse til hjemmemarkedet af mistænkelige varer ved de relevante kompetente myndigheder i overensstemmelse med Japans love og forskrifter.

2. Hver af parterne skal indføre elektroniske systemer til deres toldmyndigheds forvaltning af de i stk. 1 omhandlede anmodninger, når de er blevet udstedt eller registreret.
3. Toldmyndigheden i hver part træffer beslutning om udstedelse eller registrering af de i stk. 1 omhandlede anmodninger inden for en rimelig frist efter indgivelsen af anmodningerne.
4. Hver part sørger for, at de i stk. 1 omhandlede anmodninger gælder for flere forsendelser.
5. For så vidt angår varer, der er importeret eller eksporteret, skal hver parts toldmyndighed have beføjelse til at handle på eget initiativ og suspendere frigivelsen af mistænkelige varer eller tilbageholde dem i denne parts toldområde¹.

¹ Med henblik på dette stykke kan Japan indføre sanktioner, der skal anvendes i tilfælde af toldforsendelse eller omladning af varer, der udgør en krænkelse. Med henblik herpå forstås der ved

- a) "toldforsendelse": den toldprocedure, hvorunder varer transporteres under toldkontrol fra et toldkontor til et andet, og
- b) "omladning": den toldprocedure, hvorunder varer overføres under toldtilsyn fra det importerende transportmiddel til det eksporterende transportmiddel inden for et toldkontors område, som er kontor for både import og eksport.

6. Artikel 4.9 omfatter opdagelse af mistænkelige varer som omhandlet i denne artikel.

7. Uden at dette berører dens love og forskrifter vedrørende privatlivets fred eller fortrolige oplysninger, kan en part tillade, at dens toldmyndighed giver en rettighedshaver oplysninger om varer, herunder en beskrivelse og mængderne heraf, og hvis det er kendt, navn og adresse på afsender, importør, eksportør eller modtager, samt oprindelseslandet for de varer, hvis frigivelse er blevet suspenderet, eller som er blevet tilbageholdt.

8. En part kan indføre eller opretholde procedurer, hvorved dens kompetente myndigheder kan fastslå, inden for en rimelig frist efter indledningen af de i stk. 1 og 5 beskrevne procedurer, om de mistænkelige varer udgør en krænkelse. I så fald skal de kompetente myndigheder have beføjelse til at afgive et påbud om destruktion af varer efter en konstatering af, at varerne udgør en krænkelse. En part kan have indført procedurer, som giver mulighed for destruktion af mistænkelige varer, uden at der er behov for en formel konstatering af krænkelsen, når de berørte personer er enige eller ikke modsætter sig destruktionsen.

9. Hvis en part anmoder rettighedshaveren om at bære de omkostninger, der faktisk er afholdt til oplagring eller destruktion af varer, hvis frigivelse er blevet suspenderet, eller som er blevet tilbageholdt i overensstemmelse med stk. 1 og 5, skal disse omkostninger svare til tjenesteydelserne i forbindelse med oplagring eller destruktion af varerne.

10. Der er ikke er nogen pligt til at anvende denne artikel på import af varer, der udbydes på et andet lands marked af rettighedshaveren eller med dennes samtykke. En part kan undlade at anvende denne artikel på små mængder af varer af ikke-kommerciel karakter, som transporteres i de rejsendes personlige bagage.

11. Konsultationer som omhandlet i artikel 4.3, stk. 4, skal også omhandle grænseforanstaltninger foretaget af hver parts toldmyndigheder i medfør af denne artikel.

12. Parternes toldmyndigheder kan samarbejde om grænseforanstaltninger mod krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, der er omfattet af denne underafdeling.

13. Uden at dette berører det ansvarsområde, som varetages af det i artikel 14.53 omhandlede Udvalg om Intellektuel Ejendom, kan det i artikel 4.14 omhandlede Udvalg om Oprindelsesregler og Toldanliggender overveje muligheden for at samarbejde om følgende:

- a) udveksling af generelle oplysninger om beslaglæggelser af krænkende varer eller mistænkelige varer og
- b) afholdelse af dialog om specifikke emner af fælles interesse vedrørende:
 - i) generelle oplysninger om brugen af risikostyringssystemer i forbindelse med afsløring af mistænkelige varer og

- ii) generelle oplysninger om risikoanalyse i bekæmpelsen af krænkende varer.

AFDELING D

Samarbejde og institutionelle ordninger

ARTIKEL 14.52

Samarbejde

1. Parterne, der anerkender den voksende betydning af beskyttelsen af intellektuel ejendom med hensyn til fremme af deres indbyrdes handel og investeringer, skal samarbejde om intellektuel ejendomsret, herunder ved at udveksle oplysninger om en parts forbindelser med tredjelande om spørgsmål vedrørende intellektuel ejendomsret i overensstemmelse med deres respektive love og forskrifter, og med forbehold af deres disponible ressourcer.
2. Med henblik på stk. 1 kan samarbejde omfatte udveksling af information, erfaringer og færdigheder og enhver anden form for samarbejde eller aktiviteter, som måtte blive aftalt mellem parterne. Et sådant samarbejde kan omfatte områder såsom:
 - a) udviklingen inden for national og international intellektuel ejendomsret

- b) systemer til forvaltning og registrering af intellektuel ejendomsret
- c) uddannelse og oplysning vedrørende intellektuel ejendomsret
- d) spørgsmål inden for intellektuel ejendomsret vedrørende:
 - i) små og mellemstore virksomheder
 - ii) videnskabs-, teknologi- og innovationsaktiviteter og
 - iii) generering, overførsel og formidling af teknologi
- e) politikker, der indebærer anvendelse af intellektuelle ejendomsrettigheder for forskning, innovation og økonomisk vækst
- f) gennemførelse af multilaterale aftaler om intellektuel ejendomsret, som dem, der er indgået eller forvaltes inden for rammerne af WIPO
- g) teknisk bistand til udviklingslande
- h) bedste praksis, projekter og programmer vedrørende bekæmpelsen af krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder og

- i) udforskning af mulighederne for yderligere fælles bestræbelser i bekæmpelsen af krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder i hele verden.
3. Parterne skal tilstræbe at samarbejde om aktiviteter til forbedring af det internationale regelværk om intellektuel ejendomsret, herunder ved at tilskynde til yderligere ratificering af eksisterende internationale aftaler og ved at fremme international harmonisering, forvaltning og håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder og om aktiviteter i internationale organisationer som f.eks. WTO og WIPO.

ARTIKEL 14.53

Udvalget om Intellektuel Ejendom

1. Udvalget om Intellektuel Ejendom, der er nedsat ved artikel 22.3 (herefter i denne artikel benævnt "udvalget"), skal være ansvarligt for effektiv gennemførelse og anvendelse af dette kapitel.
2. Udvalget skal have til opgave:
 - a) at evaluere og overvåge gennemførelsen og forvaltningen af dette kapitel

- b) at udveksle oplysninger om den lovgivningsmæssige og politiske udvikling vedrørende geografiske betegnelser og andre spørgsmål af fælles interesse vedrørende geografiske betegnelser, herunder spørgsmål i forbindelse med kravene i specifikationerne for geografiske betegnelser, der er opført i bilag 14-B, med hensyn til deres beskyttelse i henhold til denne aftale
 - c) at drøfte eventuelle spørgsmål vedrørende intellektuel ejendom med henblik på at fremme beskyttelse af intellektuel ejendom og håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder og at fremme effektiv og gennemsigtig forvaltning af ordninger for intellektuel ejendom
 - d) at rapportere om sine resultater og resultaterne af sine drøftelser til Det Blandede Udvalg og
 - e) at udføre andre opgaver, som kan uddelegeres af Det Blandede Udvalg i henhold til artikel 22.1, stk. 5, litra b).
3. Udvalget skal efter anmodning fra en af parterne fremsætte anbefalinger til Det Blandede Udvalg om ændringer af bilag 14-A og bilag 14-B.
4. Hver af parterne behandler enhver anmodning fra den anden part om ændring af bilag 14-B i overensstemmelse med artikel 14.30.
5. Udvalget kan indbyde repræsentanter for relevante enheder andre end parterne, herunder fra den private sektor, med den fornødne sagkundskab inden for de emneområder, der skal drøftes.

ARTIKEL 14.54

Undtagelser af sikkerhedshensyn

Med henblik på dette kapitel er TRIPS-aftalens artikel 73, med de fornødne ændringer, inkorporeret i og gjort til en del af denne aftale

ARTIKEL 14.55

Tvistbilæggelse

Artikel 14.52 er ikke omfattet af tvistbilæggelse i henhold til kapitel 21.

KAPITEL 15

VIRKSOMHEDSLEDELSE

ARTIKEL 15.1

Formål

1. Parterne anerkender betydningen af en effektiv ramme for virksomhedsledelse for at opnå økonomisk vækst gennem velfungerende markeder og sunde finansielle systemer baseret på gennemsigtighed, effektivitet, tillid og integritet.

2. Hver af parterne træffer passende foranstaltninger for at udvikle en effektiv ramme for virksomhedsledelse inden for deres territorium i erkendelse af, at disse foranstaltninger vil tiltrække og fremme investeringer ved at øge investorernes tillid og forbedre konkurrenceevnen, således at man opnår den bedste udnyttelse af mulighederne i deres respektive markedsadgangsforpligtelser.
3. Uden at dette begrænser parternes mulighed for at udvikle deres egne retlige, institutionelle og reguleringsmæssige rammer i forbindelse med virksomhedsledelse i børsnoterede virksomheder, forpligter parterne sig til at respektere principperne i og overholde bestemmelserne i dette kapitel i det omfang, at de letter adgangen til hinandens markeder som fastsat i denne aftale.
4. Parterne skal samarbejde om spørgsmål vedrørende udvikling af en effektiv ramme for virksomhedsledelse, der er omfattet af dette kapitels anvendelsesområde.

ARTIKEL 15.2

Definitioner

Med henblik på dette kapitel forstås ved:

- a) "bestyrelse": ledelsesorganet i en børsnoteret virksomhed med beslutningstagende myndighed over tilsynet med driften af virksomheden, hvis medlemmer (direktører) normalt vælges af virksomhedens aktionærer til at lede virksomheden

- b) "virksomhedsledelse": forholdet mellem en virksomheds ledelse, dens bestyrelse, aktionærer og øvrige interesserede parter; det danner også den struktur, hvormed en virksomhed forvaltes og kontrolleres, navnlig ved at fastslå virksomhedens mål og midlerne til at nå disse mål samt overvågning af resultater
- c) en parts "ramme for virksomhedsledelse": de principper og regler af bindende eller ikke-bindende karakter vedrørende virksomhedsledelse af børsnoterede virksomheder, som finder anvendelse i henhold til denne parts lovgivning og kompetencer, og
- d) "børsnoteret virksomhed": en juridisk person, hvis aktier er noteret for offentlig handel på en fondsbørs eller et reguleret marked i en part som defineret i denne parts lovgivning.

ARTIKEL 15.3

Generelle principper

1. Parterne erkender betydningen af virksomhedsledelse med hensyn til at give rettidige og nøjagtige oplysninger om alle væsentlige spørgsmål vedrørende børsnoterede virksomheder inden for deres respektive jurisdiktioner, herunder om disse virksomheders finansielle situation, resultater, ejerskab og forvaltning.

2. Parterne anerkender også betydningen af virksomhedsledelse med hensyn til at sikre tilstrækkelig ansvarlighed hos ledelsen og bestyrelsen i forhold til aktionærerne, en ansvarlig beslutningstagning i bestyrelsen baseret på et uafhængigt og objektivt grundlag samt lige behandling af aktionærer i samme klasse.
3. Det præciseres, at bestemmelserne i en parts rammer for virksomhedsledelse som omhandlet i artikel 15.4 og 15.5 kan gennemføres enten gennem juridisk bindende mekanismer eller ved ikke-bindende midler såsom følg eller forklar-princippet.
4. En part kan fastsætte, at visse principper eller regler for virksomhedsledelse ikke finder anvendelse på visse virksomheder¹ i særlige tilfælde, der begrundes ud fra objektive og ikke-diskriminerende kriterier, f.eks. virksomhedens tidlige udviklingsfase eller størrelse.

¹ Børsnoterede virksomheder uden for det regulerede marked er et eksempel på virksomheder, som Den Europæiske Union kan udelukke fra anvendelsesområdet for visse principper og regler for virksomhedsledelse.

ARTIKEL 15.4

Aktionærrettigheder og ejerskabsfunktioner

1. Hver parts ramme for virksomhedsledelse skal omfatte bestemmelser, som har til formål at beskytte og fremme en effektiv udøvelse af aktionærernes rettigheder i børsnoterede virksomheder. Disse rettigheder omfatter, hvor det er relevant, deltagelse og stemmeafgivelse på generalforsamlingen samt valg og afsættelse af medlemmer af bestyrelsen i overensstemmelse med virksomhedens ledelsesstruktur med henblik på at give aktionærer mulighed for at føre tilsyn med bestyrelsens adfærd¹ og deltage i virksomhedens vigtige beslutninger.
2. Hver parts ramme for virksomhedsledelse skal omfatte bestemmelser, der har til formål at tilskynde til offentliggørelse af oplysninger om kontrol med en virksomhed, som kan være værdifulde og nyttige for investorer. Disse oplysninger omfatter bl.a. kapitalstruktur med en angivelse af de forskellige aktieklasser, hvis relevant, direkte og indirekte kapitalandele, der betragtes som væsentlige, og særlige kontrolrettigheder.

¹ Det præciseres, at "føre tilsyn med bestyrelsens adfærd" ikke kræver aktionærernes tilsyn med bestyrelsens daglige drift.

ARTIKEL 15.5

Bestyrelsens opgaver

Hver parts ramme for virksomhedsledelse skal omfatte bestemmelser med følgende formål, således at en sådan ramme vil fremme en ansvarlig beslutningsprocedure i bestyrelsen:

- a) at sikre en effektiv overvågning af bestyrelsens forvaltning ud fra et uafhængigt og objektivt grundlag, hvilket f.eks. kan opnås gennem en effektiv brug af et tilstrækkeligt antal uafhængige bestyrelsesmedlemmer¹
- b) at sikre bestyrelsens ansvarlighed over for aktionærerne og
- c) at sikre tilstrækkelig offentliggørelse af relevante oplysninger til investorer, f.eks. med hensyn til bestyrelsens sammensætning, udvalg og bestyrelsesmedlemmers uafhængighed.

¹ Hver part kan inden for dens jurisdiktion afgøre, hvad der udgør et "tilstrækkeligt antal uafhængige direktører" i enten kvalitativ eller kvantitativ forstand.

ARTIKEL 15.6

Overtagelser

Hver part skal fastsætte regler og procedurer for overtagelse af børsnoterede virksomheder. Disse regler og procedurer skal have til formål at gøre det muligt at lade disse transaktioner foregå til gennemsigtige priser og på fair vilkår.

ARTIKEL 15.7

Tvistbilæggelse

Bestemmelserne i dette kapitel er ikke omfattet af tvistbilæggelse i henhold til kapitel 21.

KAPITEL 16

HANDEL OG BÆREDYGTIG UDVIKLING

ARTIKEL 16.1

Baggrund og formål

1. Parterne erkender betydningen af at fremme udviklingen af den internationale handel på en måde, der bidrager til bæredygtig udvikling, for de nuværende og kommende generationers velfærd, under hensyntagen til Agenda 21, der blev vedtaget på De Forenede Nationers konference om miljø og udvikling den 14. juni 1992, ILO-erklæringen om grundlæggende principper og rettigheder i forbindelse med arbejde og dens opfølgning, vedtaget af Den Internationale Arbejdskonference den 18. juni 1998, gennemførelsesplanen, der blev vedtaget på verdenstopmødet om bæredygtig udvikling den 4. september 2002, ministererklæringen om skabelse af et miljø på nationalt og internationalt plan, der fremmer fuld og produktiv beskæftigelse og anstændigt arbejde for alle, og dets indvirkning på en bæredygtig udvikling, vedtaget af De Forenede Nationers Økonomiske og Sociale Råd den 5. juli 2006, ILO-erklæringen om social retfærdighed for en fair globalisering, vedtaget af Den Internationale Arbejdskonference den 10. juni 2008, slutdokumentet fra De Forenede Nationers konference om bæredygtig udvikling med titlen "The future we want", vedtaget af De Forenede Nationers Generalforsamling den 27. juli 2012, samt slutdokumentet fra De Forenede Nationers topmøde med henblik på vedtagelse af udviklingsdagsordenen for tiden efter 2015 med titlen "Transforming our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development", vedtaget af De Forenede Nationers generalforsamling den 25. september 2015.

2. Parterne anerkender, at denne aftale bidrager til at fremme bæredygtig udvikling, hvoraf økonomisk udvikling, social udvikling og miljøbeskyttelse er indbyrdes forstærkende komponenter. Parterne erkender endvidere, at formålet med dette kapitel er at styrke handelsforbindelserne og samarbejdet mellem parterne på en måde, der fremmer bæredygtig udvikling, og ikke at harmonisere parternes miljø- eller arbejdsmarkedsstandarder.

ARTIKEL 16.2

Ret til at regulere og beskyttelsesniveauer

1. I anerkendelse af hver parts ret til at fastsætte egne politikker og mål for bæredygtig udvikling, fastsætte egne niveauer for indenlandsk miljøbeskyttelse og beskyttelse af arbejdstagere samt vedtage eller ændre relevante love og politikker i overensstemmelse hermed, og under hensyntagen til deres tilslutning til de internationalt anerkendte standarder og internationale aftaler, som hver part har tilsluttet sig, tilstræber hver af parterne at sikre, at deres love, forskrifter og relevante politikker sikrer et højt niveau for miljøbeskyttelse og beskyttelse af arbejdstagere, og de tilstræber fortsat at forbedre deres love og forskrifter og de underliggende beskyttelsesniveauer.

2. Parterne skal ikke fremme handel eller investeringer ved at lempe eller sænke det beskyttelsesniveau, der er fastsat i deres respektive love og forskrifter på miljø- og beskæftigelsesområdet. Til dette formål må parterne ikke indrømme fritagelse fra eller på anden måde fravige disse love og forskrifter eller undlade at håndhæve dem effektivt ved vedholdende eller gentagne gange at handle eller forsømme at handle på en måde, der påvirker parternes indbyrdes handel eller investeringer.

3. Parterne må ikke benytte deres respektive love og forskrifter på miljø- og beskæftigelsesområdet på en måde, der vil udgøre et middel til vilkårlig eller uberettiget forskelsbehandling af den anden part eller en skjult begrænsning af den internationale handel.

ARTIKEL 16.3

Internationale arbejdsmarkedsstandarder og konventioner

1. Parterne anerkender, at fuld og produktiv beskæftigelse og ordentligt arbejde for alle er de grundlæggende kriterier for at reagere på økonomiske, arbejdsmæssige og sociale udfordringer. Parterne anerkender desuden betydningen af at fremme udviklingen af den internationale handel på en måde, der fører til fuld og produktiv beskæftigelse og anstændigt arbejde for alle. I denne forbindelse skal parterne udveksle synspunkter og oplysninger om handelsrelaterede arbejdsmarkedsspørgsmål af fælles interesse på møderne i Udvalget om Handel og Bæredygtig Udvikling, som er nedsat i henhold til artikel 22.3, og, hvis det er relevant, i andre fora.

2. Parterne bekræfter deres forpligtelser som følge af deres medlemskab af Den Internationale Arbejdsorganisation (herefter benævnt "ILO")¹. Parterne bekræfter på ny deres respektive forpligtelser med hensyn til ILO-erklæringen om grundlæggende principper og rettigheder på arbejdet og opfølgningen heraf. I overensstemmelse hermed skal parterne overholde, fremme og i deres lovgivning, forskrifter og praksis gennemføre de internationalt anerkendte principper vedrørende grundlæggende rettigheder på arbejdet, som er:

- a) foreningsfrihed og faktisk anerkendelse af retten til kollektive forhandlinger
- b) afskaffelse af alle former for tvangsarbejde
- c) reel afskaffelse af børnearbejde og
- d) afskaffelse af forskelsbehandling med hensyn til beskæftigelse og ansættelse.

3. Hver part skal yde en fortsat og vedholdende indsats på eget initiativ for at fortsætte ratificeringen af de grundlæggende ILO-konventioner og øvrige ILO-konventioner, som hver part anser det for hensigtsmæssigt at ratificere.

¹ For Den Europæiske Union forstås der ved "medlemskabet af ILO" Den Europæiske Unions medlemsstaters medlemskab af ILO.

4. Parterne skal udveksle oplysninger om deres respektive situation med hensyn til ratificeringen af ILO-konventioner og -protokoller, herunder de grundlæggende ILO-konventioner.
5. Hver af parterne bekræfter på ny deres tilsagn om effektivt i deres love, forskrifter og praksis at gennemføre de ILO-konventioner, der er ratificeret af Japan og Den Europæiske Unions medlemsstater.
6. Parterne erkender, at overtrædelsen af de internationalt anerkendte principper vedrørende grundlæggende rettigheder på arbejdet som omhandlet i stk. 2 ikke kan gøres gældende eller på anden måde anvendes som en legitim komparativ fordel, og at arbejdsmarkedsstandarder ikke bør anvendes til handelsbeskyttelsesformål.

ARTIKEL 16.4

Multilaterale miljøaftaler

1. Parterne understreger betydningen af multilaterale miljøaftaler, navnlig dem, som begge parter deltager i, som et middel til multilateral miljøforvaltning for det internationale samfund til at adressere globale eller regionale miljøproblemer. Parterne fremhæver endvidere betydningen af at opnå et indbyrdes understøttende forhold mellem handel og miljø. I denne forbindelse skal parterne udveksle synspunkter og oplysninger om handelsrelaterede miljøspørgsmål af fælles interesse på møderne i Udvalget om Handel og Bæredygtig Udvikling, og, hvis det er relevant, i andre fora.
2. Hver af parterne bekræfter på ny deres tilsagn om i deres love, forskrifter og praksis effektivt at gennemføre de multilaterale miljøaftaler, som de deltager i.
3. Hver af parterne skal udveksle oplysninger med den anden part om deres respektive situation og fremskridt med hensyn til ratificering, accept, godkendelse eller tiltrædelse af multilaterale miljøaftaler, herunder ændringer heraf, som hver part anser det for hensigtsmæssigt at være bundet af, samt gennemførelsen af sådanne aftaler.

4. Parterne anerkender betydningen af at nå den endelige målsætning med De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer, udfærdiget i New York den 9. maj 1992 (herefter benævnt "UNFCCC"), for at adressere den presserende klimatrussel, og den rolle, som handel har i denne henseende. Parterne bekræfter på ny deres tilsagn om effektivt at gennemføre UNFCCC og Parisaftalen, udfærdiget i Paris den 12. december 2015 på den 21. partskonference under UNFCCC. Parterne skal samarbejde om at fremme handelens positive bidrag til overgangen til lave drivhusgasemissioner og klimarobust udvikling. Parterne forpligter sig til at samarbejde om at træffe foranstaltninger til at adressere klimaændringer hen imod opfyldelsen af den endelige målsætning med UNFCCC og Parisaftalens mål.

5. Intet i denne aftale forhindrer en part i at indføre eller opretholde foranstaltninger til gennemførelse af de multilaterale miljøaftaler, som denne deltager i, forudsat at sådanne foranstaltninger ikke anvendes på en måde, at det udgør et middel til vilkårlig eller uberettiget diskrimination af den anden part eller en skjult handelshindring.

ARTIKEL 16.5

Handel og investeringer til fremme af bæredygtig udvikling

Parterne anerkender betydningen af at fremme den måde, hvorpå handel og investeringer bidrager til at opfylde de økonomiske, sociale og miljømæssige aspekter af målet om bæredygtig udvikling. I overensstemmelse hermed:

- a) anerkender parterne betydningen af principperne om grundlæggende rettigheder på arbejdet og et anstændigt arbejde for alle samt de grundlæggende værdier om frihed, menneskets værdighed, social retfærdighed, sikkerhed og ikke-diskrimination for bæredygtig økonomisk og social udvikling og effektivitet samt betydningen af at tilstræbe en bedre integration af disse principper i handels- og investeringspolitikker
- b) tilstræber parterne at lette og fremme handel med og investeringer i miljøvarer og -tjenesteydelser på en måde, der er forenelig med denne aftale
- c) tilstræber parterne at lette handel og investeringer i varer og tjenesteydelser, der i særlig grad modvirker klimaændringer såsom dem, der vedrører bæredygtig vedvarende energi og energieffektive varer og tjenesteydelser, og dette på en måde, der er forenelig med denne aftale

- d) tilstræber parterne at fremme handel med og investeringer i varer, som bidrager til bedre sociale forhold og miljømæssigt forsvarlig praksis, herunder varer, som er omfattet af mærkningsordninger, og de anerkender andre frivillige initiativers bidrag, herunder private, til bæredygtighed og

- e) skal parterne tilskynde til virksomhedernes sociale ansvar og udveksle synspunkter og oplysninger om dette emne gennem Udvalget om Handel og Bæredygtig Udvikling, og såfremt det er hensigtsmæssigt, gennem andre fora. I den henseende anerkender parterne betydningen af de relevante internationalt anerkendte principper og retningslinjer, herunder OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder, som er en del af OECD's erklæring om internationale investeringer og multinationale virksomheder, der blev vedtaget af OECD den 21. juni 1976, og trepartserklæringen om principperne for multinationale virksomheder og socialpolitik, der blev vedtaget af Styrelsesrådet for Det Internationale Arbejdsbureau i november 1977.

ARTIKEL 16.6

Biologisk mangfoldighed

1. Hver af parterne anerkender handelens og investeringernes betydning og rolle med hensyn til at sikre bevaring og bæredygtig udnyttelse af den biologiske mangfoldighed i overensstemmelse med relevante internationale aftaler, som de deltager i, navnlig konventionen om biologisk mangfoldighed, udfærdiget i Rio de Janeiro den 5. juni 1992, og protokollerne hertil, og konventionen om international handel med udryddelsestruede vilde dyr og planter, udfærdiget i Washington D.C. den 3. marts 1973 (herefter benævnt "CITES").
2. I denne kontekst skal hver af parterne:
 - a) fremme anvendelsen af produkter, der er fremstillet ved en bæredygtig anvendelse af naturressourcer, og som bidrager til bevaring og bæredygtig udnyttelse af biodiversitet, herunder gennem mærkningsordninger, under hensyntagen til betydningen af handel med sådanne produkter
 - b) gennemføre effektive foranstaltninger, såsom overvågnings- og håndhævelsesforanstaltninger og bevidstgørende foranstaltninger, for at bekæmpe ulovlig handel med truede arter af vilde dyr og planter, der er opført i CITES, og, når det er relevant, andre truede arter

- c) når det er relevant, gennemføre de beslutninger, som er blevet vedtaget under de i stk. 1 omhandlede internationale aftaler, herunder gennem love, forskrifter, strategier, planer og programmer, og
- d) udveksle oplysninger og konsultere den anden part på bilateralt og multilateralt plan om spørgsmål af relevans for denne artikel, herunder handel med vilde dyr og planter og produkter baseret på naturlige ressourcer, værdiansættelse, kortlægning og vurdering af økosystemer og tilhørende tjenesteydelser og adgang til genetiske ressourcer samt rimelig og retfærdig fordeling af de fordele, deres udnyttelse resulterer i.

ARTIKEL 16.7

Bæredygtig forvaltning af skove og handel med træ og træprodukter

1. Parterne anerkender handelens og investeringernes betydning og rolle med hensyn til at sikre bevarelsen og den bæredygtige forvaltning af skove.
2. I denne kontekst skal hver af parterne:
 - a) tilskynde til bevarelse og bæredygtig forvaltning af skove og handel med træ og træprodukter, der er fældet i overensstemmelse med lovene og forskrifterne i hugstlandet

- b) bidrage til bekæmpelsen af ulovlig skovhugst og den tilknyttede handel, herunder, alt efter omstændighederne, handel med tredjelande, og
- c) udveksle oplysninger og dele erfaringer på bilateralt og multilateralt plan med henblik på at fremme bevarelse og bæredygtig forvaltning af skove og handel med lovligt fældet træ og træprodukter heraf samt bekæmpe ulovlig skovhugst.

ARTIKEL 16.8

Handel og bæredygtig udnyttelse af fiskeressourcerne og bæredygtig akvakultur

1. Parterne anerkender handelens og investeringernes betydning og rolle med hensyn til at sikre bevarelse og bæredygtig udnyttelse og forvaltning af fiskeressourcerne, beskyttelse af havenes økosystemer, og at fremme ansvarlig og bæredygtig akvakultur.

2. I denne kontekst skal hver af parterne:
- a) overholde De Forenede Nationers havretskonvention, aftalen om fremme af fiskerfartøjers overholdelse af internationale bevarelses- og forvaltningsforanstaltninger på det åbne hav, vedtaget i Rom den 24. november 1993, og aftalen om gennemførelse af bestemmelserne i De Forenede Nationers havretskonvention af 10. december 1982 vedrørende bevarelse og forvaltning af fælles fiskebestande og stærkt vandrende fiskebestande, udfærdiget i New York den 4. august 1995, træffe foranstaltninger med henblik på at opfylde målsætningerne og principperne i adfærdskodeksen for ansvarligt fiskeri, vedtaget af Levnedsmiddel- og Landbrugsorganisationen den 31. oktober 1995, tilskynde til gennemførelse af havnestatsforanstaltninger både på globalt og regionalt plan, og, hvor det er relevant, tilskynde tredjelande til at ratificere, acceptere, godkende eller tiltræde relevante internationale aftaler, som begge parter deltager i
 - b) fremme bevarelse og bæredygtig udnyttelse af fiskeressourcerne gennem relevante internationale organisationer eller organer, hvori begge parter deltager, herunder regionale fiskeriforvaltningsorganisationer (herefter benævnt "RFFO'er"), ved, hvor det er relevant, effektiv overvågning, kontrol eller håndhævelse af RFFO'ernes resolutioner, anbefalinger eller foranstaltninger og gennemførelse af deres fangstdokumentation eller certificeringsordninger

- c) vedtage og gennemføre deres respektive effektive redskaber til bekæmpelse af ulovligt, urapporteret og ureguleret (herefter benævnt "IUU") fiskeri, herunder gennem retlige instrumenter, og, hvis det er relevant, kontrol, overvågning og håndhævelse, og foranstaltninger til kapacitetsforvaltning i erkendelse af, at frivillig deling af oplysninger om IUU-fiskeri vil forbedre effektiviteten af disse redskaber i kampen mod IUU-fiskeri, og idet de understreger den afgørende rolle, som medlemmerne af RFFO'er med store fiskerimarkeder har som løftestang for en bæredygtig udnyttelse af fiskeressourcerne, og
- d) fremme udviklingen af bæredygtig og ansvarlig akvakultur under hensyntagen til de økonomiske, sociale og miljømæssige aspekter.

ARTIKEL 16.9

Videnskabelige oplysninger

Når parterne udarbejder og gennemfører foranstaltninger, som har til formål at beskytte miljøet eller arbejdsbetingelserne, og som kan påvirke handelen eller investeringerne, skal de tage hensyn til de videnskabelige og tekniske oplysninger, som er til rådighed, samt eventuelle relevante internationale standarder, retningslinjer eller anbefalinger, herunder forsigtighedsprincippet.

ARTIKEL 16.10

Gennemsigtighed

Hver af parterne skal sikre, at enhver alment gældende foranstaltning, der forfølger målene i dette kapitel, forvaltes på en gennemsigtig måde i overensstemmelse med deres love og forskrifter samt kapitel 17, herunder ved at give offentligheden rimelige muligheder for og tilstrækkelig tid til at fremsætte bemærkninger, og ved at offentliggøre sådanne foranstaltninger.

ARTIKEL 16.11

Undersøgelse af virkningerne for bæredygtigheden

Parterne anerkender betydningen af sammen eller individuelt at undersøge, overvåge og vurdere virkningerne af gennemførelsen af aftalen på bæredygtig udvikling gennem deres respektive processer og institutioner samt gennem sådanne, som etableres som led i denne aftale.

ARTIKEL 16.12

Samarbejde

Parterne, som anerkender betydningen af samarbejde om handelsrelaterede og investeringsrelaterede aspekter af miljø- og arbejdsmarkedspolitikken for at nå målene i denne aftale, kan bl.a.:

- a) samarbejde på bilateralt eller multilateralt plan inden for miljøbeskyttelse og arbejdsmarkedsforhold, herunder gennem relevante internationale organisationer eller organer, som begge parter deltager i
- b) samarbejde om evaluering af den gensidige påvirkning mellem handel og miljø, handel og arbejdsmarkedsforhold, samt om at finde måder til at fremme, forebygge eller begrænse en sådan indvirkning under hensyntagen til resultaterne af overvågningen og vurderingen foretaget af parterne, f.eks. bæredygtighedsvurderinger for så vidt angår Den Europæiske Union
- c) samarbejde for at lette og fremme handel med og investeringer i miljøvarer og -tjenesteydelser på en måde, der er forenelig med denne aftale, herunder gennem udveksling af oplysninger
- d) samarbejde om mærkningsordninger, herunder gennem udveksling af oplysninger om miljømærker, samt andre foranstaltninger og initiativer, der bidrager til bæredygtighed, herunder eventuelt fair og etiske handelsordninger

- e) samarbejde om at fremme virksomhedernes sociale ansvar, herunder gennem udveksling af oplysninger og bedste praksis, herunder om overholdelse, gennemførelse, opfølgning og udbredelse af internationalt anerkendte retningslinjer og principper
- f) samarbejde om handelsrelaterede aspekter af ILO's dagsorden vedrørende anstændigt arbejde
- g) samarbejde om handelsrelaterede aspekter af multilaterale miljøaftaler, herunder gennem udveksling af synspunkter og oplysninger om gennemførelsen af CITES og gennem teknisk og toldmæssigt samarbejde
- h) samarbejde om handelsrelaterede aspekter af internationale klimaordninger, herunder metoder til fremme af lavemissionsteknologier, andre klimavenlige teknologier og energieffektivitet
- i) samarbejde om at fremme bevarelse og bæredygtig udnyttelse af den biologiske mangfoldighed, herunder bekæmpelse af ulovlig handel med truede arter af vilde dyr og planter
- j) samarbejde om at fremme bevarelse og bæredygtig forvaltning af skove og handel med lovligt fældet træ og træprodukter heraf samt bekæmpe ulovlig skovhugst og

- k) samarbejde, bilateralt eller gennem relevante internationale organisationer eller organer, som begge parter deltager i, for at fremme bæredygtigt fiskeri og akvakultur og handel med lovligt erhvervede fiskeressourcer samt for at bekæmpe IUU-fiskeri.

ARTIKEL 16.13

Udvalget om Handel og Bæredygtig Udvikling

1. Udvalget om Handel og Bæredygtig Udvikling, der er nedsat i henhold til artikel 22.3 (herefter i dette kapitel benævnt "udvalget"), skal være ansvarligt for en effektiv gennemførelse og anvendelse af dette kapitel.
2. Udvalget skal have til opgave:
 - a) at evaluere og overvåge af gennemførelsen og anvendelsen af dette kapitel og, om nødvendigt, fremsætte passende anbefalinger til Det Blandede Udvalg til behandling i forbindelse med artikel 22.1, stk. 5, litra d)
 - b) at behandle alle andre spørgsmål vedrørende dette kapitel, som parterne måtte aftale

- c) at holde kontakt med civilsamfundet¹ om gennemførelse af dette kapitel
 - d) at udføre andre opgaver, som kan uddelegeres af Det Blandede Udvalg i henhold til artikel 22.1, stk. 5, litra b), og
 - e) at søge løsninger for at løse uoverensstemmelser mellem parterne om fortolkningen eller anvendelsen af dette kapitel, herunder ved hjælp af procedurerne i henhold til artikel 16.17, stk. 5².
3. Udvalget træder sammen senest et år efter denne aftales ikrafttrædelse. Derefter mødes udvalget i overensstemmelse med artikel 22.3, stk. 3, litra a), med forbehold af procedurerne i henhold til artikel 16.17, stk. 5.
4. Udvalget vil tilstræbe sammenhæng og samarbejde mellem dets arbejde og de aktiviteter, der udføres i ILO og i relevante multilaterale miljøorganisationer eller -organer.

¹ Med henblik på dette kapitel forstås ved "civilsamfundet" uafhængige interessenter på det økonomiske og sociale område og miljøområdet, herunder arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer og miljøorganisationer.

² Det præciseres, at den rådgivning, der ydes i henhold til artikel 16.17, stk. 4, er en del af det arbejde, som udvalget varetager i henhold til dette stykke.

ARTIKEL 16.14

Kontaktpunkter

Hver part skal ved denne aftales ikrafttrædelse udpege et kontaktpunkt for at fremme kommunikationen mellem parterne om ethvert anliggende vedrørende dette kapitel og underrette den anden part om de pågældende kontaktoplysninger, herunder oplysninger om de relevante embedsmænd. Parterne skal straks underrette hinanden om enhver ændring af disse kontaktoplysninger.

ARTIKEL 16.15

National rådgivningsgruppe

1. Hver af parterne skal indkalde til møde i deres nye eller eksisterende nationale rådgivningsgruppe eller -grupper om økonomiske, sociale og miljømæssige spørgsmål vedrørende dette kapitel og høre gruppen eller grupperne i overensstemmelse med deres love, forskrifter og praksis.

2. Hver part er ansvarlig for at sikre en ligelig repræsentation af uafhængige interessenter på det økonomiske og sociale område samt på miljøområdet, herunder arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer samt miljøorganisationer, i rådgivningsgruppen eller -grupperne.
3. Hver parts rådgivningsgruppe eller -grupper mødes på eget initiativ og afgiver deres udtalelser om gennemførelsen af dette kapitel uafhængigt af den pågældende part samt forelægger disse udtalelser til den denne part.

ARTIKEL 16.16

Den fælles dialog med civilsamfundet

1. Parterne skal indkalde den fælles dialog med civilsamfundets organisationer på deres territorier (herefter i dette kapitel benævnt "den fælles dialog"), herunder med medlemmer af deres nationale rådgivningsgrupper som omhandlet i artikel 16.15, for at føre en dialog om dette kapitel.
2. Parterne skal i den fælles dialog fremme en ligelig repræsentation af relevante interessenter, herunder organisationer, der repræsenterer uafhængige økonomiske, miljømæssige og sociale interesser, samt andre relevante organisationer efter behov.

3. Den fælles dialog skal finde sted senest et år fra denne aftales ikrafttrædelsesdato. Derefter skal den fælles dialog indkaldes regelmæssigt, medmindre parterne aftaler andet. Parterne skal inden det første møde i den fælles dialog aftale, hvorledes den skal foregå. Deltagelsen i den fælles dialog kan finde sted ved hjælp af et hvilket som helst passende kommunikationsmiddel, som parterne måtte blive enige om.

4. Parterne vil give den fælles dialog oplysninger om gennemførelsen af dette kapitel. Den fælles dialogs synspunkter og holdninger kan indgives til udvalget og kan gøres offentligt tilgængelige.

ARTIKEL 16.17

Konsultationer på statsplan

1. I tilfælde af uenighed mellem parterne om et spørgsmål vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af dette kapitel skal parterne udelukkende anvende de i denne artikel og artikel 16.18 fastsatte procedurer. Bestemmelserne i dette kapitel er ikke omfattet af tvistbilæggelse i henhold til kapitel 21.

2. En part kan skriftligt anmode om konsultationer med den anden part om spørgsmål vedrørende fortolkningen og anvendelsen af dette kapitel. Den part, der anmoder om konsultationer, skal begrunde anmodningen, herunder beskrive problemet med en angivelse af det faktiske og retlige grundlag og en henvisning til de relevante bestemmelser i dette kapitel.
3. Når en part anmoder om konsultationer i henhold til stk. 2, skal den anden part straks besvare anmodningen og indlede konsultationer med henblik på at finde en gensidigt tilfredsstillende løsning på problemet.
4. Under konsultationerne skal parterne hver især fremlægge tilstrækkelige oplysninger til at muliggøre en fuldstændig undersøgelse af det pågældende problem. Parterne skal tage behørigt hensyn til de aktiviteter, der foregår i ILO og andre relevante internationale organisationer eller organer, hvori begge parter deltager, og de kan, således som det kan blive krævet af parterne på ad hoc-basis, søge rådgivning hos de internationale organisationer eller organer eller andre eksperter. Parterne skal under behørig hensyntagen til denne rådgivning drøfte passende foranstaltninger, som skal gennemføres.
5. Findes der ikke en løsning gennem konsultationer i henhold til stk. 2 til 4, indkaldes udvalget straks efter anmodning fra en part for at behandle den pågældende sag.
6. Parterne skal sikre, at de løsninger, der er fundet via konsultationer i henhold til denne artikel, i fællesskab vil blive gjort offentligt tilgængelige, medmindre parterne aftaler andet.

ARTIKEL 16.18

Ekspertpanel

1. Hvis parterne, senest 75 dage efter datoen for en parts anmodning om at indkalde udvalget i henhold til artikel 16.17, stk. 5, ikke når frem til en gensidigt tilfredsstillende løsning på problemet vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af de relevante artikler i dette kapitel, kan en part anmode om indkaldelse af et ekspertpanel til at behandle problemet i henhold til det i stk. 2 omhandlede mandat. En sådan anmodning skal indgives skriftligt til den anden parts kontaktpunkt som omhandlet i artikel 16.14, og skal indeholde en begrundelse for anmodningen, herunder en beskrivelse af de spørgsmål, der skal behandles, og en angivelse af det faktuelle og retlige grundlag.

2. Udvalget skal, senest et år efter datoen for denne aftales ikrafttrædelse, vedtage ekspertpanelets forretningsorden og mandat. I forretningsordenen fastlægges procedureerne for at finde relevante oplysninger. Panelet skal fortolke de relevante artikler i dette kapitel i henhold til sædvanereglene for fortolkning af folkeretten, herunder dem, der er kodificeret i Wienerkonventionen om traktatretten, udfærdiget i Wien den 23. maj 1969. Så længe denne forretningsorden og dette mandat endnu ikke er fastsat, skal forretningsordenen som omhandlet i artikel 21.30 finde anvendelse, med de fornødne ændringer, og mandatet skal, såfremt parterne ikke aftaler andet senest fem dage efter datoen for panelets nedsættelse, være følgende:

"på baggrund af de relevante artikler i kapitel 16 at undersøge den sag, hvortil der henvises i anmodningen om nedsættelsen af ekspertpanelet, og udarbejde en rapport i overensstemmelse med artikel 16.18, stk. 5, med anbefalinger til, hvordan sagen kan løses".

3. Ekspertpanelet kan indhente oplysninger fra enhver kilde, den måtte finde hensigtsmæssig. For spørgsmål vedrørende ILO-instrumenter eller multilaterale miljøaftaler bør den søge oplysninger og rådgivning fra de relevante internationale organisationer eller organer. Alle oplysninger, der er indhentet i henhold til dette stykke, forelægges parterne med henblik på bemærkninger.

4. Panelet sammensættes af tre eksperter. De udvælges i overensstemmelse med litra a) til e).
- a) Eksperterne skal være i besiddelse af den relevante tekniske og juridiske ekspertise i de spørgsmål, som behandles i dette kapitel. De skal være uafhængige af og må ikke være tilknyttet eller modtage instruktioner fra nogen af parterne. De skal handle efter deres egen overbevisning og må ikke modtage instruktioner fra nogen organisation eller regering, og de må ikke, i nogen som helst egenskab, have været involveret i den pågældende sag.
- b) Hver af parterne skal senest 45 dage efter datoen for modtagelse af anmodningen om nedsættelse af panelet, udpege en ekspert, som kan være en statsborger fra den pågældende part, og foreslå indtil tre kandidater, som kan fungere som formand for panelet. Formanden må ikke være statsborger i nogen af parterne. Parterne skal enes om og udpege en formand blandt de foreslåede kandidater senest 15 dage efter udløbet af perioden på 45 dage.
- c) Hvis en part ikke har udpeget en ekspert, eller hvis parterne hverken er blevet enige om eller har udpeget formanden i henhold til litra b), skal eksperterne eller formanden, der endnu ikke er udpeget, udpeges senest 15 dage efter udløbet af den i litra b) omhandlede periode på 15 dage ved lodtrækning blandt de foreslåede kandidater i henhold til litra d).

- d) Udvalget skal, senest et år efter datoen for denne aftales ikrafttrædelse, opstille en liste over mindst 10 personer, som er villige og i stand til at fungere som eksperter i henhold til denne artikel, og som opfylder kravene i litra a). Listen skal bestå af tre dellister: en for hver part og en for de personer, som ikke er statsborgere i nogen af parterne, og som skal varetage formandshvervet i panelet. Hver af parterne skal udvælge mindst tre personer, der skal fungere som eksperter på deres egen delliste. Medmindre parterne aftaler andet, skal de i fællesskab udvælge fire personer på dellisten over formænd. Udvalget skal sørge for, at antallet af personer på listen altid holdes på det niveau, der kræves i dette stykke.
- e) Panelet anses for nedsat på den dato, på hvilken formanden er udvalgt.

5. Panelet skal udarbejde en foreløbig og en endelig rapport til parterne, hvori der redegøres for de faktiske omstændigheder, fortolkningen eller anvendelsen af de relevante artikler og den grundlæggende begrundelse for de anførte resultater og forslag. Parterne kan senest 45 dage efter modtagelsen af den foreløbige rapport, som skal udstedes senest 90 dage efter datoen for nedsættelse af panelet, fremsætte skriftlige bemærkninger til denne rapport. Panelet kan efter at have analyseret sådanne skriftlige bemærkninger ændre rapporten og foretage yderligere undersøgelser, hvis det anses for nødvendigt. Den endelige rapport skal være udstedt senest 180 dage efter datoen for nedsættelse af panelet, medmindre formanden for panelet skriftligt meddeler parterne, at fristen ikke kan overholdes. I så fald skal den endelige rapport være udstedt senest 200 dage efter datoen for nedsættelse af panelet, medmindre parterne aftaler andet. Den endelige rapport skal offentliggøres. Parterne skal sikre beskyttelse af fortrolige oplysninger.

6. Parterne skal drøfte aktioner eller foranstaltninger til at løse det pågældende problem under hensyntagen til panelets endelige rapport og forslag. Hver part skal underrette den anden part og dens egne nationale rådgivningsgruppe eller -grupper om enhver opfølgende aktion eller foranstaltning senest tre måneder efter datoen for forelæggelse af den endelige rapport. De opfølgende aktioner eller foranstaltninger skal overvåges af udvalget. Den eller de nationale rådgivningsgrupper og den fælles dialog kan fremsætte deres bemærkninger herom til udvalget.

ARTIKEL 16.19

Evaluering

1. Udvalget skal efter behov drøfte gennemførelsen og anvendelsen af de institutionelle bestemmelser og bestemmelserne om konsultation i artikel 16.13, 16.17 og 16.18, bl.a. under hensyntagen til erfaringerne med gennemførelsen og anvendelsen af dette kapitel samt udviklingen af de relevante politikker i hver part. Sådanne drøftelser kan omfatte eventuelle ændringer af disse artikler.
2. Udvalget kan under hensyntagen til resultatet af drøftelserne i henhold til stk. 1 anbefale Det Blandede Udvalg i henhold til artikel 16.13, stk. 2, litra a), at foretage ændringer af de i stk. 1 omhandlede artikler.

KAPITEL 17

GENNEMSIGTIGHED

ARTIKEL 17.1

Definitioner

Med henblik på dette kapitel forstås ved "alment gældende foranstaltning" enhver lov, forskrift, regel, forvaltningsmæssig eller retslig afgørelse eller forvaltningsmæssig eller retslig procedure, der finder generel anvendelse med hensyn til alle spørgsmål, der er omfattet af denne aftale.

ARTIKEL 17.2

Gennemsigtige reguleringsrammer

Parterne, som anerkender den indvirkning, som deres reguleringsrammer kan have på handel og investeringer mellem parterne, skal sikre gennemsigtige reguleringsrammer, der er effektive og forudsigelige for personer, herunder økonomiske aktører, navnlig små og mellemstore virksomheder.

ARTIKEL 17.3

Offentliggørelse

Hver part skal ved indførelse eller ændring af alment gældende foranstaltninger:

- a) straks offentliggøre disse generelle foranstaltninger, eller på anden måde gøre dem offentligt tilgængelige, sammen med en redegørelse for deres formål og begrundelse og, hvor det er muligt, ad elektronisk vej, f.eks. på et websted på engelsk, og
- b) tilstræbe at fastsætte en passende periode mellem det tidspunkt, hvor disse alment gældende bestemmelser er offentliggjort eller gjort offentligt tilgængelige, og det tidspunkt, hvor de træder i kraft, undtagen i behørigt begrundede tilfælde.

ARTIKEL 17.4

Forespørgsler

1. Hver af parterne skal efter anmodning fra den anden part svare inden for en rimelig frist på specifikke spørgsmål fra, og give oplysninger til, den anden part vedrørende deres alment gældende foranstaltninger.

2. Hver af parterne skal gøre navne og adresser på de kompetente myndigheder, der er ansvarlige for deres alment gældende foranstaltninger, let tilgængelige for offentligheden.
3. Hver af parterne skal indføre eller opretholde passende mekanismer til besvarelse af forespørgsler fra en person vedrørende deres alment gældende foranstaltninger.
4. Parterne anerkender, at svar, der afgives på forespørgsler som omhandlet i stk. 3, ikke nødvendigvis er endelige eller retligt bindende, men kun til orientering, medmindre andet er fastsat i deres love og forskrifter.

ARTIKEL 17.5

Forvaltning af alment gældende foranstaltninger

1. Hver af parterne skal forvalte alle deres alment gældende foranstaltninger på ensartet, objektiv, upartisk og rimelig vis.

2. Hver af parterne skal ved anvendelsen af alment gældende foranstaltninger i forvaltningsprocedurer vedrørende bestemte personer, varer eller tjenesteydelser fra den anden part i særlige tilfælde, i overensstemmelse med deres love og forskrifter, give personer, der er direkte berørt af disse forvaltningsprocedurer:

- a) et rimeligt varsel, når procedurerne indledes, herunder retsgrundlaget og en beskrivelse af procedurerens karakter, sagens faktiske omstændigheder og af de pågældende spørgsmål, og
- b) en rimelig mulighed for at fremlægge oplysninger og argumenter til støtte for deres synspunkter forud for enhver endelig forvaltningsafgørelse, undtagen i hastetilfælde.

ARTIKEL 17.6

Prøvelse og klage

1. Hver af parterne skal oprette eller opretholde retslige, voldgiftsretlige eller forvaltningsmæssige instanser eller procedurer med henblik på en omgående prøvelse og klage og, hvis det er berettiget, en afhjælpning af forvaltningsforanstaltninger eller, som fastsat i deres love og forskrifter, af undladelser vedrørende ethvert forhold, der er omfattet af denne aftale. Sådanne instanser eller procedurer skal være upartiske og uafhængige af det kontor eller den myndighed, der står for den forvaltningsmæssige håndhævelse af sådanne foranstaltninger, og må ikke have nogen væsentlig interesse i sagens resultat.

2. Hver af parterne skal sikre, at sagens parter ved sådanne instanser eller i sådanne procedurer som omhandlet i stk. 1 har ret til:

- a) en rimelig mulighed for at underbygge eller forsvare deres respektive synspunkter, og
- b) en afgørelse baseret på bevismateriale og forelagte aktstykker.

3. Hver af parterne skal, med forbehold af yderligere prøvelse eller klage i henhold til deres love og forskrifter, sikre, at den afgørelse, der er omhandlet i stk. 2, litra b), gennemføres af de relevante kontorer eller myndigheder med hensyn til den pågældende forvaltningsforanstaltning.

ARTIKEL 17.7

Samarbejde om at fremme øget gennemsigtighed

Parterne skal alt efter omstændighederne samarbejde i bilaterale, regionale og multilaterale fora om, hvorledes gennemsigtigheden i forbindelse med international handel og internationale investeringer kan fremmes.

ARTIKEL 17.8

Forhold til andre kapitler

Dette kapitel finder anvendelse, uden at det berører eventuelle særlige bestemmelser i andre kapitler i denne aftale.

KAPITEL 18

GOD REGULERINGSPRAKSIS OG REGULERINGSSAMARBEJDE

AFDELING A

God reguleringspraksis og reguleringssamarbejde

UNDERAFDELING 1

Generelle bestemmelser

ARTIKEL 18.1

Mål og generelle principper

1. Målene i dette afsnit er at fremme god reguleringspraksis og reguleringssamarbejde mellem parterne med henblik på at fremme bilateral handel og investeringer ved:
 - a) at fremme en effektiv, gennemsigtig og forudsigelig reguleringsramme
 - b) at fremme en forenelig reguleringspraksis og reducere unødvendigt byrdefulde, overlappende eller modstridende lovkrav

- c) at drøfte reguleringsforanstaltninger, praksisser eller metoder i en part, herunder hvordan man kan fremme en effektiv anvendelse heraf, og
- d) at styrke det bilaterale samarbejde mellem parterne i internationale fora.

2. Intet i denne afdeling berører parternes ret til at fastsætte eller regulere deres egne niveauer af beskyttelse til gennemførelse eller fremme af målene for deres offentlige politik på områder som:

- a) folkesundhed
- b) menneskers, dyrs eller planter liv og sundhed
- c) sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen
- d) arbejdsvilkår
- e) miljøet, herunder klimaændringer
- f) forbrugere
- g) social beskyttelse og social sikring
- h) personoplysninger og cybersikkerhed
- i) kulturel mangfoldighed

j) finansiel stabilitet og

k) energisikkerhed.

3. Intet i denne afdeling må fortolkes således, at det forhindrer parterne i:

a) at vedtage, opretholde og anvende reguleringsforanstaltninger i overensstemmelse med deres retlige rammer, principper¹ og frister for at nå deres mål for deres offentlige politik på det beskyttelsesniveau, de finder passende, og

b) at levere og støtte tjenesteydelser af almen interesse, herunder dem, der vedrører vand, sundhed, uddannelse og sociale ydelser.

4. Reguleringsforanstaltninger må ikke udgøre en skjult handelshindring.

5. Intet i denne afdeling skal fortolkes således, at det pålægger parterne at opnå et bestemt reguleringsmæssigt resultat.

¹ For Den Europæiske Union omfatter disse principper dem, der er fastsat i TEUF, samt i forordninger og direktiver, der er vedtaget i henhold til artikel 289 i TEUF.

ARTIKEL 18.2

Definitioner

Med henblik på denne afdeling forstås ved:

- a) "reguleringsmyndighed":
 - i) Europa-Kommissionen for Den Europæiske Union og
 - ii) den japanske regering for Japan og
- b) "reguleringsforanstaltninger": alment gældende foranstaltninger, som:
 - i) for Den Europæiske Union er:
 - A) forordninger og direktiver, som fastsat i artikel 288 i TEUF, og
 - B) gennemførelsesretsakter og delegerede retsakter, som er omhandlet i henholdsvis artikel 290 og 291 i TEUF, og

ii) for Japan er:

A) love

B) kabinetsdekreter og

C) ministerielle bekendtgørelser.

ARTIKEL 18.3

Anvendelsesområde

1. Denne afdeling finder anvendelse på reguleringsforanstaltninger udstedt af en parts reguleringsmyndighed for så vidt angår ethvert forhold, der er omfattet af denne aftale.
2. Underafdeling 3 og 4 finder anvendelse på andre alment gældende foranstaltninger fra en parts reguleringsmyndighed, som er relevante for reguleringssamarbejdsaktiviteter, som f.eks. retningslinjer, politikdokumenter eller anbefalinger, ud over reguleringsforanstaltningerne som omhandlet i stk. 1.

UNDERAFDELING 2

God reguleringspraksis

ARTIKEL 18.4

Intern koordination

Hver af parterne skal opretholde interne koordinationsprocesser eller -mekanismer til fremme af god reguleringspraksis, herunder dem, der er fastsat i denne afdeling.

ARTIKEL 18.5

Reguleringsprocesser og -mekanismer

Hver af parterne skal offentliggøre beskrivelser af de processer og mekanismer, hvorefter deres reguleringsmyndighed udarbejder, vurderer og evaluerer dens reguleringsforanstaltninger. Disse beskrivelser skal henvise til de relevante retningslinjer, regler eller procedurer, herunder vedrørende offentlighedens muligheder for at fremsætte bemærkninger.

ARTIKEL 18.6

Tidlig information om planlagte reguleringsforanstaltninger

Hver parts reguleringsmyndighed skal mindst én gang om året offentliggøre en liste over planlagte væsentlige¹ reguleringsforanstaltninger sammen med en kort beskrivelse af deres anvendelsesområde og mål, herunder, hvis en sådan foreligger, den anslåede tidsplan for deres vedtagelse. Hvis en parts reguleringsmyndighed ikke gør en sådan liste offentligt tilgængelig, skal denne part hvert år, og så tidligt som muligt, give Udvalget om Regulerings samarbejde, der er nedsat i henhold til artikel 22.3, denne liste sammen med en kort beskrivelse. Denne liste kan sammen med den korte beskrivelse, med undtagelse af oplysninger, der er angivet som fortrolige, blive offentliggjort af hver parts reguleringsmyndighed.

¹ Hver parts reguleringsmyndighed kan afgøre, hvad der forstås ved "væsentlige" reguleringsforanstaltninger med henblik på dens forpligtelser i henhold til denne afdeling.

ARTIKEL 18.7

Offentlige høringer

1. Ved udarbejdelsen af væsentlige reguleringsforanstaltninger skal hver parts reguleringsmyndighed, når det er relevant, og i overensstemmelse med de gældende regler og procedurer:
 - a) offentliggøre enten udkastet til reguleringsforanstaltninger eller høringsdokumenter, der giver tilstrækkelige oplysninger om de reguleringsforanstaltninger, der er under udarbejdelse, således at enhver person har mulighed for at vurdere, om og hvordan vedkommendes interesser ville blive væsentligt påvirket
 - b) på et ikke-diskriminerende grundlag give enhver rimelig mulighed for at fremsætte bemærkninger og
 - c) tage eventuelle bemærkninger behørigt i betragtning.
2. Hver parts reguleringsmyndighed bør gøre brug af elektroniske kommunikationsmidler og søge at opretholde en særlig fælles webportal med henblik på levering af oplysninger og modtagelse af bemærkninger vedrørende offentlige høringer.

3. Hver parts reguleringsmyndighed skal offentliggøre eventuelle modtagne bemærkninger eller et resumé af høringsresultaterne. Denne forpligtelse finder ikke anvendelse i det omfang, det er nødvendigt for at beskytte fortrolige oplysninger, for at tilbageholde personoplysninger eller upassende indhold eller for andre berettigede grunde som f.eks. risikoen for at skade en tredjemand's interesser.

ARTIKEL 18.8

Konsekvensanalyse

1. Hver parts reguleringsmyndighed skal tilstræbe på systematisk vis at gennemføre, i overensstemmelse med de relevante regler og procedurer, en konsekvensanalyse af væsentlige reguleringsforanstaltninger, der er under forberedelse.
2. Hver parts reguleringsmyndighed skal ved gennemførelsen af en konsekvensanalyse indføre og opretholde processer og mekanismer, hvor følgende faktorer tages i betragtning:
 - a) behovet for den pågældende reguleringsforanstaltning, herunder arten og betydningen af det problem, som reguleringsforanstaltningen skal afhjælpe
 - b) alle gennemførlige og passende reguleringsmæssige eller ikke-reguleringsmæssige alternativer, herunder muligheden for at undlade at regulere, hvis den foreligger, som gør det muligt at nå partens offentlige politiske mål

- c) i det omfang, det er muligt og relevant, de mulige sociale, økonomiske og miljømæssige virkninger af disse alternativer, herunder på handel og på små og mellemstore virksomheder, og
 - d) hvor det er relevant, hvilket forhold der er mellem de løsningsmodeller, der overvejes, og relevante internationale standarder, herunder grunden til eventuelle afvigelser.
3. Hver parts reguleringsmyndighed skal offentliggøre resultaterne af dens konsekvensanalyser ikke senere end offentliggørelsen af den hermed forbundne foreslåede eller endelige reguleringsforanstaltning.

ARTIKEL 18.9

Retrospektiv evaluering

1. Hver parts reguleringsmyndighed skal opretholde procedurer eller mekanismer til at fremme regelmæssig retrospektiv evaluering af de gældende reguleringsforanstaltninger.
2. Hver parts reguleringsmyndighed skal offentliggøre dens planer for og resultaterne af sådanne retrospektive evalueringer i det omfang, det er foreneligt med de relevante regler og procedurer.

ARTIKEL 18.10

Mulighed for at fremsætte bemærkninger

Hver parts reguleringsmyndighed skal, uden at dette berører hver parts gennemførelse af dens offentlige politiske mål, give enhver mulighed for at fremsætte bemærkninger til forbedring af de gældende reguleringsforanstaltninger, herunder forslag til forenkling eller nedbringelse af unødvendige byrder.

ARTIKEL 18.11

Udveksling af oplysninger om god reguleringspraksis

Reguleringsmyndighederne skal tilstræbe at udveksle oplysninger, herunder i Udvalget om Reguleringssamarbejde, om god reguleringspraksis som omhandlet i denne underafdeling, såsom praksis med hensyn til konsekvensanalyser, herunder vurdering af indvirkningen på handel og investeringer, eller med hensyn til retrospektive evalueringer.

UNDERAFDELING 3

Reguleringssamarbejde

ARTIKEL 18.12

Reguleringssamarbejdsaktiviteter

1. Hver part kan foreslå en reguleringssamarbejdsaktivitet til den anden part. Den fremsætter forslaget via det kontaktpunkt, der er angivet i henhold til artikel 18.15.
2. Den anden part skal gennemgå forslaget inden for en rimelig frist og underrette den forslagsstillende part om, hvorvidt den finder den foreslåede aktivitet egnet til reguleringssamarbejde.
3. Efter anmodning fra en part skal Udvalget om Reguleringssamarbejde drøfte et forslag til reguleringssamarbejdsaktivitet som omhandlet i stk. 1.
4. For at finde egnede reguleringssamarbejdsaktiviteter skal hver af parterne gennemgå:
 - a) listen som omhandlet i artikel 18.6 og

b) forslag til reguleringssamarbejdsaktiviteter, der indsendes af personer fra en part, og som er begrundede og ledsagede af relevante oplysninger.

5. Hvis parterne beslutter at indlede en reguleringssamarbejdsaktivitet, skal hver parts reguleringsmyndighed:

a) underrette den anden parts reguleringsmyndighed om udviklingen af nye eller ændringen af eksisterende foranstaltninger, der er relevante for reguleringssamarbejdsaktiviteten

b) på anmodning give oplysninger og drøfte foranstaltninger, der er relevante for reguleringssamarbejdsaktiviteten, og

c) når de udvikler nye eller ændrer eksisterende reguleringsmæssige eller andre foranstaltninger, overveje, i det omfang det er muligt, enhver reguleringsmæssig fremgangsmåde, som den anden part anvender i forbindelse med samme eller beslægtede spørgsmål.

6. Parterne kan iværksætte reguleringssamarbejdsaktiviteter på frivillig basis. En part kan nægte at deltage i eller trække sig fra reguleringssamarbejdsaktiviteter. En part, der nægter at deltage i eller trækker sig fra reguleringssamarbejdsaktiviteter, bør redegøre for grundene til dens beslutning over for den anden part.

7. Hvis det er relevant, kan reguleringsmyndighederne efter indbyrdes aftale overdrage gennemførelsen af en reguleringssamarbejdsaktivitet til parternes relevante organer.

ARTIKEL 18.13

God praksis med henblik på at fremme reguleringsmæssig forenelighed

For at fremme reguleringsmæssig forenelighed skal hver parts reguleringsmyndighed bl.a. overveje følgende:

- a) fremme af fælles principper, retningslinjer, adfærdskodekser, gensidig anerkendelse af ækvivalens og gennemførelsesredskaber for at undgå unødigt overlappning af reguleringsmæssige krav såsom prøvning, kvalifikationer, revisioner eller inspektioner, og
- b) bilateralt samarbejde og samarbejde med tredjelande i relevante internationale fora, hvor det er muligt, herunder gennem fælles initiativer og forslag med henblik på at udvikle og fremme vedtagelsen og gennemførelsen af internationale reguleringsmæssige standarder, retningslinjer eller andre praksisser.

UNDERAFDELING 4

Institutionelle bestemmelser

ARTIKEL 18.14

Udvalget om Reguleringssamarbejde

1. Udvalget om Reguleringssamarbejde, der er nedsat i henhold til artikel 22.3, skal styrke og fremme god reguleringspraksis og reguleringssamarbejde mellem parterne i overensstemmelse med bestemmelserne i denne afdeling.
2. Udvalget om Reguleringssamarbejde kan opfordre de berørte personer til at deltage i dets møder.
3. Udvalget om Reguleringssamarbejde kan især:
 - a) drøfte forslag til reguleringssamarbejdsaktiviteter
 - b) udveksle oplysninger om og fremme god reguleringspraksis

- c) anbefale reguleringssamarbejdsaktiviteter på områder af fælles interesse for parterne, herunder forskning og forberedende arbejde med henblik på regulering
- d) fremme bilaterale reguleringssamarbejdsaktiviteter med det formål at fremme forenelige resultater af parternes reguleringsarbejde, navnlig på områder, hvor der ikke findes reguleringsforanstaltninger eller, hvis deres udvikling befinder sig i et indledende fase
- e) støtte til udvikling af praktiske mekanismer, gennemførelsesredskaber og bedste praksis til fremme af god reguleringspraksis og reguleringssamarbejde
- f) fremme reguleringssamarbejde og -samordning i internationale fora, herunder regelmæssige bilaterale udvekslinger af oplysninger om relevante igangværende eller planlagte aktiviteter
- g) regelmæssigt identificere og støtte prioriterede områder for reguleringssamarbejde
- h) om nødvendigt udgive retningslinjer for at bidrage til ensretningen af reguleringssamarbejdet i andre specialudvalg som omhandlet i artikel 22.3 og andre bilaterale fora for reguleringssamarbejde
- i) behandle rapporten om høringsresultaterne som omhandlet i artikel 18.16, stk. 8, og eventuelt evaluere fremskridtet med gennemførelsen af den tilfredsstillende løsning som omhandlet i artikel 81.16, stk. 6, og

- j) om nødvendigt oprette ad hoc-arbejdsgrupper, der skal udføre specifikke reguleringsamarbejdsaktiviteter, og som skal aflægge rapport til Udvalget om Reguleringsamarbejde.
4. Udvalget om Reguleringsamarbejde skal:
- a) mødes senest et år efter datoen for denne aftales ikrafttrædelse og derefter mindst en gang om året, medmindre parternes repræsentanter beslutter andet, og
 - b) vedtage sin forretningsorden på sit første møde efter denne aftales ikrafttrædelse.

ARTIKEL 18.15

Kontaktpunkter

Hver af parterne skal ved denne aftales ikrafttrædelse udpege et kontaktpunkt vedrørende gennemførelsen af denne afdeling og udvekslingen af oplysninger i henhold til artikel 18.16 samt underrette den anden part om de pågældende kontaktoplysninger, herunder oplysninger om de relevante embedsmænd. Parterne skal straks underrette hinanden om enhver ændring af disse kontaktoplysninger.

ARTIKEL 18.16

Udveksling af oplysninger om planlagte eller eksisterende reguleringsforanstaltninger

1. En part kan forelægge den anden part en anmodning om oplysninger og præciseringer vedrørende denne anden parts planlagte eller eksisterende reguleringsforanstaltninger. Den part, som anmodningen er rettet til, skal tilstræbe at reagere uden unødigt ophold.
2. En part kan forelægge den anden part en anmodning om at tage eventuelle betænkeligheder vedrørende denne anden parts planlagte eller eksisterende reguleringsforanstaltninger til efterretning. Den anmodende part skal i sin anmodning udpege den pågældende reguleringsforanstaltning, forelægge en beskrivelse af sine betænkeligheder og, hvor det er relevant, fremsætte spørgsmål.
3. Den anmodede part skal uden unødigt ophold, dog hvis det er begrundet senest 60 dage efter modtagelse af anmodningen, fremsætte skriftlige bemærkninger til de bekymringer, der er rejst af den anmodende part i henhold til stk. 2. Disse bemærkninger skal så vidt muligt omfatte bl.a. det politiske mål for og rationalet bag reguleringsforanstaltningen, og, når det er relevant, en redegørelse for, hvorfor man ikke har valgt en mindre handels- eller investeringsrestriktiv foranstaltning, der ville gøre det muligt på lige så effektiv vis at opnå samme politikmål. Den anmodede part skal besvare alle spørgsmål om præcisering, der indgives af den anmodende part.

4. Den anmodende part kan anmode om konsultationer med den anmodede part:
 - a) efter modtagelse af de skriftlige bemærkninger som omhandlet i stk. 3, eller
 - b) efter udløbet af fristen som omhandlet i stk. 3, hvis den anmodede part ikke fremsætter skriftlige bemærkninger inden for denne frist.
5. Konsultationerne kan afholdes som møder med personlig fremmøde eller som digitale møder. Hver part skal udpege en embedsmand med ansvar for at lede møderne.
6. Parterne skal under konsultationerne i god tro undersøge en mulig tilfredsstillende løsning for at imødekomme den anmodende parts betænkeligheder, herunder forslag til ændring af den anfægtede reguleringsforanstaltning eller om vedtagelse af en mindre handels- eller investeringsrestriktiv reguleringsforanstaltning, hvis det er relevant.
7. Parterne er ikke forpligtede til at videregive fortrolige eller følsomme oplysninger eller data.
8. Den anmodende part skal i samråd med den anmodede part udarbejde en rapport om resultatet af konsultationerne. Den anmodende parts kontaktpunkt skal sende rapporten til Udvalget om Reguleringsamarbejde til overvejelse.

9. Den i stk. 2 omhandlede anmodning kan også indgives, hvis der ikke er fundet nogen tilfredsstillende løsning i de relevante specialudvalg, hvilket dog ikke berører parternes rettigheder og forpligtelser i henhold til kapitel 21 eller tvistbilæggelsesproceduren i henhold til andre gældende aftaler.

10. Den i stk. 2 omhandlede anmodning stiller ikke krav til den anmodede part om at nå et bestemt reguleringsmæssigt resultat og må ikke forsinke vedtagelsen af en reguleringsforanstaltning.

AFDELING B

Dyrevelfærd

ARTIKEL 18.17

Dyrevelfærd

1. Parterne skal til gensidig fordel samarbejde om dyrevelfærdsanliggender med fokus på opdrættede dyr med henblik på at forbedre den gensidige forståelse af deres respektive love og forskrifter.

2. Til dette formål kan parterne efter fælles aftale vedtage en arbejdsplan, der fastsætter prioriteterne og de kategorier af dyr, som skal behandles i henhold til nærværende artikel, og nedsætte en Teknisk Arbejdsgruppe om Dyrevelfærd med henblik på at udveksle oplysninger, ekspertise og erfaringer på dyrevelfærdsområdet og at undersøge mulighederne for yderligere at fremme samarbejdet.

AFDELING C

Afsluttende bestemmelser

ARTIKEL 18.18

Anvendelse af afdeling A

1. Bestemmelserne i afdeling A finder ikke anvendelse på afdeling B og reguleringssamarbejdet om finansiel regulering som omhandlet i kapitel 8, afdeling E, underafdeling 5.
2. Uanset artikel 18.3 har eventuelle særlige bestemmelser i andre kapitler i denne aftale forrang frem for bestemmelserne i afdeling A i det omfang, det er nødvendigt for anvendelsen af disse særlige bestemmelser.

ARTIKEL 18.19

Tvistbilæggelse

Bestemmelserne i dette kapitel er ikke omfattet af tvistbilæggelse i henhold til kapitel 21.

KAPITEL 19

SAMARBEJDE PÅ LANDBRUGSOMRÅDET

ARTIKEL 19.1

Formål

Parterne anerkender, at det er i deres fælles interesse at fremme deres indbyrdes handel med landbrugsprodukter¹ og fødevarer, og det er deres mål at fremme samarbejdet om et bæredygtigt landbrug, herunder udvikling af landdistrikter og udveksling af tekniske oplysninger og bedste praksis for at levere sikre fødevarer af høj kvalitet til forbrugerne i Den Europæiske Union og i Japan.

¹ Med henblik på dette kapitel omfatter "landbrugsprodukter" hverken skovbrugs- eller fiskeriprodukter.

ARTIKEL 19.2

Anvendelsesområde

1. Parterne skal samarbejde på de i artikel 19.1 nævnte områder i overensstemmelse med deres respektive love og forskrifter. Parterne skal tilskynde til og fremme samarbejdet mellem deres relevante grupper, enheder, kompetente myndigheder og andre organisationer.
2. Det i stk. 1 omhandlede samarbejde skal omfatte:
 - a) fremme af handel med landbrugsprodukter og fødevarer, herunder en dialog om den relevante regulering
 - b) samarbejde med henblik på at forbedre landbrugsbedriftenes forvaltning, produktivitet og konkurrenceevne, herunder udveksling af bedste praksis vedrørende bæredygtigt landbrug samt anvendelse af teknologi og innovation
 - c) samarbejde om produktion og teknologi inden for landbrug og fødevarer
 - d) samarbejde om kvalitetspolitikken for landbrugsprodukter, herunder om geografiske betegnelser¹, forudsat at et sådant samarbejde ikke overlapper med det arbejde vedrørende geografiske betegnelser, der foregår i Udvalget om Intellectuel Ejendom, der er nedsat i henhold til artikel 22.3

¹ Med henblik på dette kapitel henviser "kvalitetspolitik for landbrugsprodukter" vedrørende geografiske betegnelser til kvalitetspolitikken for landbrugsprodukter vedrørende geografiske betegnelser for produkter, der er omfattet af artikel 14.22.

- e) samarbejde og udveksling af bedste praksis for at fremme udviklingen i landdistrikterne, såsom politikker, der tager sigte på at fastholde producenter og unge landmænd i landdistrikterne, og
- f) konsultationer om andre spørgsmål, der er omfattet af artikel 19.1, som parterne måtte blive enige om.

ARTIKEL 19.3

Samarbejde til forbedring af erhvervsklimaet

1. Hver af parterne skal i overensstemmelse med deres love og forskrifter træffe passende foranstaltninger til yderligere at forbedre erhvervsklimaet inden for landbrug og fødevarer for personer fra den ene part, der udfører deres virksomhed i den anden part.
2. For yderligere at forbedre erhvervsklimaet skal parterne i overensstemmelse med deres respektive love og forskrifter fremme samarbejdet mellem parternes offentlige myndigheder og repræsentanter for de respektive landbrugs- og fødevarerektorer.

ARTIKEL 19.4

Anmodning om oplysninger

Hver af parterne kan anmode den anden part om oplysninger og præciseringer om foranstaltninger vedrørende landbrug eller fødevarer. Den anmodede part skal uden unødigt ophold, dog senest 60 dage efter modtagelsen af anmodningen, medmindre andet er aftalt mellem parterne, fremlægge skriftlige oplysninger, for så vidt angår anmodningen fra den anmodende part.

ARTIKEL 19.5

Udvalget om Samarbejde på Landbrugsområdet

1. Udvalget om Samarbejde på Landbrugsområdet, der er nedsat i henhold til artikel 22.3 (herefter i dette kapitel benævnt "udvalget"), skal være ansvarligt for en effektiv gennemførelse og anvendelse af dette kapitel.
2. Udvalget skal have til opgave:
 - a) at sikre og overvåge dette kapitels gennemførelse og anvendelse
 - b) at drøfte ethvert spørgsmål vedrørende dette kapitel

- c) at aflægge rapport om udvalgets resultater for Det Blandede Udvalg,
- d) at fremme samarbejde mellem parternes private sektorer, som bidrager til at nå målene for dette kapitel, og
- e) at udføre andre opgaver, som kan uddelegeres af Det Blandede Udvalg i henhold til artikel 22.1, stk. 5, litra b).

3. Udvalget skal selv vedtage sin forretningsorden og de nærmere bestemmelser for det samarbejde, der er omhandlet i dette kapitel.

4. Udvalget kan ved konsensus indbyde repræsentanter for andre relevante enheder end Europa-Kommissionen og Japans regering med den fornødne sagkundskab inden for de emneområder, der skal drøftes.

ARTIKEL 19.6

Kontaktpunkter og kommunikation

1. Hver af parterne skal ved denne aftales ikrafttrædelse udpege mindst ét kontaktpunkt med henblik på at fremme kommunikationen mellem parterne om ethvert anliggende vedrørende dette kapitel og underrette den anden part om de pågældende kontaktoplysninger, herunder oplysninger om de relevante embedsmænd. Parterne skal straks underrette hinanden om enhver ændring af disse kontaktoplysninger.
2. Anmodningerne vedrørende dette kapitel, som indgives af en parts andre relevante enheder end Europa-Kommissionen og Japans regering, skal af den pågældende parts kontaktpunkt meddeles den anden parts kontaktpunkt som omhandlet i denne artikel inden for en rimelig frist.
3. De i dette kapitel omhandlede meddelelser skal udfærdiges på engelsk.

ARTIKEL 19.7

Forhold til andre kapitler

1. Medmindre andet er aftalt mellem parterne, finder dette kapitel ikke anvendelse på anliggender, der er omfattet af kapitel 2, 6, 7 eller 14.
2. Intet i dette kapitel berører parternes rettigheder og forpligtelser i henhold til kapitel 2, 6, 7 og 14.

ARTIKEL 19.8

Tvistbilæggelse

Bestemmelserne i dette kapitel er ikke omfattet af tvistbilæggelse i henhold til kapitel 21.

KAPITEL 20

SMÅ OG MELLESTORE VIRKSOMHEDER

Artikel 20.1

Formål

Parterne anerkender betydningen af bestemmelserne i dette kapitel samt af andre bestemmelser i denne aftale, som har til formål at styrke samarbejdet mellem parterne om spørgsmål af relevans for små og mellemstore virksomheder (herefter i dette kapitel benævnt "SMV'er"), eller som i øvrigt kan være til særlig gavn for SMV'er.

ARTIKEL 20.2

Udveksling af oplysninger

1. Hver af parterne skal oprette eller opretholde deres eget offentligt tilgængelige websted med oplysninger vedrørende denne aftale, herunder:
 - a) aftalens tekst, inklusive alle bilag, navnlig toldtariffer og produktspecifikke oprindelsesregler

- b) et resumé af denne aftale og
 - c) oplysninger af særlig interesse for SMV'er, der omfatter:
 - i) en beskrivelse af bestemmelserne i denne aftale, som parten anser for at være af relevans for SMV'er, og
 - ii) alle yderligere oplysninger, som parten anser for at være nyttige for SMV'er, der er interesserede i de muligheder, som denne aftale giver.
2. Hver part skal på det i stk. 1 omhandlede websted indsætte links til:
- a) det tilsvarende websted i den anden part
 - b) dens offentlige myndigheders og andre relevante enheders websteder, som indeholder oplysninger, som denne part anser for nyttige for personer, der er interesserede i at handle, investere eller gøre forretninger i denne part, og
 - c) webstedet for EU-Japan-Centret for Industrielt Samarbejde eller dets efterfølger.

3. Hver af parterne skal sikre, at de linkede websteder som omhandlet i stk. 2, litra b), indeholder oplysninger om:

- a) toldlovgivning og -procedurer samt en beskrivelse af de procedurer, praktiske skridt, formularer, dokumenter og andre oplysninger, der er nødvendige for import til, eksport fra eller transit gennem den pågældende parts toldområde
- b) love og forskrifter, herunder procedurer, vedrørende intellektuelle ejendomsrettigheder
- c) tekniske forskrifter og overensstemmelsesvurderingsprocedurer
- d) sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger af relevans ved import og eksport
- e) offentliggørelse af udbudsbekendtgørelser for offentlige indkøb i overensstemmelse med artikel 10.4 samt andre relevante oplysninger
- f) procedurer for virksomhedsregistrering
- g) eventuelle importafgifter og
- h) andre oplysninger, som parterne anser for at være nyttige for SMV'er.

4. Hver part skal på det i stk. 1 omhandlede websted indsætte et link til en database, der er elektronisk søgbar ud fra toldnomenklaturkoden, og som omfatter, hvis parten finder det relevant, følgende oplysninger med hensyn til adgang til dens marked:

- a) toldsatsen, der skal anvendes af parten, for varer med oprindelse i den anden part, mestbegunstigelsessatsen og de toldkontingenter, der er fastsat af parten
- b) told eller andre afgifter, herunder produktspecifikke afgifter, der pålægges ved import og eksport eller i forbindelse hermed
- c) andre toldmæssige foranstaltninger
- d) oprindelsesregler
- e) toldgodtgørelse, udsættelse eller andre former for lempelser, der reducerer, refunderer eller fritager for told
- f) de kriterier, der anvendes til at fastlægge toldværdien af varer
- g) mærkningskrav om oprindelsesland, herunder mærkningens placering og mærkningsmetode, og
- h) andre relevante foranstaltninger.

5. Hver af parterne skal regelmæssigt, eller efter anmodning fra den anden part, gennemgå de i stk. 1 til 4 omhandlede oplysninger og links for at sikre, at de er ajourførte og korrekte.
6. Hver af parterne skal arbejde hen imod at sikre, at de oplysninger, der gives i medfør af denne artikel, præsenteres på en måde, der er let at anvende for SMV'er. Parterne tilstræber at gøre oplysningerne tilgængelige på engelsk.
7. Ingen personer fra nogen af parterne vil blive pålagt et gebyr for at få adgang til de oplysninger, der leveres i henhold til stk. 1-4.

ARTIKEL 20.3

SMV-kontaktpunkter

1. Hver part skal ved denne aftales ikrafttrædelse udpege et kontaktpunkt vedrørende gennemførelsen af dette kapitel (herefter i dette kapitel benævnt "SMV-kontaktpunkter"), og meddele den anden part de pågældende kontaktoplysninger, herunder oplysninger om de relevante embedsmænd. Parterne skal straks underrette hinanden om enhver ændring af disse kontaktoplysninger.

2. SMV-kontaktpunkterne skal, i overensstemmelse med hver parts regler og procedurer, have til opgave:

- a) at sikre, at SMV'ernes behov tages i betragtning ved gennemførelsen af denne aftale
- b) at overveje måder til at styrke samarbejdet mellem parterne på områder af relevans for SMV'er med henblik på at øge handels- og investeringsmulighederne for SMV'er
- c) at indkredse metoder og udveksle oplysninger for at gøre det muligt for hver parts SMV'er at drage fordel af nye muligheder i henhold til denne aftale
- d) at overvåge gennemførelsen af artikel 20.2 og sikre, at hver parts oplysninger er ajourførte og relevante for SMV'er
- e) regelmæssigt at forelægge en rapport om deres aktiviteter og fremsætte passende anbefalinger til Det Blandede Udvalg og
- f) at drøfte ethvert andet anliggende af relevans for SMV'er, der er omfattet af denne aftale.

3. SMV-kontaktpunkterne kan, i overensstemmelse med hver parts regler og procedurer, anbefale Det Blandede Udvalg, at parterne tilføjer yderligere oplysninger på deres respektive websteder som omhandlet i artikel 20.2.
4. SMV-kontaktpunkterne skal tilstræbe at behandle alle andre spørgsmål af interesse for SMV'er i forbindelse med gennemførelsen af denne aftale, herunder ved:
 - a) at udveksle oplysninger for at bistå parterne med at overvåge gennemførelsen af denne aftale på områder af relevans for SMV'er
 - b) at deltage i arbejdet i specialudvalg og arbejdsgrupper, der er nedsat i henhold til denne aftale, herunder om spørgsmål vedrørende reguleringssamarbejde og ikke-toldmæssige anliggender, og at forelægge disse specialudvalg og arbejdsgrupper specifikke spørgsmål af særlig interesse for SMV'er på deres respektive kompetenceområder, og samtidig undgå overlappende arbejde, og
 - c) at overveje gensidigt acceptable løsninger, som kan forbedre SMV'ers muligheder for at deltage i handel og investeringer mellem parterne.

5. SMV-kontaktpunkterne skal mødes, når det er nødvendigt, og udføre deres aktiviteter gennem passende kommunikationskanaler, som kan omfatte elektronisk post, videokonferencer eller andre midler.
6. Når det er relevant, kan SMV-kontaktpunkterne i forbindelse med udførelsen af deres aktiviteter søge at samarbejde med eksperter på SMV-området og eksterne organisationer.

ARTIKEL 20.4

Tvistbilæggelse

Bestemmelserne i dette kapitel er ikke omfattet af tvistbilæggelse i henhold til kapitel 21.

KAPITEL 21

TVISTBILÆGGELSE

AFDELING A

Mål, anvendelsesområde og definitioner

ARTIKEL 21.1

Formål

Målet med dette kapitel er at etablere en effektiv og velfungerende mekanisme til bilæggelse af tvister mellem parterne vedrørende fortolkningen og anvendelsen af bestemmelserne i denne aftale med henblik på at nå frem til en indbyrdes aftalt løsning.

ARTIKEL 21.2

Anvendelsesområde

Medmindre andet er fastsat i denne aftale, finder dette kapitel anvendelse med hensyn til bilæggelse af eventuelle tvister mellem parterne om fortolkningen og anvendelsen af denne aftales bestemmelser.

ARTIKEL 21.3

Definitioner

Med henblik på dette kapitel forstås ved:

- a) "voldgiftsmand": et medlem af et panel
- b) "hastetilfælde" og "hastesager": de tilfælde og sager, der vedrører varer eller tjenesteydelser, som hurtigt mister deres kvalitet, aktuelle tilstand eller handelsværdi i løbet af en kort periode
- c) "adfærdskodeks": adfærdskodeksen for voldgiftsmænd som omhandlet i artikel 21.30
- d) "klagende part": den part, som anmoder om nedsættelse af et panel i henhold til artikel 21.7
- e) "omfattede bestemmelser": de bestemmelser i denne aftale, som er omfattet af dette kapitel i henhold til artikel 21.2
- f) "DSB": WTO's tvistbilæggelsesorgan

- g) "panel": et panel nedsat i henhold til artikel 21.7
- h) "indklagede part": den part, som en klage er indbragt imod ved et panel i henhold til artikel 21.7, og
- i) "forretningsorden": forretningsordenen for et panel som omhandlet i artikel 21.30.

AFDELING B

Konsultationer og mægling

ARTIKEL 21.4

Anmodning om oplysninger

Inden der indgives en anmodning om konsultationer eller mægling i henhold til henholdsvis artikel 21.5 eller 21.6, kan en part skriftligt anmode om alle relevante oplysninger vedrørende den anfægtede foranstaltning. Den part, der modtager anmodningen, skal tilstræbe at fremlægge de ønskede oplysninger i et skriftligt svar, der skal indsendes senest 20 dage efter datoen for modtagelse af anmodningen.

ARTIKEL 21.5

Konsultationer

1. Parterne skal tilstræbe at løse enhver tvist som omhandlet i artikel 21.2 ved loyalt at føre konsultationer med det formål at nå frem til en indbyrdes aftalt løsning.
2. En part kan anmode om konsultationer ved at fremsende en skriftlig anmodning til den anden part. Den part, der har anmodet om konsultationer, skal i anmodningen derom angive årsagen til den pågældende anmodning, herunder identifikation af den anfægtede foranstaltning og en angivelse af dens faktuelle og retlige grundlag med angivelse af de relevante berørte bestemmelser.
3. Hver af parterne skal under konsultationerne afgive tilstrækkelige oplysninger til at muliggøre en fuldstændig undersøgelse af den anfægtede foranstaltning, herunder hvorledes den eventuelt kan påvirke anvendelsen af denne aftale.

4. Den part, over for hvem anmodningen om konsultationer fremsættes, skal besvare anmodningen senest 10 dage efter datoen for modtagelsen deraf. Parterne skal indlede konsultationer senest 30 dage efter datoen for modtagelse af anmodningen. Konsultationerne anses for afsluttet senest 45 dage efter datoen for modtagelse af anmodningen, medmindre parterne aftaler andet. Vurderer begge parter, at det drejer sig om en hastesag, anses konsultationerne for afsluttet senest 25 dage efter datoen for modtagelse af anmodningen, medmindre parterne aftaler andet.

5. Konsultationer kan afholdes ved personligt fremmøde eller ved andre kommunikationsmidler, som parterne aftaler. Medmindre parterne aftaler andet, skal konsultationer, der afholdes ved personligt fremmøde, finde sted i den part, som anmodningen er rettet til.

6. Konsultationerne, herunder alle oplysninger, der kommer frem, og de holdninger, parterne indtager under forhandlingerne, er fortrolige og berører ikke parternes rettigheder i et eventuelt videre sagsforløb.

ARTIKEL 21.6

Mægling

1. En part kan til enhver tid anmode den anden part om at deltage i en mæglingsprocedure om ethvert anliggende, som er omfattet af dette kapitel, vedrørende en foranstaltning, der har negative virkninger for handel og investeringer mellem parterne.
2. Parterne kan til enhver tid aftale at deltage i en mæglingsprocedure, som skal iværksættes, gennemføres og afsluttes i overensstemmelse med den mæglingsprocedure, som Det Blandede Udvalg skal vedtage på sit første møde i henhold til artikel 22.1, stk. 4, litra f).
3. Hvis parterne er enige herom, kan mæglingsproceduren fortsætte, mens de i afdeling C omhandlede panelprocedurer finder sted.

AFDELING C

Panelprocedurer

ARTIKEL 21.7

Nedsættelse af et panel

1. Den part, der har anmodet om konsultationer i henhold til artikel 21.5, kan anmode om nedsættelse af et panel, hvis:
 - a) den anden part ikke svarer på anmodningen om konsultationer senest 10 dage efter modtagelse deraf, eller ikke indleder konsultationer senest 30 dage efter datoen for modtagelse af anmodningen
 - b) parterne er enige om ikke at indlede konsultationer eller
 - c) det ikke lykkes for parterne at løse tvisten gennem konsultationer senest 45 dage, eller senest 25 dage i hastesager, efter datoen for modtagelse af anmodningen om konsultationer, medmindre parterne bestemmer andet.

2. Anmodningen om nedsættelse af et panel i henhold til stk. 1 fremsættes skriftligt over for den indklagede part. Den klagende part skal i sin klage udtrykkeligt angive:

- a) den anfægtede foranstaltning
- b) det retlige grundlag med angivelse af de relevante omfattede bestemmelser på en sådan måde, at det klart beskrives, hvordan denne foranstaltning er i strid med disse bestemmelser, og
- c) det faktuelle grundlag.

ARTIKEL 21.8

Sammensætning af et panel

1. Panelet sammensættes af tre voldgiftsmænd.
2. Parterne skal senest 10 dage efter datoen for den indklagede parts modtagelse af anmodningen om nedsættelse af et panel konsultere hinanden med henblik på at nå frem til en aftale om panelets sammensætning.

3. Når parterne ikke til enighed om panelets sammensætning inden for den i stk. 2 omhandlede frist, skal hver part udpege en voldgiftsmand fra deres respektive delliste, der er opstillet i henhold til artikel 21.9, senest fem dage efter udløbet af fristen i stk. 2. Undlader en part at udpege en voldgiftsmand inden for denne frist, skal Det Blandede Udvalgs medformand fra den klagende part senest fem dage efter udløbet af fristen ved lodtrækning vælge en voldgiftsmand fra dellisten som omhandlet i artikel 21.9 fra den part, der har undladt at udpege en voldgiftsmand. Det Blandede Udvalgs medformand fra den klagende part kan uddelegere valget af voldgiftsmand ved lodtrækning til sin repræsentant.

4. Når parterne ikke til enighed om panelets formand inden for den i stk. 2 omhandlede frist, skal Det Blandede Udvalgs medformand fra den klagende part efter anmodning fra en part senest fem dage fra datoen for indgivelse af anmodningen ved lodtrækning vælge panelets formand ud fra dellisten over formænd, der er opstillet i henhold til artikel 21.9. En sådan anmodning fremsendes samtidig til den anden part. Det Blandede Udvalgs medformand fra den klagende part kan uddelegere valget af panelformand ved lodtrækning til sin repræsentant.

5. Er den i artikel 21.9 omhandlede liste ikke blevet udarbejdet, eller indeholder den ikke mindst ni personer som omhandlet i nævnte artikel, finder følgende procedurer anvendelse:

a) for så vidt angår valget af formand:

- i) hvis dellisten over formænd indeholder mindst to personer, der er godkendt af parterne, skal Det Blandede Udvalgs medformand fra den klagende part ved lodtrækning vælge formanden blandt disse personer senest fem dage efter datoen for indgivelse af den i stk. 4 omhandlede anmodning
- ii) hvis dellisten over formænd indeholder en person, der er godkendt af parterne, skal denne person fungere som formand eller
- iii) hvis parterne undlader at vælge en formand i henhold til nr. i) eller ii), eller hvis dellisten over formænd ikke indeholder nogen personer, som parterne er enige om, skal Det Blandede Udvalgs medformand fra den klagende part senest fem dage efter datoen for indgivelse af anmodningen som omhandlet i stk. 4 ved lodtrækning vælge formanden blandt de personer, som en part formelt har foreslået som formand i forbindelse med etableringen eller ajourføringen af listen over voldgiftsmænd som omhandlet i artikel 21.9. En part kan foreslå en ny person, hvis den person, der er blevet formelt foreslået som formand af denne part, ikke længere er disponibel, og

- b) for så vidt angår valget af andre voldgiftsmænd end formanden:
- i) hvis en parts delliste indeholder mindst to personer, der er godkendt af parterne, skal denne part vælge en voldgiftsmand blandt disse personer senest fem dage efter udløbet af fristen i stk. 2
 - ii) hvis en parts delliste indeholder en person, der er godkendt af parterne, skal denne person fungere som voldgiftsmand eller
 - iii) hvis en voldgiftsmand ikke kan vælges i henhold til nr. i) eller ii), eller hvis en parts delliste over voldgiftsmænd ikke indeholder nogen person, der er godkendt af parterne, skal Det Blandede Udvalgs medformand fra den klagende part vælge en voldgiftsmand i henhold til den i litra a) omhandlede procedure, med de fornødne ændringer.
6. Datoen for nedsættelse af panelet er den dato, på hvilken den sidste af de tre voldgiftsmænd har givet parterne deres accept af deres udnævnelse.

ARTIKEL 21.9

Liste over voldgiftsmænd

1. Det Blandede Udvalg skal på sit første møde i henhold til artikel 22.1, stk. 2, udfærdige en liste på mindst ni personer, der er villige og i stand til at fungere som voldgiftsmænd. Listen skal bestå af tre dellister: en delliste for hver part og en delliste for de personer, som ikke er statsborgere i nogen af parterne, og som skal varetage formandshvervet i panelet. Hver delliste skal bestå af mindst tre personer. Hver af parterne kan med henblik på oprettelse eller ajourføring af dellisten over formænd foreslå indtil tre personer. Det Blandede Udvalg skal sørge for, at antallet af personer på listen altid holdes på det niveau, der kræves i dette stykke.
2. Det Blandede Udvalg kan fastsætte en supplerende liste, der består af personer med dokumenteret ekspertviden inden for specifikke sektorer omfattet af denne aftale, og som kan anvendes til at sammensætte panelet.

ARTIKEL 21.10

Voldgiftsmændenes kvalifikationer

Alle voldgiftsmænd skal:

- a) have påvist ekspertviden inden for jura, international handel og andre anliggender, der er omfattet af denne aftale, og formænd skal også have erfaring med voldgiftssager
- b) være uafhængige af og må ikke være tilknyttet eller modtage instruktioner fra nogen af parterne
- c) handle efter deres egen overbevisning og må ikke modtage instruktioner fra nogen organisation eller regering i spørgsmål vedrørende tvisten og
- d) opfylde kravene i adfærdskodeksen.

ARTIKEL 21.11

Udskiftning af voldgiftsmænd

Hvis en af voldgiftsmændene i det oprindelige panel i forbindelse med en voldgiftssag i henhold til dette kapitel er ude af stand til at deltage, trækker sig eller skal udskiftes, fordi vedkommende ikke opfylder kravene i adfærdskodeksen, finder proceduren i artikel 21.8 anvendelse.

ARTIKEL 21.12

Panelernes opgaver

Panelet, der er nedsat i henhold til artikel 21.7:

- a) skal foretage en objektiv vurdering af den sag, det har fået forelagt, herunder en objektiv vurdering af sagens omstændigheder, anvendeligheden af de omfattede bestemmelser og de omtvistede foranstaltningers overensstemmelse med disse bestemmelser
- b) skal i sine afgørelser fremlægge de faktiske og retlige konstateringer og rationalet for alle sine konstateringer og konklusioner og
- c) bør regelmæssigt føre konsultationer med parterne og give passende muligheder for at nå til enighed om en indbyrdes aftalt løsning.

ARTIKEL 21.13

Mandat

1. Medmindre parterne aftaler andet senest 10 dage efter datoen for nedsættelse af panelet, er panelets mandat:

"i lyset af de relevante omfattede bestemmelser i denne aftale, der angives af parterne, at undersøge de forhold, der henvises til i anmodningen om nedsættelse af panelet, at afgøre, om den anfægtede foranstaltning er forenelig med de relevante omfattede bestemmelser i denne aftale, og at fremlægge en rapport i overensstemmelse med artikel 21.18 og 21.19".

2. Enes parterne om et andet mandat end det, der er omhandlet i stk. 1, skal de meddele det aftalte mandat til panelet senest tre dage efter deres aftale.

ARTIKEL 21.14

Beslutning om sagens hastende karakter

Hvis en part anmoder herom, skal panelet senest 15 dage efter datoen for sin nedsættelse beslutte, om tvisten vedrører spørgsmål af hastende karakter.

ARTIKEL 21.15

Panelprocedurer

1. Alle panelets høringer skal være åbne for offentligheden, medmindre parterne aftaler andet, eller en parts indlæg og anbringender indeholder fortrolige oplysninger. Høringer for lukkede døre skal være fortrolige.
2. Medmindre parterne aftaler andet, skal mødestedet gå på skift mellem parterne, idet det første møde afholdes hos den indklagede part.
3. Panelet og parterne skal behandle alle oplysninger, som en part forelægger panelet og har udpeget som fortrolige, som sådanne. Hvis den pågældende part fremlægger en fortrolig version af sine skriftlige indlæg for panelet, skal den efter anmodning fra den anden part også fremlægge et ikke-fortroligt resumé af oplysningerne i sine indlæg, som kan bringes til offentlighedens kendskab med en forklaring på, hvorfor de hemmeligholdte oplysninger er fortrolige.
4. Panelets drøftelser er fortrolige.

5. Parterne skal have mulighed for at overvære alle fremlæggelser, erklæringer, redegørelser, argumenter eller indsigelser i sagen. Parterne skal give hinanden adgang til alle oplysninger eller skriftlige indlæg, der indgives til panelet, herunder eventuelle bemærkninger til den beskrivende del af den midlertidige rapport, svar på spørgsmål fra panelet og skriftlige bemærkninger til disse svar.
6. Den foreløbige rapport og den endelige rapport skal affattes uden parternes tilstedeværelse og på baggrund af de meddelte oplysninger og fremsatte erklæringer. Voldgiftsmændene skal påtage sig det fulde ansvar for udarbejdelsen af rapporterne, og må ikke overdrage denne opgave til andre.
7. Panelet skal tilstræbe at træffe sine afgørelser, herunder udarbejdelse af sin endelige rapport, ved konsensus. Det kan også træffe sine afgørelser, herunder udarbejdelse af sin endelige rapport, ved flertalsafstemning, når der ikke kan træffes afgørelse ved konsensus. Voldgiftsmændenes dissenser offentliggøres ikke.
8. Panelets afgørelser er endelige og bindende for parterne. De skal accepteres ubetinget af parterne. De må ikke udvide eller begrænse parternes rettigheder og forpligtelser i henhold til denne aftale. De må ikke fortolkes således, at de skaber rettigheder og forpligtelser for personer.

ARTIKEL 21.16

Fortolkningsregler

Panelet skal fortolke de omfattede bestemmelser efter sædvanereglerne for fortolkning af folkeretten, herunder dem, der er kodificeret i Wienerkonventionen om traktatretten. Panelet tager også relevante fortolkninger i panelets og appelorganets rapporter, der er vedtaget af DSB, i behørig betragtning.

ARTIKEL 21.17

Modtagelse af oplysninger

1. Panelet kan efter anmodning fra en part eller på eget initiativ anmode parterne om relevante oplysninger, som det finder nødvendige og passende. Parterne skal hurtigt og fyldestgørende besvare enhver anmodning om oplysninger fra panelet.
2. Panelet kan efter anmodning fra en part eller på eget initiativ indhente enhver oplysning fra enhver kilde, som det finder nødvendig og passende. Panelet har også ret til at søge ekspertrådgivning efter behov.

3. Fysiske personer fra en part eller juridiske personer, som er etableret på en parts territorium, kan indgive amicus curiae-indlæg til panelet i overensstemmelse med forretningsordenen.

4. Enhver oplysning, som panelet har indhentet i henhold til denne artikel, skal gøres tilgængelig for parterne, og parterne kan fremsætte bemærkninger om disse oplysninger til panelet.

ARTIKEL 21.18

Foreløbig rapport

1. Panelet skal for parterne fremlægge en foreløbig rapport, der indeholder en beskrivende del og panelets resultater og konklusioner, senest 120 dage efter datoen for nedsættelse af panelet på en måde, der giver parterne mulighed for at foretage en evaluering. Finder panelet, at denne frist ikke kan overholdes, skal panelets formand underrette parterne skriftligt derom med angivelse af årsagerne til forsinkelsen og datoen for, hvornår panelet agter at fremlægge sin foreløbige rapport. Forsinkelsen må under ingen omstændigheder overstige 30 dage efter fristens udløb.

2. Hver part kan forelægge panelet skriftlige bemærkninger og en skriftlig anmodning om at genbehandle visse aspekter af den foreløbige rapport senest 15 dage efter datoen for fremlæggelse heraf. Efter at have undersøgt eventuelle skriftlige bemærkninger og anmodninger fra parterne vedrørende den foreløbige rapport, kan panelet ændre den foreløbige rapport og foretage yderligere undersøgelser, hvis det finder det hensigtsmæssigt.

3. I hastesager

- a) skal panelet tilstræbe at forelægge den foreløbige rapport senest 60 dage efter datoen for nedsættelse af panelet, og det må under ingen omstændigheder udstede den foreløbige rapport senere end 75 dage efter datoen for dets nedsættelse, og
- b) kan hver part forelægge panelet skriftlige bemærkninger og en skriftlig anmodning om at genbehandle visse aspekter af den foreløbige rapport senest syv dage efter datoen for fremlæggelse af den foreløbige rapport.

ARTIKEL 21.19

Endelig rapport

- 1. Panelet skal fremlægge sin endelige rapport for parterne senest 30 dage efter datoen for fremlæggelse af den foreløbige rapport. Finder panelet, at denne frist ikke kan overholdes, skal panelets formand meddele parterne skriftligt derom med angivelse af årsagerne til forsinkelsen og datoen for, hvornår panelet agter at fremlægge sin endelige rapport. Forsinkelsen må under ingen omstændigheder overstige 30 dage efter fristens udløb.

2. I hastesager skal panelet tilstræbe at fremlægge dets endelige rapport senest 15 dage efter datoen for fremlæggelse af den midlertidige rapport, og det må under ingen omstændigheder fremlægge den endelige rapport senere end 30 dage efter datoen for fremlæggelse af den foreløbige rapport.
3. Den endelige rapport skal indeholde en fyldestgørende redegørelse for eventuelle skriftlige bemærkninger og anmodninger fra parterne vedrørende den foreløbige rapport. Panelet kan i sin endelige rapport foreslå, hvorledes den endelige rapport kan gennemføres.
4. Parterne skal offentliggøre den endelige rapport i sin helhed senest 10 dage efter datoen for dens fremlæggelse, medmindre de for at beskytte fortrolige oplysninger beslutter at offentliggøre den endelige rapport i uddrag eller ikke at offentliggøre den endelige rapport.

ARTIKEL 21.20

Efterlevelse af den endelige panelrapport.

1. Den indklagede part skal træffe enhver nødvendig foranstaltning for uden unødigt ophold og i god tro at efterleve den endelige rapport, der er fremlagt i henhold til artikel 21.19.

2. Den indklagede part skal senest 30 dage efter datoen for fremlæggelse af den endelige rapport meddele den klagende part en rimelig frist for efterlevelse af den endelige rapport, og parterne skal tilstræbe at nå til enighed om den rimelige frist, der er nødvendig for efterlevelse. Er der uenighed mellem parterne om, hvad der kan betragtes som en rimelig frist for efterlevelse, kan den klagende part, senest 20 dage efter datoen for modtagelse af meddelelsen fra den indklagede part i henhold til dette stykke, skriftligt anmode det oprindelige panel om at fastsætte en rimelig frist. En sådan anmodning fremsendes samtidig til den indklagede part. Det oprindelige panel skal meddele sin afgørelse til parterne senest 30 dage efter datoen for indgivelse af anmodningen.

3. Længden af en rimelig frist for efterlevelse af den endelige rapport kan forlænges ved fælles aftale mellem parterne.

4. Den indklagede part skal give den klagende part skriftlig meddelelse om, hvor langt den er kommet med at efterleve den endelige rapport, mindst en måned inden udløbet af den rimelige frist for efterlevelse af den endelige rapport, medmindre parterne aftaler andet.

ARTIKEL 21.21

Evaluering af efterlevelse

1. Den indklagede part skal, senest på datoen for udløbet af den rimelige frist for efterlevelse af den endelige rapport, underrette den klagende part om enhver foranstaltning, der er truffet for at efterleve den endelige rapport.
2. Er der er uenighed om, hvorvidt der faktisk er truffet foranstaltninger til efterlevelse af den endelige rapport, eller hvorvidt de er i overensstemmelse med de omfattede bestemmelser, kan den klagende part skriftligt anmode det oprindelige panel om at undersøge sagen. En sådan anmodning fremsendes samtidig til den indklagede part.
3. Den i stk. 2 omhandlede anmodning skal indeholde det faktiske og retlige grundlag for klagen, herunder de anfægtede foranstaltninger, på en sådan måde, at der tydeligt redegøres for, hvordan disse foranstaltninger er i strid med de relevante omfattede bestemmelser.
4. Panelet skal meddele sin afgørelse til parterne senest 90 dage efter datoen for henvisning af sagen.

ARTIKEL 21.22

Midlertidige retsmidler i tilfælde af manglende efterlevelse

1. Den indklagede part skal efter anmodning fra den klagende part indlede konsultationer med henblik på at nå til enighed om en gensidigt tilfredsstillende kompensation eller enhver alternativ ordning, hvis:
 - a) det oprindelige panel i henhold til artikel 21.21 konstaterer, at de foranstaltninger, der er truffet for at efterleve den endelige rapport som meddelt af den indklagede part, ikke er i overensstemmelse med de relevante omfattede bestemmelser
 - b) den indklagede part ikke meddeler nogen foranstaltninger til efterlevelse af den endelige rapport inden udløbet af den rimelige frist, der er fastsat i overensstemmelse med artikel 21.20, stk. 2, eller
 - c) den indklagede part meddeler den klagende part, at det er praktisk umuligt at efterleve den endelige rapport inden for den rimelige frist, der er fastsat i overensstemmelse med artikel 21.20, stk. 2.

2. Hvis den klagende part beslutter ikke at indgive en anmodning i henhold til stk. 1, eller hvis der indgives en anmodning uden at der opnås enighed om en gensidigt tilfredsstillende kompensation eller enhver alternativ ordning senest 20 dage efter datoen for modtagelse af anmodningen i henhold til stk. 1, kan den klagende part meddele den indklagede part skriftligt, at den har til hensigt at suspendere anvendelsen over for den indklagede part af indrømmelser eller andre forpligtelser i medfør af de omfattede bestemmelser. I meddelelsen specificeres omfanget af suspensionen af indrømmelser eller andre forpligtelser.

3. Den klagende part skal have ret til at gennemføre suspensionen af indrømmelser eller andre forpligtelser som omhandlet i ovenstående stykke 15 dage efter datoen for modtagelse af den indklagede parts meddelelse, medmindre den indklagede part har anmodet om voldgift efter stk. 6.

4. Suspensionen af indrømmelser eller andre forpligtelser:

- a) skal være på et niveau, der svarer til den annullation eller forringelse, der forårsages af den indklagede parts manglende efterlevelse af den endelige rapport, og
- b) kan anvendes for sektorer, der er genstand for tvistbilæggelse i henhold til artikel 21.2, undtagen den eller de sektorer, hvor panelet har konstateret annullation eller forringelse, navnlig hvis den klagende part er af den opfattelse, at en sådan suspension er effektiv med henblik på at opnå efterlevelse.

5. Suspensionen af indrømmelser eller andre forpligtelser eller kompensationen eller enhver alternativ ordning som omhandlet i denne artikel skal være midlertidig og kun finde anvendelse, indtil foranstaltningens uforenelighed med den relevante omfattede bestemmelser, der er blevet konstateret i den endelige rapport, er blevet fjernet, eller indtil parterne er nået til enighed om en gensidigt tilfredsstillende kompensation eller enhver alternativ ordning.

6. Finder den indklagede part, at suspensionen af indrømmelser eller andre forpligtelser ikke er i overensstemmelse med stk. 4, kan denne part skriftligt anmode det oprindelige panel om at behandle sagen senest 15 dage efter datoen for modtagelse af meddelelsen som omhandlet i stk. 2. En sådan anmodning skal samtidig fremsendes til den klagende part. Det oprindelige panel skal meddele parterne sin afgørelse i sagen senest 30 dage efter datoen for indgivelse af anmodningen. Indrømmelser eller andre forpligtelser suspenderes ikke, før det oprindelige panel har meddelt sin afgørelse. Suspensionen af indrømmelser eller andre forpligtelser skal være i overensstemmelse med afgørelsen.

ARTIKEL 21.23

Evaluering af efterlevelse efter indførelsen af midlertidige foranstaltninger

1. Ved den indklagede parts meddelelse til den klagende part om de trufne foranstaltninger til efterlevelse af den endelige rapport:
 - a) i en situation, hvor den klagende part har udøvet sin ret til at suspendere indrømmelser eller andre forpligtelser i henhold til artikel 21.22, skal den klagende part afslutte suspensionen af indrømmelser eller andre forpligtelser senest 30 dage efter datoen for modtagelse af meddelelsen, dog undtagen i de i stk. 2 omhandlede tilfælde, eller
 - b) i en situation, hvor der er opnået enighed om gensidigt tilfredsstillende kompensation eller enhver alternativ ordning, kan den indklagede part afslutte afvendelsen af en sådan kompensation eller anden ordning senest 30 dage efter datoen for modtagelse af meddelelsen, dog undtagen i de i stk. 2 omhandlede tilfælde.

2. Når parterne ikke til enighed om, hvorvidt den meddelte foranstaltning i henhold til stk. 1 er i overensstemmelse med de relevante omfattede bestemmelser senest 30 dage efter datoen for modtagelse af meddelelsen, skal den klagende part skriftligt anmode det oprindelige panel om at undersøge sagen. En sådan anmodning fremsendes samtidig til den indklagede part. Panelets afgørelse skal meddeles parterne senest 45 dage efter datoen for indgivelse af anmodningen. Beslutter panelet, at den foranstaltning, der er meddelt i henhold til stk. 1, er i overensstemmelse med de relevante omfattede bestemmelser, bringes suspensionen af indrømmelser eller andre forpligtelser eller anvendelsen af kompensationen eller den alternative ordning til ophør senest 15 dage efter datoen for afgørelsen. Hvis det er relevant, skal niveauet af suspension af indrømmelser eller andre forpligtelser eller af kompensationen eller den alternative ordning tilpasses i lyset af panelets afgørelse.

ARTIKEL 21.24

Indstilling eller afslutning af proceduren

Efter fælles anmodning fra parterne skal panelet til enhver tid indstille proceduren i en af parterne aftalt periode på højst 12 på hinanden følgende måneder. I tilfælde af en sådan indstilling forlænges de relevante frister med den periode, hvori panelets procedurer var indstillet. Panelet skal til enhver tid genoptage proceduren efter fælles anmodning fra parterne eller ved slutningen af den aftalte indstillingsperiode efter skriftlig anmodning fra en af parterne. Denne anmodning meddeles panelets formand samt den anden part, hvor det er relevant. Har proceduren ved panelet været indstillet i mere end 12 på hinanden følgende måneder, udløber bemyndigelsen til nedsættelse af panelet, og proceduren ved panelet betragtes som afsluttet. Parterne kan til enhver tid aftale at afslutte proceduren ved panelet. Parterne giver i fællesskab meddelelse om en sådan enighed til panelets formand.

AFDELING D

Generelle bestemmelser

ARTIKEL 21.25

Forvaltning af tvistbilæggelsesproceduren

1. Hver part skal:
 - a) udpege et kontor, der skal være ansvarligt for forvaltningen af tvistbilæggelsesproceduren i henhold til dette kapitel
 - b) være ansvarlig for dens udpegede kontors drift og omkostninger, og
 - c) skriftligt underrette den anden part om kontorets beliggenhed og kontaktoplysninger senest tre måneder efter datoen for denne aftales ikrafttrædelse.
2. Parterne kan uanset stk. 1 aftale, at de i fællesskab overdrager det til et eksternt organ at yde støtte til visse administrative opgaver i forbindelse med tvistbilæggelsesproceduren i henhold til dette kapitel.

ARTIKEL 21.26

Indbyrdes aftalt løsning

1. Parterne kan til enhver tid finde frem til en indbyrdes aftalt løsning på enhver tvist som omhandlet i artikel 21.2.
2. Findes der frem til en indbyrdes aftalt løsning i løbet af panel- eller mæglingsproceduren, skal parterne i fællesskab meddele den aftalte løsning til panelets formand eller voldgiftsmanden. Panel- eller mæglingsproceduren afsluttes ved en sådan meddelelse.
3. Hver part træffer de nødvendige foranstaltninger for at gennemføre den indbyrdes aftalte løsning inden for den aftalte tidsfrist.
4. Den gennemførende part skal senest ved udløbet af den aftalte tidsfrist skriftligt give den anden part meddelelse om enhver foranstaltning, som den har truffet for at gennemføre den indbyrdes aftalte løsning.

ARTIKEL 21.27

Valg af værneting

1. Opstår der en tvist som følge af en påstået uoverensstemmelse mellem en bestemt foranstaltning og en forpligtelse i henhold til denne aftale og en i det væsentlige tilsvarende forpligtelse i henhold til enhver anden international aftale, som begge parter deltager i, herunder WTO-overenskomsten, kan den klagende part vælge det værneting, hvor tvisten skal bilægges.
2. Når en part har valgt værneting og indledt en tvistbilæggelsesprocedure i henhold til dette kapitel eller i henhold til den anden internationale aftale med hensyn til den i stk. 1 omhandlede foranstaltning, skal denne part ikke indlede en tvistbilæggelsesprocedure ved et andet værneting, for så vidt angår denne foranstaltning, medmindre det værneting, der først blev valgt, af retlige eller proceduremæssige årsager ikke når frem til en afgørelse i sagen.
3. Med henblik på stk. 2:
 - a) anses en tvistbilæggelsesprocedure i henhold til dette kapitel for at være indledt, når en part anmoder om nedsættelse af et panel i henhold til artikel 21.7, stk. 1
 - b) anses en tvistbilæggelsesprocedure i henhold til WTO-overenskomsten for at være indledt, når en part anmoder om nedsættelse af et panel i henhold til artikel 6 i DSU, og

c) anses en tvistbilæggelsesprocedure i henhold til enhver anden aftale for at være indledt, når en part anmoder om nedsættelse af et tvistbilæggelsespanel i henhold til de relevante bestemmelser i den pågældende aftale.

4. Intet i denne aftale er til hinder for, at en part gennemfører en af DSB godkendt suspension af forpligtelser eller andre forpligtelser. En part kan ikke påberåbe sig WTO-overenskomsten for at forhindre den anden part i at suspendere indrømmelser eller andre forpligtelser i henhold til de omfattede bestemmelser.

ARTIKEL 21.28

Tidsfrister

1. Alle tidsfrister, der er fastsat i dette kapitel, regnes fra dagen efter den handling eller det forhold, som de henviser til.

2. Alle frister, der er nævnt i dette kapitel, kan for en bestemt tvist ændres efter aftale mellem parterne. Panelet kan til enhver tid foreslå parterne at ændre en tidsfrist som omhandlet i dette kapitel med angivelse af begrundelsen for et sådant forslag. Panelet skal efter anmodning fra en part træffe afgørelse om enten at ændre den frist, der er omhandlet i artikel 21.18, stk. 2 og stk. 3, litra b), med angivelse af grundene til sin afgørelse, bl.a. i lyset af kompleksiteten af den pågældende tvist.

ARTIKEL 21.29

Omkostninger

Medmindre parterne aftaler andet, afholdes panelets omkostninger, herunder aflønning af dets voldgiftsmænd, ligeligt af parterne i overensstemmelse med forretningsordenen.

ARTIKEL 21.30

Forretningsorden og adfærdskodeks

Panelproceduren i henhold til dette kapitel skal foregå i overensstemmelse med et panels forretningsorden og adfærdskodekset for voldgiftsmænd, som Det Blandede Udvalg vedtager på sit første møde i henhold til artikel 22.1, stk. 4, litra f).

KAPITEL 22

INSTITUTIONELLE BESTEMMELSER

ARTIKEL 22.1

Det Blandede Udvalg

1. Parterne opretter herved Det Blandede Udvalg bestående af repræsentanter for hver part.
2. Det Blandede Udvalg skal træde sammen første gang senest tre måneder efter denne aftales ikrafttrædelse. Det Blandede Udvalg skal derefter, medmindre andet er aftalt af parternes repræsentanter, mødes en gang om året, eller i hastende tilfælde efter anmodning fra en af parterne. Det Blandede Udvalg kan mødes ved personligt fremmøde eller på anden vis som aftalt mellem parternes repræsentanter.
3. Det Blandede Udvalgs møder skal finde sted skiftevis i Den Europæiske Union eller Japan, medmindre andet er aftalt af parternes repræsentanter. Det Blandede Udvalg ledes i fællesskab af medlemmet fra Europa-Kommissionen og en repræsentant for Japan på ministerielt plan, som er ansvarlig for anliggender, der er omfattet af denne aftale, eller af deres respektive stedfortrædere.

4. For at sikre, at denne aftale fungerer korrekt og effektivt, skal Det Blandede Udvalg:
- a) evaluere og overvåge gennemførelsen og anvendelsen af denne aftale, og om nødvendigt fremsætte passende anbefalinger til parterne
 - b) føre tilsyn med og om nødvendigt koordinere arbejdet i alle specialudvalg, arbejdsgrupper og øvrige organer, der nedsættes ved denne aftale, og anbefale dem enhver nødvendig foranstaltning
 - c) med forbehold af kapitel 21 søge at løse problemer, der måtte opstå i forbindelse med denne aftale, eller bilægge tvister, der måtte opstå vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af denne aftale
 - d) behandle alle andre spørgsmål af betydning vedrørende dette kapitel, som parternes repræsentanter måtte aftale
 - e) vedtage sin forretningsorden på sit første møde og
 - f) på sit første møde vedtage forretningsordenen for et panel og adfærdskodekset for voldgiftsmænd, som omhandlet i artikel 21.30, samt mæglingsproceduren som omhandlet i artikel 21.6, stk. 2.

5. For at sikre, at denne aftale fungerer korrekt og effektivt, kan Det Blandede Udvalg:
- a) nedsætte eller ophæve specialudvalg, arbejdsgrupper eller andre organer, bortset fra dem, der er omhandlet i artikel 22.3 og 22.4, og bestemme deres sammensætning, funktion og opgaver
 - b) tildele ansvarsområder til specialudvalg, arbejdsgrupper eller andre organer
 - c) give oplysninger til offentligheden om anliggender, der er omfattet af denne aftales anvendelsesområde
 - d) anbefale parterne eventuelle ændringer til denne aftale eller vedtage beslutninger om at ændre denne aftale i tilfælde, hvor det er udtrykkeligt er fastsat i artikel 23.2, stk. 4
 - e) vedtage fortolkninger af denne aftales bestemmelser, som er bindende for parterne og alle specialudvalg, arbejdsgrupper og andre organer, der er nedsat i henhold til denne aftale, herunder paneler, der er nedsat i henhold til kapitel 21, og
 - f) træffe alle andre foranstaltninger, som parterne måtte aftale, i forbindelse med udøvelsen af sine opgaver.

ARTIKEL 22.2

Det Blandede Udvalgs beslutninger og anbefalinger

1. Det Blandede Udvalg kan træffe beslutninger som omhandlet i denne aftale. Disse beslutninger er bindende for parterne. Hver part træffer de nødvendige foranstaltninger til at gennemføre beslutningerne.
2. Det Blandede Udvalg kan fremsætte anbefalinger, der er relevante for gennemførelsen og anvendelsen af denne aftale.
3. Alle beslutninger og anbefalinger fra Det Blandede Udvalg træffes ved konsensus og kan vedtages enten ved personligt fremmøde eller skriftligt.

ARTIKEL 22.3

Specialudvalg

1. Følgende specialudvalg nedsættes herved under Det Blandede Udvalg:
 - a) Udvalget om Handel med Varer

- b) Udvalget om Oprindelsesregler og Toldanliggende
- c) Udvalget om Sundheds- og Plantesundhedsforanstaltninger
- d) Udvalget om Tekniske Handelshindringer
- e) Udvalget om Handel med Tjenesteydelser, Liberalisering af Investeringer og Elektronisk Handel
- f) Udvalget om Offentlige Udbud
- g) Udvalget om Intellektuel Ejendom
- h) Udvalget om Handel og Bæredygtig Udvikling
- i) Udvalget om Reguleringssamarbejde og
- j) Udvalget om Samarbejde på Landbrugsområdet.

2. De i stk. 1 omhandlede specialudvalgs ansvarsområder og funktioner defineres, alt efter hvad der er relevant, i de relevante kapitler i denne aftale og kan ændres ved en beslutning truffet af Det Blandede Udvalg, men deres ansvarsområder skal forblive inden for anvendelsesområdet af det kapitel, hvis gennemførelse og anvendelse de er ansvarlige for.

3. Medmindre andet er fastsat i denne aftale, skal specialudvalgene:

- a) mødes en gang om året, medmindre andet er aftalt af parternes repræsentanter i specialudvalgene, eller efter anmodning fra en af parterne eller Det Blandede Udvalg
- b) bestå af repræsentanter for parterne
- c) have fælles formandsskab af parternes repræsentanter på et passende niveau
- d) skiftevis afholde deres møder i Den Europæiske Union eller Japan, medmindre andet aftales af parternes repræsentanter i specialudvalgene, eller ved andre passende kommunikationsmidler
- e) fastsætte deres mødeplan og dagsorden ved konsensus og
- f) træffe alle beslutninger og fremsætte anbefalinger ved konsensus enten ved personligt fremmøde eller skriftligt.

4. Specialudvalgene vedtager selv deres forretningsorden. Indtil vedtagelsen af deres forretningsorden, finder Det Blandede Udvalgs forretningsorden anvendelse med de fornødne ændringer.
5. Specialudvalgene kan fremsætte forslag til beslutninger, der skal træffes af Det Blandede Udvalg, eller træffe beslutning i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i denne aftale.
6. Det Blandede Udvalg kan efter anmodning fra en part eller henvisning fra det relevante specialudvalg behandle spørgsmål, som ikke er blevet løst af de relevante specialudvalg.
7. Specialudvalgene skal underrette Det Blandede Udvalg om deres mødekalender og dagsorden i tilstrækkelig god tid og rapportere til Det Blandede Udvalg om resultaterne og konklusionerne fra hvert af deres møder.
8. Det forhold, at der findes et specialudvalg, er ikke til hinder for, at en part kan indbringe et spørgsmål direkte for Det Blandede Udvalg.

ARTIKEL 22.4

Arbejdsgrupper

1. Arbejdsgruppen om Vin og Arbejdsgruppen om Motorkøretøjer og Reservedele nedsættes herved under ledelse af Udvalget om Handel med Varer. Disse arbejdsgruppers ansvarsområder og opgaver er defineret i artikel 2.35 og artikel 20 i bilag 2-C.
2. Følgende arbejdsgrupper kan nedsættes i overensstemmelse med relevante kapitler:
 - a) ad hoc-arbejdsgrupper under ledelse af Udvalget om Sundheds- og Plantesundhedsforanstaltninger
 - b) tekniske ad hoc-arbejdsgrupper under ledelse af Udvalget om Tekniske Handelshindringer
 - c) ad hoc-arbejdsgrupper under ledelse af Udvalget om Reguleringssamarbejde og
 - d) en Teknisk Arbejdsgruppe om Dyrevelfærd under ledelse af Det Blandede Udvalg.

3. Medmindre andet er fastsat i denne aftale, eller medmindre andet aftales af parternes repræsentanter i arbejdsgrupperne, skal arbejdsgrupperne:

- a) mødes en gang om året eller efter anmodning fra en af parterne eller Det Blandede Udvalg
- b) have fælles formandsskab af parternes repræsentanter på et passende niveau
- c) holde deres møder skiftevis i Den Europæiske Union eller Japan, eller ved andre passende kommunikationsmidler som aftalt mellem parternes repræsentanter i arbejdsgrupperne
- d) fastsætte deres mødeplan og dagsorden ved konsensus og
- e) træffe alle beslutninger og fremsætte anbefalinger ved konsensus enten ved personligt fremmøde eller skriftligt.

4. Specialudvalgene kan selv vedtage deres forretningsorden. Indtil vedtagelsen af deres forretningsorden finder Det Blandede Udvalgs forretningsorden anvendelse med de fornødne ændringer.

5. Arbejdsgrupperne skal underrette de relevante specialudvalg eller Det Blandede Udvalg, alt efter hvad der er relevant, om deres mødeplan og dagsorden i tilstrækkelig god tid forud for deres møder. De skal rapportere om deres aktiviteter på hvert møde i de relevante specialudvalg eller Det Blandede Udvalg, alt efter hvad der er relevant.

6. Det forhold, at der findes en arbejdsgruppe, er ikke til hinder for, at en part kan indbringe et spørgsmål direkte for Det Blandede Udvalg eller de relevante specialudvalg.

ARTIKEL 22.5

Arbejdet i specialudvalg, arbejdsgrupper og andre organer

Specialudvalgene, arbejdsgrupperne og andre organer, der nedsættes ved denne aftale, skal ved udførelsen af deres opgaver undgå overlappning af deres arbejde.

ARTIKEL 22.6

Kontaktpunkter

1. Hver part skal ved denne aftales ikrafttrædelse udpege et kontaktpunkt vedrørende gennemførelsen af denne aftale og meddele den anden part de pågældende kontaktoplysninger, herunder oplysninger om de relevante embedsmænd. Parterne skal straks underrette hinanden om enhver ændring af disse kontaktoplysninger.

2. Kontaktpunkterne skal:
- a) levere og modtage, medmindre andet er fastsat i denne aftale, alle meddelelser og oplysninger, som parterne skal afgive i henhold til denne aftale
 - b) lette al anden kommunikation mellem parterne om ethvert spørgsmål af relevans for denne aftale og
 - c) koordinere forberedelserne til Det Blandede Udvalgs møder.

KAPITEL 23

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

ARTIKEL 23.1

Generel evaluering

Parterne skal, med forbehold af bestemmelserne om evaluering i andre kapitler, foretage en generel evaluering af, hvordan denne aftale gennemføres og fungerer, 10 år efter datoen for denne aftales ikrafttrædelse, eller på andre tidspunkter, som parterne måtte blive enige om.

ARTIKEL 23.2

Ændringer

1. Denne aftale kan ændres ved aftale mellem parterne.
2. Sådanne ændringer træder i kraft den første dag i den anden måned, eller på en hvilken som helst anden senere dato, som måtte være aftalt mellem parterne, efter den dato, på hvilken parterne giver hinanden meddelelse om, at deres respektive retlige krav og procedurer for ikrafttrædelsen af disse ændringer er opfyldt og afsluttet. Parterne skal foretage denne meddelelse ved udveksling af diplomatiske noter mellem Den Europæiske Union og Japans regering.
3. Det Blandede Udvalg kan i de i stk. 4 omhandlede tilfælde og i overensstemmelse med parternes respektive retlige procedurer vedtage beslutninger om at ændre denne aftale. Uanset stk. 2 skal sådanne ændringer bekræftes og træde i kraft ved udveksling af diplomatiske noter mellem Den Europæiske Union og Japans regering, medmindre parterne aftaler andet.

4. Stk. 3 finder anvendelse på:
- a) bilag 2-A, forudsat at ændringerne foretages i overensstemmelse med ændringen i det harmoniserede system og ikke omfatter nogen ændring af de toldsætter, som i overensstemmelse med bilag 2-A skal anvendes af en part på varer med oprindelse i den anden part
 - b) bilag 2-C, tillæg 2-C-1 og 2-C-2
 - c) bilag 2-E
 - d) kapitel 3, bilag 3-A til 3-F og tillæg 3-B-1
 - e) bilag 10
 - f) bilag 14-A
 - g) bilag 14-B og
 - h) bestemmelserne i denne aftale, der henviser til bestemmelser i internationale aftaler eller inkorporerer dem i denne aftale, i tilfælde af ændringer eller efterfølgende aftaler hertil.

ARTIKEL 23.3

Ikrafttrædelse

Denne aftale træder i kraft den første dag i den anden måned efter den dato, på hvilken parterne giver hinanden meddelelse om, at deres respektive retlige krav og procedurer for denne aftales ikrafttrædelse er opfyldt og afsluttet, medmindre parterne aftaler andet. Parterne skal foretage denne meddelelse ved udveksling af diplomatiske noter mellem Den Europæiske Union og Japans regering.

ARTIKEL 23.4

Opsigelse

1. Denne aftale forbliver i kraft, medmindre den opsiges i henhold til stk. 2.
2. Hver part kan skriftligt meddele den anden part, at den agter at opsiges aftalen. Opsigelsen får virkning seks måneder efter datoen for den anden parts modtagelse af meddelelsen, medmindre parterne aftaler andet.

ARTIKEL 23.5

Ingen direkte virkning for personer

Intet i denne aftale skal fortolkes således, at den skaber rettigheder eller forpligtelser for personer, uden at dette berører personers rettigheder og forpligtelser i henhold til andre folkeretlige bestemmelser.

ARTIKEL 23.6

Bilag, tillæg og fodnoter

Bilag og tillæg til denne aftale skal udgøre en integrerende del heraf. Det præciseres, at fodnoter også skal udgøre en integrerende del af denne aftale.

ARTIKEL 23.7

Fremtidige tiltrædelser af Den Europæiske Union

1. Den Europæiske Union giver Japan meddelelse om enhver anmodning fra et tredjeland om tiltrædelse af Den Europæiske Union.

2. Under forhandlingerne mellem Den Europæiske Union og et tredjeland som omhandlet i stk. 1 skal Den Europæiske Union:

- a) efter anmodning fra Japan og i det omfang, det er muligt, fremlægge enhver oplysning om et hvilket som helst anliggende, som er omfattet af denne aftale, og
- b) tage eventuelle betænkeligheder, som Japan måtte give udtryk for, behørigt til efterretning.

3. Det Blandede Udvalg skal i tilstrækkelig god tid inden datoen for et tredjelands tiltrædelse af Den Europæiske Union undersøge, hvorledes denne aftale påvirkes af en sådan tiltrædelse.

4. I det omfang, det er nødvendigt, skal parterne inden ikrafttrædelsen af aftalen om et tredjelands tiltrædelse af Den Europæiske Union:

- a) ændre denne aftale i henhold til artikel 23.2 eller
- b) efter beslutning truffet af Det Blandede Udvalg indføre alle andre nødvendige justeringer eller overgangsforanstaltninger vedrørende denne aftale.

ARTIKEL 23.8

Autentiske tekster

1. Denne aftale er udfærdiget i to eksemplarer på bulgarsk, kroatisk, tjekkisk, dansk, nederlandsk, engelsk, estisk, finsk, fransk, tysk, græsk, ungarsk, italiensk, lettisk, litauisk, maltesisk, polsk, portugisisk, rumænsk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk og japansk, idet hver af disse tekster har samme gyldighed, med undtagelse af del 2 i bilag 2-A, Den Europæiske Unions lister i bilag I til IV, og del 2, afdeling A, i bilag 10, der er udfærdiget i to eksemplarer på bulgarsk, kroatisk, tjekkisk, dansk, nederlandsk, engelsk, estisk, finsk, fransk, tysk, græsk, ungarsk, italiensk, lettisk, litauisk, maltesisk, polsk, portugisisk, rumænsk, slovakisk, slovensk, spansk og svensk, idet alle disse tekster har samme gyldighed.

2. I tilfælde af uoverensstemmelser ved fortolkning af teksten har det sprog, på hvilket denne aftale blev forhandlet, forrang.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har undertegnede befuldmægtigede underskrevet denne aftale.

UDFÆRDIGET i [STED], den [DATO] i [MÅNED] i [ÅR].

For Den Europæiske Union:

For Japan: